WARWICK DEEPING

SINCERITATE

ROMAN

ESM

WARWICK DEEPING

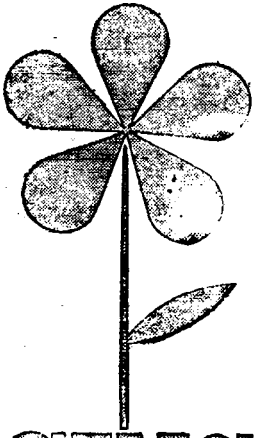

SINCERITATE

ROMAN

EDITURA MEDICALĂ — Bucureşti, 1974

Traducere de : ALINA HERIŞAN şi LUDMILA CERNAŞOV

Traducere efectuată după „SINCERITY", ediţia a V-a (1947) (Phoenix Publishing Co. Ltd) Berne (Switzerland) / Paris

Pentru versiunea românească toate drepturile rezervate Editurii medicale
Copyright Mrs Warwick Deeping,
c/o Mohrbooks Literary Agency,
Zürich, Switzerland

CAPITOLUL I

Un amurg umed de iarnă se strecura printre pădurile de stejari aflate la apus de orăşelul Navestock, făcînd ca negrul şi cenuşiul cîmpiei să pară mai reci şi mai triste. Scîrţîitul roţilor şi tropotul cailor uzi leorcă răsunau pe şoseaua principală în pas cu bătaia vîntului. Bătrînul Tom Tyser, înfofolit şi cocoţat pe capra trăsurii de la „Cerbul alb", îşi scutură apa de pe borurile pălăriei şi bodogăni :

— Nici c-am mai apucat vreme ca asta ! De şapte zile nu mă mai întorc acasă decît bălăcind prin noroi.

Era într-adevăr o vreme tare ploioasă, şi valea Navestok-ului dădea impresia unui fund de mare, răsărit pe neaşteptate din era primară, încă îmbibat de apele ce se retrăgeau înspumate. Cîmpia se întindea noroioasă şi tristă ; copacii îşi scuturau apa de pe crengi, şuierînd de parcă ar fi suduit. Cît priveşte caii suri ai trăsurii, aceştia îşi ţineau urechile pleoştite şi nu le ciuliră nici măcar cînd auziră cornul poştaşului. Trăsura cu roţi roşii a domnului Winkworth urca greu, scîrţîind şi opintindu-se. Era o vechitură amărîtă care-şi tîra zilnic, între calea ferată de la Wannington şi orăşelul Navestock, tăbliile negre şi decolorate şi interiorul mucegăit, cu iz de băligar şi de paie.

Călătorul aşezat pe capră alături de bătrînul Tom Tyser zări orăşelul Navestock desprinzîndu-se din estomparea amurgului ca o stîncă uriaşă dintr-o mare cenuşie. La început apăru în vale ca o masă informă şi negricioasă, dar îndată ce trăsura depăşi ghereta paznicului de la castelul „Iertării" şi o apucă, legănîndu-se, de-a lungul rîului umflat, luminile începură să licărească. Întunericul în-

ghiți norii încărcați de ploaie care atîrnau deasupra vîrfurilor legănînde ale ulmilor, iar în Navestock luminile clipeau tot mai dese ; niște punctulețe galbene, răzlețe către periferie, dar care înspre centrul orașului se înmănunchiau ca niște buchete de stele. Apropiindu-se de casa de piatră a bătrînului Joshua Crabbe, unde șirul de plopi lombarzi șuiera în bătaia vîntului, bolovanii Străzii Apusene prinseră să răsune sub copitele cailor a bun venit. Ecoul lor se răspîndi de-a lungul străzii întortocheate, ale cărei trotuare pustii străluceau de umezeală în lumina ce se răsfrîngea de la ferestrele caselor.

Un turn de biserică, alt șir de ulmi și apoi intrările întunecoase ale străzilor și ale ulițelor laterale fură depășite, înainte ca trăsura să străbată scîrțîind piața și să tragă în fața hotelului „La Cerbul alb". Întunericul serii umede de februarie ascundea desăvîrșita lipsă de importanță a acestui eveniment banal. Trăsura sosise ; asta era tot. Adusese doar trei călători, care coborîră, văzîndu-și fiecare de drumul său. Nu s-a văzut nici un fel de agitație din partea grăjdarilor, nici o fluturare de perdele la ferestre și nici grăsanul domn Winkworth nu se afla sub portalul „Cerbului alb". Doar o lampă cu ulei pîlpiia în consola de fier de deasupra ușii hotelului. Trotuarul și curtea erau pline de băltoace. Ferestrele de la etajul acestei clădiri mari, albe, pătrate, păreau niște pete întunecate și lipsite de viață. Numai la bufet și în sala de biliard domnea o atmosferă mai însuflețită, plină de fum și de voci răgușite.

Bărbatul înalt, îmbrăcat într-o manta de ploaie, coborî de pe capră și își adăposti valiza de piele uzată sub portalul „Cerbului alb". Aruncă o privire împrejur, își scoase pălăria leoarcă de ploaie și o șterse cu mîneca mantalei. Lumina lămpii cu ulei picura asupra sa cu insistență, învăluindu-l. Era un bărbat înalt, cu umeri largi, care împrumutau mantalei sale o formă pătrată. Lumina alunecă pe fața sa și se prelinse ca o apă de-a lungul unei stînci : o față urîtă, un nas mare, o bărbie colțuroasă. Era bărbierit cu îngrijire. Avea o gură dreaptă, frumos desenată, severă, iar ochii săi contemplau liniștiți și curajoși viața, de parcă ar fi fost hotăriți să nu vadă altceva decît adevărul.

Un băiat se apropie, împroşcînd apa din băltoacele care umpleau piaţa şi privi întrebător la tînărul de sub portalul „Cerbului alb".

— Îl căutaţi cumva pe doctorul Threadgold ?

Era un flăcău rotofei, cu obraji rumeni, cu o glugă albă înnodată sub bărbie şi pantaloni care plesneau pe corp. Bărbatul îl măsură, cu acea indescriptibilă strălucire în privire care lasă să se întrevadă un viu simţ al umorului.

— E adevărat — domnule Pickwick [1]. Chiar acum am sosit cu trăsura.

— Nu mă cheamă Pickwick.

— Iartă-mă. Eram aproape sigur.

Băiatul îl privi bănuitor.

— Mă cheamă Sam, Sam Perkins ; eu duc sticlele cu medicamente.

— Pentru început am şi eu ceva de dus. Poţi să ridici mititica asta de valiză ?

Băiatul săltă valiza şi constată că putea s-o ducă destul de uşor. Glasul bărbatului înalt avusese un efect deosebit asupra lui. Era o voce gravă, şi totuşi liniştită, o voce care-ţi sugera că mai există o rezervă de aer depozitată undeva în pieptul larg, o voce care devenea din ce în ce mai liniştită în momentele de încordare, ca zîmbetul unui om care-şi pierde foarte greu calmul şi care ştie cînd să-şi folosească pumnii.

— Altceva mai doriţi, domnule ?

Acest „domnule" denota un respect sporit.

— Nu, asta-i tot.

Valiza era foarte uşoară, ceea ce-l surprinse pe băiatul gras, împingîndu-l la anumite presupuneri. Îşi aminti că, atunci cînd tînărul chirurg Stott sosise la Navestock, ca asistent al doctorului Threadgold, bagajele sale umpluseră căruciorul de la „Cerbul alb", iar Tyson, vizitiul, îşi rupsese bretelele cărîndu-l sus. Sam cumpăni valiza pe umăr, căutînd să-şi imagineze inventarul conţinutului. Ajunse la concluzia că bărbatul acela avea o cămaşă de noapte, un brici, un sac cu cele necesare pentru baie, o pereche de papuci, două cămăşi, un borcan cu gem şi o a doua pereche de pantaloni, de zile mari. Socotelile lui

[1] Referire la cunoscutul personaj al lui Dickens *(n. red.)*.

Sam nu erau departe de realitate. Doctorul John Wolfe își purta întreaga avere pămînteasă în această valiză de piele.

Casa doctorului Montague Threadgold era situată în partea de nord a cartierului „Duzii verzi", și ferestrele ei înalte priveau din fațada roșie spre bătrînii duzi și spre stîlpii cu lanțuri albe care mărgineau întinderea grădinii. Era o casă trainică și impunătoare, învecinată cu o duzină de alte case la fel de masive și de respectabile, toate clădite din cărămidă roșie, cu cornișe din piatră albă și cu ornamente de lemn pe la colțuri, toate cu uși masive, cu ciocane de bronz de forma unui cap de leu și cu treptele de la intrare tot atît de albe ca niște șorțuri proaspăt scrobite.

Sam trase de mînerul clopoțelului de la intrare.

— O să vă duc valiza prin intrarea din spate, domnule.

John Wolfe încuviință din cap, își șterse ghetele pe un grătar din fața zidului și văzu cum ușa principală, vopsită în verde, de la vila „Prospect" se deschise peste un preș cafeniu pe care era scris cuvîntul *Salve*.

— Doctorul Threadgold e acasă ?

— Da, domnule.

— Eu sînt doctorul Wolfe. Ia-mi te rog mantaua și pune-o să se usuce. Ferește-ți șorțul, căci haina e leoarcă de apă.

Fata zîmbi bărbatului înalt, cu voce gravă. El rîdea în sinea sa de cuvîntul *Salve*, iar cînd devenea vesel, gura și ochii săi căpătau o înfățișare foarte plăcută.

Cîteva amănunte sînt grăitoare pentru un om deprins să observe și să-și analizeze impresiile. Dr. Montague Threadgold era sau un mucalit, sau o persoană amabilă, lipsită însă de adevăratul simț al umorului. *Salve !* Dacă te gîndești la înțelesul latin al cuvîntului [1], preșul ar fi putut tot așa de bine să te întîmpine cu vorba *pilule*.

În fundul coridorului se deschise o ușă de mahon și apăru, legănîndu-se, un bărbat scund și îndesat, îmbrăcat în niște pantaloni eleganți, cu carouri albe și negre.

— Domnul doctor Wolfe, presupun ? Sînt bucuros de cunoștință, tare bucuros de cunoștință !

[1] „Salut" *(n. red.)*.

Doctorul Montague Threadgold părea cel mai prietenos dintre oameni. Era rotofei, cu obraji trandafirii, purta ochelari cu ramă de aur și pierdea în fiecare dimineață douăzeci de minute cu potrivitul unui număr de fire de păr, bine unse, peste coroana calviției sale. Amabilitatea și energica sa demnitate se vădeau pînă și din felul în care își mișca picioarele, care semănau acum cu o tablă de șah. Erau picioare care tresăreau brusc, călcau țanțoș și care urcau și coborau scările foarte repede. Gura lui era una dintre acelea care se strîng pînă ce capătă aspectul unei linii drepte, străduindu-se astfel să demonstreze perspicacitate și tenacitate. Ca un burduf, țopăia și pluteа în viața Navestock-ului și a împrejurimilor, aducînd, cu glas micros, copii pe lume și mîngîindu-i prietenos pe cap, trei ani mai tîrziu, cu și mai multă onctuozitate; rostind cuvinte încurajatoare, dar lipsite de sens la căpătîiul bolnavilor; sorbindu-și paharul cu porto la masă și clipind șiret prin ochelarii strălucitori; subscriind cîte o guinee[1] la toate operele de binefacere și vietuind în belșug îndărătul perdelelor grele ale vilei „Prospect".

Mîna plinuță a doctorului Threadgold dispăru în marele pumn al lui Wolfe. Politețea primului ascundea ceva din condescendența omului mai vîrstnic. Îl privi pe Wolfe prin ochelarii săi rotunzi și păru stingherit din cauza înălțimii doctorului și a felului acestuia, hotărît și fățiș, de a se uita în ochii oamenilor.

— O zi cam umedă, am impresia. (Threadgold părea gata să adauge de fiecare dată „tînărul meu prieten".) E o rușine să nu existe o linie ferată secundară pentru Navestock, o adevărată rușine. Dar privilegiile, dreptul de proprietate — ah! află, domnule doctor Wolfe, că eu sînt cam liberal. Dar bagajul — ce-i cu bagajul dumitale?

— Presupun că a fost dus la etaj.

— A, desigur. Nădăjduiesc că vei dori să cinezi. Noi luăm această masă, fără nici un protocol, la șapte și jumătate precis.

— Foarte bine, domnule doctor.

---

[1] Veche monedă de aur, valorînd 21 de șilingi, spre deosebire de liră, care valora doar 20 *(n. red.)*.

— Ia să vedem camera dumitale, da — Sykes o să ți-o arate. Ne vei găsi, pe doamna Threadgold și pe mine, în salon. Nu, n-o să discutăm astă seară probleme profesionale. Ele pot aștepta pînă mîine.

Doctorul Threadgold începu să vorbească foarte repede, de parcă l-ar fi părăsit siguranța de sine și ar fi încercat să și-o redobîndească. Amabilitatea sa părea cam pripită și ostenită. Și toate astea deoarece acest tînăr, înalt și mai degrabă urît, avea un aer rezervat și privirea calmă, pătrunzătoare.

— Sykes... Sykes !

— Da, domnule doctor.

— Sykes, condu-l pe domnul doctor Wolfe în camera sa.

Și Sykes îl călăuzi de-a lungul a trei rînduri de scări.

Camera lui Wolfe se afla la ultimul etaj al vilei „Prospect". Singura fereastră se deschidea spre un burlan și spre un parapet de cărămidă. Urcîndu-te pe un scaun puteai privi peste parapet, iar la lumina zilei se zăreau duzii și verdele pajiștii. Mobila odăii era foarte simplă, un lavoar triunghiular de mahon, cu o carafă albastră de porțelan și cu un lighean, un pat de lemn vopsit în galben, un scrin de aceeași culoare, cu sertare, două scaune și, în loc de toaletă, o simplă masă de brad acoperită cu o stamba lucioasă, de culoare roz, și cu o muselină, destul de murdare. Deasupra patului atîrna un text : „Dumnezeul meu, Tu mă vezi". Covorul, din patru fîșii, era așternut în jurul patului.

Wolfe rămase în picioare în mijlocul odăii. Capul său ajungea pînă la cîțiva centimetri de plafon. Privi cercetător de jur împrejur, încordîndu-și ușor buza de sus. Textul de deasupra patului îl interesă. Se îndreptă într-acolo, îl desprinse din ținte și-l întoarse cu fața la perete.

Se duse apoi spre micul șemineu în stil georgian, vîrî piciorul în deschizătură și căută pîrghia care regla tirajul.

— Închisă, bineînțeles ! șopti el.

Wolfe lovi pîrghia, și o ploaie de funingine se așternu peste surcelele albe și ornamentele de hîrtie roz care împodobeau grilajul căminului.

— Pun rămăşag că omul ăsta este un bătrîn avar, pedant şi amabil. Mă-ntreb ce fel de viaţă o fi ducînd aici. Liniştită, somnoroasă şi inofensivă.

Rîse şi se întoarse spre valiza pe care băiatul cel gras o depusese la picioarele patului. Despachetatul nu dură mult. Din valiză scoase două cămăşi destul de uzate, o pereche de papuci, săculeţul cu cele necesare pentru baie, un pieptene şi o perie, o pereche de cizme cu fălecuri noi, un brici, o curea pentru ascuţit briciul, o trusă medicală, din piele roşcată, o pipă din spumă de mare învelită într-o pungă de hîrtie, două perechi de pantaloni, un frac, două cămăşi de noapte cu nasturii roşi pînă la metal, cinci gulere, o cravată şi două sau trei cărţi cam terfelite. Wolfe vîrî cea mai mare parte din aceste lucruri în sertarele scrinului, înainte de a se duce la lavoar să se spele în ligheanul albastru de porţelan.

Cum stătea în faţa toaletei pe care fata din casă aşezase luminarea, vîrî mîna în buzunarul de la piept al hainei şi scoase de acolo o punguţă din mătase verde, decolorată. Goli conţinutul pe masă şi numără o liră şi nouă şilingi de argint. O cercetare a buzunarelor de la pantaloni mai scoase la iveală suma de nouă *pence* [1] în monete de aramă. Wolfe privi îngrijorat banii, îi adună de pe masă, monetă cu monetă, şi-i puse la loc în punguţa de mătase verde, exceptîndu-i pe cei de aramă.

Această punguţă de mătase verde îl însoţise pe Wolfe în toţi anii săi de studenţie săracă. Nici o amintire romantică nu era legată de ea. Cumpărase punga cu şapte ani în urmă, de la un mic magazin de galanterie din Islington, atunci cînd, tînăr de douăzeci şi unu de ani, încasase o sută de lire pe care-i lăsase moştenire o mătuşă. Aceşti şapte ani ar fi putut omorî sau doborî un om mai puţin rezistent sau mai puţin inimos, pentru că nici un fanatic sau un student din evul mediu — în căutarea înţelepciunii — n-ar fi fost capabil să îndure mai mult. O singură cămaşă, o singură pereche de ghete, o singură masă pe zi ; economii eroice pentru a-şi plăti taxele şi cărţile ; o mansardă goală în care gătea şi dormea. Era nu

[1] Monetă divizionară, egală (pînă la recenta transformare pe bază zecimală) cu a douăsprezecea parte dintr-un şiling *(n. red.)*.

numai nevoit să învețe, dar să și cîștige banii cu care să-și plătească învățătura. Vreme de trei ani lucrase ca infirmier de noapte într-un dispensar. Nu o dată își petrecuse o parte a verii colindînd iarmaroacele prin țară cu o baracă ambulantă de luptători, în care făcea pe boxerul. Cîntase cuplete în cîrciumile Londrei pentru un șiling și o cană de bere neagră pe noapte, și lucrase vreme de trei luni ca săpător la construcția unei linii de cale ferată în sudul țării. La spital, fusese poreclit „Lupul“ [1], denumire care corespundea înfățișării sale uscățive și privirii colțoase. Fire liniștită, cel mai bun din „categoria grea“ a spitalelor din Londra, ducînd o existență simplă pînă la austeritate, econom pînă la zgîrcenie, urînd snobii, avea cîțiva prieteni buni și un mare număr de dușmani care îl temeau.

Cei șapte ani își puseseră pecetea asupra acestui om și asupra comportării sale. Era dur, întunecat, direct ca propria lui „stîngă“, complet lipsit de teamă, un entuziast care luptase din răsputeri. Wolfe era un om conștiincios. Nu se mulțumise cu o pospăială spre a căpăta niște cunoștințe superficiale și un minimum de calificare, ca apoi să dispară spre a face parale. Făcuse un stagiu de intern într-un serviciu de chirurgie și apoi lucrase ca asistent la obstetrică, și mai petrecuse cîteva luni ca să studieze acea problemă esențială care e sănătatea publică. Wolfe era o fire stăruitoare, care n-ar fi acceptat să nu adîncească ceea ce trebuie știut.

Și totuși, avea și alte însușiri în afara cunoștințelor și a conștiinciozității sale. Nici un om adevărat, care s-a străduit și a suferit atîta, nu pierde din generozitate în urma acestor zbateri și suferințe. Pentru că aceste virtuți reprezintă însăși viața, iar dacă e lipsit de ele, un om nu pătrunde temeinic nici jumătate din ceea ce observă în jurul său. Capacitatea de a privi în noi înșine, simpatia, umorul, o adîncă sensibilitate, toate acestea le găsești la oamenii care ies cu sufletul întreg din încercări și înfrîngeri.

Și acum, la capătul celor șapte ani, John Wolfe venise în orașul Navestock în calitate de asistent al doctorului

[1] În limba engleză, *wolfe* = lup (n. red.).

Montague Threadgold. Avea nevoie de o a[illegible]tă experiență în practica generală și dorea să pună deoparte ceva bănuți pentru a-și asigura cariera. Dacă cei din Navestock ar fi știut ce se află în bagajul lui John Wolfe și în punguța sa de mătase, n-ar fi acordat mare importanță faptului că dr. Montague Threadgold își luase un nou asistent.

— „Bătrînul Monte și-a angajat iarăși pe cineva care să-i spele sticlele".

Și totuși, omul care cobora scările doctorului Threadgold, încetinindu-și pasul spre a ghici ușa salonului, era sortit să zdruncine din temelii apatia acelui oraș corupt. Imensitatea lumii zvîrlise în piața orașului Navestock o bombă însuflețită.

Cu pițigăiala ei monotonă, o voce ascuțită îl conduse pe Wolfe spre intrarea salonului.

— Montague, spunea această voce, Montague, fii așa de bun și mai pune două bucăți de cărbune pe foc.

Și Wolfe auzi zgomotul unei lopeți, în timp ce prindea cu mîna clanța albă de porțelan.

CAPITOLUL II

Salonul vilei „Prospect" îi evocă lui Wolfe imaginea convenţională a raiului, întrucît era încărcat cu obiecte aurite şi strălucitoare. Tablourile erau toate înrămate în cadre de aur, iar oglinzile se luau la întrecere cu tablourile. Cristalele străluceau în marele candelabru central şi pe sfeşnicele aşezate pe marmura căminului. Orologiul era o născocire monstruoasă de aur. Draperiile, de un roşu aprins, se terminau cu nişte ciucuri aurii şi erau înnodate cu un şnur aurit şi cu pompoane. Canapeaua, fotoliile şi scaunele erau îmbrăcate într-o catifea de un roşu purpuriu şi tivite cu şiret roşu, bătut în ţinte cu floare de alamă. Pe hîrtia tapetului pluteau trandafiri galbeni printre ghirlande de panglici portocalii. Husele mobilei erau din lînă roşie şi galbenă, şi pînă şi covorul semăna cu o husă strălucitoare.

Lîngă foc, într-o atitudine mîndră, şedea o femeie micuţă, îmbrăcată într-o crinolină largă, cu un corsaj negru şi o bonetă de dantelă pe cap. Faţa ei rotundă, rumenă, satisfăcută, apărea de sub cîrlionţii roşcaţi şi de sub boneta de dantelă, dintre panglicile şi şuvoiul de podoabe ale sus-arătatei bonete. Nasul era niţeluş coroiat, iar ochii albaştri, uşor bulbucaţi, priveau fix şi aspru. Gura era lăsată la colţuri, deasupra unei bărbii mici, dar fără o formă precisă. Cît priveşte rochia, aceasta era din mătase neagră şi foşnea la orice mişcare.

Doctorul Threadgold se ridică grăbit de lîngă focul pe care îl stîrnea.

— A, domnul doctor Wolfe! Draga mea, dă-mi voie să-ți prezint pe domnul doctor Wolfe. Domnul doctor John Wolfe — soția mea, doamna Threadgold.

Plecăciunea lui Wolfe era departe de a egala demnitatea gravă cu care doctorul făcuse prezentarea. Doamna Threadgold îi acordă noului asistent o ușoară înclinare din cap și-și văzu mai departe de tricotat. Socotea că una din îndatoririle ei consta în a contracara efectele excesivei amabilități a soțului ei.

— Trage-ți un scaun, domnule doctor, și încălzește-te. Așa e bine. Nu te uita la covoraș.

— Dragă Montague, interveni ea, trebuie avut grijă de acest covoraș, mai ales că marginile lui sînt atît de boțite.

Wolfe își trase fotoliul cu un metru îndărăt. Surprinse privirea doamnei Threadgold ațintită asupra extremității picioarelor lui foarte lungi, pe care le întinsese, și asupra încălțămintei pline de noroi pe care uitase s-o schimbe. Un om nervos și-ar fi retras picioarele și le-ar fi ascuns sub scaun. Wolfe nici nu se clinti.

— Ei bine, domnule doctor, cum îți place Navestock-ul? Ochelarii lui Threadgold străluceau. N-ai prea avut vreme să-ți dai seama, nu-i așa? Sîntem oameni pașnici și banali, dar cred că ai să găsești modul nostru de viață destul de demodat. Totuși, în politică, eu sînt într-o oarecare măsură liberal.

— Montague, știi bine că nu ești nici urmă de așa ceva.

— Scumpa mea...

— Doctorul Threadgold simte nevoia să glumească, domnule Wolfe. Oamenii cei mai remarcabili sînt uneori cei mai mucaliți. Pot să te informez că Navestock-ul e unul dintre cele mai credincioase și mai conservatoare orașe din regat, așa cum trebuie să fie și cum va fi totdeauna, cîtă vreme lordul Blackwater e stăpînul comacului și castelul „Iertării" aparține Brandon-ilor, iar vechile familii se mențin. Trebuie să mai adaug că împrejurimile sînt dintre cele mai aristocratice și că nobilimea...

Un gong se auzi de la parter. Doamna Threadgold nu-l luă în seamă.

— ...că nobilimea își dă seama de răspunderile care îi revin față de sărăcime, fără a fi nevoie de vreo ieșire obraznică și grosolană din partea mitocanilor de radicali.

Doctorul Threadgold își scoase ceasul.

— Mai avem exact un minut pînă la șapte, Montague, zise ea.

— Da, draga mea, așa e.

— Socotesc util pentru un tînăr în situația domnului doctor Wolfe să primească anumite îndrumări în legătură cu caracteristicile ținutului în care doctorul Threadgold este principalul medic și chirurg. Nu-i nevoie să mai adaug că pentru o asemenea meserie...

Gongul răsună a doua oară.

— ...bunele maniere și tactul sînt de o mare importanță. S-a auzit gongul, Montague ?

— Da, draga mea, s-a auzit.

— Atunci să coborîm la cină.

Doamna Threadgold era înzestrată cu darul de a-i face pe oamenii nervoși să-și piardă pofta de mîncare și să refuze, zăpăciți, repetarea unui fel după care ar fi jinduit. John Wolfe era însă flămînd, așa cum poate fi un bărbat, și deloc tulburat din pricina timidității, astfel că asculta grav flecăreala doamnei Threadgold, rămînînd mai departe în raporturi bune cu apetisanta friptură de vacă, așezată la capătul mesei. Threadgold îl servi din belșug, deoarece buna sa dispoziție nu era numai o virtute de suprafață, iar doctorul și sufrageria sa se potriveau de minune. Totul era trainic, confortabil și abundent. Vechi portrete în ulei atîrnau pe pereții tapetați în cafeniu. Bufetul era o piesă superbă de Sheraton, scaunele erau Hepplewhite, tapisate cu brocat roșu. Pînă și covorul turcesc dovedea prosperitatea pe care i-o adusese doctorului Threadgold practica medicinei.

Doamna Threadgold nu pierdea din ochi farfuria lui Wolfe. Îl studiase pe noul venit, remarcînd marginile decolorate ale cravatei și nasturii uzați ai hainei. Observațiile ei se mărgineau de obicei la amănunte de exterior. Nu se aventura mai departe, deoarece pentru doamna Sofia Threadgold viața însemna numai ce se află la suprafață, lucruri strălucitoare, cristale, culori vii, jilțul familial de la biserică, mătase, carte de vizită și lenjerie fină. Wolfe

îi făcu impresia unui mocofan greoi, închis în el şi morocănos. Intrase în salon cu ghetele murdare şi se servise de trei ori din friptura rece de vacă, amănunte foarte grăitoare.

Era aşadar uşor de înţeles impulsul care o îndemnase s-aducă vorba despre Sir Joshua Kermody, medicul şef de la spitalul Guy : o personalitate cu o clientelă aleasă, chemat să prescrie diete pînă şi ducilor şi altor persoane şi mai distinse.

— Sir Joshua a înnoptat adesea la noi, la Navestock. El şi cu doctorul Threadgold au studiat împreună şi erau buni prieteni.

— O, da ! L-am cunoscut pe Kermody destul de bine.

— Unul dintre cei mai distinşi bărbaţi pe care i-am cunoscut vreodată. Presupun că aţi asistat deseori la lecţiile lui Sir Joshua, domnule Wolfe ?

— Da, un an întreg.

— Şi l-aţi însoţit şi la vizită, la spital ?

— Kilometri întregi.

Faţa doamnei Threadgold se mai însufleţi puţin.

— Ce prilej pentru un tînăr ! O adevărată şcoală — în ce priveşte manierele. Am auzit spunîndu-se adesea că studenţii în medicină sînt nişte tineri grosolani. Sir Joshua e cel mai indicat spre a le face nitică educaţie. Spitalul ar trebui să fie foarte mîndru de Sir Joshua.

Wolfe puse jos, pe masă, unul lîngă altul, cuţitul şi furculiţa, şi o privi pe doamna Threadgold în felul său grav şi pătrunzător. Îl cunoştea pe bătrînul Kermody şi reputaţia acestuia ; un om cu gesturile şi comportarea unui Brumel, afectat, curtenitor şi căruia nu-i puteai acorda nici un fel de credit, plin de cunoştinţe învechite, care respingea în permanenţă tot ce era nou. Kermody era unul dintre cei mai prezentabili bătrîni snobi ai Londrei. Avea o comportare elegantă, dar un suflet de bădăran.

— Există mulţi oameni pricepuţi la spitalul Guy, doamnă.

— Sînt convinsă, domnule doctor. Sir Joshua spunea adesea că doctorul Threadgold ar fi devenit unul dintre cei mai buni medici din Londra dacă ar fi vrut să se stabilească acolo. Nu mă îndoiesc că experienţa doctorului

Threadgold îți va fi de mare folos. E bine ca tinerii să se plece în fața experienței.

Ochii lui Wolfe se întîlniră cu ai doctorului.

— De aceea am și venit aici, doamnă.

Doctorul Threadgold clipi din ochi și se foi stînjenit pe scaun.

— Ei, cît trăiești înveți, trăiești și înveți. Răspunderile noastre, domnule doctor Wolfe, sporesc cu cît îmbătrînim. Acum, voi tinerii...

— Cred că noi avem o și mai mare răspundere.

— O !

— Purtăm pe umeri o reputație care abia se înfiripă.

— Asta-i adevărat.

— O observație foarte justă, domnule doctor Wolfe. Montague, poate că domnul doctor Wolfe vrea să mai servească a treia oară budincă.

— Dacă-mi permiteți, domnule doctor...

— Mulțumesc, cu plăcere.

Începuse să plouă din nou, iar din cauza vîntului care zvîrlea ploaia în geamuri și făcea ca duzii să foșnească în grădină, nici unul dintre cei care luau masa la doctorul Threadgold nu auzi tropăitul unui cal pe pavaj. Lespezile de piatră făceau loc prundișului în fața pretențioasei clădiri roșii ce se afla în partea de nord a Duzilor Verzi, și o cabrioletă care venea legănîndu-se de-a lungul stîlpilor și lanțurilor ce mărgineau aleea se opri brusc în fața porții doctorului Threadgold. Un vagabond care urmărise în goană cabrioleta trase clopotul de la intrare și se porni după aceea să lovească puternic cu ciocanul în formă de cap de leu.

Doctorul mai ținea linguriță în farfuria cu budincă.

— Ei, ascultați, oamenii ăștia vor să dărîme casa.

— Montague, dacă e cumva băiatul bătrînului Crabbe, aș vrea să-l urechezi nițeluș. Face atîta gălăgie de parcă ar fi valetul lordului Blackwater.

O auziră apoi pe Sykes, pe fata din casă, străbătînd vestibulul și deschizînd ușa principală. O răbufnire de vînd pătrunse o dată cu glasurile unor bărbați.

— Dă-o naibii, Ruston, nu m-atinge în partea asta.

Ușa se închise din nou și glasurile pătrunseră în vestibul.

— Pe aici, domnule, vă rog.

— Cum ? E acasă ? Fir-ar să fie...

O a doua uşă se închise peste glasul care sudula, curmîndu-l brusc. Sykes intră grăbită în sufragerie, cu chipul alb, speriată.

— Scuzaţi-mă, domnule, a venit Sir George Griggs. A avut un accident la vînătoare.

Doctorul Threadgold împinse scaunul îndărăt, puse şervetul pe masă şi-şi potrivi haina, gest care vădea că şi-a pus în ordine demnitatea profesională. Gura sa mică şi afectată se strînse şi mai mult, linia ei devenind mai autoritară.

— Scuză-mă, draga mea.

— Desigur, Montague.

Ea se întoarse spre Wolfe, care se pregătea să se ridice de pe scaun, şi i se adresă acestuia, de parcă ar fi întrebat-o ceva :

— Desigur, domnule doctor Wolfe. Îl poţi însoţi pe doctorul Threadgold. Ştiu că un tînăr în situaţia dumitale...

Wolfe se ridică şi se înclină uşor în faţa ei.

— Du-te domnule doctor şi asistă-l pe doctorul Threadgold. Fără îndoială c-ai să înveţi ceva.

În cabinetul doctorului Threadgold, un bărbat de statură uriaşă, cu un cap rotund, îmbrăcat într-o haină roşie, se plimba agitat de la un capăt la altul al încăperii ; avea o pată de sînge în dreptul tîmplei stîngi şi obrazul stîng îi era mînjit cu noroi. Pantalonii săi de călărie erau sfîşiaţi de-a lungul coapsei, murdari şi ei de noroi. Aducea cu un animal rănit. Drăcuia în timp ce măsura camera în lung şi în lat şi-şi ţinea braţul stîng la piept, sprijinindu-şi cotul cu mîna dreaptă. Un alt bărbat, mai tînăr, rezemat de bibliotecă, privea neputincios şi-şi smulgea vîrful favoriţilor.

Doctorul Threadgold dădu buzna în cabinet, urmat de aproape de John Wolfe.

— Vai, cerule ! Ce s-a întîmplat ?

Bărbatul cel uriaş se roti ca un taur furios.

— Ce s-a întîmplat ? Închide uşa. Nu vreau să audă toată casa cum înjur. Şi-al naibii să fiu dacă mă pot abţine.

— Scumpe Sir George, puteți înjura cît poftiți.

— Fir-ar să fie al dracului, calul meu nou de vînătoare. Mîine am să pun să-l împuște, e o bestie. Să-mi joace mie asemenea festă!

Tînărul de lîngă bibliotecă, cu o claie de păr în cap, îi adresă cuvinte de compătimire. Nasul și ochii săi semănau cu ciocul și privirea unei păsări înecate în propriile sale pene.

— Într-adevăr, Sir, n-am mai văzut vreodată asemenea cal nărăvaș. Era cît pe-aci să vă calce. De ce...

— Privește încoa, Threadgold — asta nu-i deloc în regulă! Animalul a refuzat să sară peste un șanț larg și m-a zvîrlit pe o buturugă de stejar. Eram la zece mile de-aici, pe drumul spre Bordon. Și-am gîndit că vom ajunge mai repede cu cabrioleta lui Ruston. La naiba — ăsta e umărul care mă doare, parc-aș fi tras c-o pușcă veche.

Threadgold își scoase ochelarii, îi șterse cu o batistă de mătase și-i puse iar pe nas, cu acrul de a spune „și-acum la treabă".

— Vă rog să luați loc, Sir George. Spuneați că ați căzut pe umăr? Aveți dreptate... domnule doctor Wolfe, poți aprinde și celălalt bec de gaz. Mi-e teamă, Sir, că va trebui să vă scoateți haina.

— Să-mi scot haina? Desigur. Dar cum dracu...

— Cred, Sir George, că va trebui s-o sacrificați.

— Poftim? Dă-o naibii de haină, fă-o bucăți!

Domnule doctor Wolfe, ai să găsești o pereche de foarfeci în sertarul de colo.

Îl zări pe Wolfe în picioare, alături de el, cu un cuțit bine ascuțit în mînă.

— Să tai cu mîneca, în locul dumneavoastră?

— Te rog chiar.

Wolfe se puse pe treabă și-l scăpă pe rănit de haina roșie, spintecînd-o de-a lungul cusăturilor. Era foarte îndemînatic și plin de grijă. Sir George urmărea cu atenție mîinile lui Wolfe, încleștîndu-și fălcile în așteptarea clipei cînd chirurgul îi va provoca dureri. Dar Wolfe îi scoase haina fără să-i pricinuiască cea mai mică suferință.

— Pe legea mea, asta se cheamă să ai mînă ușoară.

Domnul Ruston, omul cu chip păros, interveni şi el: „Aşa e, Sir".

Wolfe zvîrli haina departe, tăie vesta baronetului de-a curmezişul umărului, o descheie şi i-o întinse domnului Ruston, spunînd:

— Mi se pare că e un ceasornic înăuntru.

Apoi îi tăie mînecile lui Sir George şi îi dezgoli umărul învineţit şi umflat.

Threadgold, care începuse să devină nervos, făcu un pas înainte ca spre a-şi reafirma autoritatea.

— Mulţumesc, domnule doctor Wolfe. Acuma, Sir, să vedem despre ce e vorba.

Wolfe se dădu de o parte şi-l urmări pe doctorul Threadgold examinîndu-şi bolnavul. Primele sale impresii îl făcură să se îndoiască de priceperea acestui om mărunt, şi acum îi fu de-ajuns o jumătate de minut ca, uitîndu-se la mîinile plinuţe ale doctorului Threadgold, să-şi dea seama că are de-a face cu un cîrpaci, nu cu un chirurg. Un meşter îşi face repede o părere despre un coleg, şi doctorul Threadgold era agitat, nepriceput şi nesigur pe mîinile sale. Vorbea cu el însuşi şi totodată cu pacientul său, cu aerul aferat al unui om conştient de puţina sa iscusinţă. Mîinile sale îi dădură lui Wolfe impresia că nu ştie ce are de făcut în continuare. Erau lipsite de precizie şi nu dovedeau cu nimic că bănuiesc diagnosticul. Mai mult decît atît, Threadgold îi pricinuia acestui uriaş dureri inutile.

— Un proces de inflamaţie la nivelul acromionului — da — exact. Clavicula uşor deplasată... probabil. Tumefacţie foarte pronunţată, foarte pronunţată...

Sir George se înfurie.

— La naiba, Threadgold!

— O clipă, Sir, vă asigur că...

— Cît mai ai de gînd să mă maltratezi?

Threadgold pipăi umărul umflat, luă o expresie plină de înţelepciune şi compătimire, după care îi aruncă o privire lui Wolfe.

— Sprijină-i braţul lui Sir George, domnule doctor Wolfe.

Şi, strîngînd din buze, ridică din sprîncene deasupra ramei de aur a ochelarilor săi. Wolfe intui cu perspicaci-

tate că doctorul Threadgold nu era cu nimic mai avansat decît înainte de a-şi fi început consultaţia.

— E o tumefacţie serioasă, Sir George, serioasă tumefacţie. Aş prefera să lăsăm în repaus regiunea traumatizată, cu gheaţă pe deasupra, şi mîine să procedăm la un nou examen.

Uriaşul rămase uluit.

— Ce face ! ?.... Vrei să spui că...

— Scumpul meu domn, într-un asemenea caz, după ce au trecut cîteva ore...

— Astea-s prostii, omule ! Vreau să-mi pui umărul la loc acum. Nu cumva vrei să spui c-am bătut zece mile de pomană ? M-ai pipăit de-ajuns...

Doctorul Threadgold se înroşi tot.

— Iubite Sir George, dă-mi voie să-ţi spun că, în asemenea condiţii, un diagnostic nu poate fi decît ipotetic.

Baronetul îl privi ameninţător. Era unul din acei bărbaţi pletorici şi irascibili care-şi pierd orice control sub influenţa durerii sau a unei provocări. Se uită aspru la Threadgold, apoi îşi întoarse privirea mîniată înspre Wolfe, care îi sprijinea braţul.

— Ascultă aici — treci şi fă dumneata treaba. Nu mai vreau să mă las prostit.

Wolfe se uită la Threadgold. Faţa mică a acestuia era purpurie şi congestionată. Ochii holbaţi priveau dindărătul ochelarilor.

— Dacă vreţi să vă lăsaţi examinat de asistentul meu, Sir George...

— Da, vreau...

— Foarte bine, Sir, foarte bine. Nu mai am nimic de adăugat.

Threadgold se răsuci pe unul din picioarele sale îmbrăcate în pantaloni cu carouri, se duse pînă la covoraşul din faţa căminului, îşi trase pulpanele hainei şi-şi bombă pieptul.

În cîteva minute, Wolfe îl întinse pe Sir George Griggs pe canapea. După aceea, chirurgul se descălţă la piciorul stîng şi, întinzîndu-se de-a lungul canapelei, îşi propti călcîiul în subţioara baronetului.

— O să vă pricinuiesc dureri mari, Sir, dar nu o să dureze decît zece secunde.

— Dă-i drumul ! Nu sînt copil.

— Prindeți-vă de mîna domnului Ruston. E mai bine cînd te agăți de ceva. Și acum, țineți-vă bine !

Urmă o cumplită suferință răscolitoare în clipa în care Wolfe trase brațul și acționă asupra umărului deplasat.

— A intrat la loc. E-n regulă.

— Cum... s-a terminat ?

— Da.

Uriașul zăcea întins pe canapea și respira greu, în timp ce Ruston își freca mîinile :

— Ai răsucit serios, nu glumă.

— Adevărat, știu că m-a apăsat. Dați-mi ceva de băut ; mă simt nu știu cum după povestea asta.

Era transpirat leoarcă. Doctorul Threadgold se întoarse și sună.

— Capul osului era ieșit din loc, nu ?

— Da. Și acum, dacă vă puteți ridica o clipă, Sir, aș vrea să controlez dacă-i totul în regulă.

Sir George se ridică imediat, iar Wolfe îi manevră cu grijă brațul stîng, asigurîndu-se că extremitatea osului își reluase locul firesc.

— Da, totul e-n ordine, Sir.

— Sykes, un pahar de coniac cu apă.

Doctorul Threadgold zăbovea în preajma ușii.

— Să știi domnule, că-ți sînt teribil de îndatorat.

Wolfe zîmbi :

— O, asta-i meseria mea. O să vă fac un bandaj ca să vă țină umărul în loc. Dar ce-ați pățit la frunte ?

— O mică zgîrietură, nu ?

— Da, nimic grav. Am s-o spăl și o să-i pun un plasture. Adică, totuși...

Își amintise deodată că se afla în cabinetul doctorului Threadgold și că un om mititel, destul de umilit și de enervat, se foia pe covorașul din fața căminului.

— Doctorul Threadgold vă va spune ce precauții mai trebuie să luați.

— În regulă, spuse baronetul, sorbindu-și coniacul cu apă.

O jumătate de oră mai tîrziu, domnul Ruston îl conducea pe Sir George Griggs acasă, în cabrioleta sa. Mai ploua destul de tare, și străzile ude ale Navestock-ului erau

pustii. Omul cu statură uriaşă îşi revenise într-atîta, încît se arătă dispus să sesizeze latura comică a întîmplării.

— Pe naiba, ce babă zăpăcită! Am ştiut din totdeauna că Threadgold e un cîrpaci. N-aş fi venit aici nici chiar de la o milă depărtare, dacă n-aş fi aflat că Odgers din Hinkley a plecat la Londra.

— În schimb celălalt...

— Pe Jupiter, ăştia sînt oamenii care-mi plac. Plini de forţă. Nu pot suporta javrele mici care fac pe grozavii, ca Threadgold. Nu-i în stare să trateze oamenii decît cu sirop şi apă.

— Doamna Threadgold ar trebui să conducă cabinetul.

— Sofia Pudson — nu-mi vorbi de ea, amice, nu-mi vorbi de ea. Mutra femeii ăsteia are asupra mea efectul unui vomitiv. Ar trebui să auzi papagalul bătrînului Johnson, vecinul lor, cum strigă în zilele de vară : „Monte, Monte! [1]". Un om ca Threadgold ar merita să fie împuşcat pentru că s-a însurat cu o asemenea muiere.

Şi cabrioleta, cu farurile strălucind în ploaie, depăşi în goană strada Sudului şi se pierdu în noaptea umedă.

La vila Prospect, Wolfe stătea întins pe canapeaua din cabinetul de consultaţii şi fuma din pipa sa de lut. După plecarea lui Sir George avusese loc o mică scenă. Doctorul Threadgold îşi recăpătase aerul demn şi i se adresase cu oarecare nervozitate.

— Domnule doctor Wolfe, îmi reproşez că ţi-am permis să procedezi cu atîta grabă. O articulaţie tumefiată trebuie tratată cu multă prudenţă.

Wolfe avea o inimă generoasă, în care nu era loc pentru meschinării. Îi părea mai degrabă rău pentru doctorul Threadgold.

— Ei bine, domnule doctor, eram convins...

— Cînd vei fi ceva mai bătrîn, domnule doctor Wolfe, n-ai să te mai laşi convins atît de repede. Experienţa îi învaţă pe medici să fie prudenţi.

Doctorul Threadgold se retrase în salon, unde se afla soţia sa, în faţa focului din cămin. Acordurile pierdute ale unui pian veneau din imobilul vecin, împreună cu sunetele melodioase ale unui flaut. Domnişoarele Johnson

[1] Abreviere de la „Montague" *(n. red.)*.

şi reverendul Charles Chipperton de la biserica Sf. Jude îi cîntau bătrînului Johnson, negustorul de vinuri, ca să adoarmă.

Doamna Threadgold îşi privi soţul cu unul din zîmbetele ei lipsite de expresie. Dacă zîmbetelor li s-ar putea atribui o culoare, atunci acela al doamnei Threadgold semăna cu lîna galbenă pe care o avea în poală.

— Totul a mers bine, Montague ?

— Foarte bine, draga mea.

— Un accident serios ?

— Un umăr luxat. Domnul doctor Wolfe şi cu mine l-am redus.

Doamna Threadgold părea satisfăcută.

— Am socotit că tînărul trebuie să profite de experienţa ta, de aceea ţi l-am trimis.

— Întocmai, draga mea, întocmai.

— E un tînăr cam necioplit şi tare urît, dar nu mă îndoiesc c-ai să-l şlefuieşti şi ai să-i corectezi manierele.

Doctorul Threadgold scormonea focul, destul de morocănos.

— Domnul doctor Wolfe, spuse el, pare a fi un tînăr destul de îndemînatic. Puţin cam băgăreţ şi înclinat să facă mai mult decît poate. Va trebui să-l corijez în această privinţă.

CAPITOLUL III

Oamenii înzestraţi cu simţul frumosului şi care treceau pentru prima oară prin mlaştinile Tarling-ului şi descopereau Navestock-ul — oraş din sudul Midlan-ului —, desfăşurîndu-se în valea verde în faţa ochilor lor, îl priveau ca pe un oraş de vis, ascuns printre colinele împădurite şi pitoreşti. Chiar în ultimii ani, cînd o generaţie grăbită începuse să cutreiere lumea, dispusă să admire tot ce e „antic" şi „original", Navestock-ul rămăsese cvintesenţa „originalului".

Artişti veniră să picteze vechile hanuri, acoperişurile roşii şi umbra calmă a ulicioarelor. Oraşul mai păstra încă mult din misterul, din bogăţia culorilor şi din acel „straniu" după care persoane grave şi visătoare se dau în vînt. Din depărtare, Navestock-ul semăna cu o inimă roşie străpunsă de un ac de argint : acoperişurile sale roşii pe ambele maluri ale riului Wraith.

Era un oraş îndesat şi îngrămădit ; totul însă îndulcit de un aer de caldă cumînţenie, începînd cu grădinile caselor mari de pe dealul Peachy, şi pînă la bordeiele de pe malul riului. Patima construcţiilor din anii şaizeci şi şaptezeci ai veacului trecut nu cuprinsese încă oraşul, împrăştiind gunoi pe ogoare şi în grădini.

Acei care umblau după antichităţi descopereau piese din diferite secole amestecate într-un talmeş-balmeş asemănător unui caleidoscop. Gentlemeni din epoca georgiană ar mai fi putut păşi ţanţoşi prin piaţă, hainele lor roşii, verzi şi albastre înveselind cenuşiul pavajelor, iar capetele lor pudrate armonizîndu-se cu nuanţa norilor care pluteau deasupra oraşului. În strada Dogarilor şi pe aleea

Bastardului, în drumul spre rîu, mai hoinăreau femei sleampăte, cu şolduri largi şi nasul cîrn, pe care Hogarth [1] le-ar fi pictat. Dacă erai în căutarea unui decor pentru o serie de povestiri dulcegi destinate unei reviste duminicale, nu aveai decît să te plimbi prin faţa azilului de săraci Brandon şi de-a lungul străzii Verzi, unde case din bîrne sau tencuite se înşiruiau de ambele părţi ale drumului. Cavaleri tineri şi nobili treceau călare pe acolo şi dulci Dorothee le aruncau trandafiri roşii prin ferestrele caselor. Clopotele te chemau la biserica Sfîntului Jude, şi călugări cenuşii treceau legănîndu-se, doi cîte doi, pletoşi, desculţi, cu chipuri famelice şi priviri de lup. Lipsea doar sunetul unei goarne pentru ca tînărul Mortimer, îmbrăcat în armură de război, să treacă pe calu-i alb şi mare, urmat de oamenii săi cu sulițe lungi, ca niște catarge ale unor corăbii dintr-un port olandez. Un artist venit să picteze colţurile pitoreşti ale Navestock-ului se jurase că, pe cînd privea înspre porţile verzi ale caselor roşii din Vernor's End, ar fi văzut femei tinere şi sentimentale, purtînd bonete mari şi rochii largi de muselină, cum alunecau uşor şi-şi scuturau buclele spre el, în lumina soarelui. Dar acest artist avea o fire fantastă. Înfăţişase Navestock-ul ca un oraş cu călăreţi şi faetoane, în care diligenţe albastre, gonind vijelios de-a lungul străzilor înguste, erau trase de cai uriaşi, negri. De asemenea, îl înfăţişase ca un oraş al frontoanelor şi lucarnelor, al zidurilor înalte de cărămidă peste ale căror creste se înălţau trandafiri şi pomi fructiferi, al grădinilor, nespus de roditoare şi al curţilor interioare şi mai nespus de murdare. Străinii îşi închipuiau Navestock-ul ca un orăşel vechi, încîntător, nevinovat şi paşnic, în care oameni paşnici şi simpatici duc o viaţă paşnică şi plăcută.

E de temut ca acest romantism să nu ascundă multe rufe murdare îndărătul unui înveliş viu colorat, şi ca Navestock-ul să nu fie decît un oraş vechi, tare murdar şi corupt. Degeaba avea ghivece cu flori la ferestre, cînd curţile interioare, străzile şi ulicioarele sale erau înecate în miasme. Nici moralitatea oraşului nu era prea grozavă.

[1] William Hogarth (1697—1769) pictor şi gravor englez. A pictat tablouri de gen şi gravuri dezvăluind cu un viu simţ al umorului şi al ironiei viciile unei epoci *(n. red.)*.

Prin uliţele din preajma rîului, copiii mişunau ca gîndacii de bucătărie, iar relaţiile de familie dădeau mult de gîndit. Cîrciumi mici şi berării erau din belşug. Ele atrăgeau privirea mulţimii din cele mai neaşteptate colţuri şi le făceau cu ochiul celor însetaţi.

Din spatele grădinilor ce aparţineau clădirilor situate în partea de nord a Duzilor Verzi începea Uliţa Şarpelui, din care pornea o potecă şerpuind printre zidurile înalte de cărămidă, presărate în vîrfurile lor cu cioburi de sticlă. La capătul acestei poteci se deschidea o uşă neagră, pe care era scris cu litere albe „Cabinet medical". Zilnic, între orele nouă şi zece dimineaţa şi între şase şi şapte seara, drojdia bolnavă a societăţii din acest oraş se îngrămădea la cabinetul medical al doctorului Threadgold. Nu avea concurent în Navestock, iar din punctul de vedere al consultaţiilor îşi împărţea pacienţii în binecuvîntaţi şi blestemaţi. Asistenţilor săi le încredinţase — cum se şi cuvenea — străzile mărginaşe cu rîul, cocioabele de acolo, alcoolicii şi incurabilii, bătrînii şi bătrînele neajutorate, copiii scrofuloşi şi rahitici. Doctorul Threadgold făcea vizite numai în cartierele bine situate. El nu urca scări murdare şi nu se izbea cu capul de tavanele joase. Mîna sa mică şi dolofană aluneca pe balustrada scărilor de mahon şi lua pulsul celor cu pielea albă şi curată.

— Domnule doctor Wolfe, tot n-ai terminat cu cazul ăsta ?

Se simţea o oarecare asprime în vocea bărbatului mai vîrstnic, atunci cînd capul şi picioarele, îmbrăcate în pantaloni cu carouri, apărură în uşa care dădea din cabinetul de consultaţii în birou. Wolfe şedea pe un scaun, lîngă fereastră, ţinînd pe genunchi un copil care urla. O femeie slabă stătea în picioare alături de el şi-şi ştergea lacrimile, iar mulţimea sticlelor din rafturi păreau să clipească pline de compătimire.

— Sînt gata într-un minut, domnule doctor.

— Mă aşteaptă trăsura de o jumătate de oră.

— Mi-e cu neputinţă să las copilul chiar acum.

Într-adevăr, era imposibil, fiindcă în acel moment tocmai secţiona frîul care împiedica mişcările limbii copilului.

Wolfe îl găsi pe doctorul Threadgold încălzindu-şi picioarele dinaintea focului. Se întoarse brusc spre el şi începu să-i vorbească repede, cu o asprime intenţionată.

— Domnule doctor Wolfe, ţi-am pregătit o listă a pacienţilor care vor fi sub controlul dumitale. Şi fiindcă eşti nou aici, am dispus ca băiatul de serviciu al cabinetului să te însoţească şi să-ţi servească drept ghid. Ai aici lista cu adresele.

Threadgold îi întinse lui Wolfe o foaie de hîrtie şi se îndreptă destul de zorit spre ieşire. Erau aproape douăzeci de nume înscrise pe listă, şi în dreptul fiecăruia doctorul Threadgold notase diagnosticul cu cerneală roşie.

— Aş fi bucuros dacă te-ai lăsa condus de experienţa mea, domnule doctor Wolfe. Dacă ai de făcut vreo propunere cu privire la tratament, voi ţine seama de ea cu plăcere.

Deschise uşa, dar se întoarse, ca şi cum şi-ar fi amintit deodată ceva.

— Şi, fiindcă veni vorba, doamna Threadgold m-a rugat să-ţi transmit că nu poate suporta în casă miros de tutun.

Wolfe ridică ochii de pe lista pe care o cerceta.

— Doamna Threadgold, domnule doctor Wolfe, e extrem de sensibilă la mirosul de tutun. Şi, afară de asta, la noi se perindă atîta lume, şi...

Wolfe i-o tăie scurt :

— Înţeleg perfect, domnule doctor. Am să fumez în grădină ori în grajd.

Threadgold îi aruncă o privire uluită.

— Oriunde doreşti, domnule doctor Wolfe, cînd eşti singur. Dar desigur că nu în public. N-aş putea accepta ca un reprezentant de-al meu să meargă pe străzile Navestock-ului...

— Nu, domnule doctor, v-am înţeles.

Threadgold dădu buzna afară, ca orice timid care şi-a debitat lecţia învăţată pe dinafară, şi-l lăsă pe Wolfe în picioare, lîngă fereastră, zîmbind ciudat şi meditativ.

Populaţia Navestock-ului l-a privit cu multă curiozitate pe John Wolfe în prima dimineaţă în care acesta şi-a început şirul vizitelor în oraş, împreună cu grăsanul Samuel, care se lupta să ţină pasul cu el. Majoritatea pacien-

ţilor din lista alcătuită de doctorul Threadgold locuiau pe străzile şi uliţele din preajma rîului. Pînă şi denumirea acestor locuri era sugestivă : Strada Dogarilor, Aleea Bastardului, Strada lui Dick murdarul, Strada Paradisului. Uliţele arătau mai degrabă ca nişte şanţuri în care soarele aproape că nu pătrundea, iar iarna, cînd se umfla rîul Wraith, erau pe jumătate sub apă. Întregul cartier semăna cu o crescătorie de iepuri, plină de cărări întortocheate, de hrube negre şi de poteci întunecoase ; şi dacă ar fi să judecăm după starea curţilor şi a potecilor, s-ar părea că arta măturatului era necunoscută prin părţile acelea.

Wolfe avea de vizitat trei bordeie din Strada Dogarilor, şi acolo avea să-şi amintească de mahalalele mizere ale Londrei. În primul bordei, în faţa unui foc firav, găsi o femeie slabă ţinînd un copil la piept şi încercînd să-şi înăbuşe tusea. Wolfe se aşeză pe un scaun care-şi pierduse spătarul şi i se adresă cu naturaleţea unui om preocupat şi mult prea serios pentru a-şi permite să fie înfumurat. Femeia avea o atitudine umilă care-ţi provoca milă şi părea surprinsă de faptul că doctorul cel nou nu se mulţumea cu o vizită scurtă şi formală.

— În partea asta, domnule doctor, în partea asta mă ţine.

Gemu din nou, schimonosindu-şi gura pînă ce o transformă într-o gaură triunghiulară, încît Wolfe, căruia scena îi reamintea o întîmplare grotească, se sculă şi-şi făcu de lucru în spatele ei.

Tuşeşti mult ?

Tusea mă rupe în bucăţi, domnule. Tuşesc pînă vărs, şi junghiul ăsta e cumplit. Aş vrea să dorm, domnule doctor. Tuşesc, tuşesc şi iar tuşesc cît e noaptea de lungă. Şi omul meu e atît de rău, încît spune c-o să-mi astupe gura cu un ciorap. Şi pe zi ce trece, slăbesc.

O fetiţă pirpirie, în vîrstă de vreo doisprezece ani, intră şi luă copilul în braţe, iar Wolfe se apucă să examineze femeia. Doctorul Threadgold pusese diagnosticul de catâr bronşic. Wolfe îşi dădu repede seama că femeia suferea de o tuberculoză avansată.

— Ai scuipat vreodată sînge ?

— Sînge, domnule ? Pahare întregi.

— I-ai spus asta doctorului Threadgold ?

— M-a văzut numai o dată, şi era foarte grăbit. Asta, după plecarea domnului Timmins. Nu m-a ciocănit şi nici nu m-a ascultat ca dumneavoastră, domnule doctor.

— Nu ?

— Zicea că sînt puţin răcită.

Wolfe rămase o clipă tăcut, cu ochii lui gravi aţintiţi asupra chipului acestei femei. Şi, în timp ce se uita la ea, îl străfulgeră una din acele scînteieri intuitive care îşi fac brusc drum în mintea oamenilor. Înţelese ce-nseamnă să cazi pe mîinile unui medic bătrîn, indiferent, cîrpaci şi neprevăzător, şi să duci o existenţă mizeră, lipsită de prieteni, într-un asemenea mediu nenorocit. Era de parcă Navestock-ul se prezenta înaintea lui, întruchipat în existenţa acestei femei ; se arăta cu toate suferinţele sale intime şi cu toate stigmatele exteriorului. Wolfe era foarte receptiv la impresii şi, asemenea unui artist, sesiza atmosfera înconjurătoare.

— Ţi-a dat doctorul Threadgold vreun medicament ?

— Nişte prafuri roşii, domnule doctor. Dar junghiul ăsta...

Wolfe îşi pierduse răbdarea. Dădu femeii cîteva sfaturi, îşi luă pălăria şi ieşi în Strada Dogarilor.

Se pare că prima lui impresie din această dimineaţă avea să-şi accentueze detaliile cu nişte linii groase şi stridente. Wolfe descoperi că doctorul Threadgold făcuse greşeli de neiertat şi în alte trei cazuri. Imaginea acestui om mărunt, rotofei, dichisit şi afectat îi revenea tot mai stăruitor în faţa ochilor, pe măsură ce-şi dădea seama de felul în care erau îngrijiţi oamenii din aceste ulicioare ale Navestock-ului. Părerile sale despre caracterul doctorului Threadgold se întăreau. Îl şi vedea pe acest bărbat mic, curtenitor şi nepriceput cum flecărea dintr-un loc în altul, cu o indiferenţă binevoitoare, mult prea lesne satisfăcut de plăcerile pe care le oferă viaţa pentru ca să mai găsească timp să-şi dea seama cît de mult greşeşte. Cum poate să decadă un om în halul ăsta ? Lui Wolfe, cu integritatea lui implacabilă, aproape fanatică, îi venea greu să înţeleagă psihologia acestui proces.

Cinism înnăscut ! Bănuise că pot exista asemenea stări de spirit. Dar într-un oraş ca ăsta ! Şi deodată, ca o străfulgerare, îi străbătu conştiinţa cealaltă înfăţişare a lucru-

rilor. Ignoranța și indiferența cinică pot da asemenea rezultate, iar murdăria și mizeria acestor uliță erau lucruri de care trebuie să răspundă cineva. Dar cine purta această răspundere ? Cui aparțineau bordeiele de pe malul rîului ?

Wolfe își adresa sieși aceste întrebări, și atunci figura radioasă a doctorului Threadgold îi apăru într-o altă lumină. Își reaminti observațiile făcute în cursul serii trecute, în salon, de către soția doctorului. Bătrînul Sir Joshua Kermody era idealul ei — nu-i așa ? și Navestock era unul din orașele cele mai conservatoare. Pfui ! Nările i se contractară cînd, urmîndu-l pe grăsunul Sam, trecu prin fața unei măcelării care era înfiorătoare, chiar iarna.

Se întoarse în Strada Piinii și se opri să mai cerceteze lista doctorului Threadgold și să se sfătuiască cu Sam. Strada Piinii se termina la rîu cu un pod vechi, îngust, din cărămidă roșie, peste care nu putea trece decît o singură căruță deodată. În acel moment podul era ocupat de un grup de copii adunați în jurul unei fete care împingea un cărucior prăpădit, în care se aflau doi sugari. De cealaltă parte a podului, o șosea îngustă, mărginită de sălcii, traversa pajiștea ; pe ea venea în galop, îndreptîndu-se spre pod, un băiat călare pe un ponei negru.

Wolfe, privind în direcția apei, văzu cum băiatul de pe căluț agita o cravașă și se îndrepta glonț spre pod, de parcă ar fi avut intenția să atace ceata de copii. Aceștia se împrăștiară ca iepurii, iar fetița cu căruciorul goni spre Strada Piinii, făcînd să zăngăne roțile pe pavaj. Un băiețaș refuză să se dîntească din loc și se rezemă cu spatele de parapet, înfundîndu-și mîinile în buzunarele pantalonilor. Trecînd în goană pe lîngă el, băiatul de pe ponei îl plesni peste obraz, cu cravașa, pe acest apărător al libertății.

Strada Piinii era o uliță murdară, plină de băltoace. La vreo douăzeci de metri de locul unde se afla Wolfe, o mică servitoare, purtînd o rochie curată, înflorată, își căuta drum printre bolovanii pavajului. Băiatul de pe ponei găsi un nou prilej de amuzament. Abătu poneiul brusc din drum și, galopînd pe lîngă fată, tocmai cînd ea se afla la marginea unei băltoace, îi împroșcă rochia cu apă și noroi.

, Wolfe înaintă spre mijlocul străzii. Omuleţul de pe poneiul negru urca strada într-un trap potolit, aruncînd de vreo două ori priviri înapoi spre a ride de mutra jalnică a fetei. Era îmţolit ca un tînăr dandy, în pantaloni bufanţi, aspectuoşi, vestă verde, haină bine croită şi joben. Un ceas de aur cu lanţ şi brelocuri tot din aur străluceau la vestă. Băiatul să tot fi avut doisprezece ani, dar afişa aerul şi siguranţa unui bărbat plin de sine. Faţa sa turtită şi incoloră, cu ochii albaştri spălăciţi şi nasul obraznic, semăna ciudat de mult cu figura unui bătrîn viclean.

Băiatul se îndrepta spre Wolfe şi-i făcu semn, cu cravaşa sa cu mîner de argint, să se dea la o parte din drum.

— Hei, dumneata de colo, la o parte !

Păru foarte mirat cînd Wolfe prinse calul de căpăstru, oprindu-l în loc. Mîna cea mică, înmănuşată, se ridică ameninţătoare, dar ochii bărbatului se întîlniră cu ai copilului şi cravaşa coborî, intimidată.

— N-ar fi mai bine să călăreşti ceva mai potolit, domnişorule Tommy ?

Domnişorul Tommy ! Chiar aşa ! Să-i spui cui — lui Audrey Brandon, nobilului de la castelul „Iertării", căruia avea să-i aparţină peste cîţiva ani jumătate din Navestock.

— Ce naiba înseamnă asta, domnule ! Dă drumul căpăstrului.

Wolfe zîmbi.

— Ai un ton prea ridicat pentru vîrsta ta, Tommy. Dac-aş fi în locul tău, m-aş întoarce şi i-aş spune fetei aceleia că-mi pare rău că i-am murdărit rochia.

— Du-te naibii, asta nu-i treaba dumitale !

— Atunci şterge-o, copil prost crescut. Doar n-o să-ţi fac eu educaţia.

Dădu drumul căpăstrului, dar continuă să-l privească pe domnişorul Brandon într-un fel care-l făcu pe băiat să devină nervos şi să nu se simtă în largul său.

— Şi cine dracu eşti dumneata ca să-ţi permiţi să opreşti un domn în stradă ?

— O ! Eu nu sînt nimeni, Tommy.

— Se şi vede domnule — se şi vede...

Wolfe rîse încet, dar cu poftă.

— Păcat că nu se găseşte cineva să-ţi ardă o bătaie bună — spuse el ; dar ai dreptate, nu mă privesc manierele unui copil prost crescut.

Tînărul domnişor Brandon îşi continuă trapul pe Strada Morilor ; faţa lui palidă devenise uşor îngrijorată şi speriată. Pînă acum nimeni n-avusese curajul să se ia la harţă cu el în Navestock, exceptînd o singură dată, pe Dealul Piersicilor, cînd grădinarul bătrînului Joshua Crabbe îl ameninţase cu ciomăgeala fiindcă trîntise o fetiţă pe şosea. Majoritatea celor din Navestock se temeau de acest tînăr şi de mama sa, şi se resemnaseră să-i considere micile obrăznicii ca pe nişte şotii inerente vîrstei.

Wolfe se întoarse către Sam, băiatul de la cabinet, care se uita la el cu un respect comic :

— Cine era tinerelul ăsta, Sam ?

— Doamne, ăsta e tînărul domn Brandon, domnule doctor.

— Brandon ? Şi cine-i ăsta mă rog ?... Sam, condu-mă spre Piaţa Paradisului. E notat ca fiind în apropiere de Strada Piinii.

Sam o luă înainte.

— Era tînărul domn Brandon de la castelul „Iertării", domnule doctor. Unicul fecior al domnului Brandon.

— Oameni sus-puşi, nu ?

— Granguri mari.

— Le aparţine mult din oraş ?

— Aproape jumătate, domnule doctor, din cîte am auzit.

— Domnul Brandon îşi cam face de cap.

— Păi, cine ar putea să-i ţină piept, domnule doctor ? L-am văzut odată cum aproape a dat buzna călare în prăvălia domnului Hubbard, înjurîndu-l ca un lord pe bătrînul negustor.

Cele povestite de Sam păreau să-l amuze pe Wolfe.

— Chiar aşa de cumplit înjură lorzii, Sam ?

— Desigur. De fapt nu ştiu domnule doctor. N-am văzut niciodată vreunul.

— Dar un domn Brandon nu există ?

— Vreţi să spuneţi tatăl dumnealui ?

— Da.

— Nu, domnule doctor. A murit de mult, şi nu prea era în toate minţile.

Printr-o stradă lăturalnică ajunseră în Strada Paradisului, un şir de cocioabe construite din cărămidă şi scînduri, fiecare avînd în faţa ei un mic dreptunghi cu verdeaţă, ca un fel de covor. Era greu de spus cum îşi cîştigase strada această denumire, afară doar dacă cel care o botezase fusese înzestrat cu un drăcesc simţ al umorului. Acele petice de verdeaţă semănau mai degrabă cu nişte pete de noroi, iar ferestrele caselor, multe din ele astupate cu zdrenţe, dădeau spre zidul înalt de cărămidă al lui Hansell Miller. La jumătatea drumului, într-un loc îngrădit, era o pompă de apă. Oamenii o botezaseră „Pompa Paradisului" şi nimeni nu se ostenise să ia în seamă cîte scursori se înfiltrau în puţul care alimenta pompa.

Wolfe petrecu o oră în Strada Paradisului şi-şi încheie vizita inspectînd Pompa Paradisului. Se hotărî să ia o probă din apa puţului ca s-o examineze. O analiză ar putea explica diversele fenomene pe care le descoperise în căsuţele din împrejurimi.

Mergînd spre casă prin Duzii Verzi, aruncă o privire scrutătoare băiatului gras şi constată că acesta arăta foarte sănătos.

— Ici multe doctorii, Sam ?

— Eu, domnule doctor ?

— Da.

— N-am pus în gură o picătură de doctorie de cînd am avut pojar.

— Pe unde locuieşti ?

— Sus, pe Dealul Piersicilor, domnule.

— Arăţi înfloritor, Sam ! Sînt mulţi oameni bolnavi printre cei care locuiesc lîngă piersici ?

— Nu prea sînt bolnavi prin locurile noastre, domnule doctor. Cei mai mulţi bolnavi sînt în vale, pe malul rîului.

— Şi cine e proprietarul vostru ?

— Domnul Crabbe.

— Dar cine e domnul Crabbe ?

— Păi, domnul Joshua Crabbe, domnule doctor...

Sam abia îşi mai trăgea răsuflarea, căci Wolfe străbătu în viteză Dealul Pieţei. Suflînd din greu, dădea explicaţiile cerute de doctor.

— Domnul Crabbe are multe proprietăți ?

— Aproape tot ce se găsește pe Dealul Piersicilor.

— Și locurile pe care le-am vizitat azi dimineață ?

— Pe cîte știu, o parte aparțin domnului Brandon și altă parte domnului Turrell, berarul.

— Așa-mi închipuiam și eu. Ai să slăbești Sam, dacă mai facem multe vizite. Cît a bătut ceasul ? Unu ? Am să întîrzii la dejun.

Dar Wolfe nu se grăbi. Tot restul drumului pînă la Duzii Verzi rămase cufundat în gînduri, iar Sam, lacom din fire, era încîntat că se poate întreba în liniște dacă bucătarul de la Vila Prospect pregătise sau nu clătite pentru prînz.

CAPITOLUL IV

Cînd un om își leagă viața de sinceritate, înseamnă că se însoțește pentru totdeauna cu o femeie tînără, neînduplecată, care-l va vîri în multe încurcături.

John Wolfe făcea parte din categoria nesuferită a oamenilor sinceri, care nu sînt în stare să suporte ca un semen de-al lor să întoarcă spatele adevărului, prefăcîndu-se că nu-l observă. Se spune că problemele ni le creăm noi înșine și, cu cît sîntem mai sensibili, cu atît reacționăm mai puternic față de jignirile pe care socotim că ni le aduc alții.

Nu trecuseră decît zece zile de cînd sosise John Wolfe la Navestock, cînd se pomeni în fața unei probleme care amenința să-i închidă cariera. Majoritatea acelora care se angajează pe drumul acțiunii înfruntă această primă criză, ce se înalță provocatoare ca un uriaș care stă gata să se ia la trîntă cu ei. De cele mai multe ori, toate avantajele sînt de partea uriașului. Acesta e în posesia unui toroipan zdravăn, are îngîmfarea furioasă a unei bestii puternice și — pe deasupra — mai și rînjește prietenos la cei care, în loc să lupte, preferă să se predea. Viața se arată mult mai ușoară pentru cei care au învățat să adopte o atitudine de cinism amabil. Asemenea oameni sînt obișnuiți să închidă un ochi, să-și plece grumazul și să se furișeze printre situațiile grele.

Adesea, la închiderea zilei de lucru, Wolfe se așeza la marginea patului, privind pierdut la hîrtia roz și mototolită care împodobea căminul în stil georgian. Cineva în-

torsese la loc textul de deasupra patului, și Wolfe zîmbi cînd remarcă pentru prima oară această schimbare.

„Dumnezeul meu, Tu mă vezi". Și acesta e un ecou al strigătului care răsună în inimile oamenilor mai puțin credincioși, dar al căror țel constă în a-și duce existența în mod cinstit și a nu îngădui vreo greșeală. Ne străduim necontenit pentru ceva mai bun, chiar dacă uneori ne lăsăm pradă dorințelor noastre. Această problemă nu implică argumente, deoarece e mai puternică decît rațiunea. Avem de ales ; alegem drumul cel mai aspru, bombănind poate și numindu-ne noi înșine nebuni, dar continuînd tot astfel pînă la capăt. În sufletul omului cinstit a existat dintotdeauna o dorință de a înfrunta adversitatea, acel instinct care-l împinge în permanență spre ceva mai nobil și mai bun. El seamănă cu un om trudit care sapă un colț de grădină. Încă o buruiană ! De ce n-ar înropa-o ? De ce n-ar lăsa-o unde se găsește ? De ce n-ar smulge-o la primăvară ? Dar instinctul datoriei împlinite e mai puternic. Se apleacă și smulge bălăria, jurîndu-se poate că va fi ultima.

Wolfe își vedea de munca sa cu o aplicație plină de calm, care începuse să-și arate roadele. Sudul Londrei nu era unul din colțurile cele mai curate ale pămîntului, dar cele descoperite de Wolfe la Navestock se arătau mult mai surprinzătoare și mai scandaloase. Cît privește oamenii, aceștia erau surprinși văzîndu-l cum zăbovește mai mult de cinci minute în fiecare cocioabă, iar unii dintre ei, mai servili, încercau să-l lingușească spunîndu-i cît de mare e interesul pe care-l manifesta în comparație cu graba predecesorilor săi. Wolfe nutrea o ciudată curiozitate cu privire la asistenții care-l precedaseră. Se întreba cît de multe lucruri s-au străduit aceștia să descopere ; dacă fuseseră niște medici conștiincioși sau mai degrabă niște lingăi, mulțumindu-se cu plimbarea zilnică. Din cele auzite, Wolfe deduse că foștii asistenți ai doctorului Threadgold fuseseră niște tineri comozi care se grăbeau să termine treaba cotidiană ca să joace biliard la „Cerbul Alb" sau să alerge după vreo fustă. Nu-și dăduseră osteneala să pătrundă dincolo de suprafața lucrurilor, ca să nu se complice cu aceste probleme.

Wolfe își cumpără cîteva coli de hîrtie de calc de la magazinul lui Galpin din Strada Reginei. Lucrînd noaptea, în camera sa, la flacăra lumînării și folosindu-se de geamantan și de capacul unei cutii în loc de masă, începu să deseneze harta Navestock-ului. Ținea un jurnal în care-și nota observațiile zilnice, împingîndu-și cercetările pînă în ungherele cele mai îndepărtate, dorind să descopere proveniența miasmelor, studiind cu atenție fîntînile pe toată întinderea lor și scrutînd apele stătute. Metodele sale nu atrăgeau atenția, iar oamenii din ulițele și străzile vecine cu rîul erau prea ignoranți ca să-și bată capul cu asemenea ciudățenii. Socoteau că doctorul cel nou e un tînăr liniștit, priceput și nițeluș cam aspru. Simulanții îi știau de frică. Oamenii cu adevărat bolnavi se simțeau mai bine după ce-i vizita.

Pe etajera de deasupra căminului din camera de consultații a doctorului Threadgold, sub un clopot de sticlă, se găsea un microscop foarte puternic. Era un „obiect de vitrină", un soi de capodoperă expusă în vitrina vreunui meșter iscusit și menită să sugereze ce poate să facă la zile mari. Doctorul Threadgold nu atinsese microscopul de ani de zile și, cu toate că poseda un instrumentar excelent, nu se pricepea să folosească nici jumătate din el. Toate acestea făceau parte din atmosfera generală a vilei Prospect, la un loc cu covoarele, porțelanurile și cupeul elegant cu doi cai înaintași.

Wolfe pusese ochii pe microscop și într-o zi, după amiază, doctorul Threadgold îl găsi ștergînd lentilele și oglinda microscopului.

— Sper că nu vă supără dacă mă folosesc de el ?

Threadgold se arătă plin de bunăvoință.

— Nicidecum, folosește-l, domnule doctor Wolfe. Ce studiem ? Puțină botanică, puțină fiziologie ?

— Sînt cîteva lucruri pe care aș dori să le cercetez. Apă din bălți și protozoare.

— O destindere foarte plăcută ! Deseori mi-am dorit și eu răgazul pentru asemenea relaxări științifice. Cultivă-ți entuziasmul, domnule doctor, cît ești tînăr.

Doctorul Threadgold s-ar fi arătat mult mai puțin îngăduitor dacă ar fi bănuit scopul cercetărilor lui Wolfe. Își închipuia că-l făcuse pe acest tînăr să înțeleagă poziția

pe care o ocupă, mai ales că Wolfe se arăta liniştit, plin de tact şi dispus să lucreze oricît îi cerea. Seriozitatea îl făcea pe Wolfe să fie prudent. Nu era un om care dă frîu liber impulsurilor, dimpotrivă, cîntărea lucrurile cu atenţie, şi iar le analiza, înainte de a scoate o vorbă. Nu suflă deci nici un cuvînt doctorului Threadgold asupra neglijenţelor constatate, ci se mulţumi să modifice tratamentul fără să facă vreo observaţie. Doctorul Montague aproape că uitase de incidentul cu Sir George Griggs şi umărul luxat. Avusese totdeauna de-a face cu tineri veseli şi ascultători, fiinţe dotate cu instincte juvenile, dispuşi să dea cît mai puţin din ce li se pretindea, ca să poată alerga la distracţii. Threadgold împărtăşi soţiei sale satisfacţia pe care i-o dădea Wolfe, din toate punctele de vedere şi, cum nu fuma în casă, nu intra în salon şi nu mai era atît de lacom ca în prima seară, doamna Threadgold era dispusă să-l considere drept o persoană acceptabilă.

Era o zi de martie cînd sosi o chemare de la „Ferma Mlaştinilor", situată în nordul mlaştinii Tarling. Doctorul Threadgold era plecat şi Wolfe trebăluia în dispensar la pregătirea medicamentelor. Servitoarea luă scrisoarea doamnei Mascall şi i-o înmînă doamnei Threadgold, care exercita această prerogativă în asemenea cazuri, cînd doctorul Montague era absent. Deşi înfumurată, doamna Sofia îi cunoştea în amănunt pe cei din împrejurimi şi avea o mînă experimentată ca să simtă pulsul orgoliului local. Să trimiţi un subaltern în anumite case ar fi fost o absurditate, o necuviinţă.

Doamna Threadgold hotărî că doctorul Wolfe se putea ocupa cu acest caz. Doamna Mascall era o femeie în vîrstă, grasă şi blajină. Montague ar fi urmat s-o viziteze a doua zi. Şi apoi, Mascall-ii erau oameni zdraveni.

— Sykes, du biletul ăsta domnului doctor Wolfe şi spune-i să plece de îndată.

— Da, doamnă.

Şi Wolfe execută dispoziţia.

Threadgold avea un cal în plus pentru nevoile asistentului. Animalul era folosit şi la călărit, şi la trăsură, Wolfe preferînd să călărească în loc să ia cabrioleta veche cu roţile vopsite în negru şi galben, astfel că porni călare spre Mlaştina Tarling. Era o după-amiază senină şi calmă,

şi Navestock-ul apăru în faţa privirii sale ca un orăşel de basm. Plopii lombarzi din spatele locuinţei lui Joshua Crabbe, la capătul Străzii Apusene, aduceau a copaci înţepeniţi într-un decor de teatru. La Colina Fagilor, Wolfe trecu prin faţa casei pompoase, împrejmuite cu ziduri, a berarului Turrell. Era o clădire mare, albă, aşezată în mijlocul unei pajişti verzi, bine întreţinută şi cu copaci superbi, dar casa îi evocă lui Wolfe imaginea unui individ gras cu o vestă albă. Ferestrele casei dominau de pe Colina Fagilor oraşul Navestock, şi Wolfe se întrebă dacă cel puţin Jasper Turrell îşi dădea seama de modul în care trăiesc chiriaşii săi de pe malul rîului. Turrell-ii erau nişte oameni bogaţi, cărora le plăcea să facă paradă. Berarul se lăuda cu tot ce-i aparţinea la Colina Fagilor, dar nimeni n-ar fi îndrăznit să amintească la masa lui ceva cu privire la Strada Dogarilor. După toate probabilităţile, prea puţini din nobilimea locală îşi mai aminteau că există un asemenea loc ca Strada Dogarilor.

Ferma Mlaştinilor era alcătuită dintr-un grup de clădiri din cărămidă roşie, cu acoperişuri de ţiglă, situat pe prima colină a Mlaştinii Tarling. Era o fermă cu păşuni şi cu pajişti care coborau în pante înverzite spre valea rîului Wraith. O poartă albă se deschidea înspre curtea interioară, de unde se auzeau gîştele gîgîind, iar un ponei roib şi gras păştea iarbă. Casa, aşezată cu faţa spre miază-zi, era înconjurată de o livadă şi de o grădină de zarzavat, iar hambarele, şoproanele şi grajdurile erau situate spre miază-noapte. Doi chiparoşi chipeşi se înălţau în grădină, dinaintea casei, profilîndu-şi vîrfurile întunecate pînă departe, mult înainte de a ajunge la fermă.

Clădirea propriu-zisă a Fermei Mlaştinilor era o construcţie lungă şi joasă, cu ferestre mici, stîlpi de piatră şi un portal înalt din cărămidă. Inspira un aer de trăinicie, îmbietor şi intim. Aşezată la o palmă de loc de mlaştina sălbatică şi primitivă, ferită de vîntul din sud de zidurile şi acoperişurile sale, strălucea cu ferestrele în bătaia soarelui. Garduri vii, înalte de aproape trei metri şi groase de un metru, împrejmuiau livada şi grădina. În faţa casei se întindea o terasă din cărămizi, înconjurată de iarbă moale şi lucioasă.

Wolfe fluieră băiatul din curte, care tocmai trecea cu o căldare, şi tînărul alergă să ia în primire calul doctorului. O cărare pardosită cu dale zgrunţuroase ducea spre intrare. Muşchi şi iarbă răsăreau printre dale, iar într-un loc rădăcina unuia dintre chiparoşi deplasase lespezile. În faţa casei erau straturi de flori încărcate cu demodatele panseluţe, negre şi catifelate, cu ciuboţica-cucului, de culoarea aurului, şi stînjenei înalţi. Pe o piatră încrustată printre cărămizile portalului era gravată data „1678".

Wolfe tocmai apucase mînerul de fier al clopotului, cînd uşa de stejar se deschise şi-n prag apăru o fată zveltă, ale cărei bucle negre îi cădeau pe umeri. Mlădioasă, oacheşă şi vioaie, coborî legănîndu-se scara largă de stejar, cu părul fluturînd în vînt şi cu ochii ei castanii strălucind de nerăbdare.

Abia deschise uşa, şi Wolfe remarcă o schimbare pe chipul fetei. Avea o figură extrem de mobilă, care se lumina dintr-o dată, ca razele soarelui pe întinderea ogoarelor.

— Am crezut că-i doctorul Threadgold — dumneata eşti medic ?

— Sînt asistentul doctorului Threadgold.

Fata nu era sfioasă. Arăta mai degrabă ca o tînără plină de vioiciune şi capabilă de înflăcărare. Chipul palid exprima o sinceritate impetuoasă. Îl privi pe Wolfe fără să-şi ascundă dezamăgirea, şi rămase cu mîna pe clanţa uşii.

— Am trimis după doctorul Threadgold.

— Doctorul Threadgold era plecat. Am venit să văd dacă vă pot fi de folos.

Ochii fetei priviră în ochii lui Wolfe. În acel moment avea aerul că-l cîntăreşte şi că aşteaptă în faţa uşii ca intuiţia ei să-şi spună cuvîntul. Wolfe îi întoarse privirea cu un soi de lealitate care nu accepta îndoieli.

— Doamna Mascall e bolnavă, nu ?

Fata părea încă nehotărîtă.

— Da...

— Mi-am lăsat calul la poartă. Dacă preferaţi să mai aşteptaţi trei sau patru ore, mă pot înapoia la Navestock şi să-l trimit pe doctorul Threadgold.

Îl privi neclintită. În ochii bărbatului sclipea o licărire șugubeață.

— Asta ar fi o copilărie.

— Cred și eu, nu ?

Începu să zîmbească.

— Știți, socoteam că...

— Îmi închipui.

— Tinerii... asistenții doctorului Threadgold.

— Să spunem, tinerii nepricepuți.

— Nu m-am gîndit la asta...

— Să zicem incapabili, și să ne dăm mîna pe chestia asta.

Ea se retrase cu un rîs sincer, feminin, și-i făcu loc să intre. Impetuozitatea făcea parte din felul ei de a fi. Era un copil al mlaștinei, obișnuit cu călăritul și cu rafalele vîntului.

— Mă duc s-o anunț pe mama. O ! Aș vrea să mai întreb care e numele dumitale ?

— Wolfe.

Ambilor le veni în minte aceeași glumă.

— Lup ! Nu se poate spune că n-am făcut tot ce s-a putut...

— Sînt un lup îmblînzit. Oamenii nu se mai grăbesc să-mi închidă ușa în nas.

Se uită în ochii lui și privirea ei sinceră spunea : „Îmi placi". Wolfe o urmări cum urcă în goană treptele de stejar, cu rochia ei scurtă și verde dansînd în jurul gleznelor subțiri și bronzate.

Îl lăsase într-un vestibul mare, pardosit cu dale, slab luminat, mirosind a parfumuri ciudate, cu mobilă și gravuri vechi. O pușcă cu țeava scurtă spînzura într-un cui. Într-un colț se afla un bufet imens de stejar, ale cărui tăblii și încuietori străluceau ca argintul. Un coridor pietruit ducea spre o draperie grea de culoare verde. Din loc în loc, cîte o ușă de stejar. O haină roșie și o bicișcă zăceau aruncate pe o masă rotundă cu picioarele în formă de gheare.

Fata se înapoie pentru a-l conduce pe Wolfe, și fața ei arăta cît era de îngrijorată.

— Vino sus, te rog. Se pare că mamei îi e tare rău. Abia mai poate respira, și nu e omul care să se plîngă.

Wolfe urcă scările privind spre chipul fetei. Avea o față care nu poseda nimic din frumusețea unui chip perfect. Bărbia era niţeluş prea puternică, gura cam mare, obrajii insuficient de rotunzi. Dar, ca multe figuri lipsite de trăsături regulate, te cucerea tocmai prin aceste imperfecţiuni, prin aceste trăsături atrăgătoare ale unei expresii foarte mobile.

Wolfe intui spiritul liber şi strălucitor al fetei. Sănătatea ei, înfloritoare, părea să se fi concentrat în bogatul păr negru.

— Nădăjduiesc s-o pot face să se simtă curînd mai bine. Dumneata eşti domnişoara Mascall ?

— Da, eu sînt Jess [1].

— Jess ?

— Doar atît, Jess — aşa cum obişnuia tata să mă strige.

— Ţi se spunea aşa din cauză că erai n[illegible]stîmpărată ?

— N-aş putea pretinde contrariul.

Într-unul din dormitoarele cele mari, orientate spre miază-zi, Wolfe găsi o femeie rumenă, de vîrstă mijlocie, pradă unei puternice crize de astm. Stătea proptită în capul unui pat cu polog ; faţa ei plăcută şi iradiind de bunătate era congestionată şi anxioasă ; părul negru, împletit, era strîns sub o bonetă curată de muselină. Îi zîmbi lui Wolfe printre eforturile pe care le făcea ca să respire şi-i făcu semn lui Jess să iasă din odaie.

— Ce amabil din partea dumitale, domnule doctor, că te-ai grăbit să vii. Nu-mi place să deranjez oamenii.

— Păi noi trăim de pe urma celor care ne deranjează.

— Asta înseamnă să fii sincer ! Ia loc, domnule doctor. N-am mai avut o asemenea criză de mulţi ani. Obişnuiam să mă sprijin de cămin sau de orice îmi ieşea în drum. Adevărul e...

— Nu mai vorbiţi dacă vă oboseşte.

— Sînt cam limbută de felul meu, domnule doctor.

Aşa şi arăta, cu faţa rotundă, plăcută şi prietenoasă, cu o gură plină şi volubilă. Mîinile i se mişcau cu gesturi materne. Numele ei era Mary, şi i se potrivea de minune.

[1] În general, Jess e un nume de băiat *(n. t.)*.

— Știi, domnule doctor, bucătăreasa și cu mine dereticam în debaraua cu vechituri. Probabil că praful mi-a provocat criza.

— Fără îndoială. Acum vă rog să stați liniștită.

Wolfe o examină, și apoi luă loc pe un scaun în apropierea patului.

— Cred că vom putea să vă dăm ceva care să vă ușureze. Doctorul Threadgold v-a prescris vreo medicație?

— De ani de zile, nimic.

— Urmați vreun regim alimentar?

Doamna Mascall îi aruncă o privire veselă, dar vinovată.

— Mi-e teamă că sînt ca un copil, domnule doctor. Cînd e ceva bun la masă...

— Îmi închipui. Sînteți... cum să zic... prea fericită...

— Ați ghicit, ăsta e cuvîntul potrivit. Nu mă necăjesc de nimic. Și nu mă simt niciodată bolnavă. Dar nu-mi place să deranjez oamenii.

— Greșiți. E o plăcere să dau îngrijire unor persoane fericite. Acuma am să plec imediat, ca să vă prepar o doctorie. Puteți trimite pe cineva după ea?

— Se poate duce Bob, cu ponelul.

— În regulă. Să mîncați doar lucruri ușoare și să stați cu fereastra deschisă. Plec chiar acum.

Doamna Mascall îi întinse o mînă recunoscătoare.

— M-ați făcut să mă simt bine. Nu prea-mi plac medicii, sînt un soi de ciocli.

— Sînt de aceeași părere. S-o trimit pe fiica dumneavoastră sus?

— Da, vă rog chiar.

Jess Mascall aștepta în vestibul. Ochii ei căprui erau îngrijorați, dar foarte prietenoși. Wolfe o liniști.

— Înseamnă că nu-i în pericol?

— Nu; Bob o să vină cu mine după medicament. Mă înapoiez direct la Navestock. Mama dumitale te cheamă.

Jess îl conduse pînă la ușă.

— Am fost o proastă, îi spuse, cînd el se-ntoarse să-și ia rămas bun.

— Cred c-ai fost rezonabilă.

— O, ce cuvînt!

— Nu-ți place?

Ea rîse.

— Este vorba mamei.

— Atunci renunţ. Să presupunem că ţi-am spus : înţeleaptă.

Ea îl privi surîzînd, dar gînditoare.

— Dacă-ţi face plăcere...

Coborînd cărarea pietruită, Wolfe fu izbit de mirosul reavăn al primăverii. În ultimele săptămîni muncise cu o încordare neobosită şi se găsise mult prea multă vreme în preajma unor oameni care trebuiau scoşi din mocirlă. Navestock-ul îl întristase, deşi îi menţinuse mintea într-o permanentă încordare. Venind pe drum, în această după amiază, se simţise tare însingurat, dar oamenii de la Ferma Mlaştinii îl mişcaseră şi-i încălziseră inima.

CAPITOLUL V

Wolfe se afla de aproape trei luni la Navestock, şi harta oraşului devenise un mozaic de culori vesele, în care rîul Wraith arăta ca o panglică argintie, iar cartierele alcătuite din livezi şi grădini erau colorate într-un verde aprins. O cutie cu creioane colorate îi fusese de folos ca să dea expresie cercetărilor sale. Roşul era culoarea locurilor condamnate irevocabil. Negrul reprezenta cartierele care reclamau un control sever ; galbenul reliefa încălcările mai uşoare ; albastrul menţiona cartierele relativ mai satisfăcătoare din punct de vedere sanitar. Dintr-o simplă privire aruncată hărţii se putea constata că roşul ocupa în întregime cartierul din partea de jos a rîului. Linii roşii străbăteau ca nişte vine întregul oraş. Negrul era predominant pe străzile aglomerate din jurul fabricii de bere a lui Turrell. Piaţa, parte din străzile centrale, precum şi cartierul rezidenţial, unde locuia majoritatea aristocraţiei, erau colorate în galben. Singurele zone albastre erau Duzii Verzi, Ulmii Înalţi şi Dealul Piersicilor, cartierul bătrînului Joshua Crabbe.

Pe hartă se mai vedeau mici semne simbolice, notate cu o peniţă fină. Un cerc însemna o fîntînă poluată ; o linie groasă neagră — un şanţ cu apă murdară sau un canal descoperit ; o cruce — o ogradă insalubră ; un pătrat — un morman de gunoi. Wolfe adunase o mulţime de date concrete. S-ar fi zis că ele aşteptaseră ani de zile ca cineva să le bage în seamă şi că săriseră acum în ochii primului om care nu se mai arătase dispus să le ignoreze. Wolfe nu lăsa să-i scape nici un prilej. Erau puţine locurile din cartierele mai sărăcăcioase ale oraşului pe care să

nu le fi cercetat. Se lupta cu zeci de carnete de însemnări zilnice şi cu registrul decedaţilor, găsite la doctorul Threadgold, pentru a extrage date şi a întocmi statistici. Cartierele celor mai bine situaţi se găseau într-o oarecare măsură în afara sferei lui de cercetări, dar era mulţumit să constate că ele nu ridicau probleme deosebite. Cercetările sale fuseseră concentrate înspre cartierele din jurul rîului şi apoi, prin contrastul izbitor, asupra aceluia din Dealul Piersicilor, precum şi asupra străzilor suprapopulate din jurul fabricii de bere a lui Jasper Turrell.

O mare parte din oraş nu era altceva decît un morman de gunoaie şi de canale stătute, umplute pînă la refuz. Nu exista nici un fel de sistematizare. Totul fusese construit la întîmplare. Canalele, atîtea cîte existau, se scurgeau toate în rîu. Oraşul era plin de latrine înfundate şi neaerisite, şi presărat cu şanţuri încărcate cu gunoaie pestilenţiale. Oamenii erau ignoranţi, degeneraţi şi îngrozitor de murdari.

Cu excepţia cartierelor mai curate, ca de pildă Duzii Verzi şi Ulmii Înalţi, apa de băut era scoasă din puţuri sau direct din rîu. Wolfe nu fusese în stare să descopere vreo fîntînă care să conţină apă potabilă. Toate erau poluate de lăturile care se scurgeau din canale şi de apa de ploaie care spăla zoaiele din ogrăzi şi de pe terenurile virane. Apa rîului era băutura obişnuită a nenumărate familii. Majoritatea cocioabelor închiriate se aflau într-o jalnică stare de ruină, iar străzile şi ulicioarele erau desfundate şi murdare. Se vădea limpede că nimeni nu se preocupase vreodată de măturatul lor. Multe grădini şi curţi nu serveau decît ca adăpost pentru mormanele de gunoi. Lăturile erau zvîrlite de-a dreptul în uliţă sau în ogrăzile din spatele locuinţelor.

Indicele de mortalitate atingea în oraş valori foarte ridicate. Tuberculoza făcea ravagii în cartierele igrasioase din vecinătatea rîului. Multe boli provocate de un mediu insalubru bîntuiau endemic. Mortalitatea infantilă nu era mai ridicată decît în alte oraşe, şi nici reumatismul nu-i anchiloza pe oameni prea mult, aşa cum s-ar fi aşteptat Wolfe. În schimb, cea mai mare parte din bolile curente făceau aici victime mai numeroase şi erau grevate de

complicații grave. Dacă o epidemie ar fi pus stăpînire pe oraș, probabil că ravagiile ei ar fi fost de-a dreptul catastrofale.

Singura situație excepțională pe care o descoperise Wolfe în cursul cercetărilor sale privea cartierul bătrînului Joshua Crabbe, din Dealul Piersicilor. Faptul că era situat pe un teren comparativ mai ridicat nu explica în suficientă măsură recordul pe care-l deținea în privința sănătății. Dealul Piersicilor dispunea de trei fîntîni care-și primeau apa de la mare adîncime. Casele erau bine întreținute, iar grădinile lor erau îngrijite. Curățenia era la mare preț aici ; gunoaiele nu erau lăsate să se îngrămădească, deoarece bătrînul Crabbe angajase doi măturători permanenți, pe care îi plătea din buzunarul său. Căruțele sale cărau la depărtare toate gunoaiele. Tot ce era nefolositor era aruncat într-o carieră de piatră, părăsită, la o milă de oraș ; bălegarul, care putea servi ca îngrășămînt, era adus la ferma bătrînului Crabbe. Wolfe își dădu seama că în Dealul Piersicilor acționa o minte iscusită și ordonată, care nu făcea asta în scopuri filantropice, ci fiindcă iubea ordinea, curățenia și tot ce i-ar fi putut aduce avantaje. Aici, chiriile erau mai ridicate. Cei mai buni meseriași și lucrători din oraș locuiau în căsuțele bătrînului Crabbe de pe Dealul Piersicilor. Și totuși, bătrînul era dușmănit de mulțime. Dacă te-ai fi luat după gura lumii, el era unul din oamenii care fac casă bună cu ura, se complac în dușmănie și găsesc satisfacții în a inspira teamă.

Wolfe porni la treabă fără nimic ostentativ. Dar, într-un oraș ca Navestock, orice activitate neobișnuită atrage atenția, după cum mierea atrage muștele. Unul sau doi dintre administratorii locuințelor fură primii care vorbiră despre preocupările noului medic. Oamenii mai ignoranți se întrebau cam ce-ar putea urmări, iar în unele berării „curiozitatea iscoditoare" a lui Wolfe deveni obiect de batjocură. Dar Navestock-ul era plin de indivizi pentru care a cerceta însemna să comiți o indiscreție. Unii proprietari nu erau nici proști și nici orbi ca să nu-și dea seama că un tînăr își băga nasul în treburi care nu-l priveau. Poate că Wolfe prevăzuse furtuna care avea să se abată asupra sa sau poate că, nefiind cinic, nu era nici

prevăzător. Era prea înclinat să meargă pînă la rădăcina lucrurilor şi s-ar putea să nici nu-i fi trecut prin minte că va fi tratat cu ură din cauza îndrăznelii sale de a le aminti unor oameni că le reveneau anumite obligaţii.

În spatele fabricii de bere a lui Jasper Turrell se afla un loc denumit Curtea Virginei, o adunătură de cocioabe dărăpănate, situate împrejurul unei curţi pavate cu piatră. Într-un colţ era o pompă de apă, folosită de locuitorii cartierului şi de cei din împrejurimi, o pompă care cunoscuse zile mai bune, dacă judecăm după stîlpii de piatră şi mînerul ei de fier, lucrat cu grijă.

În clipa cînd orologiul de la biserica Sf. Jude bătea ora unsprezece, un funcţionar dădu buzna în biroul fabricii de bere a lui Jasper Turrell şi-i comunică un mesaj întrucîtva misterios :

— Dunnet spune că-l veţi găsi în Curtea Virginei.

Jasper Turrell părea să priceapă ce vrea să spună Dunnet şi la cine se referea. Îşi puse pălăria, traversă curtea fabricii, merse de-a lungul Străzii Malţului şi coti spre intrarea îngustă care duce la Curtea Virginei. Domnul Turrell se opri la intrarea în piaţă ca să-l spioneze pe John Wolfe, în timp ce acesta măsura curtea cu paşii lui, izbind pietrele cu un baston de stejar şi ascultînd sunetele pe care le produceau. Wolfe se dovedea plin de calm şi metodic, iar Jasper Turrell, oprit în loc, îl privea cu aerul unui zeu care a surprins un muritor îndrăzneţ violînd tainele firii. Ochii berarului străluceau de satisfacţie „Am pus mîna pe individ", păreau să spună liniile din jurul gurii sale. Aşteptă ca Wolfe să înceteze cu ciocănitul bolovanilor şi să traverseze curtea în direcţia pompei.

Jasper Turrell avea faima celui mai irascibil om din Navestock. Era un zurbagiu cunoscut şi-şi crescuse feciorul, Hector, ca să devină la fel de scandalagiu, cu singura deosebire că bătrînul Turrell făcea uz de gura lui, pe cînd tînărul Turrell se folosea de pumni. Nu se osteni să se apropie de Wolfe, ci se comportă după felul lui obişnuit, strigîndu-l de la distanţă, aşa cum zbiera la lucrătorii sau la servitorii săi.

— Hei, tu de colo !

Wolfe zări un bărbat înalt, îmbrăcat într-o haină neagră, cu vestă albă, care acoperea intrarea îngustă înspre

Curtea Virginei ; jobenul său era tras pe-o ureche, iar favoriții lungi, roșcovani, atingeau reverele hainei. Turrell era un bărbat urît, respingător pentru cei care, din întîmplare, îl dușmăneau. Pînă și părul său blond-roșcat avea ceva sfidător, iar ochii, de un verde-cenușiu, străluceau ca ai unei pisici.

Wolfe se uită o clipă la domnul Turrell, după care își văzu mai departe de lucru. Scoase o sticlă din buzunar și o ținu la gura pompei, în timp ce pompa apă în ea, apăsînd cu grijă mînerul.

Turrell strigă din nou.

— Hei, tu de colo ! Vii pîn-aici sau nu ?

Wolfe se făcu că nu aude, dar cîteva capete apăruseră la uși și la ferestre. Cînd se înfuria, Turrell devenea alb ca varul. Mai avea o manie, aceea de a bombăni în barbă, de parcă ar fi încercat violența cuvintelor înainte de a le zvîrli adversarului.

— Hei, tu de colo !

Imperturbabil, Wolfe se întoarse spre el.

— Ce doriți, domnule ?

Turrell străbătu curtea cu pași nervoși și nerăbdători. Își dădea prea bine seama că era urmărit de la ferestre de o serie de chipuri rînjitoare.

— Ia ascultă, cum îți permiți să nu mă iei în seamă ?

Nimic n-ar fi putut fi exprimat mai limpede.

— Nu răspund niciodată cînd se zbiară la mine.

— A ! Nu răspunzi ! Frumoase maniere pentru un asistent. Dar vreau să știu ce cauți pe proprietatea mea ?

— Îmi fac meseria, domnule.

— Cred că nu-i dai consultații pompei, nu ? Ascultă tinere, ocupă-te de lucrurile care te privesc.

Wolfe astupă sticla cu o încetineală calculată.

— Aceste lucruri mă privesc, domnule Turrell.

— Ba privesc numai obrăznicia dumitale afurisită. Și să nu protestezi. Că n-o să primim noi ordine de la mucoși cu traista-n băț, care au descins în oraș cu o perie de dinți și o pereche de papuci. N-am venit aici ca să mă întreții cu dumneata, domnule, ci ca să te previn să-ți vezi de hapurile și de alifiile dumitale. Apa din sticlă e proprietatea mea. Dă-o-ncoace.

— Dar sticla e a mea.

— Ia ascultă, tinere, nu cumva te-a trimis bătrînul Threadgold să te ocupi de astfel de lucruri ?

— Doctorul Threadgold n-are nici un amestec.

— Eram sigur ; e prea deştept pentru asta. Foarte bine. El e persoana răspunzătoare în acest oraş, şi nu orice tînăr care vindecă scrînteli şi e plătit cu două lire pe săptămînă. Pe asemenea oameni îi zvîrlim afară dacă fac pe grozavii. Ai înţeles ? Dă-mi sticla !

Wolfe destupă sticla şi o răsturnă cu gîtul în jos. Apa se scurse gîlgîind şi stropi pietrele de la picioarele domnului Turrell.

— Poftim proprietatea dumitale, domnule.

Îl privi pe Turrell în ochi, astupă sticla şi o vîrî la loc, în buzunar.

— Sînt bucuros că ne înţelegem, domnule Turrell. Chiar şi un asistent are răspunderile sale. Bună ziua.

— La naiba cu obrăzniciile dumitale. Ce-ţi închipui...

Şi se trezi adresîndu-se spatelui lui John Wolfe. Pe lîngă asta, mai erau acele capete pe la uşi şi ferestre, care făceau haz. „Galeria“ avea toate motivele să zîmbească văzînd doi oameni în toată firea războindu-se pentru o sută de grame de apă dintr-o sticlă albastră de doctorii.

CAPITOLUL VI

În Mlaştina Tarling, verigelul mai era încă în floare, deşi auriul care-i împodobea crengile, unduind în vînt, îşi pierduse din strălucire. Nori mari, albi, pluteau peste Dealul Farului, iar razele piezişe ale soarelui mîngîiau pantele mlaştinei, prefăcîndu-le în petice lucioase şi colorate în verde, purpuriu şi bronz. Mlaştina Tarling este locul ideal de călărie pentru un om cu sîngele prea înfierbîntat. Dealul Farului înalţa spre cer o frunte liniştită şi senină, iar umbrele norilor purtaţi de vînt se jucau cu razele soarelui peste coline.

John Wolfe se întorcea călare dinspre Herongate, unde fusese chemat să vadă un cioban bolnav. Drumul care duce din acest oraş vechi, putred, ros de viermi, înspre vastele întinderi ale mlaştinii îi limpezise mintea şi îi liniştise inima. Trecuseră abia cîteva ore de la gîlceava cu Jasper Turrell, şi-acest incident părea c-o să transforme Navestock-ul în arena unei bătălii.

Wolfe simţea nevoia să fie singur, să izgonească din mintea sa problemele lipsite de importanţă, să se înalţe deasupra prafului stîrnit de furtuna momentului spre a putea dobîndi o viziune largă asupra propriului său orizont. Trapul călare de-a lungul Mlaştinii Tarling îi readuse liniştea şi-i dădu perspectiva de care avea nevoie. Wolfe îşi dădea seama că-n acea dimineaţă fusese prevenit, şi că Jasper Turrell zvîrlise cu băţul după el aşa cum zvîrli după un cîine care încearcă să se strecoare pe sub poartă, în grădină. Iar atitudinea lui Jasper Turrell va deveni probabil comportarea întregului Navestock. Fusese suficient un incident absurd ca să-i deschidă ochii lui

Wolfe. Oamenii aceştia meschini nu se vor mărgini să-l privească chiorîş şi să clevetească batjocoritor ; ei se vor aduna grămadă ca maimuţele şi vor încerca să-l gonească din oraş. Turrell trăsese semnalul de alarmă. Oamenii care stăpînesc Navestock-ul nu vor îngădui nimănui să le spună adevăruri neplăcute.

Wolfe era însă un luptător înnăscut, unul din acei oameni care ţin fruntea sus şi pumnii strînşi, chiar în faţa unei mulţimi. Presimţea cele ce se pot întîmpla la Navestock, furia şi răutatea pe care le-ar putea trezi, insultele la care se va expune, duşmănia care s-ar putea stîrni împotriva lui. Un om are nevoie de mult curaj ca să poată suporta amprenta urii pe figura semenilor săi. Puţini sînt aceia cărora le face plăcere să-i jignească pe cei din jurul său. Amabilitatea noastră ne predispune să fim laşi. Dar Wolfe poseda acea scînteie de fanatism care-l obliga să proclame cu tărie ceea ce ştia că e adevărat.

Frămîntat de aceste reflecţii întunecate zări deodată vîrfurile scăldate în soare ale chiparoşilor de la Ferma Mlaştinei. Coborînd spre mlaştini, îi ieşi în drum casa roşie cu gardul ei viu. Un imbold îi făcu să se abată din drum şi să se îndrepte spre Ferma Mlaştinei.

După prima sa vizită i se mai întîmplase în cîteva rînduri să străbată curtea îngrădită a fermei şi aleea pavată cu piatră. Cînd se simţea însingurat, aceşti oameni ai mlaştinei îi făceau bine. Casa bătrînească era plină de farmec, iar Wolfe văzuse livada înflorită şi narcisele plecîndu-şi corolele deasupra pajiştii înverzite şi bogate. Bunăvoinţa atrăgătoare şi plină de zîmbet a mamei contrasta cu pletele fluturînd în vînt, cu sinceritatea scăpărătoare şi ochii sălbatici ai lui Jess. Oamenii aceştia te făceau să-ţi simţi inima bătînd mai puternic şi-ţi înlocuiau gîndurile triste cu altele zburdalnice şi tinereşti.

Cînd Wolfe se apropie de poarta albă, zări un individ scund, îmbrăcat într-o salopetă cafenie, care traversa curtea în fugă. Îi făcu semn cu mîna şi-l strigă. Era Bob, băiatul căruţaşului, care făcea de obicei cursele la Navestock şi înapoi, pe ponelul negru.

— Domnule doctor Wolfe, sînteţi aşteptat.

Se opri din goană şi deschise poarta albă.

— Tocmai mă pregăteam să vă caut, domnule doctor.

Wolfe intră în curte.

— E cineva bolnav, Bob ?

— Doamna are iarăşi o criză de astm.

— Te cred pe cuvînt, Bob. Eşti un excelent diagnostician.

Băiatul zîmbi.

— Vă mulţumesc, domnule doctor. Deşi nu mă prea pricep la cuvinte d-astea.

Bob alergă pe lîngă Wolfe şi, cînd acesta descăleca la capătul gardului viu, îi luă calul. Gîgîind în urma lor, un şir de gîşte se lăsa condus de un bătrîn gînsac cu un singur ochi. Gălăgia lor era veselă, iar murmurul vîntului printre chiparoşi îţi evoca prezenţa unui spiriduş care s-ar fi hîrjonit cu razele de soare reflectate în iarbă.

Wolfe ajunsese la uşă, cînd o pisică neagră ţîşni afară, urmată de o siluetă feminină care venea în goană, purtînd pe cap un coş întors, ca un soi de cască. Silueta reuşi să se oprească la cîţiva paşi de Wolfe, apoi se retrase puţin, roşind şi uşor stînjenită de zburdălnicia ei.

— O ! domnul doctor Wolfe...

Speriată de moarte, pisica neagră dispăruse în chioşcul din grădină. Wolfe zîmbea.

— Asta e ultimul model de pălărie ?

Jess zvîrli coşul după uşă.

— Nu vorbi prostii. Voiam doar să-l sperii pe bătrînul Thomas. Asta-i coşul de ouă.

— Coşul de ouă ?

— Da.

— Acum înţeleg.

Îl privi cu seriozitate o clipă, şi apoi izbucni într-un rîs nestăvilit, rîsul slobod şi cristalin al unui copil sănătos. Rîsul acesta se răsfrînse în sufletul lui Wolfe ca bucuria unei dimineţi falnice. Lăsă să-i scape din adîncul pieptului un hohot grav, ca acompaniamentul vocii a doua la rîsul ei de soprană.

— Ha, ha, ha !

— O, ce copilăros eşti !

— Ia te uită ! De ce ?

— Ce-i de rîs într-asta ?

— Întreabă-l pe Thomas şi coşul...

— Şi pe mai cine ?
— Pe mine.
— Pe dumneata ?
— Şi chiar pe dumneata.
Ea îşi scutură pletele de parcă ar fi vrut să îndepărteze stropii acelei zburdălnicii. Ochii îi deveniră serioşi.
— Halal doctor care stă aici şi face haz.
— O ! Vin îndată. Noroc că m-a întîlnit Bob tocmai cînd mă înapoiam de la Herongate. Mama dumitale e...
— Da.
— Urc imediat la ea.
— Te rog. În seara asta are loc ceremonia de la Crucea Flemyng. Mama nu poate să meargă. Spunea că trebuie să mă duc eu, neapărat.
— Ce-nseamnă ceremonia de la Crucea Flemyng ? Un serviciu religios în aer liber pentru oameni prost dispuşi ? Dacă-i aşa, mama dumitale n-are ce căuta acolo. Îi interzic.
— Ce absurditate !
Întorcînd capul să-l privească, ea urcă treptele vechi de stejar. O rază de soare răsfrîntă de la o fereastră scălda peretele din spate, aşa încît părul ei negru îi apăru lui Wolfe pe un fundal de lumini strălucitoare.
— E vorba de o ceremonie care se desfăşoară la Conac şi pe care intendentul lordului o respectă aşa cum se practică de sute şi sute de ani. Toţi arendaşii vin să-şi achite datoriile provenite din arendă, şi asta se face fără vorbă, doar în şoaptă.
— Şi doamna Mascall intenţionează să te trimită pe dumneata ? Mă pricep şi eu să vorbesc în şoaptă. Am să dovedesc.
— Arată-mi.
— Acum nu. Trebuie să fiu serios.
În dormitorul însorit, orientat spre miază-zi, Wolfe o găsi pe mama lui Jess stînd într-un fotoliu, lîngă fereastra deschisă. Alături, pe o măsuţă, se afla un vas plin cu toporaşi, iar pe genunchi ea ţinea un bloc de corespondenţă, semn că încercase să scrie o scrisoare.
Ochii ei îi urară bun venit lui Wolfe.
— Eşti un înger, domnule doctor.
— M-au întîlnit tocmai cînd treceam pe-aici.

— Ar trebui să mă duc la ceremonia Crucii lui...

— Dar n-o să vă duceţi. Mi-a explicat domnişoara Jess.

Rămăsese în picioare şi se uita la ea în felul său grav şi pătrunzător, care făcea ca femeile şi copiii să aibă încredere în el.

— Jess trebuie să meargă. Tocmai încercam să-i scriu avocatului Fyson, intendentul lordului Blackwater.

— Nu e momentul să vă faceţi griji în această privinţă. Vorbitul vă oboseşte. Am să caut să aranjez eu totul în locul dumneavoastră. Opriţi-mă dacă aveţi ceva de adăugat.

Se aşeză la masă, luă blocul de hîrtie şi începu să scrie.

— Am redactat un certificat de boală ca să-l liniştim pe domnul Fyson. Să trecem mai departe. Domnişoara Jess o să vă ţină locul şi-o să meargă la ceremonie în cabrioletă. Bob pleacă imediat la Navestock, să vă aducă doctoriile şi să anunţe acolo că sînt reţinut. Pînă acum e-n regulă. Eu rămîn aici ca să merg la ceremonie însoţind-o pe domnişoara Jess, predau certificatul domnului Fyson, vă admir fata, apoi mă întorc şi eu acasă, la Navestock. În felul ăsta totul e perfect.

Ochii doamnei Mascall se luminară.

— Cum te gîndeşti dumneata la toate! Eu am reuşit s-o necăjesc pe Jess cu ale mele; bătrînul Fyson e un om cumsecade. Arendaşul Fermei Mlaştinei e obligat să-i aducă în dar lordului de la Conac trei duzini de ouă proaspete. Trebuie să vorbiţi cu toţii în şoaptă. Ei numesc asta „Seara şoptitului".

— Da, aşa mi-a povestit şi Jess.

— Cheamă-mi fata, domnule doctor. O, erai aici, Jess? Doctorul Wolfe te va însoţi la Ceremonia de la Crucea Flemyng. Mi s-a luat o greutate de pe inimă. Rămîne să ia ceaiul cu noi. Şi Jess... Ce-i cu ouăle?

Jess avu una din rarele ei clipe de seriozitate.

— Nu le-am strîns încă, mamă.

— Dumnezeule, mergi fetiţo de le strînge!

Între timp, Wolfe termină de scris reţeta.

— Şi Bob să aducă asta. Nu văd nici un motiv să nu merg şi eu la vînătoare de ouă.

— Dumneata! O, haide; o să fie nostim. Pun rămăşag că adun mai multe ouă decît dumneata. Între timp Sally o să ne pregătească ceaiul.

O lăsară pe doamna Mascall zîmbind în fotoliul ei. Era una din acele femei capabile să se bucure de plăcerile vieţii chiar în cursul unei crize de astm. Jess putea să-şi îngăduie una din escapadele ei, fiindcă mamei sale îi făcea plăcere să împartă zburdălnicia fetei. Doamna Mascall nu simţea nici un fel de atracţie pentru domnişoarele bine crescute, care cîrpesc ciorapi, sînt bigote şi sentimentale şi fac pe îngerul blînd care miorlăie „mamă dragă".

Wolfe ridică de la uşă coşul pentru ouă.

— Da — poţi să-l duci, spuse Jess.

El făcu o plecăciune adîncă.

— Umilul dumneavoastră servitor, doamnă.

Bob fu trimis să ducă în grajd calul lui Wolfe şi primi apoi dispoziţia să înşeueze ponciul cel negru ca să transmită doctorului Threadgold, la Navestock, reţeta şi rîndurile scrise de Wolfe. Bărbatul serios de douăzeci şi opt de ani şi fata zveltă de şaisprezece ani dispărură în direcţia atenanselor şi a căpiţelor de fîn ale Fermei Mlaştinei, care corespundeau între ele după un sistem complicat şi pitoresc, propriu vechilor aşezări. Uşi mari şi negre se deschideau spre nişte încăperi vaste şi răcoroase, unde soarele pătrundea prin crăpăturile pereţilor, iar vrăbiile zburau pe sub grinzi. Puteai nimeri în hambarul de cărămidă roşie, unde te afundai pînă la genunchi în grînele aurii, sau te puteai cîntări pe decimalul pentru saci, care stătea într-un ungher. Dincolo era şopronul pentru căruţe, unde-şi găsiseră rîndunelele loc de cuib, şi moara de ulei, o încăpere întunecoasă cu iz îmbietor, în care se afla presa, gata să prefacă turtele negre în bucăţi. Numeroasele staule pentru vite cuprindeau despărţituri curate, spoite alb şi ogrăzi încărcate cu paie galbene.

Jess se îndreptă spre staulul cel mai mare.

— Vino cu mine, spuse ea.

Nu deschise portiţa staulului, ci sări de-a dreptul peste ea, abia atingînd-o cu rochia. Doamna Mascall insuflase fiicei sale un spirit de rebeliune aprinsă împotriva crinolinelor. Nici o fată într-un asemenea port n-ar fi fost în

stare să hoinărească cu uşurinţa cu care călca Jess Mascall printre paiele galbene. Şi pe deasupra să mai şi sară gardurile ! Wolfe admiră acest temperament neastîmpărat, şi sări şi el în urma ei.

— Ar trebui să mergi mai cu grijă.

— Şi mai spui că eşti bărbat !

Ea se îndreptă înspre o iesle lungă, a cărei adîncitură era un refugiu ideal pentru găinile respectabile care voiau să ouă. Wolfe făcu o mişcare bruscă ; îngrozită, o găină cafenie o zbughi afară, filfîind din aripi printre picioarele lui Wolfe, şi zbură cotcodăcind peste portiţă.

— Atunci — unul, doi, trei...

— Aşteaptă o clipă, să-mi încerc şi eu norocul.

— Bine, dar atunci caută, nu sta.

— Îmi pare rău de găina aia...

— Patru, cinci.

Wolfe făcu un pas înspre un ungher ascuns şi descoperi un ou sub paie.

— Tot am găsit şi eu unul.

Jess se apropie de el, rîzîndu-i în faţă.

— E din ghips, pentru cuibare.

— Fir-ar să fie !

— Eu am şase ouă în şorţ. Unde-i coşul ? Acum trebuie să fii atent.

— Am să calc ca o fată bătrînă. Uite aşa.

— O, nu fii prost ! N-avem timp de pierdut.

Cutreierară toate cotloanele, toate ungherele întunecoase şi cu miros de mucegai, toate cărările înguste printre căpiţele de fîn. Jess cunoştea obiceiurile tuturor găinilor de la Ferma Mlaştinei. Era una care se încăpăţîna să ouă pe o blană veche de oaie, zvîrlită în podul cu scule al şopronului pentru căruţe. Wolfe se căţără pînă acolo, folosind roata unei căruţe drept scară.

— Am făcut-o şi pe asta ! Pantalonii prăfuiţi şi nici un ou.

— Săracul doctor Wolfe !

— De ce „săracul" ?

— N-am vrut să spun că eşti sărac. Numai că...

— Un semn de compasiune, nu ? Eşti o fată fermecătoare, domnişoară Jess.

Ea rîse şi, puţin stingherită, roşi.

— Chiar sînt ? E drăguț din partea dumitale că mi-o spui. Am strîns trei duzini și jumătate. Și tocmai sună pentru ceai.

Se înapoiară spre casă mergînd foarte încet.

„Seara Șoptitului" de la Crucea Flemyng începea la orele nouă, iar la orele opt Joe Munday, vizitiul, purtînd pentru această ocazie un veston negru, apăru dinspre grajduri, mînînd cabrioleta cu roțile roșii. Lucrătorii fermei se adunaseră sub chiparoșii falnici din fața casei, purtînd fiecare o lanternă aprinsă și fie o furcă, fie un ciomag sau o prăjină. Jess se retrăsese în camera mamei sale ca să se îmbrace, iar Wolfe se duse în grădină, alăturîndu-se grupului de bărbați în cămăși albe care stăteau sub chiparoși.

— Frumoasă seară.

— Așa e.

Se auziră murmure de aprobare, dar oamenii nu păreau interesați, nici de prezența lui Wolfe, nici de impresiile acestuia. Stăteau grămadă, cu ochii ațintiți spre casă, ca niște țărani în fața unui teatru ambulant, așteptînd să se ridice cortina. Wolfe avu simțămîntul că prezența sa era nedorită. Se putea vedea lumina din camera doamnei Mascall, apoi apăru o umbră îndărătul storului lăsat și se auzi o bătaie în geam.

— Ascultați !

— Vine.

Lucrătorii se aliniară de o parte și de alta a potecii pietruite. Wolfe se trase în spatele lor, mai aproape de poartă. Văzu cum se deschide ușa și pe Sally, femeia de serviciu, cum aștepta mîndră și cum își strînse fusta ca să-i facă loc stăpînei sale să treacă. Jess apăru, îmbrăcată într-o manta roșie cu gluga ridicată, o fustă verde și ciorapi verzi. Ținea strîns la piept coșul cu ouă, împodobit cu panglici roșii și verzi și cu flori albe. Oamenii ridicară lanternele și-i urară, cu o ciudată gravitate în voce :

— Dumnezeu să ne-o țină pe buna noastră stăpînă !

— Să vă fie vitele de pe cîmp grase și hambarele pline cu grîne !

— Dumnezeu să te binecuvînteze și să-ți fie viața veselă ca luna mai !

Erau urări străvechi, trecute din generație în generație și care fuseseră rostite de străbunii oamenilor aliniați dinaintea Fermei Mlaștinei. Wolfe rămăsese să privească la Jess Mascall, cum se apropia încetișor pe potecă. Fata părea să fi devenit dintr-o dată mai înaltă și mai matură. Se purta cu o demnitate gravă și simplă, privind pe rînd la fiecare om și spunîndu-le : „Mulțumesc Joe — Mulțumesc Barnaby". Trecu pe sub chiparoși și ochii ei se întîlniră cu ai lui Wolfe. El rămăsese pe loc, cu capul descoperit, ca și cum aducerile aminte l-ar fi mișcat și fermecat. Se înclină în fața lui Jess, și ea îi răspunse grav, printr-o reverență, ținîndu-și capul sus și privindu-l în ochi.

Luna era în primul pătrar, iar noaptea luminoasă și minunată ; în timp ce grupul de la fermă traversa mlaștina, Wolfe, care călărea pe lîngă cabrioletă, zări o mulțime de alte lanterne mișcîndu-se în depărtare. Punctele galbene sclipeau ici și colo cu o strălucire fragilă, ca luminile unei corăbii legănate de valurile mării. Crucea lui Flemyng era situată la apus de Dealul Farului, pe o limbă joasă de pămînt, acolo unde vechea șosea a diligențelor cotește de-a lungul mlaștinei. Un han vechi se înalță pe coama colinei, iar firma „La Soare-Răsare" spînzura de un stîlp, dinaintea ușii. Ceremonia „Serii Șoaptelor", oficiată în cinstea lordului de la Conac, avea să se desfășoare în ograda din spatele hanului. Lanternele se apropiau din ce în ce mai mult din direcția mlaștinei, unele venind pe cărări ciobănești, altele pe drumuri bătătorite. Cînd ajunseră lîngă Crucea lui Flemyng, șoseaua spre Navestock se umplu în tăcere de toate siluetele care se îndreptau spre culmea dealului. Lanternele pe care le purtau creau fantasme bizare. Într-un întrînd întunecos, la umbra unui grup de brazi, Wolfe zări o pereche de picioare îmbrăcate în jambiere albe, care se mișcau de parcă ar fi fost de sine stătătoare. Nu se vedeau decît aceste picioare albe și lanterna, iar efectul pe care-l produceau era atît de ciudat, încît Wolfe o făcu atentă și pe Jess.

— Uită-te acolo, picioarele cuiva au pornit singure și au lăsat restul în urmă.

Ea rise.

— Ce nostime sînt ! Dar, rătăcind singure, se vor pierde curînd.

Un om călare pe un cal puternic, sur, se ivi de undeva, gata-gata să-l răstoarne pe Wolfe. Doctorul se apropie şi mai mult de cabrioletă.

— Ei, domnule, fii mai atent !

Farurile trăsurii îi îngăduiră să zărească, preţ de-o clipă, un bărbat tînăr, bine făcut, îmbrăcat elegant, care se uită la Wolfe fără vreo intenţie de a-şi cere scuze pentru că fusese pe punctul să-l răstoarne. Tînărul îşi scoase pălăria şi o salută pe Jess, dar ea nu păru să-l bage în seamă. Îl lăsară în urma lor, în întuneric.

— Nu ţi-ai văzut prietenul ?

— O, ba da, l-am văzut.

— Cine era ?

— Hector Turrell... o brută. Nu pot să-l sufăr.

— Turrell, fiul berarului ?

— Da. Îmi iese totdeauna în cale cînd mă înapoiez de la domnişoara Plimley, din Navestock. E un zurbagiu, totdeauna e dornic să cotonogească pe cineva.

— Asta-i un sport cam periculos.

— Oamenii se tem de el, ori poate de tatăl lui. Aşa cred. Tu ce zici, Joe ? se adresă ea vizitiului.

Joe Munday se exprimă precis şi laconic.

— Am auzit că băiatul ar fi luat lecţii cu un boxer renumit din Londra. Şi apoi e feciorul lui Turrell. Nu-i vine nimănui la îndemînă să-şi atragă duşmănia bătrînului Turrell.

Dar nu asta era şi părerea lui Wolfe.

Sărbătorirea lordului de la Conac, care avea loc în seara aceea la Crucea Flemyng, se dovedi a fi o ceremonie ciudată pusă la punct cu mult pitoresc. Avocatul Fyson, intendentul, şedea în faţa stîlpului alb din ogradă, avînd o căldare cu cărbuni aprinşi lîngă el şi ţinînd în mînă toiagul insemnelor sale oficiale. În spatele său se găseau rînduiţi : crainicul, vătafii şi pădurarii, în timp ce arendaşii se adunaseră în jurul stîlpului alb, cu capetele descoperite şi cu lanternele care descriau un cerc luminos. Singurul glas auzit era al unui clopot. Intendentul făcu apelul în şoaptă, ajutoarele sale răspunseră în şoaptă, iar arendaşii adunaţi îşi reînnoiră promisiunile tot în şoaptă.

Cînd Jess Mascall duse coşul cu ouă spre stîlpul cel alb şi spre căldarea cu jăratic, Wolfe o urmă ca să-i înmîneze bătrînului Fyson certificatul scris de el. Clopotul răsună puternic de trei ori, şi Wolfe se trezi luat de umeri şi împins înapoi, pînă în spatele unei brazde tăiate în iarbă. Pămîntul dimprejurul stîlpului alb părea a fi un teren sacru, sortit să fie călcat numai de arendaşii Conacului. În timpuri străvechi, Wolfe ar fi fost purtat pînă la mlaştină şi biciuit acolo cu crengi de grozamă, în loc să fie condus solemn în spatele hatului despărţitor.

Rîse bine dispus, şi se înapoie acolo unde se găseau grupaţi cu lanternele lor muncitorii de la Ferma Mlaştinei, încălecă şi astfel urmări desfăşurarea ceremoniei. Vocile şoptite, strania ceremonie, licăririle lanternelor, toate făceau parte din taina Mlaştinei Tarling. După ce Jess îşi îndeplini misiunea şi cei doi vătafi o escortară pînă la trăsură, Wolfe îl zări iarăşi pe Hector Turrell. Îl văzu îndreptîndu-şi calul înspre cercul format de oameni, ca şi cum ar fi vrut s-o întîlnească pe Jess la ieşirea ei din mulţime.

Ceva mai mult decît un simplu imbold îl determină pe Wolfe să-i aţină calea lui Hector Turrell. Dacă-şi făcuse din tată un duşman, putea să-l includă şi pe fiu. Jess se îndreptă spre cabrioletă sprijinindu-se de braţul lui Wolfe.

Cînd ajunseră la poarta Fermei Mlaştinei, ea îl invită să intre ca să participe la masa de ceremonie a muncitorilor, în bucătărie.

— Doar o jumătate de oră, spuse ea.

— S-ar putea să fie nevoie de mine la Navestock. L-am lăsat pe doctorul Threadgold singur, cu toată treaba pe cap.

— N-o să-i facă nici un rău.

— Nu, Jess, trebuie să mă duc.

Ea îi aruncă o privire fugară şi nu mai insistă, dar îl urmări cum se îndepărta călare, străbătînd curtea.

Wolfe lăsă în urmă întinderea întunecoasă a Mlaştinei Tarling şi zări curînd luminile Navestock-ului, care străluceau în vale. Aceste lumini avură asupra lui un efect rapid şi puternic, transmiţîndu-i mesajul lor din întuneric

şi reamintindu-i momentele grele de răspundere şi de luptă. Timp de cîteva ore, Wolfe fusese pe jumătate un copil mare şi vesel, pe jumătate bărbat. Jess îl chemase cu glasul tinereţii. Prospeţimea nesecată şi rîsul ei îl făcuseră să rîdă împreună cu ea şi să uite. Simţise lumina soarelui pe întinderea mlaştinei şi acele ciudate clipe ale ceremoniei care transformaseră ochii unui copil în privirea unei femei.

CAPITOLUL VII

Atît doctorul Threadglod cît și soția sa erau plecați cînd fata din casă a domnișoarei Priscilla Perfrement sună la Vila Prospect. John Wolfe se găsea în cabinet și fu chemat să vorbească cu ea. Era o femeie slabă, cu sprîncene subțiri și fără sîni.

— Doctorul Threadgold să vină imediat la noi!

— Doctorul Threadgold e plecat.

— Atunci trimiteți după el.

— Doctorul Threadgold dă o raită prin împrejurimi pentru cîteva consultații. Nu se înapoiază înainte de prînz.

Fata se uită la Wolfe, îl măsură de sus pînă jos și concluse în sinea ei că nu părea un începător.

— Dumneavoastră sînteți asistentul?

— Eu sînt.

— Domnișoara Perfrement are iar o criză de inimă.

— Îndată.

Domnișoara Priscilla Perfrement locuia într-o casă îngustă de cărămidă, vîrîtă între două imobile arătoase din cartierul Duzilor Verzi. În această casă, spița bărbătească n-avea acces. Vestibulul curat, acoperit cu covoare, n-avea cuier pentru pălării, nici un fel de dulap pentru hainele bărbaților dezordonați și nici măcar un barometru care să poată fi scuturat și drăcuit. Lampa era susținută de o nimfă de ghips, care zăcea întinsă pe un piedestal din imitație de marmură. Pînă și nimfa fusese lipsită de goliciunea ei: purta un soi de cămașă de noapte, albă, schimbată o dată pe lună și trimisă la spălat.

Doctore, dragă domnule doctor, mor!...

Era greu de spus unde s-ar mai fi putut cuibări moartea în această cameră curată, sufocantă, supraîncărcată de mobilă. Wolfe văzu o femeie mărunță, cu chipul galben, într-o rochie neagră de alpaca, cu bucle cărunte și cu o față zbîrcită, sprijinită de perne, într-un fotoliu îmbrăcat în catifea. Tocurile pantofilor ei, care ieșeau de sub crinolină, băteau podeaua, iar crinolina, care se umflase cu o aroganță indecentă, lăsa să se întrevadă trepidatul picioarelor îmbrăcate în ciorapi albi.

— Doctorul Threadgold nu e acasă, domnișoară.

— Oh ! Oh !

— L-am adus pe asistentul dumnealui.

Domnișoara Perfrement tresări și-i aruncă lui Wolfe o privire surprinsă. Membrele ei se agitau ca ale unui copil bolnav de coree [1].

— Vai dragă, draga mea Eliza, mă prăpădesc.

Wolfe se uită la dînsa cu multă atenție și pătrundere, și-și dădu imediat seama cu ce fel de afecțiune de ordin sufletesc avea de-a face. Se găsea în fața unei femei cumsecade, dar ale cărei preocupări se închistaseră în jurul unei existențe de egoism mărunt, care o obliga să atragă atenția asupra sa prin toane și scîncete de copil. Cînd domnișoara Perfrement se simțea lipsită de importanță și neglijată, trîntea „o criză de inimă", iar prietenii și vecinii ei vedeau cum sosește cupeul doctorului Threadgold, zguduind caldarîmul. Aceste izbucniri erau semne de pierdere a autocontrolului și o metodă de a atrage compătimirea și de-a se face remarcată.

Wolfe începu prin a-i pune o întrebare :

— Cu ce vă pot ajuta ?

— Inima mea ! Mor, Elizo, mor ! Unde-i doctorul Threadgold ?

Wolfe o prinse de încheietura mîinii. Revoltată, se agită, apoi înțepeni de-a binelea, dar Wolfe reuși să-i ia pulsul.

— Gata, stimată domnișoară.

— Elizo, mor !

[1] Afecțiune de natură reumatică, întîlnită la copii și caracterizată prin mișcări dezordonate *(n. red.)*.

Bona cea sfrijită veni mai aproape de umărul lui Wolfe.

— Credeți că vă lămuriți cu boala domnișoarei Perfrement ?

— Stai o clipă liniștită, te rog.

Ridicînd din sprîncenele negre, Eliza îl privi, dar tonul cu care îi răspunsese Wolfe îi reduse la tăcere impertinența. Doctorul Threadgold era cu totul altfel și totdeauna se purta politicos cu bona domnișoarei Perfrement.

— Cît de des are stăpîna dumitale asemenea crize ?

— Foarte des.

— Mulțumesc. Acum, domnișoară Perfrement, aș vrea să vă ascult un pic inima. Permiteți-i bonei să vă descheie corsajul.

— Domnule !

Domnișoara Perfrement înlemnise.

— Domnule, doctorul Threadgold niciodată... Elizo, adu-mi sticla cu săruri.

— Foarte bine. Dar să știți că dacă nu vă examinez nu pot...

Bona domnișoarei Perfrement mîngîie părul stăpînei sale și-l privi pe Wolfe cu o neîncredere plină de dispreț. Doctorul Threadgold era totdeauna stăpîn pe situație, fără să mai facă atîta caz. Îi era suficient să privească atent pacienta și să asculte cu pricepere descrierea exactă a simptomelor, ca să constate ce nu era în regulă.

Wolfe se ridică în picioare și o privi țintă pe domnișoara Perfrement.

— Vă asigur că n-aveți nici un motiv de îngrijorare.

— Mor ! Simt cum mă pierd ! Parcă mi se sparge inima !

— Stimată domnișoară, n-o să se întîmple nimic. Vă speriați singură. Elizo, adu-i stăpînei dumitale o sticlă cu apă caldă și trimite pe cineva după un medicament.

Bona cea sfrijită păru indignată. Auzi, apă caldă !

Din fotoliu se auzi un geamăt.

— Trimite după scumpul doctor Threadgold, scumpul, bunul, priceputul doctor Threadgold !

— Nu vă dați seama, domnule, cît de bolnavă e domnișoara Perfrement ?

— Scuză-mă, dar ți-aș fi îndatorat dacă mi-ai urma dispozițiile.

— N-am să fac nimic din ce mi-ați spus, domnule. Nici nu știți ce boală are domnișoara Perfrement.

Wolfe se uită întîi la bonă, apoi la stăpîna ei. N-avea deloc chef să ascundă adevărul și să le ofere niște vorbe mieroase și mincinoase, în locul unui tratament împotriva isteriei. Era preferabil să nu mai aibă de-a face cu domnișoara Perferment.

— Am să trimit să văd dacă a venit doctorul Threadgold.

— Vă rog, domnule. Cred că e cel mai bun lucru de făcut.

Wolfe își luă pălăria și plecă.

Doctorul Threadgold îl lăsă să aștepte cu masa de prînz mai mult de o oră. Îl întîlnise în drum spre casă și pornise grabnic să-i administreze domnișoarei Priscilla Perfrement cele necesare. La masă, doctorul Threadgold păru tulburat și iritat. Își contrazise soția fără menajamente, îl privi pe Wolfe cu severitate, peste rama ochelarilor, și peroră cu o țîfnă gravă despre răspunderile oamenilor care dețin funcții publice. Cînd se ridică de la masă, se mai uită o dată la Wolfe.

— Dea Domnul să fim cu adevărat recunoscători pentru tot ce ne-a dat! Scumpa mea, spune-i bucătarului să nu-mi mai trimită ceapă. Domnule doctor Wolfe, vreau să discut cîteva probleme cu dumneata, în cabinetul de consultații.

Wolfe ieși din încăpere în urma patronului său, ale cărui picioare plinuțe călcau nervos. Threadgold era solemn și emfatic. Se temea oarecum de Wolfe, iar nervozitatea îl făcea și mai înfumurat.

— Ce i-ai spus domnule, azi dimineață, domnișoarei Perfrement? Se pare că ai tratat-o cu o brutalitate nepermisă. Era foarte tulburată.

— I-am spus adevărul.

— Ce înțelegi prin adevăr? Știi că domnișoara Perfrement face crize de inimă?

— Domnule doctor, azi dimineață n-a avut nici o criză de inimă. Iar bona mi-a declarat că toate crizele ei sînt la fel.

— Într-adevăr, într-adevăr! Şi ce propui dumneata?

— Domnişoara Perfrement pare să fie o persoană căreia îi place să provoace mici scene şi care adoră să fie compătimită.

Pe Threadgold îl cuprinsese o atît de puternică indignare încît pînă şi haina sa albă sta gata să pocnească.

— Vrei să spui, domnule doctor Wolfe, că ai făcut-o pe domnişoara Perfrement nebună?

— I-am spus că nu are nici un motiv să se alarmeze şi n-a părut deloc mulţumită de această afirmaţie.

— Nu?

— Presupun. În sfîrşit, cred că ar fi preferabil să mă preveniţi cu privire la asemenea cazuri.

Iritat, doctorul Threadgold se plimba de la un cap la altul al încăperii.

— Domnule doctor Wolfe, cînd voi reuşi oare să te învăţ să ai tact?! Este o virtute pe care un medic trebuie s-o cultive. E o calitate indispensabilă.

— Vă înţeleg prea bine.

— Mă văd obligat să insist şi asupra discreţiei cuvenite, şi în legătură cu asta mai am o problemă de discutat cu dumneata. Folosim mai multe medicamente decît de obicei. Constat că în ultimele luni s-au făcut două comenzi mari la „Murchinson & Comp.". Niciciind, în trecut, n-am avut un consum atît de ridicat.

Wolfe stătea şi asculta cu atenţia cuiva pe care îl roade fiecare detaliu.

— Am prescris ceea ce era necesar.

— Fără îndoială. Dar observ la dumneata o preferinţă pentru preparatele costisitoare. Probabil că nu cunoşti preţul comparativ al medicamentelor, şi de aceea ai consumat kilograme de tincturi. E o risipă nesăbuită. În majoritatea cazurilor, preparatele ieftine sînt tot atît de eficace, şi nu-mi pot permite luxul să vîr medicamente scumpe pe gîtul săra... — unei jumătăţi de oraş.

— N-am prescris decît ce-am socotit adecvat. Domnule doctor, presupun că nu-mi pretindeţi să refuz medicamentele necesare?

Doctorul Threadgold se încinsese.

— Domnule doctor Wolfe, mă înțelegi greșit. Sînt un gentleman și un creștin. Dar e curată risipă folosirea nerezonabilă a unor medicamente scumpe.

— Domnule doctor, o să caut să dovedesc mai mult tact.

Threadgold se uită la el și se dezumflă brusc, ca balonul unui copil care ar fi fost înțepat cu un ac.

— Să considerăm discuția închisă, domnule doctor Wolfe. Ai un fel de a fi foarte neîndemînatic. Mai ai de învățat ca să poți reuși în practica dumitale.

Wolfe avu curiozitatea să arunce o privire asupra fișei domnișoarei Perfrement din registrul de consultații și din condica de socoteli. Găsi înregistrate acolo un mare număr de mențiuni. Ele se succedau cu regularitate, ca însemnarea „luat masa în oraș" dintr-un caiet cu socoteli al unui bătrîn celibatar.

Domnișoara Perfrement
Consultație
Mixt. Antispas. VIII

Bona domnișoarei Perfrement
Rețetă
Pil. Cal. Sac. Haust. Mag. Sulf.

Cățelul domnișoarei Perfrement
Rețetă
Unguent sulf.

Domnișoara Perfrement
Consultație
Mixt. Aqua Sac. VIII

Cam așa sunau toate mențiunile și Wolfe zîmbi răsfoindu-le : doctorii de formă, apă zaharată, purgativ pentru mopsul domnișoarei. Condica de socoteli demonstra că punga doctorului Threadgold obținea profituri grase datorită „inimii" domnișoarei Perfrement. Ea reprezenta un pacient important, pentru care merita să faci exces de zel. Și Wolfe închise condica cu zgomot.

În după amiaza aceleiași zile în care o vizitase pe domnișoara Perfrement, frămîntat de multe probleme, Wolfe porni către Livada lui George. Acest cartier se învecina cu fabrica de bere a lui Turrell, iar în spatele lui se gă-

seau grajdurile fabricii, care adăposteau caii de povară, mari și negri. Lîngă zidul mărunt de cărămidă care închidea curțile interioare ale Livezii lui George, zăcea îngrămădit băligarul provenit din grajduri. Se adunase acolo de luni de zile.

Cizmarul Burgess îi spusese lui Wolfe :

— Ne tratează ca pe niște porci, domnule doctor. Nu poți scăpa în nici un fel de mirosul ăsta pestilențial. Ți se strecoară în mîncare, te urmărește în somn și te scoli dimineața tot cu el.

Wolfe îi sugeră să se plîngă domnului Turrell.

— Să mă plîng lui ? La ce-ar folosi, domnule ? Nu sîntem noi chiriașii lui ?

— Și totuși ar trebui să curețe locul.

— Mai întîi m-ar „curăța" pe mine, domnule doctor. Nu există cîrcotaș care să-i țină piept lui Turrell.

Din întîmplare, la colțul Străzii Malțului, Wolfe se întîlni nas în nas cu Jasper Turrell. Trecuse o săptămînă de la incidentul din Curtea Virginei, dar Wolfe se opri și i se adresă :

— Domnule Turrell, aș putea să vă spun o vorbă ?

— Și douăzeci, domnule, dacă ai intenția să-ți ceri scuze.

— E vorba despre grajdurile dumitale care dau în Livada lui George.

— Așa !

— Domnule, presupun că nu cunoașteți situația de-acolo.

Turrell respiră adînc și-și încleștă maxilarele.

— Ia ascultă, domnule, ce-nseamnă asta ?

— Vreau să vă spun că pe locul acela...

— Este absolut ridicol, pe cuvîntul meu — un tinerel care vine într-un oraș ca ăsta și care încearcă să ne dea nouă lecții cum să ne gospodărim. Doctorul Threadgold e cel care răspunde aici de problemele astea. Ține minte acest lucru, tinere, și caută să te iei mai puțin în serios.

Ochii săi îl amenințau pe Wolfe, iar acesta îl privea plin de curiozitate.

— E și în interesul dumitale, și al celorlalți.

— O, așa ? Atunci las-o baltă ! Ai înțeles ?

CAPITOLUL VIII

Călărind spre Herongate, unde se ducea să-i facă o ultimă vizită ciobanului care fusese bolnav, la locuința lui de lîngă Mlaștina Tarling, Wolfe se simțea profund dezgustat. Unele lucruri petrecute în cursul săptămînii la Navestock îl făceau să se întrebe ce rost aveau strădaniile sale de a îndrepta starea unui asemenea oraș. Parte din oamenii pe care încercase să-i ajute îi întorseseră spatele și-l ocărau. Reușise să-și facă un mare număr de dușmani din cauza felului său deschis de a spune lucrurilor pe nume.

Așa se întîmplase cu doamna Lucy Gollop, care, pentru doi *penny* pe zi, accepta să crească copiii altora, la ea acasă. Wolfe fusese chemat la ea, unde găsi cinci copii pe jumătate morți din cauza unor doze excesive de opiu. Doamna Gollop era cu ochii în lacrimi, dar mai degrabă din cauză că băuse prea mult gin.

— O, scumpe doctore, nu-mi dau seama ce s-a întîmplat cu sufletele astea gingașe. Nu se mai trezesc, nu se mai trezesc...

— Le-ai dat vreo doctorie ?

— Erau atît de agitați... și vecinii sînt nervoși. Bieții de ei, plîngeau într-una...

Wolfe, plin de indignare, privi spre copiii cu fețe pămîntii și buze învinețite, fiecare dintre ei zăcînd într-o lădiță din scînduri, plină cu zdrențe, care ținea loc de leagăn.

— Arată-mi sticla !

Doamna Gollop, zăpăcită, îi aduse din greșeală sticla de gin.

— Nu asta !
— O, doctore, nu fii supărat pe mine !
Această creatură şleampătă se miorlăia prin cameră.
— Uite-o. E cordialul Palfrey.
— Mi-am închipuit. De unde ai căpătat-o ?
— De la domnul Hubbard, doctore.
— Înţeleg.

Au urmat îngrijirile date copiilor narcotizaţi din cutiile lor de scînduri, operaţie care i-a cerut măsuri energice de salvare în atmosfera încărcată din locuinţa doamnei Gollop. Un vecin a fost trimis în goană la farmacia domnului Burrel din Strada Mare. Cu mînecile suflecate, Wolfe se mai şi împiedicase într-o scîndură putredă a pardoselii şi cu acest prilej dăduse peste alte mizerii care-l îngreţoşaseră. Apoi vizitase magazinul universal al domnului Hubbard, care se trezi în faţa unor întrebări directe şi neaşteptate.

Domnul Hubbard era un individ mărunţel şi cuminte, care îndeplinea toate practicile religioase, dar nesocotea principiile morale. Cu un cap mare şi rotund, cu o faţă smeadă şi moale ca o lună plină, dar care nu era lipsită de solemnitate, călca fericit pe drumul bătătorit de înaintaşii lui, vînzînd coloniale, fierărie, confecţii şi medicamente. Inocenţa veselă cu care mînuia aceste mărfuri era caracteristică lui, ca şi tuturor celor din jurul său. Faptul că flacoanele cu stricnină zăceau într-un colţ întunecos, învecinîndu-se cu purgativele, nu-i provoca nici un fel de nelinişte. În depozitul prăvăliei păstra cutii cu ghips alături de cele care conţineau şoricioaică. Femei bătrîne îşi făceau loc şi circulau pe sub şuncile afumate, printre pachete de perii, coşurile pentru cărbuni şi găleţile agăţate de tavan, ca să cumpere pachetele cu sare amară sau cu pulbere de revent ori sticluţe cu etichete colorate, care conţineau Dumnezeu mai ştie ce.

Wolfe îi arătase lui Hubbard flaconul de cordial, iar domnul Hubbard îl privi clipind de după tejghea. Şorţul său alb îi despărţea vesta albă în două, iar la linia despărţitoare scoteau capul creioane, o lingură pentru servit brînza, un carnet de comenzi şi o pungă din piele roşie pentru ochelari.

— Presupun că vindeți o cantitate mare din acest medicament.

— Într-adevăr, domnule doctor. E foarte apreciat.

— Știți ce conține ?

Hubbard îi răspunse că nu era treaba lui să cunoască asemenea lucruri.

Wolfe îl lămuri deplin :

— Sirop, infuzie și opiu.

În continuare, Wolfe mai făcu cîteva observații care aduseră sîngele în obrajii domnului Hubbard. Poate că Wolfe nu folosise tonul cel mai potrivit, dar oamenii bătrîni și în situația domnului Hubbard nu sînt deprinși să li se spună că nu vor scăpa de răspundere sub pretextul ignoranței lor. Ceva mai tîrziu, dar în cursul aceleiași zile, domnul Hubbard se deplasase pînă la Vila Prospect, ca un cetățean onorabil, cu o și mai onorabilă plîngere.

— Să mi se adreseze mie în felul acesta, domnule doctor, în propriul meu magazin ! Eu nu sînt chimist, dar sînt un om conștiincios și lucrez în branșa asta de treizeci de ani...

Doctorul Threadgold și Hubbard își împărtășiră reciproc simpatia și indignarea. Poate că dojana bătrînului Threadgold nu l-ar fi afectat peste măsură pe Wolfe, dacă n-ar fi venit în aceeași seară și doamna Gollop ca să-l acuze de insinuări „cum că ea i-ar fi otrăvit pe bieții copilași". Urmase o nouă scenă cu Threadgold, și Wolfe se retrăsese în odaia sa, profund dezgustat.

O furtună cu trăznete se dezlănțuise deasupra Mlaștinei Tarling, dar, peste cîmpia care se întindea în depărtare, o fîșie de cer albastru promitea înseninarea rapidă. Se mai aprindeau fulgere din cînd în cînd deasupra Dealului Farului, iar tunetul bubuia tot mai departe, spre miazăzi, ca zvonul unei armate care se retrage sub protecția tunurilor fumegînde. Șuvoaie de lumină începură să se reverse peste cîmpie printr-o spărtură a norilor, dinspre apus. Urmele ploii persistau peste tot : pe copaci, pe iarbă, pe trandafirii din pridvorul caselor, pe acoperișurile de țiglă sau de paie. Băltoacele de pe șosea străluceau ca niște platoșe de aur, desprinse din zborul tunetelor. Din pămîntul aburind și reavăn se înălțau miresme.

Sub fagii de pe Dealul Farului, Wolfe o ajunse din urmă pe Jess Mascall, care venea cu un ghiozdan cu cărți în mînă, îmbrăcată într-o rochie cenușie, toată udă de ploaie. Lumina soarelui pătrunsese pe sub borul pălăriei ei de pai, făcînd să-i pară obrajii mai albi și mai luminoși. Era o plăcere să-i admire jocul picioarelor sub rochia scurtă; era atît de suplă și de subțirică de la șolduri în jos încît putea să alerge ca un băiat. Frunzele de fag își scuturau picăturile de ploaie în părul ei, iar soarele apunînd i se răsfrîngea în obraji.

Cînd se întoarse și-l privi pe Wolfe, care stătea în umbra pădurii de fagi, linia luminoasă a bărbiei și a gîtului ei căpătase un contur romantic și îndrăzneț.

— Alo!

Prospețimea trupului ei sănătos și privirea ei temerară îl readuseră pe Wolfe pe pămînt.

— Domnișoara Plimley te-a expediat cam repede astăzi.

— O, așa crezi! Ba află că eu am pus-o pe bătrîna Plimley la locul ei.

Zîmbi cu ochii strălucind ca la amintirea unei întîmplări captivante; satisfacția femeii care, la capătul unei lupte, înregistrează o victorie.

— Nu cumva ai dat o bătălie?

— Oarecum.

— Cu domnișoara Plimley — chiar cu domnișoara Plimley?

— Nu m-am temut niciodată de cioara aia bătrînă.

— Gata, ajunge!

Și Wolfe descălecă și păși alături de ea prin pădurea de fagi. Știa că Jess Mascall se ducea de trei ori pe săptămînă la Institutul de domnișoare al domnișoarei Plimley, la Ulmii Înalți, și că Bob Munday îi ieșea în întîmpinare cu cabrioleta la care era înhămat poneiul. Domnișoara Plimley o „cizela" pe Jess, deși din cele povestite s-ar fi zis că Jess era cea care o cizelase pe domnișoara Plimley. Franceza lui Jess era nostimă și destul de originală, iar o oarecare înclinare pentru caricatură pusese capăt lecțiilor ei de desen, deși nimeni n-a fost în stare să-l descopere pe autorul acelei faimoase caricaturi prinse pe tablă cu un ac de gămălie și care o arăta pe domnișoara

Plimley, în rochie de mireasă, tîrîndu-l după ea la altar pe reverendul Charlie Clipperton. Domnișoara Plimley renunțase la orice fel de cercetări. Era o femeie scundă, vioaie și energică, cu un nas ale cărui oase păreau că stau gata să iasă prin piele. Wolfe n-o prea cunoștea. Și-o putea însă imagina dînd lecții de muzică, pocnindu-și elevele cu bățul peste degete și scandînd „una, două, trei". Jess în conflict cu domnișoara Plimley era o întîmplare care căpăta proporții epice.

— Ați avut un schimb de păreri ?

Jess lăsă capul pe spate și rise.

— Mi-am luat adio de la domnișoara Plimley.

— Ți-ai luat adio ? Asta-i grozav.

— Primley e o snoabă. S-o vezi cum se poartă cu fetele lui Dudeny ! A fost nedreaptă cu mine, azi. O pîndesc de multă vreme. Aveam oră de lectură, știi : chestii răsuflate : Macaulay, Cowper și alții la fel. M-a pus pe mine să citesc și ne-am certat pentru un cuvînt.

— Pentru un singur cuvînt ?

— Uite cum s-a întîmplat. Mama spune totdeauna „coronare" în loc de „încoronare". E felul ei de exprimare, și e la fel de bun ca oricare altul. Așa că am citit și eu „coronare", tocmai ca să văd ce-o să spună domnișoara Plimley. „În-co-ro-nare, domnișoară Mascall, numai persoanele vulgare spun coronare". Asta m-a înfuriat, fiindcă așa spune mama, și ea nu este vulgară. I-am răspuns : „mama mea spune coronare". Atunci ea mi-a zis : „Nici o persoană cu educație nu pronunță cuvîntul așa".

Ochii lui Wolfe străluciră.

— A fost lipsită de tact. Dar dumneata ?

— M-am ridicat în picioare, am dat cărțile deoparte și i-am spus : „Domnișoară Plimley, mama mea nu e „o persoană", și în definitiv ea e aceea care-ți plătește lecțiile". Atunci s-a dezlănțuit furtuna. Plimley și-a ieșit din fire. Ai văzut vreodată cum arată oameni care spumegă de furie ? A început : „Domnișoară Jessy Mascall" — dar eu i-am luat-o înainte.

— Presupun că nu pe ocolite.

— I-am spus : „Domnișoară Plimley, de-acum încolo nu mai am nevoie de serviciile dumitale. Bună ziua !"

— Ai fost strașnică, n-am ce spune.

— Nu-i așa ? Demult nu m-am mai simțit atît de bine ca acum.

Chiar așa arătă, cu acea sclipire cutezătoare în ochii ei frumoși și sinceri, care făcuseră pe cîteva dintre colegele ei, mai sentimentale, să-i prevadă un destin romantic. Micuța Rose Stepning, care mîzgălea versuri pe cărțile de rugăciuni ale tatălui său, se ținea scai de Jess și-i lua totdeauna parte : „Jess are ochi atît de minunați". Și erau cu atît mai minunați cu cît nu-i folosea cu viclesug.

Începu apoi să se piardă în confidențe nestăvilite.

— Oamenii bătrîni le vorbesc mereu tinerilor despre maniere, dar de ce trebuie să acceptăm ca ei să fie necuviincioși cu noi ? Oare faptul că sînt bătrîni le sporește cumva importanța și le dă dreptul să pronunțe cele mai urîcioase vorbe care le trec prin minte ? Cu oamenii îmi place să mă comport așa cum o fac cu cîinii și cu caii. Nu mi-e teamă de ei, și asta-i principalul.

Wolfe o privi îngîndurat.

— Cei mai mulți dintre noi, cînd ajungem la o vîrstă matură, devenim timizi și ne temem să privim cu atenție la picioarele strîmbe ale unora, după care toată viața ne jucăm de-a v-ați ascunselea pe după colțuri.

— Dar nu dumneata.

— Mulțumesc !

— Nu cred că există ceva de care să te temi, și de aceea îmi placi.

Wolfe tresări, așa cum ar face orice om cinstit și aspru față de el însuși.

— Oamenii se sperie de lucruri pe care nici nu le bănuiești.

— Ce lucruri ?

— Să nu fie păgubiți băneșteșau să nu-și piardă slujba ; să nu ofenseze persoanele de care au nevoie ; să nu se facă de rîs sau să nu-și facă dușmani.

— Dar dacă sînt convinsă că am dreptate ?

— Ce-ai face ?

— N-aș renunța niciodată, niciodată.

— Sînt cît se poate de convins.

O privi cu un fel de venerație, venerația unui om în fața cuiva deosebit de frumos și de leal. În vechile legende cavalerești, bărbați viteji îngenunchiau și-și alegeau o fată

tînără drept doamnă a visurilor lor. Wolfe înțelegea acum semnificația omenească a spiritului cavaleresc. Era plecăciunea bărbatului în fața purității, a frumuseții și a adevărului.

— Atunci nu cred c-ai avea o părere bună despre un om care, întîlnindu-se pe cîmp cu un dulău furios, ar lua-o la sănătoasa pe alt drum.

Ochii ei se încrucișară cu ai lui Wolfe.

— Nu, n-aș avea.

— Ai dreptate.

Ieșiseră de sub fagi cînd îl găsiră pe șoseaua umedă și însorită pe Bob Munday, care conducea cabrioleta trasă de ponei.

Băiatul avea un fel special de a privi admirativ la Jess. Dacă ar fi bănuit cît de cît că îi face plăcere lui Jess, s-ar fi aruncat pe dată în eleșteul cu rățuște.

— Alo! uite-l pe Bob. Acum trebuie să încalec și să mă înapoiez și eu, altminteri întîrzii la consultații.

O privi grav.

— Vreau să-ți spun că mi-ai făcut un mare serviciu.

— Eu?

— Da, dumneata.

Și Wolfe porni călare, cu pălăria fluturînd în mînă și cu o inimă mult mai caldă și mai puțin blazată.

CAPITOLUL IX

Doamna Threadgold era extrem de curioasă să afle cum își petrece serile acest bărbat înalt, slab și brunet, în odăița sa de la ultimul etaj al Vilei Prospect ; și, întrucît curiozitatea e mecanismul care pune în mișcare firile josnice, doamna Threadgold își aminti că manșetele cămășilor lui Wolfe erau foarte uzate. În felul acesta își va îndeplini o îndatorire, controlînd lenjeria și aranjînd cu una din femei să înlocuiască manșetele cămășilor lui Wolfe și să-i țeasă ciorapii găuriți. Doamna Threadgold avea o părere atît de bună despre ea și calitățile ei morale, pe care le admira cu toată convingerea, încît nimic din ceea ce întreprindea nu i se părea cît de cît meschin sau grosolan. Era lipsită de orice simț critic față de propria ei persoană, și nici nu se privise vreodată în oglinda deformată a disprețului față de sine însăși. Oamenii lipsiți de simțul umorului sînt în stare să comită cele mai necuviincioase acte și să răstoarne o casă cu susul în jos ca să caute o agrafă de păr.

Șiretenia nu constituia una din caracteristicile acțiunilor ei. De fapt, doamna Sofia nu considera că trebuie să facă un secret din cotrobăitul camerei lui Wolfe.

— Elisabeta, mă duc să controlez lenjeria domnului doctor Wolfe. Am observat că e cam uzată. Să vedem ce se poate face.

— Da doamnă, unele cămăși sînt pline de găuri.

— Chiar așa ?

— Domnul doctor Wolfe n-are decît patru cămăși, doamnă.

Doamna Threadgold nu-şi dăduse probabil seama ce spune cînd făcuse remarca „Am să-i vorbesc în această privinţă". Era totdeauna gata să „vorbească cuiva", şi această frază îi intrase în obicei.

Urcă deci în cameră şi cotrobăi acolo cu o meticulozitate cu adevărat feminină; în cursul acestei scotociri dădu peste harta lui Wolfe. Acesta, ca majoritatea oamenilor cu fire deschisă, nu avea nimic de ascuns; mai mult chiar, broasca geamantanului său era spartă. Pe pat se aflau două cămăşi uzate şi două perechi de ciorapi găuriţi. Doamna Sofia se duse lîngă fereastră ţinînd în mîini harta Navestock-ului, care era fixată pe un carton, şi privi desenele multicolore, precum şi legendele scrise dedesubt cu o peniţă cartografică. Nu era nevoie de o minte prea isteaţă spre a descoperi adevărata semnificaţie a hărţii. Doamna Threadgold îşi luase cu ea ochelarii. Îi puse pe nas, întinse harta pe toaletă şi urmări pe îndelete constatările lui Wolfe.

În timpul verii, cînd nu era prea ocupat, doctorul Threadgold îşi făcuse obiceiul să bea un pahar cu porto sub teiul din fundul grădinii de la Vila Prospect. Soţia sa îşi aducea coşul de lucru şi masa din răchită împletită, aşezîndu-le la umbră, iar lumina soarelui, strecurîndu-se printre frunzele teiului, lumina feţele acestor două persoane, care păreau atît de calme, de împăcate şi de fericite. Grădina era o alternanţă de iarbă şi pietriş, avînd la o extremitate nişte araci de viţă de vie, iar în mijlocul gazonului, un rond de muşcate, care priveau spre cer ca un ochi imens şi învolburat. Cîţiva dafini creşteau prin colţuri, iar pe ziduri erau înfăţişaţi nişte pomi fructiferi.

Într-un orăşel poţi cădea uşor victimă vulgarităţii unui vecin. Bătrînul Johnson, negustorul de vinuri, care locuia în vecinătatea lor, avea un papagal şi trei fete cu înclinaţii muzicale. Bătrînul Johnson şi doamna Threadgold nu se prea înghiţeau. Ea îl poreclise „mitocanul ăla de cîrciumar", iar el spunea despre ea „individa de alături". Papagalul verde al domnului Johnson era scos în grădină, unde se distra şuierînd printre gratiile colivici, mieunînd ca o pisică şi vorbind — aşa cum era de aşteptat de la un papagal. Doctorul Threadgold, care acasă, în faţa clienţilor şi a personalului de serviciu era „Mon-

tague", devenea „Monte" în grădină, sub umbra teiului. Papagalul domnului Johnson prinsese acest diminutiv. Legănîndu-se în sus şi în jos pe stinghia din colivia sa, striga : „Monte, Monte", imitînd-o astfel pe doamna Threadgold.

— Monte, Monte !

Doamna Sofia se afla sub tei, de unde privea spre soţul său care stătea la fereastra cabinetului de lucru, răsfoind paginile unei cărţi. Terminaseră dejunul de douăzeci de minute, şi Wolfe fusese chemat de urgenţă pentru un caz de insolaţie pe moşia de la „Iertări". Doamna Sofia îşi strigase soţul de două ori, dar probabil că acesta nu auzise.

— Montague !

Doctorul Threadgold deschise uşa verandei şi ieşi în grădină.

— M-ai chemat, draga mea ?

— Te-am strigat de două ori.

— Am crezut că era blestemata aia de pasăre a lui Johnson.

— Montague ! Vrei cumva să spui că... ?

— Nu, sigur că nu.

— Vinul tău te aşteaptă.

„Apucă-mă de bărbie, apucă-mă de bărbie" — se auzi un glas de peste zid.

Doamna Threadgold îşi urmări soţul păşind prin iarbă cu mîinile la spate şi avînd pe cap o pălărie cu boruri largi care-i umbreau faţa. De-a lungul a aproape douăzeci de ani, Sofia Threadgold reuşise să cunoască defectele şi ungherele cele mai tainice ale acestui om mărunt, toate vanităţile şi slăbiciunile sale, morga afectată, sfiicIunea prefăcută, teama de a jigni pe cineva. Îi cunoştea stările de spirit şi cum se manifestau ; observaţiile pe care avea să le facă în legătură cu orice subiect, precum şi modul cum reacţiona la împunsăturile ei răutăcioase. Dragostea pe care i-o purta era un amestec ciudat de afecţiune maternă şi dispreţ. El îi aparţinea, ca un bun oarecare, şi-i dirija incapacitatea politicoasă cu formalismul rigid al egoismului ei.

— Domnul Wolfe e plecat, Monte ?

— Da. Se pare că s-a întîmplat ceva pe cîmp.

— Bea-ţi vinul, dragul meu. Vreau să-ţi spun ceva în legătură cu domnul Wolfe.

— A !

„Fleacuri, fleacuri, fleacuri" strigă pasărea din cealaltă parte a zidului de cărămidă roşie.

Doamna Threadgold intră direct în subiect, fără nici un fel de ezitare. Se dusese să controleze lenjeria lui Wolfe şi descoperise acolo altceva decît ciorapi rupţi şi cămăşi zdrenţuite. Harta lui Wolfe venea să completeze şi să explice anumite goluri din zvonurile care-i ajunseseră la ureche. Ca toţi oamenii egoişti, era foarte şireată cînd intrau în joc probleme care afectau mica lume în care se învîrtea.

— Monte, consider asta ca o totală lipsă de corectitudine faţă de tine, o lucrătură pe la spate, un material de scandal aşternut pe hîrtie.

Doctorul Threadgold îşi umpluse paharul cu porto, dar uitase să-l mai dea pe gît ; ochii săi de un albastru spălăcit, dindărătul ochelarilor, rămăseseră pierduţi în gol. Papagalul lui Johnson tăcuse, cu capul plecat pe o parte şi cu un ochi înălţat batjocoritor în direcţia teiului. „Ce mai femeie". Cu o expresie tacticoasă, pasărea îşi întinse un picior, îşi ciuguli ghearele cu ciocul şi rămase apoi nemişcată, cu un aer atent şi încordat.

— Dar, scumpa mea...

— Ştii, Monte, ce ţi-a povestit domnul Hubbard. E foarte uşor să-ţi dai seama unde pot duce toate astea. Ce urmăreşte acest individ, care îşi vîră nasul în treburile Navestock-ului ? Cu siguranţă că are un scop. Tu nu-l plăteşti ca să pună oraşul pe jar. Trebuie să discuţi cu el în legătură cu harta asta, care urmează să fie arsă.

— Dar, scumpa mea, nu pot să-i spun...

— Ce nu poţi să-i spui, Monte ?

— N-am cum să ştiu de existenţa acestei hărţi.

— Ţi-am spus eu.

— Dar, scumpa mea, fii rezonabilă. Cum aş putea face aşa ceva ? Să scotoceşti în camera cuiva ? De ce ?

— Nu m-am dus acolo în mod special ca s-o caut. A fost o coincidenţă, Montague, o coincidenţă extrem de fericită, şi n-ar trebui să stai pe gînduri ca să te foloseşti de ea. Închipuieşte-ţi că s-ar răspîndi zvonul că asistentul

tău s-a amuzat, condamnînd la dărîmare jumătate din imobilele orașului! Poate fi vorba de un zănatec, dar asta nu schimbă cu nimic situația.

Papagalul strigă : „Ura". Iritat, Threadgold tresări.

— S-o ia dracul de pasăre!

— Trebuie să discuți chestia asta cu Wolfe și să-i interzici în mod categoric...

— Draga mea, mi-e imposibil. Cum să-mi asum...

— Aici nu-i vorba de asumat. Cred că nu te temi de asistentul tău? Dacă așa stau lucrurile, ar fi de preferat să scăpăm de el cît mai repede. Am să aduc harta și o să ți-o arăt.

— Sofia, te rog să nu faci așa ceva.

— Trebuie s-o vezi. Insist s-o vezi!

— Draga mea...

Papagalul scuturâ barele coliviei sale, scoase un țipăt, și apoi, pe un ton mai scăzut, spuse : „E o drăcoaică — o drăcoaică".

Așa cum relatase doctorul Threadgold, un caz de insolație survenit la moșia „Iertări" îl obligase pe Wolfe să se ridice de la dejun și să plece în grabă într-acolo. Un om pîrlit de soare, fără haină, cu cămașa în carouri albastre larg desfăcută la gît, venise în goană dinspre cîmpiile aflate pe malul apei ; de sub pălăria cu borurile largi, sudoarea îi șiroia pe obraji. Cerul era senin, de un albastru fierbinte, iar copacii de la Duzii Verzi păreau sculptați în marmură. Aerul era torid și ferestrele caselor stăteau deschise, cu storurile coborîte. Umbrele erau bine desenate și grele, iar strălucirea soarelui peste bolovanii pavajului îți obosea ochii și te orbea.

Rîul Wraith se tîra alene pe sub podurile de cărămidă roșie, ierburile acvatice pluteau languroase, iar sălciile plîngătoare de pe maluri moțăiau cu crengile nemișcate. Pe șosele se depusese un praf greu, care înălbise iarba, florile de cîmp și gardurile vii. O ceață albăstrie plutea deasupra Mlaștinei Tarling, iar soarele devenise un scut imens și încins pînă la incandescență.

Omul pîrlit de soare îl conduse pe Wolfe pe o cărăruie de-a lungul apei. Lanurile cosite erau de un galben-închis, iar pămîntul, risipit și divizat de șanțurile de iriga-

ție în fîșii și petice, era de un castaniu deschis. Înspre apus, castelul „Iertări" se înălța ca o impozantă colină de umbre verzi, cu hornuri răsucite care străbătea coroana solemnă a cedrilor. Grădina care cobora spre rîu era colorată pe alocuri în nuanțe variate.

Castelul „Iertări" era renumit pentru pajiștile sale, întinderi însorite de iarbă lucie, care se desfășurau în curbe largi, sub coroanele încremenite ale arborilor. Priveliștea îți încînta ochii prin calmul și bogăția ei răcoritoare. Printre trunchiurile enorme ale cedrilor, Wolfe zări oglinda eleșteului, pătată de verdele frunzelor și de cupele albe și galbene ale nuferilor. În spatele casei se întindea parcul, împrejmuit de un zid de cărămidă roșie, care urca și cobora, după unduirile terenului. Căprioare se strecurau printre ferigi și grupurile de fagi, care aveau înfățișarea unor temple deschise, pavate cu bronz.

Mulți dintre stejarii bătrîni nu mai arătau decît ca niște schelete uriașe și cenușii, întinzîndu-și crengile contorsionate, asemenea unor monștri care sfidează Timpul. Cu o sută de ani în urmă fuseseră plantați niște tufani, ale căror frunze străluceau acum în bătaia vîntului. Parcul era despărțit de grădină printr-un gard viu de tisă, înalt de cîțiva metri, întunecat și ceremonios ca o cumpănă a nopții.

Cîmpia care se întindea în spatele zidului despărțitor al parcului era înmiresmată de parfumul fînului, cosit și uscat la soare. Abia jumătate din întinderea moșiei fusese cosită, iar căpițele proaspete fuseseră rînduite la liziera înaltă a ierbii. Bărbații lăsaseră jos coasele, iar femeile, furcile și greblele lor, și se strînseseră grămadă, la umbra unui stejar care se înălța în preajma zidului de lîngă parc.

Wolfe își făcu drum printre ei.

— Dați-vă înapoi, vă rog, înapoi !

Cercul se lărgi ca un inel de fum, cu unduiri neregulate. La rădăcina copacului, un om zăcea întins pe cîteva salopete ; îi așezaseră sub ceafă un veșmînt făcut sul. Fața sa, palidă ca a unui muribund, era de un alb strălucitor și straniu, iar trupul zăcea moale ; ținea ochii închiși. Zăcea leșinat și abia mai respira. O femeie într-o bluză

albastră și încinsă cu un șorț alb îngenunchease lîngă el și-i ștergea chipul cu o cîrpă udă.

Cosașii se uitau la Wolfe, dar acesta nu era preocupat de altceva decît de omul întins la pămînt. Se aplecă și-i virî o mînă sub cămașă.

— Cînd s-a întîmplat ?

Femeia care strîngea în pumni cîrpa umedă îi răspunse printre hohote de plîns :

— Nu e nici un ceas, domnule doctor.

— După ce a luat masa, nu-i așa ?

— Da, domnule doctor.

— A băut ceva mai mult ?

Femeia, care avea o față zbîrcită și urîtă, îl privea cu niște ochi plînși care cerșeau îndurare.

— Moare, domnule doctor ?

Wolfe nu răspunse, ocupat să asculte bătăile inimii.

— Domnule doctor, să nu spuneți că se prăpădește ! Era un om atît de robust ! Și atît de vesel la un pahar cu bere !

— Îmi pare rău, dar e destul de grav.

Femeia începu să plîngă cu suspine, făcînd să joace pe umerii săi panglicile bonetei.

Wolfe ridică pleoapele bolnavului în clipa în care, de undeva, se auzi o voce profundă, caldă și melodioasă ; dacă vocile ar putea fi asemuite culorilor, aceasta ar fi avut culoarea aurului care descinde odată cu amurgul. Oamenii se dădură la o parte. Femeia cu bluză albastră se ridică în picioare și se șterse la ochi cu cîrpa umedă.

— Cine este ? întrebă noua venită.

— Tom Bett, doamnă.

— Insolație ?

— Asistentul doctorului Threadgold e aici.

Wolfe, întors pe jumătate, zări o femeie în rochie albă care trecea din soare la umbra stejarului. În crinolina ei, largă ca un nor, ai fi zis mai curînd că alunecă decît umblă. Era foarte înaltă, și avea un chip alb și mat ca fildeșul încadrat de un păr bogat și roșcat. Părul ei căpăta uneori reflexe arămii ; alteori părea pudrat cu o pulbere aurie-roșcată ; și fiindcă fața ei era atît de mată și de albă, te izbea gura ei cu buze sîngerii. Ochii, mari și negri, expri-

mau o plictiseală nedefinită, care îi făcea şi mai întunecaţi ; semănau cu ochii cuiva care a avut mult de îndurat.

Wolfe se ridică. Îşi dăduse instinctiv seama că această femeie era proprietara castelului „Iertări" şi a unei treimi din Navestock, mama acelui tînăr călăreţ atît de grosolan, pe care îl oprise cîndva pe Strada Podului. Doamna Brandon era încă tînără, n-avea mai mult de treizeci de ani, dar chipul ei era lipsit de însufleţire ; avea figura mîndră, plictisită şi stinsă a unei femei care nu se mai poate bucura de nimic. Se uită la bărbatul leşinat şi la femeia care boceă, cu aerul că priveşte un tablou printre multe altele care se perindă de-a lungul vieţii. Părea obosită să tot privească tablouri. Ochii ei mărturiseau această senzaţie.

— E grav ?

— Mi-e teamă că da.

— Daţi orice dispoziţie pe care o consideraţi necesară. Poate fi transportat la oricare din proprietăţile mele.

— Vă mulţumesc.

Wolfe chemă cîţiva oameni şi le spuse să aducă o targă făcută dintr-o bucată de gard sau la nevoie o uşă şi un cearşaf muiat în apă rece. Întorcîndu-se din nou spre doamna Brandon, îi surprinse privirea aţintită asupra lui, cu un fel de vagă curiozitate.

Wolfe fu izbit din nou de una din acele senzaţii fulgerătoare care străbat uneori conştiinţa limpede şi calmă a unui om puternic. Se simţi dintr-o dată stingherit şi deplasat, ca un tînăr necioplit care a nimerit într-un salon. O privi şi el şi-şi dădu seama că era o femeie cu care n-avea nimic comun.

Sfiala lui neaşteptată se trădă prin bruschcţea purtării sale :

— Pot cere de la castel orice am nevoie ?

— Desigur.

— Presupun însă că nu aveţi gheaţă ?

— Nu, cred că nu.

Ea se întoarse ca să stea de vorbă cu femeia în bluză albastră şi şorţ alb, iar Wolfe se aplecă asupra omului care zăcea leşinat. Cu toate acestea, nu se putu împiedica să nu tragă cu urechea la vocea plăcută şi indiferentă a femeii în alb. Vorbea aşa cum te-ai fi aşteptat să vorbească o

statuie : indiferent, impecabil și fără căldură. Wolfe simțea un amestec ciudat de repulsie și interes. Se trezi întrebîndu-se dacă această femeie, cu chip și trup atît de perfecte, nu închidea în ea un suflet pe jumătate mort.

Cînd se ridică din nou, doamna Brandon era departe, cu părul ei strălucind în bătaia soarelui. Bine conturată, silueta ei albă se desprindea din iarba cosită, iar lumina soarelui părea să alunece pe lîngă ea, de parcă brațele aurii ale razelor n-ar fi avut de ce se prinde.

Oamenii se înapoiară cu un soi de targă acoperită cu pături, și unul din ei ducea un cearșaf ud. Ziua de vară, care în prezența distinsei doamne păruse că se potolește, își reîncepu activitatea. Wolfe respiră adînc, ușurat. În fața lui se găsea ceva pentru care merita să lupte : viața unui om.

CAPITOLUL X

Cînd Jasper Turrell fu introdus în biroul reverendului Robert Flemming, acesta tocmai pregătea o infuzie de *quassia* destinată puricilor de plante care îi atacau trandafirii. Ca mai toți preoții de țară, Flemming nutrea și el o sumă de manii, așa că un prieten venit în vizită îl putea găsi, înfundat pînă la coate în rumeguș, lucrînd tîmplărie ; ori în grădina sa de zarzavaturi, dezgropînd cartofii, sau ocupat să pregătească, cu degetele sale mari, dar neîndemînatice, muște-nadă necesare la pescuitul păstrăvilor. Își avea biroul într-o încăpere lungă, joasă și plăcută, ale cărei ferestre aduceau mai degrabă cu niște panouri încadrate în zid, prin care puteai vedea petice de gazon, straturi de flori viu colorate, vechi ziduri cenușii și arbori măreți. Aici domnea o dezordine pitorească. Undițe, plase pentru fluturi, puști, un arc și bastoane zăceau îngrămădite prin unghere. Rafturile bibliotecii sale cuprindeau, în afara cărților, cutii cu diverse colecții, dopuri pentru fixarea fluturilor în insectoare, mosoare pentru undițe, saci de pînză, o geantă de vînătoare și mănuși. Aceeași dezordine se întîlnea și pe biroul preotului : predici, cataloage de flori, note de plată, circulare, pamflete, albume de zoologie, cuțite ciudate și pipe, amestecate în neorînduială. Covorul, ale cărui culori nici că se mai cunoșteau, atît de uzat era, avea o gaură mare la mijloc.

Era odaia unui om care ducea o viață bogată, plăcută și pașnică, a unui om care citește lucrări clasice, propovăduiește în predicile sale după un tipic vechi, dar neîntre-

cut în materie de natură și de flori. Turrell îl găsi ingenuncheat pe grătarul din fața căminului, înaintea unui foc de surcele și vreascuri, fierbînd, într-o cratiță mare și neagră, infuzia aceea de *quassia*. Cum stătea în genunchi, bocancii săi lăsau să se vadă că erau rupți în două locuri. Își dezbrăcase surtucul, iar mînecile flanelei sale cenușii erau răsucite pînă la coate.

— Doamne Dumnezeule, Flemming, asta-i treabă pentru o asemenea zi ? De ce nu pui bucătăreasa să ți-o facă ?

— Asta nu-i ciorbă.

— Cu atît mai rău, atunci. Doamne ! e cea mai călduroasă zi din anul acesta.

Berarul își așeză pe birou jobenul alb, se înfundă într-un fotoliu și-și șterse sudoarea de pe frunte. Cele două pete de pe față se etalau ca aripile unui fluture, roșii și congestionate.

— Ce prepari acolo, Flemming ?

— *Quassia.*

— Pentru păduchii de plante, nu ? Eu nu izbutesc să-i deprind pe oamenii mei să stropească florile cum se cuvine. Cînd le fac observații, îmi răspund totdeauna că treaba de la fabrică și grădinăritul le iau tot timpul. N-am găsit încă omul pe care să mă pot bizui.

Preotul puse cratița pe foc și se ridică. Era un bărbat foarte înalt, cu părul cărunt, cu mișcări domoale și cam distrat. Fața lui era masivă, cu obrajii proaspeți ca de flăcău. Ochii albaștri se mișcau alene, rămînînd fixați asupra cîte unui obiect care îi atrăgea atenția, cu privirea cuiva care nu cunoscuse niciodată graba. Figura sa impresiona printr-o liniște gravă și agreabilă. În ciuda veșmintelor sale uzate, Robert Flemming se dovedea aristocrat pînă și în bizareria manilor sale. Avea purtări distinse, un calm și o condescendență blînde, reflectînd liniștea unei existențe care se desfășura cuminte și resemnată.

— Ieri au fost 38 de grade la umbră.

— Azi cred că sînt vreo 39.

Jasper Turrell se lăsă pe spate. De mulți ani, ambii participau la viața orașului Navestock. Erau mai degrabă concetățeni decît prieteni, obișnuiți să se întîlnească pretutindeni unde era necesară prezența lor, la conducerea

patriarhală a treburilor orașului la judecarea pricinilor și pentru a se ocupa de nevoile sărăcimii. Robert Flemming era președintele Asistenței publice a Navestockului, iar Turrell era epitropul bisericii Sf. Jude.

— Am auzit că săptămîna trecută a fost un caz de insolație pe moșia de la „Iertări".

— Da, omul și-a revenit.

— L-a vindecat asistentul lui Threadgold.

Turrell își întinse picioarele și-și admiră vîrfurile ghetelor.

— Flemming, o să avem necazuri cu tînărul ăsta.

— Aș!

Preotul își luă haina de pe scaun și o trase pe el, mototolind-o în spate.

— Ce te face să crezi asta?

— E cam zănatec și înfigăreț.

— N-am avut prilejul să-l cunosc. Și apoi nu e decît un subaltern.

— Întocmai! De aceea, dacă va fi nevoie, ori îl punem la locul lui, ori îl convingem pe Threadgold să-l schimbe. Nu ne trebuie asemenea indivizi în orașul nostru, Flemming.

— Cu ce anume te-a supărat?

— Face parte din categoria indivizilor care nu-și văd de treburile lor, se vîră în toate și le place să dea dispoziții. Nu sînt eu omul căruia să i se dicteze.

Preotul dădu din cap, afirmativ.

— Desigur că nu.

Turrel se ridică de pe scaun dintr-o dată, de parcă indignarea de pînă atunci l-ar fi destins ca un arc.

— Tu știi ce fel de oameni sîntem, Flemming; ne place să mergem pe drumul pe care ni l-am croit și să lucrăm după cum ne taie capul. Sîntem independenți, ageri și ambițioși. Nu ne place să primim sfaturi și nici să se amestece careva în socotelile noastre. Ni le conducem după placul nostru și nu sînt obișnuit să fiu admonestat de un maimuțoi.

Flemming luă o pipă de pe birou și începu s-o umple cu tutun dintr-o ulcică aflată pe marmura căminului.

— Asistentul lui Threadgold a țipat la dumneata?

— A încercat. Dar nu sînt eu dulăul care și-a pierdut colții, ca să rabd așa ceva.

— Dar în legătură cu ce anume ?

— În legătură cu proprietățile mele. De parcă nu le-aș administra dinainte de venirea lui pe lume. Își dă niște aere care mă enervează.

Flemming îi aruncă una dintre privirile sale somnoroase și gînditoare.

— Bine, dar ai spus că...

— A trebuit să-l pun la locul lui. Începuse să-mi dea ordine.

— Ce vorbești !

— Ageamiul ăsta n-are nici cel mai mic simț al umorului Flemming, nici un pic...

Încheie discuția cu un rîs iritat și zgomotos, după care rămase rînjind și aruncînd priviri furioase. În vremea asta, Flemming își aprinse pipa. Stătea înaintea grătarului, cu picioarele larg desfăcute în fața focului și cu mîinile duse la spate. Fața sa exprima nedumerirea surprinsă a unui om potolit, calm din fire, căruia i se cere să se necăjească pentru o întîmplare ce i se părea lipsită de cea mai mică importanță. Turrell avea într-adevăr un temperament violent, țîfnos și răzbunător, dar preotul își dădea seama că Wolfe îl înfuriase grozav de mult.

— Nu pricep...

— Pe naiba, Flemming, presupune c-ar veni la tine un tinerel și ți-ar pretinde să-ți modifici predicile sau să renovezi biserica.

Flemming, cu fața sa plăcută, zîmbi amuzat.

— Nu cred că asta m-ar supăra.

— Ai o fire mult prea calmă. Eu nu-s așa ; dacă întîlnesc un bătrîn, trebuie să-l pun la punct. Dar să lăsăm discuția asta. De fapt, am venit să te întreb cînd dorești să aibă loc serbarea de vară a școlii. Poți folosi unul din terenurile mele.

— Îți mulțumesc.

— Doamna Turrell se va ocupa de ceai și de toate cele necesare. Dar o să lipsim o parte din luna august, așa că aș dori să precizezi data.

— Să spunem, în prima miercuri a lui august.

— Ne convine. Îți mai amintești de anul trecut? Doamne, ce zi a fost! Ai fi zis că Dumnezeu ține cu noi.

Robert Flemming pufăi liniștit din pipă. Se uită la gaura covorului, cu privirea absentă a unui om care ar fi descoperit craniul unui vechi prieten.

— Te-ar interesa să-mi vezi trandafirii?

Turrell încuviință.

— Aș dori să vii odată la mine și să-l convingi pe Walker, grădinarul meu, că-i un nepriceput.

Flemming își privi ironic pipa pe care o ținea în mînă.

— E poate unul din cele mai grele lucruri de făcut în lume dragul meu. Dacă un străin ar pica în orașul nostru și ar întreba care e „domnul nepriceput", fiecare l-ar îndrepta în altă parte, la ușa vecinului.

După plecarea berarului și după ce jobenul său alb dispăru și el, dincolo de gardul viu, alcătuit dintr-un șir de dafini, pe cărarea care duce de la Biserica Sf. Jude spre grădina reverendului, Robert Flemming mai zăbovi în mijlocul trandafirilor săi, tăind florile ofilite, admirînd și cercetînd cu grijă, pipăind exemplarele mai reușite, cu pasiunea unui expert. Și totuși, dispoziția sa nu trăda nimic din acea agreabilă uitare de sine care însoțea aceste clipe de hoinăreală printre flori. Se oprea din cînd în cînd, privind în gol, lua o frunză și o freca între degete sau tăia aerul cu foarfecele său de grădină.

Nu se putea afirma că Robert Flemming nutrește vreo simpatie sau stimă pentru Jasper Turrel. Făcea parte din Navestock și, ca atare, Flemming îl acceptase. Încetase de multă vreme să se mai lase iritat de comportarea berarului. Anumite categorii de oameni se obișnuiesc cu otrăvurile luate în doze mici și la intervale regulate, devenind cu vremea imuni și nemaireacționînd cu violență în prezența acestora. Flemming se stabilise la Navestock la vîrsta de patruzeci de ani. Trăise în acest oraș timp de douăzeci de ani și se cufundase în el, ca un om greoi, nițeluș indolent, într-un pat confortabil. În afara zidurilor care-i înconjurau grădina, nu se dovedea un observator prea ager. Avea un temperament care primea întîmplările așa cum se prezentau, cu prietenie și răbdare, dar fără să-și pună întrebări în legătură cu ele. Răul exista, și se împăcase de multă vreme cu ideea că face parte din

viață însăși. Moartea, durerea și mizeria erau mărgelele înșirate pe mătăniile credinței sale, realități pe care se învățase să le privească prin ceața aurie a unui misticism blajin. Flemming, ca mulți alți oameni cumsecade, lăsa totul în seama lui Dumnezeu. Întindea o mînă compătimitoare celor în suferință, dar nu dădea niciodată la o parte vălul care ascundea rana.

Uneori, întîmplător, se simțea tulburat, ca trezit din letargia sa patriarhală și agreabilă, resimțind spaima unui om trezit din somn de un țipăt îndepărtat. Anumite întîmplări veneau să-i scuture optimismul placid. Se freca atunci la ochi și întîlnea în jurul său doar suferințe inevitabile și o stare de mizerie pe care credința lui încerca să le înfrumusețeze. Și pe urmă, un om sociabil ca Robert Flemming nici n-ar fi putut trăi vreme de douăzeci de ani într-un oraș fără ca obiceiurile acestei localități să nu-și fi lăsat pecetea asupra comportării sale. Sîntem cu toții ca pietrele unui rîu, care se freacă și se lustruiesc una pe alta. Locuitorii Navestock-ului — adică aceia care aveau un cuvînt greu în treburile orașului — urau amestecul străinilor. Bob Flemming era un om bine crescut — cel puțin în ceea ce-i privea pe cei din Navestock. Ruginită, vechea mașinărie funcționa greoi, dar nu simțea nevoia să fie împinsă de nimeni. Din cînd în cînd, Bob Flemming se mai ridica și turna o picătură de ulei.

Preotul intră în casă ca să-și bea ceaiul, pe care-l lua ca un celibatar, pe o măsuță îngustă din birou. Cîinele său cenușiu intră gudurîndu-se și se încolăci pe un petic de soare la picioarele stăpînului.

— Ce să fie cu tînărul ăsta, Wolfe ? se întrebă Flemming.

Era ora cînd citea *The Times*, dar de data asta deși ținea jurnalul desfăcut, obiectul discuției purtate cu Jasper Turrell îl mai urmărea, așa că puse gazeta deoparte.

— Un om tînăr, desigur. Sau, mai degrabă, foarte bătrîn. Tobby, bătrîne camarad, fă bine și te ridică. E timpul să-ți dau porția de zahăr.

Cîinele se așează pe picioarele dinapoi, primi bucățica de zahăr pe nas, o azvîrli în aer și-o prinse apoi în bot.

— Căpșunile ! Timpul ăsta călduros o să le facă să se treacă repede.

Își trăsese farfuria mai aproape și se așezase confortabil în fotoliu, cînd una din servitoare intră :

— Domnule pastor, a venit o femeie din strada Dogarilor.

— Bine, Jane.

— Spune că doamna Baker trage să moară și v-ar fi recunoscătoare dacă ați veni.

Flemming puse gazeta de o parte :

— Jane, spune-le că viu, viu numaidecît.

Camera din strada Dogarilor unde zăcea femeia care trăgea să moară era o gaură întunecoasă în comparație cu însorita încăpere de lucru a lui Robert Flemming. Într-un colț se găsea un pat de lemn, cu unul din picioare proptit pe o jumătate de cărămidă. Femeia care zăcea în pat era în ultimul stadiu de cașexie. Nasul i se ascuțise, și nu era mai mare decît degetul unui copil ; iar partea dindărăt a capului arăta ca un fel de proeminență proiectată deasupra gîtului. Fața, de culoarea pergamentului, era numai oase și găuri. Mîinile se odihneau deasupra cuverturii, cu palmele în sus. Pleoapele erau pe jumătate închise, și printre ele se zărea privirea opacă și sticloasă a muribundei. O ușoară mișcare a cuverturii arăta că femeia mai respira.

Plecîndu-se, cu pălăria în mînă, preotul pătrunse în odaie. Zări un bărbat înalt, care se ridică de pe un scaun din preajma patului. Clanța ușii care dădea în bucătăria din spate era zgîlțîită în sus și-n jos, și cineva bătea și se freca de ușă.

— Dumneata ești doctorul, nu-i așa ?

— Da.

— Domnul Wolfe ?

— Da... Mi-e teamă c-ați sosit prea tîrziu.

Robert Flemming puse pălăria pe marginea ferestrei și privi spre femeia care zăcea în pat. Vîrî mîna în buzunar pentru a scoate mica biblie pe care o purta cu sine, dar făcea toate aceste mișcări încet și cu inima îndoită, de parcă vorbele lui Wolfe l-ar fi trezit pe neașteptate și l-ar fi făcut conștient de obligațiile sale. Rămăsese suspendat între acțiune și gîndire, ca un om oprit de-o mînă fixată pe umăr.

Clanța ușii continua să se miște în sus și-n jos.

— E cineva acolo ?

Wolfe întoarse un chip grav și întunecat.

— Copilul.

— A !

Flemming se îndreptă spre pat, dar femeia nu-l mai observă. Somnul de veci începuse să-i îngreuneze pleoapele.

— Ar fi trebuit să trimită după mine mai devreme.

— Sfîrșitul a survenit pe neașteptate. De altfel cred că v-au chemat de ieri.

— Imposibil. Nu știu de nimic. Dar am să mă interesez.

Flemming părea nehotărît și greoi, apoi se așeză pe scaunul de lîngă pat. Mîna sa continua să mai cerceteze buzunarul, dar o scoase afară fără carte, de parcă ar fi pus stăpînire pe el un sentiment de inutilitate.

— Nu vă mai recunoaște, domnule.

— Nu ? Și totuși...

Îngenunchie și începu să se roage.

Clanța ușii era zmucită cu disperare.

— Mamă, mamă !...

Gura lui Wolfe se crispă. Robert Flemming ridică încet capul.

— N-ar trebui...

— Cred că nu.

— Mamă !...

— Eu cred că da.

Wolfe se duse la ușă și trase zăvorul de lemn. În clipa aceea, femeia încetă să mai respire. Ușa fu dată deoparte și un băiețel cu plete blonde năvăli în odaie. Se strecură printre brațele lui Wolfe, aruncă o privire preotului și apoi se aruncă pe marginea patului.

Întorcîndu-se, Wolfe văzu totul. Băiețelul se prinsese de mîinile femeii. Ridicîndu-se mai sus, se cuibări lîngă ea, privind-o cu ochii aprinși de adorare. Fața slabă se rostogoli într-o parte, pe pernă.

Băiatul își retrase capul și scoase un țipăt cutremurător :

— Mamă ! Ce s-a întîmplat cu mama ? !

Din trei pași, Wolfe străbătu întreaga încăpere. Se aplecă deasupra patului, ridică copilul și-l luă în brațe. Băiețelul începu să țipe și să-l lovească pe Wolfe în obraji.

— Hai, liniştește-te băiete, liniștește-te.

Robert Flemming aruncă o privire spre figura medicului şi fu pătruns de un ciudat sentiment de admirație. Rămase în genunchi, în tăcere, neclintit, cu mîinile pe marginea patului. Îl văzu pe Wolfe îndreptîndu-se către o canapea veche, în celălalt capăt al încăperii, unde se aşeză cu copilul în brațe.

— Aşa, copilul meu, aşa!

Copilul izbucnise într-un hohot de plîns sălbatic, atît de sfîşietor, că nu mai putea fi uitat. Wolfe îl legăna, ținîndu-l cu brațele sale lungi, strîns lipit la piept. Comportarea acestui om era aproape tot atît de zguduitoare ca şi durerea copilului.

Robert Flemming lăsă capul în jos. Era incapabil să se roage, dar îl asculta pe Wolfe, care se adresa ca o mamă copilului pe care îl ținea în brațe.

— Vezi tu, băiete, mama s-a dus să se odihnească. Era obosită, copilul meu, tare obosită. A suferit mult, dureri grele, dar acum i-au trecut durerile. Da, iubitul meu, plîngi pînă te liniştești. Ține-te de mine, ține-mă strîns.

Un cap de femeie apăru în deschizătura uşii. Robert Flemming se ridică stîngaci, privind cînd spre Wolfe, cînd spre copil. Îşi trecu mîna peste ochi şi se uită apoi la cadavrul întins pe pat.

Vecina intră în odaie; era o femeie voinică, colțuroasă, despletită şi cu obrajii roşii. Plîngea. Privi spre Wolfe şi spre copil.

— Poți să-l iei, doamnă Budge?

Vocea sa era caldă, încărcată de un fel de bunătate solemnă.

— Nici vorbă că da, domnule doctor. Bietul de el! Vino, dragul meu, vino cu mine.

Îi întinse brațele ei pline şi roşii.

— Du-te băiatule! îl îndemnă Wolfe.

Băiatul se mai agăță de el o clipă, dar femeia îl luă cu o mînă, ținîndu-l strîns la piept, în timp ce cu cealaltă îl mîngîie pe spate.

— Îl duc alături la vecină, domnule doctor.

— Da, e mai bine aşa.

În tot acest timp, Robert Flemming rămăsese în picioare în cămăruța mică și întunecoasă, ca un străin lipsit de vreun rol în desfășurarea celor petrecute.

Wolfe și preotul părăsiră împreună strada Dogarilor. Aveau același drum, dar anumite motive îl făceau pe Robert Flemming să nu fie încîntat de această potriveală. Umbla cu capul în pămînt și cu ochii fixați asupra unui punct imaginar de pe pavaj, la cîțiva metri înaintea sa. În mod obișnuit, preotul manifesta calm și o forță neclintită. Cînd trecea pe străzile Navestock-ului se uita în ochii oamenilor, cu o încredere înnăscută, fără mîndrie, cu o față sănătoasă, zîmbitoare și politicoasă. Dar cele cîteva clipe petrecute în strada Dogarilor îi provocaseră o stare de stinghereală. Fusese pus în umbră, și nu mai exista nici o îndoială în această privință, de personalitatea mai puternică a tînărului. Incapacitatea sa de a fi de vreun ajutor îl tulburase. Mai mult, o coardă ascunsă tresărise în el la strigătul jalnic al orfanului.

— Un caz nenorocit!

Ridică privirea și ochii săi se îndreptară sfioși spre fața omului de lîngă el. Wolfe părea dus pe gînduri. Profilul său era grav și oarecum îndîrjit.

— Cît se poate de trist!

— Unul din cazurile inevitabile, presupun?

— Inevitabile?

Ochii lui Wolfe se încrucișară cu ai lui Flemming, ca două florete.

— Da, poate aici.

— Ce vreți să spuneți?

— Că astfel de întîmplări sînt inevitabile în anumite locuri.

Robert Flemming lăsă privirea în jos. Era superior lui Wolfe, și în ce privește statura, cît și ca reputație, dar se simțea mai mic și mai neînsemnat decît omul de lîngă el.

Ezită o clipă, apoi încercă să continue discuția.

— Dumneata vrei să spui că sînt de vină condițiile locale?

— Sigur că da.

— Cum asta — la Navestock? Trăiesc în orașul ăsta de peste douăzeci de ani.

— Știu. Tocmai asta complică felul cuiva de a privi lucrurile.

— O!

Flemming simți o roșeață ușoară urcîndu-i-se în obraji. Cuvintele lui Turrell îi reveniră în memorie, și totuși ele nu se potriveau cu chipul aceluia care ținuse în brațe copilul hohotind de plîns.

— Mă bucur că părerea dumitale e sinceră.

— Am vrut să spun că sîntem dispuși să luăm drept firești lucrurile cu care ne-am obișnuit.

— Ca petele de pe hainele noastre uzate. E adevărat. Dar nu cumva crezi că...

— Cred în ceea ce am învățat că e adevărul. Lucrul acesta a fost dovedit. Cei mai buni dintre tinerii noștri —, în sfîrșit, fiecare generație își are ideile ei.

Flemming tăcu un moment. Apoi spuse :

— Am nevoie de sînge tînăr. Asta-i sigur.

Ajunseseră la o răscruce, unde drumurile lor se despărțeau. Această despărțire a drumurilor putea îmbrăca pentru amîndoi semnificația unui simbol. Robert Flemming îi întinse mîna :

— Îmi pare rău că nu ne-am cunoscut pînă azi. Nădăjduiesc că de-acum înainte va fi altfel.

Wolfe îi strînse mîna cu sinceritate.

— Așa nădăjduiesc și eu.

Și se despărțiră, după ce se priviră adînc în ochi.

Robert Flemming își continuă drumul încet, cu mîinile la spate. Din cînd în cînd răspundea saluturilor care i se adresau. Și totuși se simțea complet detașat de cele ce se întîmplau în jurul său. Izbutise să se desprindă de Navestock și de propriile sale obiceiuri, pătrunzînd într-o lume mai curată și mai generoasă.

CAPITOLUL XI

O fată tolănită la umbra unui tufiș de măcieș, cu un roman în față, poate reprezenta un studiu mai agreabil decît imaginea unui profesor plecat pe malul unei bălți, printre trestii și păpuriș, și care răscolește mîlul.

Jess Mascall își rezervase un locșor tăinuit la Mlaștina Tarling, unde se putea ascunde ca o fiică sălbatică a pădurii, cu picioarele ei bronzate și ochii negri ca mura. Era o mică văgăună, pavată cîndva cu prundiș și pietre rombice, transformată acum într-o vîlcea verde și înflorită, ascunsă după tufișurile dese și neregulate de măcieș. Deasupra ascunzătorii pluteau nori albi, iar cerul o acoperea ca o năframă albastră. Puteai afla în acele locuri colnice însorite, unde să te poți tolăni la soare sau la umbra tufișurilor de măcieș, unde să te ascunzi ca să poți citi în voie. Primăvara, vara și toamna, această văgăună în miniatură semăna cu o piesă rară de tapiserie, coborîtă de-a dreptul din cer. Anemone, ciuboțica cucului, violete, clopoței, țintaure roșii, degețel, gura-leului, măcăleandre, mușcate, înfloreau toate, rînd pe rînd. Jess adunase stînjenei din grădină și-i sădise la liziera colțișorului ei tihnit. La mijloc se afla un cerc negru și cenușa rămasă de pe urma focului, fiindcă lui Jess îl plăcea uneori să-și fiarbă ceaiul într-o cană țuguiată, în vîrful unei pirostrii alcătuite din crengi.

Măcieșul își scuturase florile sub jarul soarelui și-și împrăștiase semințele mult mai devreme ca de obicei, din cauza verii fierbinți. De-a lungul malurilor sfărîmicioase

ale văgăunii se înălțau tulpinile delicate ale ferigilor, iar pe alocuri, acolo unde pămîntul fusese spălat de ploi, apăreau rădăcini negre împlîntate în solul pietros. Un degețel înalt, un lujer cu potirul de semințe, mai purta doar doi clopoței în vîrf, cît mai rămăseseră după ce-i pierduse pe ceilalți. Jess stătea întinsă pe un petic de loc umbrit, înconjurată de florile galbene ca de niște raze aurii. Ivanhoe îl înfrînsese pe Bois Guilbert și reușise s-o salveze pe Rebecca [1] de la arderea pe rug.

Jess puse cartea deoparte — o citise de două ori în cursul ultimelor două luni — și se întoarse pe spate cu o senzație voluptoasă de lene. Romantismul se potrivea de minune cu această zi de vară, cînd norii se fugăreau pe cer și sîmburii de măcieș plesneau în soare. Și apoi, domnișoara Jess era învăluită în romantism din cap pînă-n picioare. Se afla la vîrsta cînd romantismul devine o necesitate, iar aventura constituie seva vieții. Însăși vitalitatea ei era de natură romantică. Visa la toate aceste întîmplări eroice și le comenta cu o sinceritate naivă.

„Și totuși cred că Rowena era o zăpăcită. Nu știu dacă nu-mi place Rebecca mai mult. Însă ele, vezi..."

Gîndurile ei porniră pe un alt drum, și ea continuă să rămînă întinsă pe spate și să admire frunzișul dantelat al ferigilor care mărgineau mica fundătură.

„Mă întreb dacă mai pot exista astăzi făpturi ca Ivanhoe? Am certitudinea că mai există. Numai că el era blond, și mie nu-mi plac bărbații blonzi. Îi prefer pe cei înalți, bruneți și viguroși, deși cred că n-ar trebui să-mi placă, fiindcă și eu sînt brunetă. Bărbații blonzi arată uneori ca niște găini plouate. Ar mai fi tînărul Turrell, dar el e roșcovan; ce m-aș bucura să-l văd odată ciomăgit de cineva; mi-ar fi plăcut să-l văd pe Ivanhoe tăvălindu-l în țărînă. Grozav ar mai arăta John Wolfe în armură. E atît de puternic și de neînfricat. Cred c-ar fi în stare să săvîrșească multe fapte minunate. Dar Navestock-ul e un loc atît de plicticos! E greu de închipuit că s-ar putea afla aici un balaur cu care să te iei la trîntă. Poate bătrîna Plimley. Dar pe ea am aranjat-o eu..."

[1] Aluzii la personaje din romanul „Ivanhoe" de Walter Scott *(n. red.)*.

Se cufundă apoi în visuri din ce în ce mai pitoreşti şi mai romantice, mult prea ciudate şi personale ca să poată fi comentate cu voce tare. Erau ca nişte pînze de păianjen, irizate, ţesute de mîna unor zîne pentru privirea unei fete tinere. Tolănită, Jess făuri în minte liniile lor strălucitoare şi tremurate. Prinsă de vraja visului, uita de tot ce-o înconjura.

— Jess, Jess !

Cineva o striga. Se ridică, scuturîndu-şi pletele ei negre, uşor iritată.

— Jess, eşti aici ?

Era un glas subţire şi acru, ca un hîrşîit de cuţit. Jess îl recunoscu prea bine. Rămase în picioare, aşteptînd.

— E Edith Wilks ! Ce i-o fi venit să mă caute ? N-am chef de ea.

Domnişoara Edith Wilks nu se potrivea în acest cuib de flori sălbatice. Însuşi numele ei semăna cu o dantelă croşetată ; era repezită, afectată şi mult prea delicată. În adevăr, apăru Edith Wilks ; cu picioarele ei lungi, încălţate în nişte botine franţuzeşti care-i ajungeau pînă aproape de genunchi, cu un nas ascuţit şi părul decolorat. Jess, care era o făptură impulsivă, ar fi preferat s-o vadă pe domnişoara Wilks în fundul mării.

O pălărie de pai apăru dinspre tufişurile de măcieş şi se-ndreptă de-a lungul potecii şerpuite care ducea la sanctuarul lui Jess.

— Eşti acolo, Jess ?

— Da, sînt aici.

Enervată de efortul pe care-l făcea ca să se strecoare printre tufişurile de măcieş şi preocupată de îmbrăcămintea ei, domnişoara Wilks ajunse în fine la marginea văgăunii. Era o fată slabă, cu chip palid, frunte înaltă, bombată şi lucicasă, şi cu un nas subţire. Unul din acele chipuri neutre ; părul, sprîncenele şi genele ei erau aproape albe, iar pleoapele roşii făceau ca ochii să pară spălăciţi şi fără viaţă. Gura era trăsătura ei cea mai caracteristică : o simplă linie, aproape lipsită de buze, din care ieşeau cu uşurinţă mici discursuri răutăcioase. Domnişoara Plimley o înzestrase cu purtări alese şi, nefiind frumoasă, se îmbrăca foarte rafinat.

— Bună, Edith !

— Ce mai faci, Jessica ? Am venit special să te invit la petrecerea noastră de săptămîna viitoare. Mama mi-a pus la dispoziție trăsura și mi s-a spus c-o să te găsesc aici.

— Ce, aveți acum o trăsură ? Vino și stai jos.

Trăsura era de fapt un docar, dar fata cea subțire nu se mai obosi să dea explicații. Se așeză cu multă grijă, ridicîndu-și fusta, și Jess nu se putu abține să nu remarce că picioarelor domnișoarei Edith nu le-ar fi stricat să fie ceva mai pline.

— Vai dragă, ce loc ciudat ai ales !

— De ce ?

— E tare sălbatic.

— Bine, dar la ce te-ai fi așteptat de la un ținut mlăștinos ? Te poți așeza pe Ivanhoe, ori pe pălăria mea veche de pai. Mai degrabă pe pălărie. Uite-o colo !

— Îți mulțumesc, dragă.

Și domnișoara Wilks se așeză.

Își ținea călciiele și genunchii strînși, cu vîrfurile pantofilor în linie dreaptă, coatele lipite de trup și mîinile încrucișate în poală. Jess se tolănea în voie, cu nepăsarea unei firi libere, relaxate, ale cărei membre nu luau niciodată o poză țeapănă și dizgrațioasă. Edith Wilks începu să vorbească despre petrecerea ei. Va fi ceva elegant, cu muzică, trageri cu arcul și crochet. Reverendul Charlie Chipperton, ajutorul domnului Flemming, făgăduise că-și va aduce flautul și Eudoxia Brown le va cînta la pian.

Jess promise că va veni.

— Măcar să-l văd pe domnul Chipperton suflînd din flaut. Ar trebui să execute și un dans, Chipperton ăsta. Ar arăta ca un dans de negri. Gura lui mă face totdeauna să rîd.

Interlocutoarea ei nu găsi nimic amuzant în această remarcă. Păstra atitudinea unei cucoane corecte.

— Cum poți fi atît de copilăroasă, Jess ?

— Nu-i chip să mă schimb.

— Nu-i nimic de rîs. Nu-ți amintești de orele noastre de lectură cu domnul Chipperton ? Cît era de politicos ! Păcat că tinerii noștri nu-i copiază bunele maniere. Sînt atît de vulgari, mă înfioară.

— Vai ! E groaznic ! Care sînt tinerii ăia ?

— O, Percy Tangs, tînărul Garvice şi cei doi Studleys, care se strîmbă ca nişte maimuţe. Sînt convinsă că domnul Flemming a avut noroc cu ajutorul său. Mama tocmai spunea ieri că doctorul Threadgold ar avea de ce să-l invidieze.

Jess o privi cu atenţie.

— Doctorul Threadgold, scumpul şi bătrînul micluşel ?

— Da, din cauza asistentului său nerod.

— Unul înalt, nu-i aşa ?

— Îl cunoşti ?

— A vizitat-o pe mama.

— Doamne sfinte, Jessica, noi nu l-am primi în casă.

Jess avea părerile ei asupra fetelor, pe care le împărţea în două categorii : „cumsecade" şi „pisici". Domnişoara Wilks aparţinea ultimei categorii. Era totdeauna gata să-şi bată joc de rochia nouă a unei prietene.

— Noi socotim că doctorul Wolfe e foarte priceput.

— Priceput ? Ar trebui să auzi ce spune domnişoara Perfrement !

— Aceeaşi categorie.

— Ce categorie anume, Jess ?

— A ! nimic.

Edith Wilks redeveni femeia de lume.

— Toată lumea socoteşte că doctorul Wolfe e un tînăr îngîmfat. Tata spunea că n-o să facă mulţi purici la Navestock. E bădăran, înfumurat şi se amestecă unde nu-i fierbe oala.

Chipul lui Jess era concentrat şi foarte calm.

— O !

— Vezi tu, oamenii care şi-au petrecut întreaga lor viaţă la Navestock nu pot tolera un asemenea tînăr înfumurat şi prost crescut. Ne miră că doctorul Threadgold nu s-a descotorosit încă de el. Tata a spus că va trebui să-i atragă atenţia doctorului Threadgold.

— Cu ce l-a jignit doctorul Wolfe pe tatăl tău ?

— Nu ştiu ; de altfel nici nu mă preocupă un astfel de om. Bănuiesc că i-a adresat tatii observaţii neplăcute în legătură cu colibele din partea de jos, de lîngă moară.

Ca și cum l-ar privi pe el. Doamne, Dumnezeule, ce l-aș mai pune cu la locul lui !

Ochii lui Jess începură să strălucească.

— Da, știu. E vorba de cocioabele alea oribile și vechi, care stau gata să se prăbușească în rîu.

— Draga mea...

— Cred că numai sprijinindu-te de ele, și le-ai dărîma. Și apoi mirosul !

Domnișoara Wilks deveni arogantă.

— Jess, cum poți fi atît de vulgară ?

— Dar bine, ăsta-i adevărul, nu ? De ce i-o fi supărînd pe oameni adevărul ?

— Vai, ce absurdă ești !

— Domnul doctor Wolfe spune adevărul. Sînt convinsă.

— E lipsit de maniere.

Jess se întinse din nou pe iarbă și privi cerul.

— Domnul Chipperton n-ar rosti niciodată vreun adevăr neplăcut, așa-i ?... Ai observat cum i se îndoaie genunchii ? Mă tem totdeauna să nu-i iasă prin pantaloni.

Nasul trufaș al domnișoarei Wilks n-avea aerul să guste acest gen de umor.

— Nu ești deloc spirituală, Jess.

— Nu fac decît să-l compar pe domnul Chipperton cu domnul doctor Wolfe. Acum cînd mă gîndesc mai bine la el, îmi dau perfect de bine seama că aduce cu un cui îndoit. Îl prefer desigur pe doctorul Wolfe. Ăsta-i adevărul.

Se întoarse înspre prietena ei și o privi în ochi, cu un aer provocator.

— O ! Pricep.

— Ce pricepi ?

— Nimic ; nimic care merită să fie rostit.

Jess rîse.

— Edith, nu mă privi cu ochi de cloșcă.

— Chiar așa ?

— Ar trebui să-ți spun „șș-șș“ ca să te aud cotcodăcind și scuturîndu-ți penele. Grozav mi-ar plăcea să te tăvălesc prin mărăcini. Ar fi strașnic.

Jess se ridică, amenințătoare și nervoasă. Domnișoara Wilks se îndreptă din șale și păru că devine mai subțire și oarecum agitată.

— Nu fii absurdă ! Cred că trebuie să mă duc. Mama mi-a spus să nu întîrzii.

— Rămîi să luăm ceaiul împreună.

— Îmi pare rău, dar nu pot. Așadar vii miercuri, nu ?

— Da, o să viu.

Și domnișoara Wilks se ridică să plece.

Jess nu încercă s-o rețină. O conduse pe Edith Wilks pînă la Ferma Mlaștinei, dar o lăsă să traverseze singură curtea. Nici nu s-a prea sinchisit atunci cînd Billy, gînsacul c-un singur ochi, trezindu-se, a devenit pe neașteptate furios împotriva lui Edith, asmuțind în urma ei întregul cîrd de gîște, într-o larmă de cîrîituri. Întinzînd gîtul și bătînd din aripi, Billy o ciupi de picioare. Fata nu avea umbrela de soare ca să se apere, și retragerea sa înspre poarta albă fu puțin cam precipitată.

Jess rămase la colțul gardului viu și, deși ochii ei străluceau, în lumina lor tot se mai putea distinge urma furiei.

— Dragul și bătrînul meu Billy ! Ai reușit să pui pe fugă picioroangele !

„Picioroangele" era porecla sub care era cunoscută domnișoara Wilks la școala domnișoarei Plimley. E greu de închipuit ușurința aproape diabolică cu care fetele tinere se pricep să pornească pe cineva care nu e pe placul lor.

Jess Mascall intră să-și bea ceaiul și zvîrli „Ivanhoe" pe un scaun. Camera lungă și joasă era agreabil de răcoroasă, deși păstra parfumul îmbietor al verii. Mary Mascall trăsese măsuța pentru ceai în dreptul ferestrei deschise. Stătea acolo trebăluind în liniște ; prezența ei plăcută radia bună dispoziție și activitate. Mary Mascall făcea plata muncitorilor de la fermă. Oamenii lucrau pentru ea cu tragere de inimă, așa cum n-ar fi făcut-o pentru mulți alți stăpîni.

— Unde-i Edith, draga mea ?

Jess răspunse serioasă :

— N-a vrut să rămînă, și de altfel nici Billy n-o înghite.

— Billy ?

— Să-l fi văzut cum l-au enervat picioarele ei. Billy e o dulceață.

Mama și fata își zîmbiră una alteia. Și totuși Jess continua să rămînă preocupată. Ochii ei erau ațintiți pe zaharniță, pe care o studia cu adîncă seriozitate.

— Mamă, ce fel de om e domnul Wilks ?

— Zaharia Wilks, scumpa mea ? După cîte am auzit e un om mărunt și meschin. Mulți dintre locuitorii Navestock-ului au aceleași păcate. Sînt fermieri proști, cu mentalitatea învechită, cel puțin în ce privește gospodărirea proprietății.

— Cum vine asta ?

— Dacă nu dai hrană îndestulătoare vitelor tale, îngrășămînt bogat pămîntului, gospodăritul unei ferme dovedește nepricepere. Toată lumea știe .. ta. Și totuși, nobilimea din Navestock nu știe decît să tragă cît mai mult din arendă, fără să pună nimic la loc cîtă vreme folosește pămîntul. O proprietate imobiliară e la fel cu oricare proprietate. Nu merge să tot iei, fără să dai nimic în schimb. Dar aici, la Navestock, așa stau lucrurile de mai bine de cincizeci de ani.

— Dar asta-i o rușine, nu-i așa ?

— Moșierii sînt oameni ciudați, draga mea. Nu sînt mulți ca lordul Blackwater, și e păcat că Brandon-ii, și Turrell-ii, și Wilks-ii nu învață nimic de la el. Pînă și bătrînul Joshua Crabbe, necredinciosul, știe mai bine decît ei că nu trebuie să lași o proprietate în paragină, lăcomindu-te cîțiva ani la bani mulți. Nu mi-ar conveni deloc să depind de un moșier din Navestock. Lordul Blackwater e un om întreg și un gentilom. Nu vrea ca arendașii săi să trăiască asemenea unor porci.

Jess mesteca ceaiul cu linguriță și urmărea bășicuțele care se ridicau la suprafața paharului. Înțelesese dintr-o dată că un om de felul lui John Wolfe putea fi dușmănit într-un oraș ca Navestock. Cînd e vorba de tras concluzii, Jess avea agerimea femeilor. Era pentru ea începutul celei mai fascinante cărți, „Cartea lucrurilor așa cum sînt".

CAPITOLUL XII

Wolfe intră în cabinetul doctorului Threadgold, dar se opri în prag, ţinînd cu o mînă uşa deschisă.

— Domnule doctor, v-aş ruga să aruncaţi o privire asupra preparatului pe care vi l-am pregătit la microscop.

Doctorul, care era tolănit într-un fotoliu, îşi destinse picioarele şi se ridică într-un foşnet de gazetă. Threadgold aţipise cu faţa acoperită de ziar.

— Ce s-a întîmplat, domnule doctor Wolfe? Ce s-a întîmplat?

— Am o lamă la microscop pe care ţin s-o vedeţi şi dumneavoastră.

Se duseră în cabinet, unde Wolfe instalase microscopul pe o masă de brad, lîngă fereastră. Threadgold îşi ridică pulpanele redingotei şi se aşeză, încolăcindu-şi picioarele în jurul scaunului. Îşi scoase ochelarii, închise ochiul drept şi fixă cu cel stîng obiectivul; avea înfăţişarea unui proaspăt recrut, care priveşte chiorîş prin viziera puştii.

Urmă un moment de linişte, în care timp Wolfe îl urmări cu atenţie pe omul cel mititel care sta la masă, îi privi încreţiturile de grăsime ale cefei şi felul în care părul său rar era dat peste cap. Simţea un fel de milă pentru Threadgold, şi acest sentiment de compasiune îl îndemnase să-i deschidă ochii, ca să priceapă ce s-ar putea întîmpla la un moment dat la Navestock.

— În josul lamei se vede multă mişcare, domnule doctor Wolfe.

— Da, o mare agitație.
— E apă din iaz ?
— Nu, din fîntînă.
— Doamne, e posibil ?
— Din fîntîna din Piața Paradisului.
— A !
— Acolo s-a ivit cazul de difterie la care am fost chemat azi dimineață.

Threadgold se îndreptă în scaun, scoase o batistă de mătase și începu să-și șteargă ochelarii. Ambii bărbați își dădeau seama de tensiunea care domnea în aer, dar Wolfe fu primul care deschise discuția :

— Sînt bucuros că mi se ivește prilejul să vă vorbesc despre o problemă care mă preocupă de mai multă vreme. N-am adus vorba pînă acum, deoarece am ținut să mă bizui pe fapte.

Threadgold, care mai stătea cu spatele la Wolfe, își potrivi ochelarii, și Wolfe putu să observe cum încep să i se roșească urechile.

— Ei bine, domnule doctor Wolfe, despre ce-i vorba ?

— Vreau să vă vorbesc despre condițiile sanitare ale orașului. Întîmplător, aceste probleme m-au interesat înainte de a veni aici. Starea orașului Navestock e dezastruoasă.

Threadgold se ridică de pe scaun, fără să-și dezlipească privirea de la fereastră. Wolfe îi închisese retragerea în direcția ușii. Dar mai mult decît atît, o anumită forță morală îl ținuia pe acest om în vîrstă într-un colț al camerei, ca pe un copil. Drept prim impuls căutase să evite această convorbire printr-o fanfaronadă, și nu să-și încarce umerii cu povara pe care i-o trecea acest tînăr neînduplecat.

— Chiar așa ?! Asta-i o afirmație cam îndrăzneață.

— Însă serioasă.

— Îți dai seama că ești de puțină vreme în oraș ?

— Sînt aici de șase luni. Aș dori să vă arăt rezultatele cercetărilor mele.

Threadgold, cu mîinile în buzunare, se foia pe loc. Un nod i se pusese în gît. Îi era imposibil să se întoarcă și să întîlnească privirea lui Wolfe.

— Nu-i nevoie să te grăbeşti într-atît, domnule doctor. Nu-mi amintesc să-ţi fi cerut să incluzi în obligaţiile dumitale şi controlul sanitar.

— Îmi pare rău, dar acesta decurgea ca o consecinţă logică.

— Ce vrei să spui ?

— Cînd constaţi anumite efecte, eşti obligat să cercetezi cauzele.

— Nu-nţeleg motivul care te-a îndemnat pe dumneata să efectuezi acest control, domnule doctor Wolfe. Un asistent nu poartă niciodată întreaga răspundere.

— Eu însumi mă simt răspunzător — chiar şi în interesul dumneavoastră.

Threadgold îndepărtă poalele redingotei sale, cuprins de o neînţeleasă şi impacientată nervozitate.

— Foarte bine, domnule doctor Wolfe, foarte bine. O să controlez datele pe care le-ai adunat. Dar trebuie să-ţi atrag atenţia că tinerii absolvenţi, abia ieşiţi de pe băncile facultăţii, nu prea înţeleg realităţile practicii medicale. Aici avem de-a face cu oameni şi condiţii diferite, şi acest fel de a fi stăruie ca atare de veacuri. Teoreticienii sînt oameni foarte primejdioşi. Ei îşi închipuie că jocul vieţii decurge ca o partidă de şah.

Wolfe îşi frecă bărbia şi privi ţintă la ceafa lui Threadgold.

— Mă-ntreb care o fi fost aici procentul de mortalitate în ultima sută de ani.

— Nu ţi-l pot spune. N-avem statistici.

— Aţi avut vreodată holeră la Navestock, domnule doctor ?

— Nu, niciodată.

— Dar febră tifoidă ?

— Nici.

— Ei bine, să dea Domnul să nici nu le aveţi vreodată !

S-ar fi zis că o viespe l-a înţepat pe bătrîn într-una din cutele de grăsime ale cefei. Se întoarse brusc, respirînd greu, cu pumnii strînşi şi înfundaţi în buzunare. Wolfe îl atinsese în punctul sensibil. Timid, fanfaron, eschivîndu-se cu neîndemînare dintr-un colţ într-altul, izbucni în cele din urmă cu o furie oarbă împotriva aces-

tui om, a cărui sinceritate brutală refuza să ia în seamă micile ipocrizii care orînduiesc desfăşurarea vieţii.

— Domule doctor Wolfe, nu ştiu dacă ţi-a trecut prin minte că afirmaţiile dumitale constituie grave insulte la adresa mea.

Wolfe îl privi cu toată seriozitatea.

— Domnule doctor, am socotit că aţi dori să cunoaşteţi starea reală.

— Aşa !

— Sînt gata să-mi asum întreaga răspundere.

Chipul lui Threadgold exprima dezgust şi indignare.

— Absurd, ridicol ! Nu-ţi dai seama de poziţia mea — de situaţia mea şi de condiţiile speciale din Navestock. Este oare posibil...

Se opri, îşi scoase ochelarii şi, foarte nervos, se apucă să-i şteargă.

— Vreţi să spuneţi, domnule doctor Threadgold, că situaţia de fapt din Navestock este prea „puternică" în raport cu noi ?

— Te rog să nu-mi atribui mie cuvintele dumitale. Am răspuns de sănătatea acestui oraş vreme de douăzeci de ani. Şi acum apari dumneata, un tînăr care, lucrînd pe ascuns şi cu viclenie, insinuezi că aş fi făcut pentru oraş mai puţin decît trebuia. Nu pot urma linia sentimentelor dumitale, domnule doctor, şi nici să accept ideea pe care ţi-o faci despre localitate.

Wolfe rămase pe poziţia sa.

— Îmi pare rău. Anumite împrejurări mi-au deschis ochii. Poate că a fost mai uşor pentru cineva care abia a terminat un curs de sănătate publică. Însemnările mele — aşa cum se prezintă ele — vă aparţin. Le puteţi lua, critica şi folosi aşa cum veţi crede de cuviinţă.

Threadgold făcu mutra unui om surprins de un taur înfuriat, care ar fi gonit spre el printr-un gang îngust.

— Din cele spuse de dumneata trebuie să înţeleg că...

— Vă încredinţez toate observaţiile şi însemnările mele. Materialul vă aparţine, întrucît sînt plătit de dumneavoastră pentru timpul pe care-l petrec aici. Nu intenţionez cîtuşi de puţin să vă ştirbesc autoritatea.

Threadgold schiţă cîteva gesturi de spaimă, încercînd parcă să respingă această răspundere. Şovăia, dar se agăţă

de ideea că cel mai bun lucru ar fi să temporizeze, să pună mai întîi mîna pe material ca să-l poată cerceta în voie. Oamenii slabi se simt atraşi de promisiuni vagi şi de digresiuni minuţioase. Se înspăimîntă la gîndul de a vorbi pe şleau şi le e teamă că vor fi demascaţi, arătîndu-ţi-se aşa cum sînt într-adevăr, teribil de egoişti.

— Foarte bine, domnule doctor Wolfe, foarte bine. Dă-mi hîrtiile !

— Le veţi avea imediat.

După o jumătate de oră se aflau încuiate în biroul doctorului Threadgold.

Puţini sînt oamenii capabili să descrie cu sinceritate o încăierare la care au participat sau un schimb violent de cuvinte în cursul căruia au fost scărmănaţi. Cuvintele sarcastice care ne vin cu atîta greutate pe buze cînd ne aflăm în toiul luptei sînt prea strălucitoare pentru a fi ignorate şi de aceea sînt strecurate în schimb, cu multă dibăcie, în cursul relatării despre întîmplare.

Un om slab şi fanfaron e obligat să mintă sau să exagereze cînd îi relatează soţiei sale o gîlceavă. El are în vedere demnitatea sa casnică, iar cuvintele sînt, ca şi o sabie, uşor de mînuit cînd nu e vorba s-o încrucişezi cu altcineva. „A ! n-are să uite el asta aşa de repede. L-am pus bine la punct. Sînt mult prea viclean pentru animalul ăsta. I-am amintit şi de una şi de alta, tot ce-am avut de spus. Da ; i-am făcut-o ! Ar fi trebuit să-l vezi cît era de încurcat. I-am turnat pe şleau o serie de adevăruri, draga mea. Nimic mai util decît să-i arăţi cuiva cît este de bădăran". Dar partea ciudată e că fiecare dintre combatanţi, ducîndu-se acasă, se laudă pe acecaşi arie a cocoşului. Oricît de însîngerată i-ar fi creasta, fiecare e convins că creasta celuilalt cocoş e făcută ferfeniţă.

Cam pe la orele trei după amiază, doctorul Montague Threadgold dădu pe gît paharul de porto, se aşeză bine în fotoliu şi căzu pe gînduri. Semăna cu un cocoş bătrîn aflat în uşa şopronului, după ce fusese tăvălit într-o căpiţă de fîn de un alt cocoş, aprig şi înalt. Experienţa prin care trecuse îl umilise, iar omul acesta bondoc presimţea c-ar putea întîmpina şi alte umilinţe mai grele dacă nu va adopta o atitudine mai hotărîtă. Un al doilea pahar de

vin îl ajută să-şi facă o părere mai bună despre demnitatea sa. Aşa că, la ora ceaiului, pe covoraşul din faţa căminului, se dovedi capabil să arboreze o atitudine emfatică şi să-i povestească doamnei Sofia cele întîmplate.

— Scumpa mea, azi după-amiază am fost obligat să am o discuţie cu domnul doctor Wolfe. Nu cred ca pînă astăzi să fi înţeles pe deplin situaţia sa la noi.

Chipul doamnei Threadgold nu tresări. Se pricepea să citească gradul de prefăcătorie al soţului ei, la fel cum citea barometrul din hol.

— Mă bucur să aud asta.

— Detest scenele, draga mea, dar de data asta a fost absolut necesar. A trebuit să-l scutur niţeluş pe acest tînăr şi să-i demonstrez că n-am voie să-l las să comită vreo prostie. Wolfe îmi face impresia unuia din acei indivizi încrezuţi, complet lipsit de inimă şi de purtările alese ale unui gentleman.

Tonul declaraţiei era desăvîrşit. Doamna Sofia întinse mîna spre zaharniţă.

— I-ai spus ceva despre hartă ?

— Draga mea, rezultatul convorbirii a fost că domnul Wolfe s-a oferit să-mi predea toate însemnările şi hărţile sale.

— Bine, Montague, dar le-ai căpătat ?

— Desigur. Sînt încuiate în biroul meu.

Îşi încordă ameninţător pieptul sub vesta albă. Făcuse gura pungă, ochelarii îi străluceau şi se îmbătase cu vorbe. Threadgold şi soţia sa îşi duceau existenţa după o schemă meschină, în care doar aparenţele contau. O etichetă strictă şi o diplomaţie orînduită cu grijă în sprijinul carierei profesionale deveniseră pentru ei un veritabil cod. Conştiinţa lor era pavoazată în întregime cu lozinci care sunau : „Purtări alese", „Amabilitate", „Politeţe", „Tact". Ajunseseră să se întrebe ei înşişi, dintr-un impuls aproape natural : „Cuăreia sau cutăruia îi va fi pe plac ? Nu cumva se va simţi jignit ? Dacă voi proceda aşa, oare îmi va fi de folos şi în acelaşi timp de bun gust ?"

Doamna Threadgold îi întinse ceaşca cu ceai soţului său.

— Acum, că ai pus mîna pe hîrtii, Montague, lucrurile se vor aranja uşor.

— Vreau să arunc o privire asupra lor.

— N-ai altceva de făcut decît să le zvîrli în foc.

— Un moment, draga mea...

— Am spus să le dai foc! Şi apoi expediază-l pe domnul Wolfe să-şi vadă de treburile lui, şi asta fără întîrziere.

Chipul doctorului Threadgold se întunecă în mod evident. Îşi asumase un rol plin de semeţie şi de autoritate şi, ca mulţi fanfaroni, se pomeni că şi-a creat noi încurcături şi motive de spaimă. O lăsase pe soţia sa să creadă că l-a umilit pe Wolfe şi că-i smulsese aceste hîrtii cu gestul unui învingător care capturează armele celui învins. În realitate, vinul avea alt gust, şi Threadgold ştia prea bine acest lucru. Cel care obţinuse victoria morală fusese Wolfe. Acesta lăsase toată povara răspunderii pe umerii lui bătrîni.

Să ardă aceste hîrtii!

În această clipă îşi dădu seama, în mod absurd şi grotesc, că-i era teamă de Wolfe, că era disperat din această pricină şi că tînărul reuşise să-l umilească.

— Draga mea Sofia, înainte de toate trebuie să cercetez aceste hîrtii. Îţi mărturisesc că nici eu nu sînt deplin satisfăcut de condiţiile sanitare ale oraşului nostru.

Doamna Threadgold cunoştea prea bine aceste şovăiri ale soţului ei.

— Astea sînt condiţiile, şi pace! Dar sfatul meu, Montague, este să arzi aceste hîrtii, să-i plăteşti individului leafa pe o lună şi să-l dai afară din oraş.

— O clipă, draga mea.

— Fă-o imediat!

— Draga mea, sînt unele situaţii pe care nu le pricepi.

— Ba le pricep prea bine. E ciudat cum un om, la vîrsta ta, se lasă tiranizat de asistentul său.

CAPITOLUL XIII

Jasper Turrell și fiul său călăreau la trap pe șoseaua care duce prin Trecătoarea Bîtlanilor, pe versantul răsăritean al Mlaștinei Tarling. Aruncaseră o privire asupra vechiului han „La luna plină" . e la „Crucea Cerbului", o clădire dărăpănată, ale cărei hornuri se clătinau și al cărei acoperiș se plecase într-o parte, ca scăfîrlia unui bătrîn. „Luna plină" fusese scoasă în vînzare și deoarece, liberă să se aprovizioneze de unde poftea, își umpluse pînă atunci pivnița cu băutură de la fabrica de bere Hambleton din Wannington, Jasper Turrell își făcuse socoteala să pună mîna pe această proprietate. Lui îi aparțineau aproape toate hanurile și cîrciumile din Navestock și din împrejurimi. Toate se aflau în legături de afaceri cu fabrica sa de bere. Era oricînd dispus să mai cumpere un han, să-și lărgească cîmpul de activitate și să înlăture eventualii concurenți.

Turrell își alesese pentru această plimbare călare una din acele zile senine, cu un cer albastru care precedă de obicei ploaia, o zi care scotea la iveală în toată frumusețea lor cuceritoare culorile Mlaștinii Tarling, tăinuite îndărătul colinelor sălbatice din jur. Doar un om complet stăpînit de socoteli ar fi rămas insensibil la misterioasa armonie de lumini și umbre, la strălucirea soarelui căzînd asupra purpuriului, verdelui și auriului de pe dealuri. Te simțeai purtat pe culmile universului, acolo unde adie zefirii și cîntă ciocîrlia, iar păsărelele ciripesc printre boschetele de măcieș. Orizonturile vaste îți îndemnau spiritul la visare. Dealurile înalte păreau animate de mișcări

languroase și ritmice, de parcă ar fi vrut să inhaleze aerul proaspăt și tonic.

Turrell-ii nu erau însă făpturi sentimentale. Discuțiile lor se refereau la „Luna plină" de la Crucea Cerbului, dar, ajunși la povîrnișul de la Trecătoarea Bitlanilor, schimbară subiectul. Tînărul Turrell avea un fel ciudat de a călări. Se apleca peste șa, lăsînd să-i atîrne umerii grei, și scotea capul înainte, ca un luntraș care vislește. Mandibula sa, proeminentă, îi dădea expresia unui om încăpățînat și pus pe harță, iar chipul său turtit și rotund trăda duritatea unui trunchi de stejar.

Jasper Turrell închise ochii, cum obișnuia ori de cîte ori se arăta satisfăcut de propria-i isteție.

— Nici vorbă, Hector, că am să-i fac vînt din Navestock acestui tînăr. Eu văd mai departe decît alții. Asemenea bădărani ne pot aduce multe neajunsuri.

Hector Turrell poseda o doză de agerime cinică, dar un tînăr care știe că poate ciomăgi nestingherit pe oricine pe o rază de douăzeci de kilometri în jurul casei sale devine ușor pradă nepăsării și înfumurării.

— Să fiu al naibii dacă înțeleg cum ne poate deranja acest individ.

— Nu vezi cum, nu ? Și totuși poate. Țara e gata să încapă pe mîna unor blestemați de avocăței chițibușari, care își vîră nasul în treburile altora. Cîțiva dintre acești zăpăciți au de gînd să scoată niște legi ca să ne distrugă. Simt de multă vreme ce ni se pregătește. Se agită ca să pună mîna pe tot felul de ranguri și demnități și nu știu, zău, dacă n-au să le obțină în cele din urmă.

— Dar ce legătură are asta cu spălătorul ăla de sticluțe, cu Wolfe ?

Jasper Turrell își subție buzele.

— Cînd ai de-a face cu o turmă de nebuni, cu idei fixe și înfierbîntați, care te pîndesc ca să aibă de ce să se lege, orice nătărău îi poate pune în mișcare.

— Dar nu se pot atinge de noi. Proprietatea rămîne proprietate.

— Nu mă tem de proprietatea mea, Hector. Majoritatea oamenilor sînt mulțumiți cu cît au. Dar să fiu blestemat dacă voi îngădui să se amestece cineva în gospo-

dăria mea, iar dacă se va găsi vreunul să mă provoace, cu atît mai rău pentru el.

Hector Turrell privea drept înainte cu ochii săi de un albastru metalic. Cei doi oameni se înțelegeau de minune, nutrind aceeași pasiune pentru dominare și același dispreț pentru cei care primesc ordinele. Între ei se stabilise un sentiment de camaraderie și o afecțiune aspră și brutală, asemănătoare aceleia înfiripate între doi fanfaroni care beau, mănîncă și luptă împreună. Turrell admira forța brutală, aroganța și încrederea în sine a fiului său. Cît privește pe acesta, știa că tatăl său aduce a dulău bătrîn și viclean, de care puțini oameni s-ar fi încumetat să se agațe.

— Ei bine, tată, și ce-i cu individul ăla, Wolfe ?

— A fost tare obraznic și m-a provocat.

— Lasă-l în seama mea !

— În regulă.

— Am să-l învăț eu minte, ca să nu uite așa ușor.

Jasper Turrell scoase un chicotit aspru și uscat, semănînd cu zgomotul unor boabe de fasole scuturate într-o cutie.

— Nu-i nevoie, Hector. O să zboare curînd din Navestock.

— Cum asta ?

— Wilks și Crump, și alți cîțiva, sînt alături de mine. Vom merge împreună la bătrînul Threadgold și-i vom spune de la obraz : „Ascultă, asistentul tău miroase urît. Nu ne place. Caută-ți altul".

— Și Threadgold o să fie de acord ?

— De acord ? La repezeală. Nu există alt nătărău mai ascultător în tot Navestock-ul.

Turrell-ii „au vorbit de lup" în după-amiaza aceea, căci la cinci sute de metri distanță de bifurcarea șoselei spre Crucea Flemyng s-au pomenit nas în nas cu un om care scotea o piatră din copita calului său. Era Wolfe. Se afla la marginea șoselei, și cînd trecură ei înălță capul, suficient timp ca să surprindă un schimb complice de surîsuri între cei doi. Depărtîndu-se cu vreo zece metri, bătrînul murmură cîteva cuvinte, iar tînărul Turrell izbucni într-un rîs zgomotos.

— O pereche de pantaloni de călărie nou-nouți, ha, ha! Dac-aș fi avut biciul cu mine... și vocea se pierdu în zgomotul făcut de copitele cailor.

Wolfe își termină treaba, lăsă piciorul calului și, ridicîndu-se, se uită gînditor după cele două siluete călare care tocmai dispăreau după o ridicătură a terenului. Un om devenit indezirabil în Navestock nu era lăsat prea multă vreme să ignoreze această realitate. Wolfe începuse să se izbească zilnic de această animozitate, încă de la sfîrșitul săptămînii trecute, și-ți trebuie mult sînge rece și multă dîrzenie ca să nu te lași descurajat cînd întîlnești permanent doar fețe acre și bănuitoare. Oamenii mai săraci țineau la el; mulți se arătau recunoscători, și asta era singura lui satisfacție. Dar își făcuse dușmani, dușmani care erau gata să-l scoată afară din oraș. Wolfe fusese tratat uneori cu insolență și îndepărtat din anumite case. Unii burghezi mai bogați nu-l băgau în seamă cînd îl întîlneau pe stradă. Clevetirea îl stigmatizase drept un tînăr primejdios și agresiv, al cărui cap nu-i mai încăpea în pălărie de mîndru ce era.

Mai mult, traiul său la Vila Prospect devenise de nesuportat. Se așeza zilnic la masă cu doi oameni care păstrau o rezervă posacă și bănuitoare, sau care discutau între ei într-o atmosferă de constrîngere, trecînd fără motiv de la un subiect la altul, încercînd astfel să-i arate celei de-a treia persoane cît era de antipatizată. Doamna Sofia nici măcar nu se mai străduia să fie politicoasă cu Wolfe. Dacă acesta i se adresa, se făcea că nu-l aude. Ceașca cu ceai ajungea la el împinsă cu indiferență de mîna ei. Citeodată o surprindea cum îl privește cu o ură pe care nu se sfia să i-o arate. Threadgold era plin de morgă, jenat și nervos. Rareori se uita la Wolfe și, cînd o făcea, îi arunca o privire piezișă, nesigură, mult mai respingătoare decît privirile goale și disprețuitoare ale soției sale.

Singurătatea începuse să-l apese și ea, fiindcă Wolfe era o fire sociabilă. Nu era nimeni în Navestock căruia să-i fi putut vorbi deschis și fără reticențe. Își dădea seama că Robert Flemming se arăta rezervat cu el și că-l evita pe stradă. Oamenii avuți din Navestock erau solidari între ei ca niște mărgele pe un șirag. Se găseau

şi cîţiva cetăţeni de altă părere, care păreau dispuşi să vadă în Wolfe un om de ispravă. Dar, precauţi, aceştia erau rezervaţi, ca orice om chibzuit care nu poate uita cu totul interesul buzunarului său. În ceea ce-l priveşte pe bătrînul Joshua Crabbe, omul acela aspru care trăia ca un pustnic în casa lui de piatră de pe Dealul Piersicilor, Wolfe aproape că nu-l cunoştea. Singura strîngere de mînă caldă pe care-o primise venea de la preotul metodist Peter Rawbotham, un om de statură mică, îndesat, cu faţa lucioasă, picioare crăcănate şi voce puternică.

Nu era de mirare că Wolfe trecuse prin zile de deprimare şi dezgust, zile în care se întreba de ce mai zăboveşte în acest oraş vechi şi corupt, cîştigînd o experienţă amară şi zece lire pe lună. Navestock-ul nu-l voia cu nici un chip. Spiritul de luptă putea constitui un motiv suficient, dar la ce bun să foloseşti lancea cînd sorţii de izbîndă se arătau ridicol de reduşi ? Îşi pierduse vremea, bătînd la uşi închise.

Wolfe încălecă din nou şi, luînd-o pe drumul pe care apucaseră şi Turrell-ii, pe lîngă Mlaştina Tarling, zări profilîndu-se pe albastrul cerului chiparoşii de la Ferma Mlaştinii. Cîntări cum putu mai bine situaţia sa prezentă, dar imboldul care-l cuprinsese pornea din rădăcinile tainice ale firii sale bărbăteşti. Ochii lui Wolfe nu se puteau desprinde de casa din cărămidă roşie care, scăldată în lumina soarelui, se zărea în depărtare. Se lăsă purtat spre ea, în chip instinctiv, ca un solitar care sorbise de-acolo, în nenumărate rînduri, căldură şi încurajare. Pentru el, locul acela era evocator de miresme şi de imagini plăcute. Acoperişuri roşii şi acoperişuri cenuşii, garduri vii care străluceau în soare, pomii în floare, ţinutul sălbatic presărat cu purpură, mireasma fînului, candoarea pe jumătate sălbatică a unei fete, aproape un copil. Gîndul la Jess îi îndulcise de multe ori amărăciunea clipelor. Era lucrul cel mai curat care sălăşluia în existenţa sa.

Ferma Mlaştinii se afla la stînga lui, şi Wolfe intră prin poarta albă, lăsînd-o să se legene în urma calului şi să se închidă singură cu zgomot. Clădirile fermei păreau adormite şi pustii, deşi în eleşteul mare gîştele se bălăceau încoace şi încolo. Wolfe trecu călare prin ogradă, înconjură colţul gardului viu şi ieşi în faţa casei. Legă

căpăstrul de un stîlp al porții și porni pe cărarea pietruită, simțindu-se dintr-o dată năpădit de un val greu de tristețe. Iarba care creștea printre crăpăturile lespezilor se decolorase de atîta soare. O adiere ușoară legăna vîrful chiparoșilor, iar vrăbiile zburau ciripind pe sub streașina caselor și pe acoperișul de un roșu potolit al țiglelor.

Nu apăru nimeni la sunetul clopoțelului. Ușa era întredeschisă și zări o rază de soare pe pardoseala de piatră din hol. Albinele își făceau de lucru deasupra florilor de sub ferestre și se roteau zumzăind în jurul petalelor învolburate ale unui tufiș de nalbă. Însăși Ferma Mlaștinii părea adormită și cufundată în tăcere.

Wolfe sună din nou și apoi coborî pe verandă. Mireasma nectarului din flori părea că-i sporește senzația de singurătate care-l făcuse să se întoarcă din drum. Nu era nimeni acasă, și dezamăgirea sa depășea cu mult motivele care o provocau. Se înapoie cu pași potoliți pe cărarea pietruită și tocmai pusese mîna pe poartă, cînd auzi vocea lui Jess dinspre ogradă

— Dă-i drumul Bob, dă-i drumul !

— Nu sînt de părere să-l încălecați, domnișoară Jess. Nu ! Hai Turpin, potolește-te !

— Dă-i drumul Bob ! Fă cum îți spun !

Wolfe trecu poarta și porni de-a lungul gardului viu, spre colțul unde un copac bătrîn făcea o umbră deasă. Ascuns pe jumătate după gard, avea perspectiva întregii ogrăzi, cu castanii ei, străbătută de o cărare șerpuită. La cincizeci de metri distanță se afla un mînz negru, cu capul ridicat, cu frîul atîrnînd și bine înfipt în pămînt pe picioarele sale dinainte larg depărtate. Figura bronzată a lui Bob se muta cînd la dreapta, cînd la stînga, iar în fața mînzului, la vreo trei metri depărtare, stătea Jess, îmbrăcată într-o fustă verde și o bluză roșie.

— Eu nu m-aș apropia de el, domnișoară Jess, e nărăvaș rău. A încercat să mă muște cînd dădeam să-i pun șaua.

— Încetează, Bob ! Nu știi cum să-l iei, asta-i tot.

Jess se apropie binișor de mînz. Ridică o mînă, dar mînzul zvîrli botul în sus și se retrase cîțiva pași. Jess se luă după el cu mîna întinsă și vorbindu-i cu glas blînd și

mîngîietor. Timp de aproape un minut, atît fata, cît şi mînzul rămaseră absolut imobilizaţi, privindu-se unul pe altul cu atenţie. Apoi mîna lui Jess se apropie de botul negru al mînzului.

— Prietenul meu, Turpin, sărmanul meu prieten!

De data asta mînzul nu mai tresări şi nici nu mai retrase capul, ci se lăsă mîngîiat pe bot. Cu cealaltă mînă, Jess ţinea uşor frîul. Se apropie încetişor dintr-o parte, continuînd să-l mîngîie. Mînzul începu să tremure şi să dea semne de nervozitate, dar nu se îndepărtă de glasul cald şi de mîna delicată.

Wolfe se întoarse o clipă ca să vadă ce face calul său; cînd privi din nou, Jess se afla în şa, iar mînzul stătea locului, liniştit şi puţin nedumerit. Apoi zvîcni ca un fulger, se scutură şi porni în galop, drept înainte, spre colţul cel mai îndepărtat al ogrăzii, acolo unde gîştele se bălăceau în baltă. Wolfe simţi cum îl cuprinde spaima şi-i încleştează fălcile. Se repezi înainte, dar după cîţiva paşi rămase ţintuit în umbra copacului.

La cîţiva metri de baltă, Jess întoarse mînzul din drum. Animalul porni în goană de-a lungul gardului viu şi se înapoie spre grupul de clădiri. Fata stăpînea calul. Wolfe o urmărea cu respiraţia întretăiată. Aşa cum venea, legănîndu-se călare prin iarba arsă de soare, era superbă, cu părul bogat fluturîndu-i pe umeri şi cu capul uşor lăsat pe spate. Îl zări pe Wolfe şi-i făcu semn cu mîna. Turpin trecu în galop pe lîngă el, la cîţiva paşi de copac; linia gîtului şi bărbia fetei exprimau fericire şi triumf.

Călare, Jess ocoli curtea de trei ori, înainte de a preda mînzul tînărului Bob, care o urmărise tot timpul, pivotînd pe călcîie ca o figurină de lemn fixată într-un ax. Wolfe părăsi umbra copacului şi străbătu ograda prin iarbă. Jess descălecase şi continua să mîngîie şi să dezmierde mînzul, care se predase definitiv în faţa farmecelor ei. Chipul tînărului Bob era alb, ca după o spaimă cumplită.

— Doamne, n-ar fi trebuit să faceţi asta, domnişoară Jess!

Fata rîse, sărută mînzul pe bot şi-i spuse lui Bob să ia căpăstrul.

— Nu e defel nărăvaș. Numai că e nedeprins.

Jess se întoarse spre a-l întîmpina pe Wolfe.

— Nu știam că ești aici.

Expresia ochilor lui o surprinse. Erau încă severi, și nici un zîmbet nu-i îmbuna gura.

— Am tras o spaimă teribilă !

— Chiar așa ? L-am strunit pe Turpin. Era prima oară cînd l-am încălecat, asta-i tot.

— N-ar trebui să faci așa ceva. Ești plină de curaj și temeritate, dar...

Se uită la Wolfe cu ochi mari și întunecați, devenind deodată foarte serioasă și oarecum nedumerită. Vocea lui avea ceva violent, cum nu mai observase vreodată la el. Făcea să vibreze aerul din jur.

— Am impresia că ești gata să mă dojenești, domnule doctor Wolfe. De ce ? Nu mă tem niciodată de cai. Nimănui n-ar trebui să-i fie teamă de ei.

Wolfe o admiră cu un soi de mîndrie.

— Tocmai veneam dinspre casă. Am crezut că sînteți plecați cu toții.

— Mama e la Wannington, și cred că Sally dădea nutreț viteilor. Bob și cu mine eram la grajduri. E tocmai ora ceaiului.

— Mă tem că va trebui să plec.

Păru surprinsă.

— O, nu ! Rămîi să iei ceaiul cu noi. O să-l luăm în livadă.

Wolfe o privea, și după un moment de tăcere zise :

— Mi-ar face mare plăcere.

— De ce să nu facă cineva și ce-i place ? Sînt sigură că bătrînul Threadgold îți dă destul de lucru. Și e încă devreme.

— Foarte bine, rămîn.

Cariera unui om poate depinde uneori de o simplă pornire, care să-l cheme ca o lumină îndepărtată ce strălucește la o fereastră cînd lumea întreagă se află cufundată în noapte. Wolfe se trezi într-un fotoliu de paie, sub un măr, de unde privea norii albi întrezăriți printre frunzișul pomilor. Gazonul era acoperit de umbrele pe

care le așterneau coroanele pomilor, ale căror crengi și trunchiuri luau tot felul de forme ciudate. Dintr-un colț îndepărtat se auzeau mierloii care fluierau, ascunși în frunzișul unui copac în floare. Pițigoii zburau din pom în pom și, din cînd în cînd, cîte un bondar trecea zumzăind.

De ocalaltă parte a mesei rudimentare de brad stătea Jess, cu mîinile în poală și cu privirea ațintită asupra lui Wolfe. Ceaiul se terminase, și ei încă mai stăteau la taifas, mai mult decît și-ar fi închipuit. Fața lui Jess căpătase o gravă și tainică maturitate. Nu mai era amazoana sălbatică. Deasupra liniei albe a gîtului ei delicat se înălța un chip plin de seriozitate.

— Trebuie să fie cumplit pentru dumneata, acolo în oraș.

Wolfe privea un colț de cer albastru. Omul acesta înalt, puternic, și mai degrabă taciturn, se pomeni împărtășindu-și amărăciunea și singurătatea tinerei Jess.

— Într-un fel așa și este.

— Dar, cu vremea, lucrurile se vor îmbunătăți.

— Mă întreb dacă merită.

— Ce anume ?

— Să mai rămîn la Navestock. Majoritatea oamenilor vor să scape de mine. Le cam stric socotelile. Poate că dumneata nu înțelegi de ce.

Ea îl privi cu ochi gravi și gînditori.

— Cred că înțeleg.

— Sînt unele lucruri la Navestock care ar trebui să fie altfel.

— Da, mama mi-a spus același lucru. Și dumneata ai încercat să le schimbi ?

— Un om în situația mea nu poate face mare lucru.

— Și totuși...

— Și n-aș vrea să dau bir cu fugiții.

— Dumneata nu trebuie să pleci.

Ochii lui Wolfe se desprinseră din colțul boltei albastre, ca s-o privească. Apoi se ridică brusc în picioare și, punîndu-i mîinile pe genunchi, i se adresă :

— Repetă ce-ai spus, Jess.

Buzele ei tremurară ușor.

— N-am vrut să spun...

— Nu, dar ai spus-o ; şi ai făcut bine. Nu ştii ce-nseamnă pentru un om urît de moarte să i se insufle puţin curaj.

Rămaseră privindu-se în tăcere. Ochii lui Wolfe străluceau ca ai unui om care a primit binecuvîntarea înaintea unei acţiuni măreţe. Aşa cum stătea, în umbra pomului, faţa lui Jess purta pe ea o lumină albă. Se aplecă înainte, cu buzele întredeschise şi ochii întrebători.

— Vrei să spui că vor să te gonească din Navestock ?

— Fără nici o îndoială.

— Pentru că ai descoperit anumite lucruri ?

— Pentru că am încercat să spun cîtorva oameni adevăruri.

Ea rămase o clipă pe gînduri, şi apoi se înflăcără :

— Ce oameni meschini şi laşi ! Dar n-ai să le-ngădui.

— Ce să nu le-ngădui ?

— Să te dea afară.

El se aşeză din nou, privind-o cu atenţie.

— Te-ai întrebat vreodată, Jess, din ce trăiesc oamenii ?

— Vrei să spui, bani ?

— Da, chiar aşa — bani.

Ea căzu din nou pe gînduri.

— Ştiu că sînt o ignorantă.

— Nu vreau să fi altfel decît aşa cum eşti. Dacă am putea să ne păstrăm curajul şi sinceritatea ! Dac-aş putea să descopăr drumul pe care să apuc !

Ea interveni brusc :

— Nu pleca ! Nu-i lăsa să te gonească !

— Şi-apoi ?

— Gîndeşte-te ce minunat ar fi ! Vei reuşi. Sînt sigură c-ai să reuşeşti...

Ochii lui se aprinseră la flacăra tinereţii şi bravurii lui Jess.

— Pe Dumnezeul meu, da.

— Vei reuşi. Şi, afară de asta, nu mi-ar plăcea să te ştiu înfrînt.

O intuiţie o străfulgeră pe Jess şi-o făcu să-şi vadă entuziasmul ei copilăresc cu ochi de femeie. Wolfe observă cum i se aprind gîtul şi obrajii. Un moment păru

stînjenită, dar, foarte conștientă de sine, recăpătă întreaga sensibilitate a sexului ei.

— Vezi, eu cred...

Wolfe se ridică brusc. Îl cuprinsese un simțămînt ciudat de triumfătoare și vinovată bravură. Simțea nevoia să se repeadă la ceva, să izbească cu pumnii și să strige, ca un om călărind în fruntea unei șarje de cavalerie. Dar mai mult decît orice simțea că trebuie să plece din acest loc; nu mai avea dreptul să mai rămînă, și Jess trebuia lăsată singură.

— Trebuie să plec. Nu veni, Jess. Mă duc să-mi iau calul.

Un sentiment ciudat și nedeslușit puse stăpînire pe ea, împiedicînd-o să vorbească.

— Nu, rămîi aici! Dac-ai ști în ce stare mă aflam... Mi-ai făcut un mare bine.

O privi de parcă ar fi vrut să-i ia una din mîinile subțiri și bronzate să i-o sărute.

— La revedere!

Și se-ndepărtă în grabă printre copaci.

Jess rămase o clipă cu coatele pe masă și cu bărbia sprijinită în mîini. Ce li se întîmplase? De ce plecase John Wolfe în felul acesta ciudat și grăbit?

Se lăsă pe spate în fotoliu și privi în depărtare, netezindu-și cu mîinile dantela rochiei.

CAPITOLUL XIV

Domnul Joshua Crabbe era socotit cel mai excentric om din Navestock. În tinereţe fusese poreclit „Ateul", din cauza felului său sincer şi brutal de a-şi debita ironiile la adresa vecinilor săi. Nu s-ar putea spune măcar că această poreclă îi displăcea. Anii o mie opt sute patruzeci însemnaseră pentru locuitorii Navestock-ului, oameni care trăiau sobru şi cu frica lui Dumnezeu, o epocă în care s-a putut cîştiga bănet, iar fiul fabricantului de bere avusese o tinereţe din cele mai grele. Făcea parte din categoria oamenilor care nutresc din născare o ură neîmpăcată împotriva a tot ce înseamnă înşelăciune şi prefăcătorie, în privinţa cărora nu înţelegea să facă vreo concesie. Porecla de „Ateu" o acceptase cu satisfacţie intimă şi cu un zîmbet batjocoritor. În realitate o etala cu ostentaţie cinică, folosindu-se de ea ca de o perdea protectoare pentru a-i dejuca pe duşmani şi a-i face să turbeze de furie.

Joshua Crabbe îşi pusese în cap să-şi întreiască averea rămasă de la tatăl său, un şarlatan linguşitor, şi izbutise să-şi atingă acest ţel în pofida tuturor răutăţilor şi piedicilor întîlnite. Au încercat mulţi să-l răpună pe acest om scund şi neînfricat, să-l facă să-şi iasă din fire prin mîrîitul lor, să-l înghesuie într-un colţ. El provocase şi întreţinuse duşmănia acestora. Mulţi l-au şi lovit, dar el a încasat, aşteptînd momentul potrivit ca să le întoarcă loviturile, cu atîta forţă şi ferocitate, încît învăţaseră să-i dea pace. Era cinic, şiret, netemător de nimic, dar extrem de cinstit cînd era tratat cum se cuvine.

Casa lui, situată la poalele Dealului Piersicilor, era reproducerea fidelă a personalității proprietarului ei : o clădire severă, cu o fațadă lungă, construită din piatră cenușie, și care, disprețuitoare, întorcea spatele orașului Navestock. Un zid înalt, tot din piatră și presărat pe deasupra cu cioburi de sticlă, înconjura casa, dependințele și grădina. Singura intrare era printr-o poartă de fier, căptușită cu tablă groasă, pentru ca nimeni să nu poată privi înăuntru. Foarte puțini oameni intrau sau ieșeau din această curte, și nu era chip să zărești ce se petrece în grădină.

Însuși Joshua Crabbe reprezenta unul din elementele acestui decor : era mic de statură, slab, cu un cap pleșuv, cu ochi negri și aprinși, care clipeau des, cu o față albă ca hîrtia. Deși uscat, avea rezistența unei piei tăbăcite. Extrem de îngrijit și de curat, se îmbrăca totdeauna în negru și după o modă veche de douăzeci de ani. Această înfățișare uscată distona doar cu mîinile sale, care erau durdulii. Albe, îndemînatice și aproape generoase, erau departe de a-ți evoca ghearele unei păsări răpitoare.

În fiecare dimineață, Joshua Crabbe se plimba tacticos timp de o oră pe aleile pietruite ale grădinii sale. Chiar cînd ploua, el își făcea plimbarea, adăpostindu-se sub o umbrelă și cu jambiere din postav negru. Grădina purta pecetea individualității sale : era o proiecție a urii și a intoleranței. În fața casei se întindea, ca o imensă batistă de mătase verde, o peluză largă, fără o cută, fără o floare, fără o buruiană. În această pajiște nu erau decît două straturi, și acestea fără flori. În locul florilor fuseseră înfipte în pămînt, cu gîtul în jos, niște sticle verzi de vin, printre care se găseau presărate cioburi rotunde și mici de țiglă roșie și albastră. Cînd bătea soarele, sticlele se aprindeau de strălucire, iar după ploaie, Jabez, băiatul grădinarului, avea sarcina să le lustruiască.

La capătul acestei pajiști se afla gardul viu și pătrat de tisă, ai cărui arbuști fuseseră tunși, fiecare, în forma unei mingi verzi. Gardul avea două intrări pătrate, de unde pornea aleea pietruită care ducea în grădina de fructe și de zarzavaturi. Aici, fiecare parcelă pătrată era înconjurată de un zid de cărămidă, înalt de aproape o jumătate de metru. În cuprinsul acestor parcele, răsadu-

rile erau dispuse ca soldaţii la paradă, rînd după rînd, companie după companie. Pomii fructiferi erau aşezaţi de-a lungul zidurilor pe paliere înalte, iar florile şi plantele acceptate de Joshua Crabbe la el în grădină se înşirau ca o bordură prelungă. Erau în majoritate plante sobre şi puţin atrăgătoare : crini, floare de aconit, pecetea lui Solomon — ale cărei tulpini se încolăcesc ca şerpii —, gura-leului şi pansele. Crabbe iubea panselele pentru aerul lor rezervat. Nutrea un dispreţ fanatic faţă de trandafiri, pe care-i poreclise „floarea proştilor". Cît priveşte buruienile, era greu să găseşti vreuna în întreaga grădină.

În această dimineaţă de august, bătrînul Crabbe ieşise din casă spre a-şi face obişnuita lui plimbare. La trei, patru paşi marcaţi agale, se oprea să cerceteze îndeaproape iarba sau aleile. Din cînd în cînd priza tabac dintr-o mică tabacheră cu un smaragd încrustat pe capac. Se părea că nu simte mai mare satisfacţie decît să descopere pe întinsul pajiştii o păpădie sau măcar un fir de iarbă rătăcit printre pietrele aleei.

Întîmplarea făcu să zărească în acea dimineaţă o floare de păpădie, şi fluierul de argint pe care-l purta în buzunarul de la vestă dădu alarma.

— Jabez, ei, Jabez !

Un băiat cu picioarele crăcănate, cu pieptul larg, cu braţe viguroase şi bronzate şi cu un cap mare, presărat cu scaieţi negri, îşi făcu apariţia printr-una din deschizăturile gardului viu. Părea îmbufnat :

— Da, domnule.

Joshua Crabbe întinse arătătorul.

— Ce înseamnă asta ? E a doua oară într-o săptămînă.

Băiatul scoase un cuţit de grădinărie, îngenunchie şi se pregăti să smulgă buruiana.

— Fii atent, să nu atingi iarba, nici un fir.

— Da, domnule.

— Unde-i Adam ?

— Culege fasole.

— Hm !

Joshua Crabbe îşi continuă plimbarea. La capătul unei alei, un om cu un spate lat cît o uşă stătea aplecat între

două straturi de fasole verde franţuzească. Pantalonii săi cafenii aveau un petic mare, albastru. Braţele aveau culoarea aramei, la fel şi ceafa, crestată de numeroase zbârcituri. Părul cărunt şi aspru ieşea rebel de sub pălăria de paie.

— Bună dimineaţa, Adam.

— Bună dimineaţa, domnule.

Adam Grinch era singurul prieten al lui Joshua Crabbe. Ambii erau firi dure, tăcute, cu feţe aspre, unul liber cugetător, celălalt protestant rigid. Cum de-au izbutit să se suporte unul pe celălalt, nimeni n-ar fi putut explica misterul. Grinch era de peste treizeci de ani în serviciu la Joshua Crabbe. Niciodată nu erau de acord. Niciodată nu erau politicoşi unul faţă de celălalt. Şi totuşi, se potriveau ca două pietre de moară angrenate între ele.

— Ceva nou, Adam ?

— Nimic important, domnule.

Aşa cum stătea aplecat, Grinch dădea impresia că vorbeşte printre picioarele sale larg desfăcute. Nu se opri din culesul fasolei.

— Vreo plîngere de la cineva ?

— N-am auzit nimic.

— E careva bolnav ?

— La noi nu. Se pare că jos, în oraş, ar bîntui difteria.

Joshua Crabbe păru că se bucură.

— Asta nu-i rău. Lasă-i pe proşti să se îmbolnăvească. Poate că asta îi va face într-o bună zi să urle. Ce mai e cu Turrell ? N-ai auzit nimic ?

— A discutat cu unii dintre chiriaşii săi despre omul lui Threadgold.

— I-a ameninţat, desigur. Ăsta-i Turrell. Ce n-aş da să mă ameninţe şi pe mine, dar blestemul ăsta n-o s-o facă. Vom vedea...

Deplin satisfăcut, Joshua Crabbe mai luă o priză de tutun.

— Încăpăţînat şi tînărul ăsta, Wolfe.

— Neclintit, de parc-ar fi lipit cu clei, domnule.

— Vor să scape de el, parcă nu-i cunosc eu !

— Oricum, e un om dintr-o bucată.

— Hm ! L-ai văzut vreodată, Adam ?

— Deseori.

— Ei și ?

— E înalt și subțire. Dă impresia că e foarte voinic. Te privește în ochi și nu stă mult la taifas.

— O să-l dea afară, Adam, o să-l dea afară.

— Am auzit că Threadgold s-ar teme de el. După cum se zvonește, a aflat multe despre cîte se petrec la Navestock.

— Ce părere are despre Dealul Piersicilor, Adam ?

— Pe-aici nu l-am văzut. Bănui că noi nu-i dăm de furcă. El se interesează de ce se petrece în vale, pe malul rîului.

Joshua Crabbe mai aspiră o priză de tutun.

— Murdar orașul ăsta, Adam.

— Plin de păcate, domnule.

— Murdar !

— Și murdăria e un păcat.

— Are nevoie de cineva cu o mătură și o găleată. Și ăsta e Wolfe. A făcut un tărăboi grozav, a întors orașul pe dos. I-a înnebunit pe Turrell și pe ceilalți.

— N-o să-l lase, domnule, fiți sigur de asta.

— Hm ! N-o să-l lase. Asta-mi sună ciudat, Adam, foarte ciudat.

După care Crabbe porni în sus și-n jos, vorbind de unul singur, în felul său aspru și răgușit. Apoi se opri și se întoarse ca să admire peticul de pe pantalonii lui Adam.

— Ciulește bine urechile, Adam !

— Pentru ce, domnule ?

— E vorba de acest Wolfe.

— Foarte bine, domnule.

— S-ar putea să-l chem să stau de vorbă cu el. E doctorul de care am nevoie.

Grinch îl privi peste umăr.

— Dar ce, sînteți bolnav ?

— Bolnav ? Ești un nătărău, Grinch. În viața mea nu m-am simțit mai bine ca acum.

CAPITOLUL XV

În săptămîna aceea s-a nimerit ca doctorul Threadgold să primească o serie de vizite personale ale diverşilor cetăţeni cu oarecare influenţă din Navestock. Nu veniseră ca să-l consulte în privinţa sănătăţii şi nici să-şi mărturisească îngrijorarea cu privire la averea lor. Se succedau la intervale de o zi, două, luau loc în confortabilul fotoliu de piele din cabinetul medicului şi, fiecare în stilul său, îşi expunea doleanţele.

Bătrînul Hubbard, băcan şi negustor de mărunţişuri, cu tidva lui rotundă ca o bucată de slănină, a fost primul care a deschis seria acestor vizite. Părea nervos şi cam încurcat, şi transpirase tot încercînd să se scuze şi să dea explicaţii sau să facă comentarii despre căldura de afară.

— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, domnule doctor, dar lucrurile nu mai pot continua aşa. Asistentul dumitale îi face pe chiriaşii mei să murmure, şi oamenii vorbesc vrute şi nevrute. Desigur, dacă dumneavoastră intenţionaţi să-mi propuneţi vreo modificare la locuinţele pe care le închiriez, lucrurile se schimbă, ba chiar aş fi încîntat şi v-aş rămîne îndatorat, domnule doctor. Dar nu mă pot împăca cu acest tînăr iscoditor şi poruncitor.

După domnul Hubbard veniră alţi doi negustori : Butler, măcelarul, al cărui abator era o mizerie, şi Harrington, lăptarul, care ţinea patru vaci într-un staul murdar, situat în spatele casei sale din Strada Podului.

— N-aveţi decît să veniţi dumneavoastră personal şi să inspectaţi clădirea. Abia am spoit-o de sus pînă jos, luna trecută. N-am deloc chef să-l las pe tînărul ăsta să-şi

bage nasul peste tot în acareturile mele. N-are nici înfățișarea, nici purtările unui gentleman.

Tot în cursul aceleiași săptămîni a intervenit și domnul Zachary Wilks, servindu-i lui Threadgold timp de un sfert de oră tot felul de aluzii răutăcioase. Wilks era un omuleț acru, deosebit de satisfăcut cînd punea pe cineva pe jăratic.

— Dragul meu Threadgold, m-am gîndit c-ar fi cazul să te-ntreb dacă nu te consideri răspunzător de indiscreția inchizitorială a asistentului dumitale. Ce-i drept, e un tînăr îndrăzneț și entuziast. Într-una din zile aștept să mă pomenesc cu el în bucătăria mea. Bineînțeles, dacă dumneata îi dai dispoziții în acest sens, nu mai am nimic de adăugat. Dar trebuie să-ți mărturisesc că nu mi-ar face plăcere. Înțelegi prea bine c-ar atinge bunele noastre sentimente față de dumneata. Și nu-i plăcut să te superi pe un om care a adus pe lume toți copiii noștri.

Acești cetățeni cu mai puțină greutate au fost urmați de Jasper Turrell, rezervîndu-și ultima lovitură.

— Ascultă, Threadgold, ne cunoaștem de ceva anișori ; ce urmărești impunîndu-ne pe acest ageamiu obraznic, pe individul ăsta de Wolfe ? Să știi că nu privesc această chestiune cu indulgență. Și mai mult decît atît, nu intenționez să suport mai departe această situație. Dacă nu poți arăta mai multă considerație vechilor tăi prieteni și pacienți, la naiba, o să ne căutăm alt medic.

Aceste atacuri succesive îl aduseseră pe Montague Threadgold într-o stare de extremă nervozitate. Era pornit împotriva lui Wolfe, manifestînd acea furie de om slab care se încinge și fierbe în cazanul propriei sale lașități. Tonul fanfaron al lui Turrell îi sporise mînia la maximum.

— Domnule Turrell, permite-mi să te informez că acest tînăr mi-a pricinuit numeroase neplăceri. Nu-i cazul ca cetățenii Navestock-ului să-mi dicteze ce am de făcut. Am încercat cu răbdare și cu sfaturi, dar e de prisos. Domnul Wolfe o să plece.

— Ești un om cu scaun la cap, Threadgold. Tînărul ăsta îți provoacă mult rău.

— Iubite domn, o știu și eu.

— Încă șase luni și-ți duce cabinetul de rîpă.

Berarul îl părăsi pe Threadgold, care fierbea de enervare. Urcă în goană scările, ezită, le coborî tot în fugă, urcă a doua oară și dădu buzna în salon, unde se găsea soția sa, care citea în fața ferestrei.

— Sofia, nu mai pot răbda. Nu-l mai țin pe Wolfe nici măcar o zi.

— Dragul meu Montague, nu-i cazul să-ți ieși din fire pentru un bădăran.

— Îl urăsc și mi-e silă până și de numele lui.

— Atunci fă ce te-am povățuit : descotorosește-te imediat de el.

— Așa am să și fac. În ce privește hîrtiile alea...

— Cum ? Nu le-ai pus pe foc ? !

— Nu.

— Adu-le aici. Am eu grijă să le ard.

Și hîrtiile fură puse pe foc în căminul negru în stil georgian din salonul Vilei Prospect. Doamna Sofia, personal, împrăștie cenușa lăsată de teancul de hîrtii albe și închise în urma acestora, pe un scut, grătarul cel mare galben. Statisticile lui Wolfe dispărură în foc, iar din hartă nu se alese decît un pumn de scrum.

După o dimineață de muncă obositoare, John Wolfe întrase în sufrageria cu covoare turcești, unde prînzise de unul singur. După-amiază pornise să facă o serie de vizite în regiune, vizite care-l purtară prin pășunile de la Poiana Roșcată și Poiana Ciobanului, pe acolo unde sălcii și plopi umbreau șoseaua, iar vitele cu spinări cafenii pășteau în soare. O luase pe lîngă grădinile de unde venea un miros puternic de cimbru, de levănțică și de mazăre. Floarea-soarelui îl întîmpina rîzîndu-i în față. O lumină aurie, care cădea piezișe pe olanele de țiglă, se oglindea în obloanele ferestrelor și arunca umbre pe podelele de cărămidă din interiorul caselor.

Călări pînă la Ferma Șoimului și Colțul Morarului, și întîlni secerători în plină activitate pe ogoare. Secerele străluceau, iar chipurile bronzate îl priveau de dincolo de gardurile vii. Femei și fete cu pălării de pai stăteau proptite în greble și-l urmăreau din ochi. Mirîștile păreau covoare de aur, iar căpițele arătau ca o pară de flăcări galbene.

Se simțea în aer răcoarea înserării cînd Wolfe se înapoie călare pe drumul șerpuit de-a lungul rîului Wraith și cînd zări pe dealurile din depărtare umbrele întunecate ale chiparoșilor de la Ferma Mlaștinei. De la acea oră petrecută în livadă n-o mai văzuse pe Jess decît o singură dată, și atunci ea se arătase cam rezervată, o rezervă sinceră, de aceea și mai plină de farmec. Îi zîmbise mai rar, îl privise cu mai puțină intensitate și-i vorbise ca și cum cuvintele ar fi căpătat o nouă și mai adîncă semnificație. În ochii ei își făcuse loc o sclipire de admirație față de el, ceva mai prețios decît o simplă atracție.

Wolfe îi găsise un nume : pentru el, Jess era „Doamna Visurilor mele". O privea și se gîndea la ea, așa precum un cavaler al lăncii și al paloșului visează la o singură femeie, care e „Doamna" lui. Evocarea lui Jess îi insufla curaj, seninătate și putere. Din inima și din gura ei n-ar fi putut izvorî niciclnd vreo mesclnărie. Mesajul ei era : „Pînă la capăt și fără teamă".

Trecînd călare prin Navestock, John Wolfe fu izbit la această oră de pitorescul și frumusețea bătrînei cetăți. Liniștea unei nopți de vară se lăsase asupra orașului, și firicelele de fum albastru care se înălțau din hornurile caselor se pierdeau într-o ceață aurie. Roșul cărămizilor căpătase nuanțe mai bogate, mai aprinse. Apusul soarelui se mai reflecta în ferestre. Pe cer, spre apus, se profilau siluetele copacilor și ale coșurilor clădirilor. Din cînd în cînd, Wolfe surprindea cîte un petic din apa rîului ascuns de umbrele acoperișurilor negre și ale frontoanelor. Timp de o clipă, micul oraș păru transfigurat, asemenea unui cerșetor murdar și ghebos, transportat pe neașteptate într-un paradis.

Wolfe îi duse calul în grajd și tocmai își scotea mănușile în cabinetul pe jumătate cufundat în întuneric, cînd auzi pași pe coridorul care dădea spre hol. Ușa se deschise, și o bonetă albă își făcu apariția.

— Sînteți aici, domnule doctor Wolfe ?

— Da, Kate.

— Doctorul Threadgold vă trimite vorbă că dorește să vă vadă de îndată.

— Bine. Unde se află ?

— În sufragerie.

— În regulă ! Kate, adu-mi te rog o ceaşcă cu ceai. N-am luat nimic în gură de la prînz.

— Desigur, domnule doctor. V-o aduc aici.

Wolfe se îndreptă spre sufragerie. Lămpile nu fuseseră încă aprinse, şi amurgul care umplea încăperile trezi în sufletul său o vagă melancolie. În timp ce întindea mîna să deschidă uşa, avu intuiţia că şederea sa la Vila Prospect se apropiase de sfîrşit.

Sufrageria era înecată de razele crepusculului. Intrînd, zări reflectîndu-se în oglinda mare, înrămată în aur, profilul întunecat al duzilor şi un petic de cer. Threadgold stătea în faţa unei ferestre deschise. Era cu spatele spre Wolfe şi nu se clinti decît după ce auzi uşa închizîndu-se.

— M-aţi chemat, domnule doctor ?

— A, dumneata eşti, domnule doctor Wolf ? Da, am lăsat vorbă că doresc să te văd. Avem de discutat ceva foarte important.

Aceste cuvinte fură rostite de Threadgold pe cînd mai stătea cu faţa la fereastră. Se întoarse apoi încet, ţinîndu-se ţeapăn, cu mîinile la spate — un om mărunt care-şi dă aere.

— Ia loc, domnule doctor Wolfe !

Wolfe se aşează pe marginea unuia din scaunele Chippendale, sprijinindu-se cu un braţ de spătar. Urmă un moment de tăcere, înainte ca Threadgold să vorbească.

— Regret că trebuie să ţi-o spun, domnule doctor Wolfe. Mă văd obligat să te concediez. N-ai reuşit la Navestock. Regret, dar acesta-i adevărul.

Wolfe rămase calm.

— N-aş putea spune că cele comunicate de dumneavoastră constituie o surpriză pentru mine, zise el, şi nu cred că mai avem ce discuta asupra acestei chestiuni.

— Sînt de aceeaşi părere. Dar am datoria să-ţi explic motivele mele. În primul rînd îţi lipseşte cu desăvîrşire tactul — tactul, domnule doctor Wolfe, tactul. Ai ofensat pacienţi vechi de-ai mei. Mi-ai provocat nenumărate neplăceri. Entuziasmul care nu e potolit de o anumită discreţie devine ceva periculos, foarte periculos.

— Fără îndoială.

Privirea lui Wolfe era îndreptată spre fereastră, departe de silueta măruntă şi îndesată care ieşise din cîmpul său vizual. Wolfe medita în tăcere. Dar Threadgold, ca orice făptură slabă, se temea de tăcere.

— Am scris unei agenţii din Londra, domnule doctor Wolfe, cerîndu-i să-mi trimită un om cu experienţă. Va veni peste o săptămînă. Obligaţiile dintre noi încetează din momentul în care îţi achit salariul pe o lună înainte. N-o să insist asupra acestei probleme. Fără îndoială că va trebui să-ţi cauţi altă locuinţă.

Se auzi clinchetul unor monete. Silueta măruntă, întunecată, se îndepărtă de lîngă fereastră şi numără zece livre pe care le aşează pe masă în două grămezi. Wolfe rămase locului.

— Vă mulţumesc.

— Pentru nimic, domnule doctor Wolfe. Eram obligat să fiu sincer cu dumneata.

— Aşadar, din acest moment nu ne mai datorăm nimic unul altuia.

— Întocmai.

— Atunci vă rog să-mi înapoiaţi harta şi hîrtiile pe care vi le-am înmînat zilele trecute.

Threadgold rămase nemişcat. Apoi se dădu cu trei paşi înapoi, îşi înfundă mîinile în buzunare, îşi umflă pieptul şi, privind peretele din faţa sa, rosti :

— Domnule doctor Wolfe, acele hîrtii nu mai există.

— Serios ?

— Era vorba de probleme în legătură cu exerciţiul practicii mele, şi fuseseră elaborate în perioada cînd te aflai în slujba mea.

— Vreţi să spuneţi că le-aţi distrus ?

— Întocmai. Le-am ars.

Wolfe se ridică de pe scaun. În întuneric, lui Threadgold i se păru că statura aceea înaltă începe să crească şi să se lungească. De afară pătrundea în tăcerea încăperii foşnetul vîntului prin frunzişul duzilor.

— Domnule doctor Threadgold, n-aveaţi nici un drept să ardeţi acele hîrtii.

— Chiar aşa ? Şi de ce nu, mă rog ?

— Am să vă spun îndată.

Deşi foarte calm, glasul lui Wolfe îi făcea lui Threadgold impresia că s-ar putea transforma dintr-o clipă în alta într-un uragan de mînie.

— Datele pe care vi le-am adus la cunoştinţă constituie fapte ce nu pot fi respinse sau tăgăduite. Arzînd aceste hîrtii, aţi adoptat poziţia unui om care are intenţia să ascundă adevărul.

— Domnule !

— În interesul dumneavoastră propriu şi în interesul...

Silueta măruntă şi întunecată ridică braţele în sus, într-un gest de vehementă indignare.

— Domnule doctor Wolfe, nici un cuvînt mai mult. Eu...

— Aşteptaţi !

Acest ultim cuvînt fu aruncat răstit, de parcă ar fi fost adresat unui cîine care lătră.

— Aţi ars hîrtiile. Foarte bine. Această comportare mă scuteşte de orice consideraţii sentimentale care m-ar fi putut influenţa. Am să aduc la cunoştinţa tuturor această atitudine. Am să am grijă să afle toţi cele întîmplate.

Threadgold fierbea ca o oală pusă pe foc.

— Domnule doctor Wolfe, te rog să părăseşti această casă ! Ia-ţi banii şi termină cu impertinenţele astea. Nu mai ai ce să cauţi în acest oraş, şi nu cred să se găsească cineva să te regrete.

— Încă n-am plecat din Navestock.

— Asta e o fanfaronadă şi o obrăznicie.

— S-ar putea să rămîn la Navestock. Dar nu e cazul să mai discutăm. Cu voia dumneavoastră, mă duc să-mi fac bagajul.

Wolfe strînse banii şi se întreptă spre uşă. Se opri un moment, de parcă ar fi vrut să mai spună ceva, dar se răzgîndi şi-l părăsi pe doctorul Threadgold, care rămase singur în încăperea ce se cufunda din ce în ce mai mult în întuneric.

Fata din casă aprinsese lampa din cabinet şi acoperise ceaiul lui Wolfe cu o farfurioară ca să-l păstreze cald. Lîngă ceaşcă se afla o farfurie cu pîine şi unt. Wolfe îşi lua ultima masă la Vila Prospect.

CAPITOLUL XVI

Era după masa de seară, și Jess scosese două fotolii pe veranda largă de la Ferma Mlaștinei. Noaptea era caldă și calmă. O lună plină, enormă și galbenă plutea pe bolta senină, trimițîndu-și valurile argintii peste frunzișul gardului viu, peste iarba și pietrișul aleii și făcînd ca cei doi chiparoși falnici să pară mai negri decît abanosul.

— Vino și dumneata mamă, să stai aici, afară.

— Draga mea, mai am de terminat rochia ta.

— O, dă-o încolo de rochie ! E o noapte superbă.

Doamna Mascall se lăsă convinsă, deși nu era o fire care să cedeze ușor cînd era vorba de problemele majore ridicate de viață. Bună, inimoasă și generoasă, era totuși un spirit din cele mai independente, chiar originală în anumite privințe, și înzestrată cu mult simț de prevedere. Nutrind simpatii și antipatii puternice, se dovedea o prietenă devotată sau un dușman mai degrabă disprețuitor decît agresiv. Își forma singură convingerile, la care nu renunța ușor, și era gata să se desolidarizeze, deschis, dar definitiv, de opiniile vecinilor săi.

Jess îi aduse un șal cu care îi acoperi umerii.

— Aș merita să fiu aspru dojenită dacă te-aș lăsa să răcești. Am să închid și ușa, ca să nu fie curent.

— Mulțumesc, copila mea.

Jess se așeză în fotoliu, cu capul ușor lăsat pe spate, lumina lunii căzîndu-i peste ochii pe jumătate închiși.

— Ți-e că domnul Wolfe te-ar putea dojeni, nu-i așa ?

— Și pe bună dreptate. El trebuie să aibă grijă de oameni. Ce minunat lucru să fii medic !

Fața doamnei Mascall era calmă și gînditoare, dar gura ei lăsă să mijească un zîmbet.

— Nici vorbă că e o viață frumoasă, draga mea.

— Cred că e aproape mai frumoasă decît viața de militar. Într-un fel, și aici e vorba de o luptă. Gîndește-te numai ce înseamnă să salvezi niște vieți omenești, ale acelora care aleargă la tine ori de cîte ori li se întîmplă ceva.

Doamna Mascall încuviință din cap.

— Am cunoscut medici și medici...

— Nu sînt toți.. Desigur ! nu pot fi toți la fel...

— Nu sînt toți la fel cu doctorul Wolfe, nu-i așa, Jess ?

Din fotoliul lui Jess se auzi un foit ușor. Dar ea continuă, cu capul lăsat pe spate, să privească mai departe chiparoșii și luna, fără să încerce să-și ascundă gîndurile care-i treceau prin minte.

— E adevărat, mamă, mă gîndeam la doctorul Wolfe.

Doamna Mascall nu se mai osteni să-i spună că știa acest lucru. Wolfe îi plăcea și ei, îi plăcea chiar foarte mult, așa că n-o surprinsese declarația sinceră a lui Jess.

Jess rămase o vreme tăcută.

— Nu ți se pare cumplit, mamă, ca banii să joace un rol atît de important în viață ?

— Crezi, scumpa mea ?

— Doar știi că el a descoperit tot felul de lucruri dăunătoare la Navestock. Ți-am povestit ce mi-a spus, nu ?

— Ai fost foarte sinceră, Jess.

— Și că Turrell-ii și tatăl lui Edith Wilks și încă mulți alții se comportă groaznic cu el, fiindcă e cinstit și nu se lasă intimidat. Eu numesc asta lașitate. Aș vrea să le pot spune cîteva cuvinte !

Doamna Mascall respiră adînc. Această declarație o mișca, dar o și amuza totodată.

— N-ai de ce să te arăți mirată, Jess. Cînd apare un om capabil, care-i calcă pe ceilalți pe bătătură, aceștia înjură și devin furioși.

— De acord, dar de ce să fie meschini și lași ? Ei sînt cei avuți, pe cînd el e sărac, după cum știi.

— E greu cînd ești sărac.

— Cred că nu vrei să spui că e urît să fii sărac.

— Desigur că nu, capila mea. Crezi oare că John Wolfe ar fi bărbatul de astăzi dacă n-ar fi fost obligat să lupte ?

Asemenea încălcări i-au călit ; e un om întreg, nu un fecior de bani gata. Nu eşti singura persoană cu care a stat de vorbă, scumpa mea. Şi cînd te mai gîndeşti la condiţiile în care a fost obligat să lucreze ! Mai că-mi vine să-l alint pentru asta.

Jess se aplecă peste braţul fotoliului.

— Eşti o comoară ! Noi am gîndit totdeauna la fel, nu-i aşa, mamă ?

— Am cunoscut şi noi ce-nseamnă nesiguranţa zilei de mîine, lipsurile şi pîinea uscată.

— Mamă dragă, dar ştii...

Rămase dreaptă şi gravă în lumina lunii, cu mîna stîngă sprijinită de fotoliul mamei sale.

— Ştii, mă simt ca o soră faţă de el. E atît de singur !

— Te înţeleg, Jess. Nu e nici un rău într-asta.

— Oamenii din Navestock îi fac viaţa imposibilă. Crezi că doctorul Threadgold se va întoarce împotriva lui ?

— Cred că doctorul Threadgold e capabil de orice.

— Vrei să spui că...

— Nu m-ar mira să se comporte ca un om care are de ascuns ceva.

— Atunci e şi el la fel cu ceilalţi. Şi tot s-au coalizat. împotriva lui.

— Şi-au să încerce să scape de el. Dar nu-ţi mai bate capul cu asta. Un tînăr nu poate trăi numai cu aer. Şi doctorul Wolfe n-o să moară dintr-asta. Nu-l merită Navestock-ul, şi el va şti să se descurce într-altă parte.

Jess admira luna.

— Dar tocmai asta mi-ar displăcea.

— Ce anume ?

— Să se dea bătut. Ar trebui ca lucrurile să se întîmple ca în romane. Ivanhoe n-a fost învins ; oamenii curajoşi nu se lasă înfrînţi. Nu-i drept. Trebuie să mai existe la Navestock şi din cei care să-şi dea seama de valoarea lui. Mamă, să nu-l mai chemi niciodată pe bătrînul Threadgold dacă...

— Nu-l mai chem.

— Atunci o să-l chemăm pe doctorul Wolfe. Are deci un pacient.

— Îţi mulţumesc, scumpa mea ! Probabil c-ai să te rogi să mă şi îmbolnăvesc. Dar ştii, cu o singură rîndunică...

— Bine, dar foarte curînd o să aibă mai mulți. Cred că sîntem datori să-l ajutăm. Mă înfurie grozav gîndul că o bestie bătrînă ca Turrell și șoarecele acela mic de Wilks își pot face toate mendrele.

Doamna Mascall întinse șalul, și-l reașeză iar pe umeri. Jess, care observase mișcarea, o întrebă :

— Ți-e rece, mamă ?

— Nu, draga mea. Dar cred că e timpul să intrăm în casă.

— Cum dorești.

— Jess, o să ne străduim totdeauna să fim bune una cu alta.

Ceva din spusele mamei sale îi merse lui Jess drept la inimă. Sări din fotoliu și se cuibări în poala maică-si, cuprinzîndu-i gîtul cu brațele.

— Ești adorabilă ! Să nu crezi c-o să ne certăm vreodată ! Și eu îi iubesc pe oamenii cinstiți și curajoși.

— Nu cred să ne certăm vreodată în privința asta.

Cu această ființă plină de mîndrie și de sinceritate în brațele ei, Mary Mascall depăna gîndurile unei mame, gînduri jumătate fericite, jumătate întristate. Cunoștea atîtea lucruri despre viață, pe care Jess le ignora, și știa să vadă mult mai departe decît dînsa. Dar ajunsese la înțelepciunea vîrstei mature, care ne învață că e lipsit de noimă și de înțelegere să descurajezi tinerețea. Curajul cheamă curaj și adevărul pretinde adevăr. Vorbim despre aroganța, neechibzuința și încăpățînarea tinereților, uitînd de cîte ori acest spirit tineresc s-a avîntat deschizînd calea cu prețul propriilor sale aripi zdrobite. Tinerețea e capabilă să sufere sau poate fi destinată suferinței. Sînt oameni care nu reușesc să trăiască pînă nu sorb din cupa suferinței. Leneșii și trîndavii aflați printre noi nu merită decît să fie striviți.

Aceeași lună rotundă, strălucind deasupra Fermei Mlaștinii, privea și la Wolfe, care pășea ca un atlet ce se antrenează de-a lungul șoselei spre Wannington. Își transporta lucrurile la „Buturuga strîmbă", un han mic și bătrînesc, situat la extremitatea Străzii regale, unde închiriase o cameră pentru o săptămînă. Era singurul han din

Navestock care nu-i aparținea lui Turrell, și Wolfe știa cite ceva despre patronul lui. În realitate, „Buturuga strîmbă" era proprietatea lui Joshua Crabbe, iar Ragg, hangiul, fusese vizitiul lui Crabbe cu mulți ani înainte.

— Cum, îl părăsiți pe doctorul Threadgold ?

— Da, l-am părăsit.

— Îmi pare rău.

— Ești o excepție, domnule Ragg.

— N-am știut.

Ragg personal luă pe umeri bagajul lui Wolfe și-l urcă sus, în camera lui. Era un om sobru și conducea un local la fel de auster ca și el, mîndrindu-se că „orice om cuviincios poate intra și bea un păhărel de vin bun, fără s-audă vorbe urîte sau înjurături care să-mi strice reputația localului". Domnul Ragg avea obiceiul să debiteze mici predici de după tejghea și să rostească sentințe în timp ce umplea paharele cu bere. Dacă se poate imagina un hangiu puritan, atunci întruchiparea acestuia era domnul Ragg. Casa lui era curată și lustruită de parc-ar fi fost puntea de comandă a unui vas de război. Odaia lui Wolfe era toată în alb : pereți albi, perdele albe de creton, cuvertură albă ; pînă și mobila era vopsită în alb.

— Asta nu-i mobilă veche și sobră de stejar, domnule doctor, pe care să poți timp de cincizeci de ani să-ți freci pantalonii și să-ți ștergi degetele fără să se cunoască. Murdăria trebuie să iasă la iveală, domnule, la fel ca păcatele. Numai așa poți ști unde să freci cu săpun și să dai cu pensula.

Wolfe își despachetă bagajul la lumina unei lumînări, apoi se așeză în fața mesei de toaletă spre a-și face socotelile. Primise în total de la Threadgold vreo 70 de lire, dar o parte din bani îi cheltuise pentru lenjerie nouă, ghete, un costum, pantaloni de călărie, cîteva instrumente de chirurgie, cărți, binefaceri și tutun. Îi mai rămăseseră vreo patruzeci de lire, sumă nu prea mare pentru lupta ce-l aștepta. Meditînd fără iluzii asupra acestei realități, coborî în camera lungă și joasă din spatele circiumii, ca să ia masa de seară : bere, friptură rece, pîine și brînză.

Cu aerul său sobru, domnul Ragg îi arăta multă considerație lui Wolfe.

— Vă rog să priviți această cameră ca apartamentul dumneavoastră particular. Cîțiva domni liniștiți și respectabili vin pe-aici din cînd în cînd să fumeze o pipă. Dar ei n-au să vă deranjeze, domnule doctor.

După cină, Wolfe își aprinse pipa și porni să facă o plimbare pe una din străzile principale. Voia să fie singur, spre a-și limpezi problemele și spre a-și face planuri cu privire la viitorul imediat. Apucase pe șoseaua spre Wannington și trecu pe lîngă plopii lombarzi de lîngă locuința bătrînului Crabbe ; pe dealul opus, domeniul „Iertări" se profila ca o masă întunecată în lumina lunii și în ceața albicioasă care plutea deasupra văii rîului Wraith.

Situația era disperată, cum nu și-ar fi dorit-o decît un cutezător „vînător de balauri". Wolfe se îndoia c-ar putea exista o singură persoană cu oarecare influență la Navestock care să-i dorească binele. Un om nu poate trăi și lupta hrănindu-se doar cu aer și cinste, iar această sumă de patruzeci de lire i se părea prea prețioasă ca s-o risipească de dragul unei încăierări. Îi lipseau toate cele necesare meseriei sale. Dacă se hotăra să se stabilească la Navestock, însemna să înceapă fără nici un pacient ; iar dacă s-ar trezi cu pacienți, n-avea medicamente și nici instrumentar. Nu avea măcar o trusă de obstetrică, acel simbol indispensabil care consacră un practician în medicină generală. N-avea cabinet, n-avea firmă și nici cal de droșcă sau de călărit.

Dar nici să se retragă din luptă nu-i venea bine. Wolfe nu-i spusese lui Threadgold că deținea copiile hărții și ale celorlalte însemnări distruse. Afară de asta, nu era lipsit de unele avantaje importante într-un eventual atac. La Wannigton, la o depărtare de cincisprezece mile, săptămînalul radical ducea o campanie împotriva anumitor cazuri de corupție. Directorul ziarului *Trompeta Wannigtonului* era un tip roșcovan, mărunțel și agresiv, urît din toată inima de reprezentanții capitalului. Wolfe întrezări aici o posibilitate. *Trompeta Wannigtonului* circula și la Navestock, și poate că directorul ar fi dispus să publice unele din datele sale în coloanele ziarului.

La Navestock, întreaga autoritate locală se găsea în mîinile Consiliului comunal. Montague Threadgold era reprezentantul său medical și medicul Uniunii Nave-

stock-ului. Robert Flemming deținea calitatea de președinte, iar oamenii cu care colabora erau tocmai aceia pe care Wolfe trebuie să-i atace. Jasper Turrell era unul dintre cei care trăgeau sforile îndărătul acestui areopag. Negustorii, cum ar fi bătrînul Hubbard și Butler, măcelarul, care funcționau ca epitropi și consilieri comunali, erau legați prin interese de magnații locali ai negoțului. Mai mult, printre cei care împărțeau dreptatea la Navestock în cadrul „Judecătoriei pentru săraci" erau plasați din oficiu Turrell, Wilks și alții de aceeași teapă. Legea însăși era incompletă, complicată, greoaie și neprecisă. Pînă acum, nici o autoritate centrală nu reușise să constrîngă autoritățile locale să ia măsuri de îndreptare a unor condiții necorespunzătoare. Se vorbea despre reforme și se făcea multă agitație, dar la țară oamenii erau lăsați la bunul plac al privilegiilor, al indolenței și al unui egoism încăpățînat. Asistența publică constituia un scandal, deoarece nu era decît un mijloc pentru negustorii locali să-și voteze ei înșiși venituri luate din buzunarul săracilor.

Wolfe se gîndea la preotul Robert Flemming. În calitatea sa de președinte al atîtor instituții ar fi trebuit să aibă un cuvînt hotărîtor în politica locală și în realizarea unor reforme. Lui Wolfe i se părea c-ar fi nimerit să se adreseze lui Robert Flemming, să-i expună faptele în întregime și să apeleze la el ca la un om cinstit și de onoare. Era posibil ca această întrevedere să nu ducă la nici un rezultat, dar, oricum, trebuia să li se spună adevărul acestor „părinți" ai orașului. Vor respinge faptele sau le vor da uitării, dar tot atît de bine se puteau găsi printre ei unul sau doi care să dea dovadă de conștiință și să deschidă apoi gura.

Wolfe se gîndi și la Jess Mascall. Orice s-ar fi întîmplat, această „Doamnă a Visurilor Sale" își păstra aceeași putere asupra lui. Wolfe ținea mult la părerea lui Jess. Mai curînd ar fi înșelat bunăvoința unui întreg oraș decît să rişte ca cea mai ușoară umbră de deziluzie să-și facă loc în mintea ei. Pentru Wolfe, ea reprezenta adevărata imagine a vieții, așa cum ar fi trebuit să fie : luminoasă, sinceră și neprihănită. Trezise în el o dragoste cavalerească și un fel de adorație, sentimente care devin realități pline de fervoare în inima unui bărbat adevărat.

Se hotărî să se ducă a doua zi la Ferma Milaştinii s-o vadă pe Mary Mascall. Era o femeie în faţa căreia îşi putea deschide inima. Presimţea că ea-l va înţelege, că putea să aibă încredere în ea şi că-i va întoarce, în schimb, aceeaşi încredere.

În vremea asta, în micul salon de la hanul „Buturuga Strîmbă", domnul Ragg şi cu Adam Grinch, grădinarul bătrînului Crabbe, petrecuseră o jumătate de oră fumîndu-şi împreună pipele. Înainte de întoarcerea lui Wolfe, Grinch părăsi hanul şi se îndreptă glonţ spre locuinţa de piatră a lui Joshua Crabbe, acolo unde plopii lombarzi apăreau ca nişte săgeţi argintate în bătaia lunii.

CAPITOLUL XVII

Robert Flemming tot amînase elaborarea predicii sale de duminică pînă în ultimul moment, și sîmbătă dimineața se așează plin de hotărîre la biroul său. Flemming nu era înzestrat cu darul de a se exprima cu ușurință. Nu reușea să prelucreze materialul, se agita nerăbdător în scaun și se lupta cu inspirația pe care încerca s-o cheme într-ajutor. Viața sa spirituală devenise comodă și banală, tot așa cum se îngrășase pe nesimțite în ultimii zece ani. Obișnuia să se repete, și-și rostea predicile cu indiferență și superficialitate, de parc-ar fi fost un brutar care distribuie pîinile.

În dimineața cînd Wolfe sună clopotul, caietul de predici al lui Robert Flemming zăcea pe biroul său, cu cîteva fraze însăilate neglijent pe partea dreaptă a paginii. Flemming stătea în fața ferestrei și-și ascuțea o pană de scris. Era lipsit de inspirație și, ca atîtor oameni care se exprimă greu, îi venea mai lesne să lucreze cu mîinile decît cu capul, încercînd să-și stimuleze ideile jucîndu-se cu cuțitul, cu colecția sa de fluturi sau manevrînd o uncaltă aflată la îndemînă.

...Acum, că recolta a fost strînsă, eu cred, dragi prieteni, că a sosit momentul să ne reculegem și să ne gîndim la nesfîrșita bunătate arătată nouă de Cerescul Părinte. Cînd mă uit la ogoarele noastre, îmi dau seama cît am fost de binecuvîntați și cît sîntem de fericiți în pace și bună înțelegere, singurele valori care fac viața demnă de a fi trăită.

„Să nu uităm că Dumnezeu e generos și că..."

Aici, Flemming se împotmoli şi nu mai izbuti să iasă din sărăcia de idei în care se zbătea. Se tot foia, îşi muşcă pana, se ridică şi trase storurile. Era iritat fără motiv, numai fiindcă soarele strălucea şi făcea din şederea sa în casă o adevărată pedeapsă.

Predica săptămînală devenise pentru el o corvoadă care-l apăsa din ce în ce mai mult. Starea sa de spirit ar fi putut fi caracterizată prin cuvintele : „La naiba. Despre ce oare aş mai putea să le predic miine ?“ Avea impresia că repetase la nesfîrşit tot ce-ar fi avut de spus. Într-adevăr, e vremea recoltei. Dar iarăşi aceleaşi metafore dulcegi şi aceleaşi pilde, aceleaşi expresii plate şi mieroase despre adorare şi recunoştinţă. Şi în această dimineaţă se agăţa puternic de ele, dar nu izbutea să dea uitării albastrul cerului şi nici lumina soarelui, şi de aceea fu cuprins de un fel de ciudă împotriva biroului şi a condeiului său. Dac-ar fi putut să le vorbească acestor oameni despre ouă de păsări, cum se prind fluturii, despre ciuperci, mobilă veche de stejar sau despre războiul din Crimeia ! Se surprindea în fiecare lună că recurge la predicile întocmite cu mulţi ani în urmă. Nutrea un fel de prejudecată împotriva acestui subterfugiu, o împotrivire sportivă care nu vrea să admită că nu mai poate ochi aşa cum ochea în urmă cu zece ani.

Gîndul acesta îl copleşi în timp ce stătea la fereastră, ţinînd în mîini pana şi cuţitul.

„Cum se face că am atît de puţine lucruri să le spun acestor oameni, se întreba el singur. Să fie oare din pricina căldurii ? Te seacă de parc-ar fi o baltă“.

Dar se simţea nervos şi nemulţumit.

— Un domn doreşte să vă vadă.

Flemming nu auzise cînd se deschisese uşa. Se întoarse destul de brusc, încruntînd din sprîncenele sale cărunte.

— Nu pot primi pe nimeni în dimineaţa asta. Sînt ocupat. Cine este ?

— Domnul doctor Wolfe.

— Wolfe ?

— Da, asistentul doctorului Threadgold.

Flemming se îndreptă spre biroul său, şovăi o clipă, apoi îşi închise caietul cu predici.

— Poftește-l înăuntru.

Contrastul dintre cei doi oameni te izbea în această dimineață de august, poate fiindcă acele caracteristici care-i deosebeau erau reliefate la maximum. Flemming, ponderat și placid, cu figura și privirile moi, se mișca domol, ca un om a cărui inimă învăluită în grăsime e gata să-l lase fără respirație la urcușul unui deal. Trăsăturile chipului său apăreau lipsite de fermitate, în comparație cu profilul ascuțit și decis al lui Wolfe. Mîna sa voluminoasă îți dădea senzația unui ghem de lînă moale.

— La loc, domnule doctor Wolfe. Cu ce îți pot fi de folos ?

Wolfe se așeză cu spatele spre lumină.

— E vorba de o problemă întrucîtva personală.

— O !

— M-am despărțit de doctorul Threadgold. De fapt ne-am certat.

— Îmi pare rău.

Robert Flemming nu păru surprins de această noutate. Se arăta mirat numai în ce-l putea privi pe el această ceartă. Wolfe îi înțelese privirea și răspunse :

— Probabil că voi fi obligat să părăsesc Navestock-ul, dar înainte de a pleca am de predat un soi de moștenire.

— O ! Pentru asta ați venit la mine ?

— Îmi dați voie să vă explic ?

Wolfe stătea aplecat înainte, sprijinindu-și coatele pe genunchi. În timp ce vorbea, urmărea expresia feței lui Flemming.

— Domnule, n-am să lungesc vorba. La o lună de la instalarea mea la Navestock mi-am dat seama de condițiile insalubre ale acestui oraș. În asemenea situații se caută cauzele. Așa cum am învățat, am început cîteva cercetări care stăteau în posibilitățile mele. N-a trecut mult însă, și m-am izbit de prejudecăți și de o serie de piedici. Dumneavoastră, care cunoașteți bine Navestock-ul, înțelegeți ce vreau să spun.

Flemming rămase nemișcat în fotoliul său.

— Continuă, domnule doctor.

— Recunosc că ardoarea mea putea să pară cam indiscretă și excesivă. În felul acesta, situația a devenit neplăcută.

— Am auzit cîte ceva.

— Atunci am predat personal rezultatul cercetărilor mele doctorului Threadgold.

— Vrei să spui că-l consideri răspunzător ?

— El mi le-a cerut, domnule.

— Şi ce părere are despre însemnările dumitale ?

— Le-a pus pe foc, domnule Flemming, le-a ars fără permisiunea mea.

Flemming nu era o fire care să-şi piardă cumpătul uşor, dar de data aceasta se ridică descumpănit, cu un chip aspru şi încruntat.

— Vrei să spui că doctorul Threadgold a ars hîrtiile dumitale ?

— Acestea sînt faptele. Cel puţin aşa mi-a spus. Şi m-a concediat. Un singur lucru nu i-am spus. Că am păstrat copii după toate hîrtiile pe care le-a ars. Arzîndu-le, a pierdut încrederea şi stima mea.

Ochii lui Flemming se întîlniră cu ai lui Wolfe şi rămaseră fixaţi într-o expresie interogativă. Era de parcă preotul ar fi pătruns prin ochii lui Wolfe în sufletul acestuia, descoperind acolo lucruri care-l neliniştiră şi-i dădură un sentiment de teamă.

— Declaraţia dumitale e foarte gravă, domnule doctor Wolfe. Dar dacă concluziile dumitale nu sînt sigure ?

— Sînt fapte evidente, domnule.

— Şi faptele sînt supuse interpretării.

— Chiar cînd le poţi mirosi, vedea, proba şi pipăi ?

Flemming se ridică, îşi netezi pulpanele hainei şi, stînjenit oarecum, se îndreptă spre cămin. Luă o pipă, deschise tabachera şi-ncepu să-şi înfunde pipa cu tutun, din care cădeau firicele pe covor.

— Ce anume te împinge să te erijezi în reformator ?

Figura lui Wolfe se întunecă. Întrebarea trăda fie anumite motive ascunse, fie o indiscutabilă obtuzitate morală din partea celui care o pusese.

— Consider că e vorba de o problemă de conştiinţă.

— A ! Se poate.

— Nu cred să mai fie nevoie de justificări suplimentare.

Se uită la Flemming şi observă că i se aprinsese faţa. Preotul se enervase. Oamenii care predică enoriaşilor

vreme de treizeci de ani devin susceptibili cînd un laic îndrăznește să-i contrazică.

— Să admitem că-i vorba de conștiința dumitale. Venind aici, presupun că ai avut un motiv.

— Acela de a face cunoscute faptele. S-ar putea să nu mai fiu aici ca să văd și rezultatele. Dar înainte de a pleca vreau să le aduc la cunoștință în mod public.

— Și mai departe, domnule doctor Wolfe ?

— Mi se pare că sînteți președintele Consiliului comunal al Navestock-ului. M-am gîndit că s-ar putea să fiți de acord să vă folosiți de autoritatea dumneavoastră spre a face cunoscute deficiențele sanitare ale orașului.

Pe deasupra pipei sale din spumă de mare, Flemming îi aruncă lui Wolfe o privire deschisă, dar plină de surprindere. Se sprijinea cu cotul de marmura căminului.

— Stimate domnule doctor, mi-am făcut o regulă din a nu mă amesteca neîntrebat în treburile particulare ale enoriașilor mei.

— Dar sînt oare acestea treburi particulare ?

— Fără îndoială că da, într-un anume sens. Nu am calitatea să mă duc la vecini și să-i sfătuiesc să-și curețe grajdurile. Haide, domnule doctor, fii mai înțelept, dovedește mai multă elasticitate. Reformele nu se înfăptuiesc în spirit belicos.

— Regret, domnule, dar eu cred că dimpotrivă.

— Nu sînt de acord.

— Atunci nu ne putem înțelege.

Cu fața congestionată și ochi răi, preotul se îndreptă spre fereastră. Ca și Montague Threadgold, era și el înclinat să întoarcă spatele acestei probleme. De altfel, nici nu-i făcea plăcere să admită că prezența lui Wolfe domina încăperea și-l îndemna să privească pe fereastră.

— Domnule, nu vreau să vă las impresia că sînt îngîmfat, dar vă asigur c-am fost absolut cinstit cu privire la tot ce v-am relatat.

— Nici nu mă îndoiesc, domnule doctor. Eu afirm doar că metodele dumitale nu sînt judicioase.

— Trebuie să-i învățăm pe oameni să cunoască adevărul.

— Ce înseamnă adevărul ?

— Nu pretind că sînt infailibil.

— Asta voiam să spun și eu.

— Dar presupunînd că un om ar păstra un butoi cu pulbere sub vatra căminului său și că ignorează pericolul, nu credeți că în acest caz conduita mea devine limpede?

— Comparația dumitale e tot atît de exagerată ca și ideile dumitale reformatoare.

— Chiar dacă vă veți convinge de realitatea faptelor?

— Nu sînt expert în probleme sanitare, și mă feresc de tinerii grăbiți. Tot ce știu, domnule doctor, e că oamenii au trăit aici de-ajuns de mulțumiți vreme de generații. Și dacă socotești că eu, ca om cu oarecare autoritate prin părțile acestea, am să mă apuc să semăn discordie și certuri între grupuri, stîrnind animozități, greșești foarte tare. Sînt o fire care dorește ca pacea să domnească între oameni. Nu vreau să devin eu însumi o chemare la ură și lipsă de caritate.

Wolfe se ridică. Spusese esențialul și nu avea de gînd să-și continue pledoaria.

— Toate reformele au întîmpinat greutăți, domnule Flemming.

— Crezi?

— N-aș vrea să vă par dogmatic; dar, cîtă vreme o problemă nu devine urgentă și arzătoare încît să-i oblige pe oameni să-și riște prieteniile, nu se pot înfăptui mari schimbări. Trebuie să ne obișnuim să privim lucrurile în față. De altfel, istoria ne învață același lucru.

Flemming se întoarse pe jumătate de la fereastră.

— Condițiile de viață s-au schimbat, domnule doctor.

— Dar oare oamenii s-au schimbat? Au devenit mai generoși, mai puțin dispuși să-și uite propriile lor interese?

— Sîngele rău pe care ni-l fac oamenii nu dovedește nimic.

— Cînd oamenii îți fac sînge rău e semn de corupție.

Wolfe își luă pălăria de pe masă, rămase un moment pe gînduri și apoi îi întinse mîna lui Flemming.

— Sînteți mai în vîrstă și aveți mai multă experiență decît mine. Tot ce v-am relatat a fost spus cu deplină sinceritate. Dacă un om lovește cinstit, sînt gata să-i primesc loviturile.

Flemming îi dădu mîna cu oarecare șovăială.

— Nu mă îndoiesc, domnule doctor, de sinceritatea dumitale.

— Mulţumesc.

Mîinile lor se despărţiră.

— Voi mai reflecta asupra celor discutate.

— Oricînd veţi dori să cercetaţi...

— Da, da. Revino într-una din zile. Dar cînd pleci?

Flemming se uită atent la Wolfe şi se înroşi tot, dîndu-şi seama că cele spuse ar putea fi interpretate greşit.

— N-am vrut să insinuez...

— Nici nu m-am gîndit la aşa ceva.

— Atunci, revino. Şi adu şi ceva din însemnările dumitale, dacă doreşti.

Cei doi se despărţiră. În ce-l priveşte pe Robert Flemming, acesta n-a mai fost în stare să-şi continue pregătirea predicii de duminică.

Nu era încă unsprezece cînd Wolfe coborî aleea St. Jude, traversă piaţa şi se îndreptă spre Strada Sudului, spre rîu. Întrevederea cu Robert Flemming îi demonstrase ce imensă masă de prejudecăţi şi de apatie stăpînea oraşul Navestock. Dacă n-a fost chip să clintească un om cu poziţia lui Robert Flemming, înseamnă că doar o catastrofă i-ar mai putea scutura din indiferenţa lor pe cei care deţineau puterea. Interesele locale erau prea puternice şi prea strîns împletite între ele.

Wolfe apucă pe şoseaua către Ferma Mlaştinii, frămîntat de gînduri amare şi simţindu-se din ce în ce mai puţin ispitit să lupte în continuare pentru interesele oraşului Navestock. Cînd ajunse pe culmea Dealului Piersicilor aruncă o privire înapoi spre oraş, şi zîmbi la ideea c-ar putea să devină un profet asemenea lui Iona şi, îmbrăcat în piei de animale, să gonească de-a lungul străzilor Navestock-ului, strigînd : „Vai, vai şi amar de acest oraş". Profetul ar fi fost ridicat şi dus pe sus la ospiciu ca orice nebun sau s-ar fi putut trezi chiar în închisoarea din Wannington. Oamenii nu cedează decît sub ameninţarea pistolului. Puţini fac excepţie de la această regulă. Nu ne lăsăm convinşi decît de frică.

Plimbarea spre Ferma Mlaştinii îl împrospătă şi-l calmă. Nu avea ezitări cu privire la viitorul său, fiind

mult prea înăsprit ca să cadă pradă pesimismului sau panicii. Pătrunse în grădina Fermei Mlaștinii cu un aer mai grav ca de obicei și fără dorința, deocamdată, de a o întâlni pe Jess. Venise s-o vadă pe Mary Mascall și să discute între patru ochi.

Ea îl zărise de la fereastra cămării, pe cînd urca aleea pietruită. Din felul cum călca ghicise că a venit cu un anume scop.

— Cum se face că ai venit pe jos ?

Îl întîmpină în ușă. Avea mînecile suflecate și fața îmbujorată, deoarece trudise toată dimineața la conservarea fructelor în cămară.

— Vă deranjez ?

— Deloc. Intră. Peste zece minute e gata masa. Azi am rămas singură.

Wolfe se arătă bucuros la auzul acestei vești, și Mary Mascall continuă :

— Jess e dusă la Poiana Cerbului, la o serbare a secerișului. Se înapoiază tîrziu.

— Atunci intru.

Mary Mascall nu era o persoană mărginită. Wolfe venise cu intenția să-i vorbească. Așa că-i spuse femeii de serviciu :

— Sally, pune un tacîm pentru domnul doctor Wolfe și adu mîncarea la masă. Pe urmă poți să-ți vezi de treburi.

Primul lucru pe care-l rosti Wolfe, cînd rămaseră singuri, fu :

— Am fost concediat.

Mary Mascall nu ridică privirea de la friptura rece pe care o tăia în felii.

— Am bănuit de cum te-am zărit venind pe alee.

— Adevărat ?

— Da, eram aproape sigură.

Wolfe se juca cu un cuțit luat de pe masă, făcînd să se reflecte lumina soarelui în lama strălucitoare. Avea de mărturisit lucruri grave și nu știa cu ce să înceapă.

— Threadgold și cu mine ne-am certat din pricina condițiilor de igienă ale orașului. Trebuia să ajungem aici. Abia acum mi-am dat seama. Vin de la o discuție pe care am avut-o cu domnul Flemming.

Doamna Mascall îi întinse farfuria.

— Robert Flemming e un om cumsecade, dar pe care osînza conducerii l-a făcut greoi.

— Așa este. Aveți ochi pătrunzători.

— Atît mă mai pricep și eu la oameni.

— Mă bucură acest fapt. În ce mă privește, îmi vine al naibii de greu. Aș vrea să rămîn la Navestock și să lupt.

— Asta te caracterizează, dar...

— Dar ?

— La ce-ți va folosi, tinere, să te zbați și să te izbești cu capul de o serie de catîri bătrîni și îndărătnici ? Pentru că așa se va întîmpla.

— Cele ce-mi spuneți sînt adevărate.

— Presupun că nu ești bogat ?

— Am patruzeci de lire și îmbrăcămintea.

— Așa, așa ! Și nu cunosc nici un om de treabă care să te poată ajuta s-o pornești. Dacă ai fi avut o bază de plecare, era altceva.

— Nu mă înspăimîntă greutățile începutului.

— Pe nici un bărbat n-ar trebui să-l înfricoșeze. Și apoi Jess — dar n-are rost s-o amestecăm pe Jess în această discuție.

Wolfe privi țintă la doamna Mascall.

— Ca să fiu sincer, pentru asta mă aflu aici.

— Adevărat ?

— E vorba despre Jess. Îmi permiteți să vă mărturisesc ce-aveam de spus ?

— Vrînd, nevrînd, va trebui să te ascult.

Nervozitatea lui Wolfe se traducea printr-o stare de încordare care făcea să-i strălucească ochii și să vorbească cu un glas mai scăzut. Nu-i venea ușor să-și descarce sufletul, și propria sa sinceritate ba îi dădea ghes, ba îl stingherea la fiecare cuvînt. O ciudată și naivă sfială îl făcea să pară cu zece ani mai tînăr. Începea o frază, o schimba la mijloc, n-o termina bine și începea alta. Era atîta căldură în naivitatea sa, încît doamna Mascall nu se mai sătura privindu-l, cu ochii încărcați de afecțiune, pe sub pleoapele pe jumătate închise.

După ce termină mărturisirea, coborî privirea în farfurie. Doamna Mascall îl urmărise tăcută, fără să-l în-

trerupă. Lui Wolfe îi lipsea curajul să se uite la ea. Avea impresia că a înşiruit o spovedanie fără înţeles.

— John, ai vorbit ca un bărbat.

Surprins, John ridică ochii şi tresări de emoţie. Cuvintele fuseseră rostite atît de sincer şi de natural!

— În viaţa mea nu m-am simţit atît de încurcat.

Mary Mascall zîmbi:

— Nu-i uşor să mărturiseşti anumite lucruri.

— Mai ales cînd eşti pătruns de seriozitatea lor.

— Vino-ncoa băiete, şi sărută-mă!

Wolfe o îmbrăţişă. Părea atît de puternic şi de clocotitor de viaţă, de parc-ar fi fost un înotător care, într-o dimineaţă de vară, urcă la suprafaţă din adîncul mării.

— Eşti bărbatul pe care mi l-aş fi dorit pentru fata mea.

— Dar ea nu trebuie să afle nimic. N-ar fi corect. Înţelegeţi ce vreau să spun. Deocamdată n-o prea ştiu ce se va întîmpla cu mine. S-ar putea ca-n zece zile să mă văd obligat să plec în lume. Dar o să mă descurc. O să învinge piedicile care-mi stau în drum. Doresc numai să-mi acordaţi încredere.

— Aşa am să şi fac.

— E posibil să nu vă scriu decît o dată pe lună, ca un frate. Dacă nu voi fi prea departe, am să caut să vin din cînd în cînd pentru o zi, două. Dar ţin ca ea să fie liberă, complet liberă. Să nu se gîndească la nimic, să nu se simtă obligată cu nimic. Cînd am să devin omul care nădăjduiesc c-am să ajung, atunci situaţia se va schimba.

Mary Mascall se uită la el cu ochi umezi şi strălucitori.

— M-ai făcut să plîng, băiete...

— Dar nu vreţi să spuneţi că n-ar trebui...

— Ce copil mare eşti! Vorbeşti ca şi cînd conştiinţa mea n-ar fi fost de acord cu fiecare cuvînt pe care l-ai rostit!

CAPITOLUL XVIII

Sub unul din cedrii falnici ai domeniului „Iertării", un bărbat îmbrăcat într-o haină ușoară de vară stătea tolănit într-un fotoliu de trestie. În dreapta sa era o măsuță verde de grădină, pe care se aflau cărți și reviste, o carafă cu whisky, sifon și pahare. Printre crengile cedrului se strecurau razele soarelui, dar umbra marmorată se potrivea de minune cu calmul rece al acestui om, care considera lenea ca un lucru necesar existenței. Pajiștile impecabile de la „Iertări" se desfășurau de o parte și de alta a bărbatului care zăcea tolănit cu fața spre terasele și zidurile din cărămidă roșie și piatră cenușie, cu ferestre și stîlpi în stil Tudor.

Nu era pic de vînt, și fumul țigării din care pufăia acest bărbat se urca în rotogoale albăstrui. Închidea din cînd în cînd ochii, ca un Buda pierdut în contemplație și pe care întîmplările lumești nu reușesc să-l tulbure. Vibrațiile unui arc întins ori zgomotul săgeții care-și atinge ținta nu izbuteau să-l facă să-și întoarcă măcar capul. Un cinic spusese cîndva despre Percival Harkness că poate doar trîmbițele Ierihonului ar fi reușit să-l facă să-și deplaseze mutra cu o jumătate de centimetru. Acest om încîntat de sine, sclivisit, original și infailibil, poseda arta de a ține lumea la distanță și de a-și satisface toate capriciile. Era înalt și impunător, și manifesta personalitate în felul cum își înclina capul infatuat și te privea ironic cu ochii săi de un albastru înghețat.

De douăzeci de minute, o femeie în rochie albă și cu o pălărie mare galbenă de pai trăgea cu arcul într-un mic luminiș, situat între pajiștile întinse și cedrii înalți. Cînd

termină tolba cu săgeți se îndreptă agale, cu chipul indiferent, spre țintă, pentru a-și număra punctele marcate și a-și strînge săgețile risipite, după care se întoarse la locul ei. Din cînd în cînd arunca o privire bărbatului din fotoliu. Avea o siluetă frumoasă, care ieșea și mai mult în evidență atunci cînd își încorda arcul. Trăgea bine la țintă, căci erau puține săgețile care, după ce-și luau zborul în soare, se înfigeau pieziș în iarbă. Cureaua de piele de la încheietura mîinii stîngi era prinsă cu un fir de mătase roșie.

— Nu vii să tragi cu arcul ?

Bărbatul abia se învrednici să deschidă ochii.

— Ce energie ai ! Sînt incapabil să mă compar cu tine.

— Dar ar trebui să te simți provocat de măiestria mea de a trage cu arcul. Oamenilor le place întrecerea.

— Prefer să stau locului și să aplaud ! Unde mai pui că pentru a putea să te urmăresc ar trebui să mă ridic, să întorc fotoliul, să număr scorul, cinci negre, șase galbene și așa mai departe.

Femeia se întoarse tacticos și slobozi o săgeată care lovi marginea țintei, deviind în crengile unui cedru.

— Asta a dat greș.

— O ! Ce rușine !

— Nu întreprinzi nimic dacă nu întrevezi o reușită perfectă.

— Un bărbat nu trebuie să-și îngăduie eșecuri. El se află deasupra oricărei critici. Numai barbarii organizau alergări, întreceri și alte asemenea chestii.

Doamna Ursula Brandon își potrivi o altă săgeată în arc.

— Mi-a venit o ideie, Percival, și anume că mi-ar face plăcere să te plasez pe dumneata în locul țintei.

— Scumpa mea Diana !

— N-ai vrea să te joci de-a Wilhelm Tell ? Nu cred c-ai lua-o la fugă. Mă întreb cum reușește un bărbat să fugă... în mod elegant.

— Numai proștii se lasă prinși în asemenea posturi neplăcute.

— Atunci, sau nu te-ai lăsa prins sau ai prefera să fii străpuns de săgeată.

— Mai mult ca sigur că n-aș cădea în capcană sau aș avea grijă să fiu străpuns în mod elegant.

— De asta sînt convinsă.

— Ca acel cavaler în lupta de la Fontenoy [1].

Își schimbă poziția și privi, pe deasupra pantofilor, spre tulpinile de floarea-soarelui, de nalbe și margarete, dispuse în straturi în jurul teraselor.

— Ce s-o fi întîmplat cu Marjory ?

— Nu știu. Bănuiesc că a considerat obositoare încercarea de a te aprecia la justa ta valoare.

— Nu-i exclus. Contrastele sînt neplăcute.

— Ești groaznic !

— Ai găsit un adjectiv destul de inteligent. Dacă poți dovedi că Marjory are o înfățișare agreabilă...

— Are în schimb antipatii puternice.

— Doamnă, o femeie tînără de o asemenea slutenie trebuie să aibă o minte chinuită. În asemenea cazuri, doar simplul fapt a te privi în oglindă constituie un chin. Sincer vorbind, mă extenuez obligîndu-mă să debitez asemenea considerații strălucitoare.

— Ar trebui să mă duc să mă-ntind în casă. Mai am de scris vreo două scrisori.

— Faci un lucru excelent. Ce admir mai mult la o femeie este tactul.

Ea îi aruncă un zîmbet pieziș, își propti arcul de trunchiul cedrului și porni prin iarbă spre casă.

Acești doi oameni se cunoșteau de mulți ani, dar lui Percival Harkness i-a trebuit destul timp pînă să-și dea seama c-ar fi amuzant s-o ceară în căsătorie pe Ursula Brandon. Avea o înfățișare plăcută, era proprietara unui domeniu agreabil și îl plictisea mai puțin decît majoritatea femeilor pe care le întîlnise. Și apoi, Ursula Brandon

[1] La bătălia de la Fontenoy (11 mai 1745), în care mareșalul de Saxa, în prezența lui Ludovic al XV-lea, i-a înfrînt pe englezi și pe austrieci, a avut loc un celebru schimb de replici, deseori citat. Cînd capul coloanei engleze ajunse la cincizeci de pași de gărzile franceze, ofițerii se salutară reciproc : — „Porunciți ostașilor voștri să tragă !“ strigă lordul Hay, căpitanul gărzilor engleze. — „Nu, domnule, dumneavoastră vă revine această cinste“, răspunse contele d'Anterroches, locotenentul grenadierilor francezi. Și desigur că englezii n-au așteptat o nouă invitație *(n. red.)*.

nu era cicălitoare. Harkness nu suporta femeile vorbăreţe, acele femei care „fac spume la gură", după cum se exprima el. Le prefera pe cele tăcute, rezervate, care manifestă un egoism inteligent şi uşor dispreţuitor. E mai uşor de convieţuit cu temperamente inteligent egoiste. Nu oferă prea mult, dar nici nu pretind prea mult. Şi nici nu-şi încarcă existenţa cu idealuri perimate, sortite să nu se realizeze niciodată.

Între doamna Ursula Brandon de la „Iertări" şi Percival Harkness se stabilise mai demult un soi de înţelegere tacită. Amîndoi erau oameni culţi, care ştiau să-şi stăpînească emoţiile. În plus, lui Harkness, care era un epicurean, îi plăcea să-şi privească vinul din pahar înainte de a-l bea. Nu avea dorinţe puternice, impetuoase. Călătorise mult, astfel încît cunoştea importanţa faptului de a încerca climatul unei regiuni înainte de a se stabili acolo, pe durata probabilă a unei vieţi de om.

Privind casa în stil Tudor, cedrii şi maiestatea somptuoasă a parcului, recunoştea că pînă şi un cinic s-ar putea mulţumi cu mai puţin. Semăna cu o piatră preţioasă într-o montură reuşită. Iar doamna Brandon nu era mai puţin încîntătoare decît acest domeniu, cu pajişti însorite şi cedri falnici. Vînatul se dovedea excelent. Iarna, casa stătea închisă, căci Ursula Brandon prefera să călătorească în Italia, în sudul Franţei sau pe coasta de nord a Africii. Harkness era de acord şi cu prejudecăţile şi cu deprinderile ei. Avea şi el un venit respectabil, aşa că afecţiunea pe care i-o purta nu era în nici un caz o problemă vulgară de bani.

Harkness privea îngîndurat spre frunzişul cedrilor. Trebuia să recunoască în sinea sa că această ultimă vizită n-a constituit o reuşită, mai ales că întuia o schimbare în atitudinea doamnei Brandon faţă de el. Nu-şi putea da seama dacă era numai o chestiune de nervi. Avea mai degrabă senzaţia că se învîrteşte în jurul unui turn înalt şi neted. I se mai părea uneori că cineva îl priveşte de-acolo de sus, şi că aude în urma lui un hohot de rîs. În adîncul sufletului său ştia că s-ar fi căsătorit demult cu Ursula Brandon dacă n-ar fi fost la mijloc acest copil prost crescut al ei, Aubrey. Lui Harkness îi displăceau copiii ; îi stînjeneau replicile spirituale şi-l călcau pe nervi. În orice

caz, nu era în termeni buni cu Aubrey Brandon. Deşi între ei doi nu se purta război pe faţă, tînărul Aubrey refuza cu încăpăţînare să se lase dominat de prezenţa lui Harkness. Tînărul urma să moştenească domeniul „Iertării" la vîrsta de douăzeci şi cinci de ani, o parte din venit fiind rezervat mamei sale pe tot restul vieţii. Acesta nu era un factor de dispreţuit, deşi deocamdată Aubrey n-avea decît treisprezece ani.

Se ştie că oamenii extrem de sensibili manifestă o tulburare în sfera conştiinţei lor cînd se află în apropierea cuiva care le e duşman, şi că această antipatie e intuită chiar înainte de apariţia acelei persoane în carne şi oase. Se pare că unii muritori emană un miros subtil şi pătrunzător care le trădează apropierea înainte de a fi văzuţi. Sensibilitatea şi egoismul coexistă adesea, şi Harkness avea un instinct dezvoltat pentru ceea ce putea să-i tulbure liniştea. Numai gîndul la acel copil prost crescut, la Aubrey Brandon, era suficient ca să-şi iasă din sărite, să facă o criză de nervi şi să-i tulbure dispoziţia estetică. Ceva îi spunea că băiatul se află pe aproape şi, întorcîndu-se, îl descoperi în spatele fotoliului pe Aubrey Brandon, arborînd un zîmbet plin de insolenţă şi zeflemea.

— Bună, baroane Puck ! [1]

— Bună !

— Cine are paşi uşori, fură pe nesimţite, nu ?

Băiatul se uită chiorîş şi duşmănos la Harkness.

— Nu vii să stăm de vorbă, dragul meu baron ?

— Aş veni, dacă n-ai spune prostii.

— Cine se-aseamănă, se adună.

Harkness scoase un suspin şi se întinse în fotoliu. Era conştient de faptul că băiatul nu-l înghite, aşa cum, de altfel, îl detesta şi el pe copil. Atitudinea unuia faţă de celălalt îţi dădea impresia că fiecare ascunde la spate un burete ud, pe care stă gata să-l zvîrle în obrazul celuilalt. În ceea ce priveşte insolenţa, băiatul îl întrecea pe Harkness. Acesta se simţi teribil de încurcat cînd Aubrey Brandon se apropie de el. Copilul era de o şiretenie dia-

[1] În vechile legende occidentale, spiriduş care se distrează, făcînd şotii. Personaj din „Visul unei nopţi de vară" de W. Shakespeare *(n. red.)*.

bolică, pe care bărbatul încerca s-o evite printr-un val neîntrerupt de glume.

Harkness puse mîna pe o carte, încercînd să citească, însă fără a reuşi să-şi alunge din minte prezenţa băiatului. Simţea nevoia să-i urmărească toate manevrele. Tînărul îl pîndea ca o ameninţare, îl ţinea mereu încordat, gata să se ferească de un eventual pumn de ţărînă pe care i l-ar fi putut zvîrli.

— Unde-i mama ?

— A intrat în casă să scrie nişte scrisori.

— Dar Marjory ?

— Nu răspund de deplasările acestei doamne.

— N-am spus eu c-ai să zici o prostie ?!

— Dragul meu baron, îmi potrivesc conversaţia pe măsura ascultătorilor mei. Dacă mai ai şi alte observaţii, fă-le repede. Doresc să citesc.

Ochii verzi ai băiatului scăpărau de furie. Îl fixă o clipă pe Harkness, apoi se răsuci pe un călcîi, zvîrlindu-l pe celălalt în sus. Harkness trezise în el o răutate drăcească, şi avea să simtă curînd prezenţa acestui spirit răutăcios. Cu mîinile în buzunare, băiatul făcu cîţiva paşi tacticoşi, izbi în picioarele unui scaun, se opri să-l măsoare pe Harkness cu o mutră pe care se citea insolenţa, mirosi carafa de whisky, răsturnă un pahar şi începu să se joace cu cărţile şi cu ziarele de pe masă.

— Mi se pare, amice, că eşti cam tulburat din punct de vedere mintal.

— Te răsfeţi aici de parc-ai fi la dumneata acasă, nu-i aşa ?

— Desigur.

— Asta fac şi eu... desigur. Dar cred că ştii că tot ce se găseşte aici, îmi aparţine.

— Scuză-mă, dar faci o mică eroare. Cred că...

— Am impresia că nu te sfieşti deloc !

— Mulţumesc.

— Ai de gînd să mai stai mult ?

— Nu mi-am pus încă această întrebare. Tovărăşia dumitale încîntătoare mă fascinează pur şi simplu.

— Chiar aşa ? Nu mai spune !

Se învîrti dintr-un loc în altul, de parcă ar fi fost în căutarea unei metode subtile ca să-l enerveze pe bărbatul

din fotoliu. Privirea îi fu atrasă de arcul lăsat de mama sa lîngă trunchiul cedrului. Îl luă și se apucă să-l încordeze demonstrativ la o distanță de un metru de locul unde stătea Harkness.

— Cred c-ai face mai bine să lași arcul în pace.

— Cum ? Să-l las în pace ?

— Da.

— Ce te privește pe dumneata, domnule ?.

— Ascultă-mă tinere, să nu fii obraznic !

Harkness încercă să pună mîna pe arc, dar tînărul Brandon fu mai iute decît dînsul. Rînjind, se retrase cu trei pași.

— Nu ți-a reușit figura, nu ?

Izbuti apoi să încordeze arcul și se apucă să adune săgețile împrăștiate. Harkness îl urmări cu privirea îngrijorată pînă ce dispăru îndărătul fotoliului. Tînărul Brandon trase una sau două săgeți spre țintă, după care apăru iarăși în fața lui Percival Harkness. De astă dată trimise săgețile în sus. Unele căzură în iarbă, altele se opriră în crengile cedrului, iar una din ele, care fusese trasă oblic, trecu la numai cîțiva centimetri de capul lui Harkness.

Acesta deveni furios.

— Termină imediat, mă auzi ?

Aubrey Brandon se făcu că nu-l ia în seamă. Se ascunse după un copac, în așa fel încît să nu mai poată fi văzut de Harkness. Dar, aproape imediat, unul din ziarele de pe masă se însufleți în mod miraculos, sări în aer, apoi căzu la trei metri depărtare, străpuns de o săgeată.

Harkness se ridică brusc.

— Zvîrle arcul imediat !

— Nu e arcul dumitale, viteazule !

— La naiba !...

O săgeată se înfipse în spătarul fotoliului și pătrunse în împletitura de trestie.

— Ce ochi !

Bărbatul, renumit prin calmul său, sări în sus ca atins în demnitatea sa :

— Zvîrle arcul !

Ca răspuns, o săgeată fu slobozită drept la picioarele sale.

— Îndrăznești ?

— Sări, Percy, sări !

— Pune arcul jos sau de nu...

Se auzi arcul zbîrnîind şi o săgeată fulgeră prin aer. Percival Harkness făcu o săritură de ied, smulse ceva din manşeta dreaptă a pantalonului, şi se repezi după copil. Începu o urmărire în toată regula. Arcul fu capturat şi zvîrlit de-o parte, iar tînărul Brandon, înşfăcat de guler, căpătă cîteva palme usturătoare peste cap şi peste urechi.

— Drac împielițat !

— Taci din gură, ticălosule.

Se zbătea şi lovea cu picioarele cu toată puterea, în dreapta şi-n stînga. Cînd i-a surprins Ursula Brandon sub cedru, ei se mai băteau încă.

— Aubrey, intră imediat în casă !

Cei doi combatanţi se despărţiră — băiatul sfidător, iar bărbatul furios şi ridicol.

— Aubrey, du-te în casă !

Tînărul Brandon privi spre mama sa, ridică provocător bărbia spre Harkness şi se depărtă cu un calm afectat. Mama lui şi bărbatul rămaseră nemişcaţi şi tăcuţi pînă ce băiatul dispăru.

— Cum de-ai îndrăznit să te atingi de băiat ?

Harkness avea o privire de dulău întărîtat. Dar, cu toată furia lui, nu se putu împiedica să nu remarce accentul pasionat din vocea ei.

— Dacă-i permiţi să se comporte ca o brută, desigur că...

N-o văzuse niciodată atît de aprinsă. Ochii ei ardeau ca nişte vîlvătăi. El nu-şi dădea seama, dar acest ultim incident făcuse să izbucnească flacăra enervării, care demult mocnea în ea.

— Nu regret cele întîmplate. De mult aştept ocazia să-ţi spun o serie de lucruri. N-ai fost izbit de faptul că sîntem atît de meschini şi că ducem o existenţă atît de searbădă ? Totul mă dezgustă...

— Într-adevăr.

— Da, aşa-i. Dar te-a încercat oare în cursul vreunei zile, vreodată, un singur gînd care să depăşească preocupările propriei dumitale persoane ? Dacă mă simt uneori cumplit de obosită de viaţă, crezi oare c-ai putea să m-ajuţi să trăiesc ? Ducem o existenţă tare plicticoasă. Îmi vine

să urlu cînd te aud debitînd veşnicele dumitale glume ieftine.

Căldura şi pasiunea manifestate de Ursula îl făcură pe Harkness să-şi recapete stăpînirea de sine.

— Draga mea Ursula !

— O ! Să lăsăm asta ! Nu ştiu care din noi doi a fost mai neghiob. Poate c-ar fi trebuit să am ceva mai multă clarviziune. Cînd mă gîndesc c-aş fi putut deveni...

El o întrerupse cu glas mieros :

— Să nu cădem în vulgaritate, făcînd aluzii jignitoare.

— Nu. Mă dispreţuiesc.

— Te rog să crezi că mă simt onorat.

— O, da ! Accept această concluzie. Nu mi-e ruşine s-o spun. Îi rămîn recunoscătoare lui Marjory. De la ea am învăţat cîte ceva. Ne-a făcut un serviciu la amîndoi, cu limba ei care ustură ca un bici.

Harkness se înclină.

— Dacă aşa stau lucrurile, îi sînt şi eu recunoscător slutei noastre prietene.

— Vai, cît poţi să fii de meschin !

— Mulţumesc !

— Sînt bucuroasă că totul s-a sfîrşit.

Doamna Brandon părea să se mai fi liniştit şi, după ce respiră adînc de mai multe ori, îşi recăpătă calmul obişnuit.

— Poate doreşti să iei ceaiul aici. Să nu uit să-ţi spun că începînd de mîine voi lipsi cîteva zile.

Această comunicare îl încremeni pe Harkness ca un soi de umilire profundă, pe care nu voia s-o recunoască nici faţă de el însuşi.

— Trebuie să mă scuz. Uitasem să te anunţ că plec mîine cu primul tren.

— Zău ?

— Da. Am primit azi dimineaţă o scrisoare. Mă cheamă treburi neprevăzute la oraş.

— Ştiu că asemenea surprize pot surveni. Uite-o pe Marjory pe terasă. Am să cer să ne servească ceaiul afară. E mai plăcut la umbră.

Un om cu firea lui Percival Harkness era incapabil să înţeleagă ce însemnase pentru Ursula Brandon experienţa ultimilor zece ani. Atitudinea lui, mult prea superficială,

neputînd să zăbovească mai multă vreme şi să reflecteze asupra unui fapt, nu era făcută să pătrundă adevărurile mai profunde ale vieţii ; mintea sa întortocheată îl împiedica să observe lucrurile simple aflate sub nasul lui. N-a fost în stare să-şi dea seama cît de însingurată trăise această femeie ; cum a bătut zi de zi aceleaşi cărări, pînă cînd această monotonie o obosise de moarte. Încercea după o prietenie, după o afecţiune, după apropierea cuiva care să aibă nevoie de dînsa, după o existenţă mai plină şi mai adevărată decît cea pe care o dusese pînă atunci. Ursula Brandon se dedicase în prea mare măsură băiatului ei pentru ca să-şi dea seama pînă la urmă că puţine erau aspectele demne de a fi îndrăgite la acest copil. Tînărul Aubrey fusese blestemat înainte ca tatăl său să-l fi zămislit. Pînă şi instinctul de mamă — un instinct care nici nu i-ar fi trecut prin minte lui Harkness c-ar putea să-l găsească la această făptură palidă şi reţinută — nu putuse fi satisfăcut, nu se cheltuise total, pe măsura aspiraţiilor ei de femeie. O comportare rece poate fi foarte înşelătoare şi capabilă adesea să ascundă un temperament cu o sensibilitate adîncă, mistuită de suferinţe tot atît de adînci.

Ursula Brandon vorbise despre „viaţa ei searbădă". De cîte ori nu resimţise pustiul existenţei sale, care nu se preocupa de viaţa altora. Sufletul trebuie să se dăruiască, altfel se usucă. Numai cheltuindu-se în cuprinsul unor afecţiuni intime sau al unei iubiri puternice, el poate fi salvat, deşi mulţi dintre noi simţim nevoia mai multor izvoare pentru a menţine un anumit circuit în apele stătute ale unei vieţi egocentrice.

Oamenii o considerau pe Ursula Brandon drept o femeie aspră, cu excepţia cîtorva care reuşiseră să privească o clipă îndărătul vălului. În aceeaşi seară, urcîndu-se să se îmbrace pentru cină, ea se întîlni pe coridor cu o femeie de serviciu, mică de statură şi cu părul roşu, care plîngea amarnic. Coridorul cel lung, ferestrele încadrate în piatră, mobila de stejar, perdelele grele, toate la un loc, făceau ca fiinţa aceea îmbrăcată în negru să pară mai mică şi mai singură.

— Ce s-a întîmplat, Roza ?

— O, doamnă, doamna Burford zice să nu mă duc acasă. Dar eu nu mai pot rămîne. Trebuie să mă reped pînă acasă.

— Bine, dar ce s-a întîmplat ?

— Doamnă, mama a trimis după mine. Fratele meu mai mic este pe moarte, de difterie... sau cum i-o fi zicînd. Doamna Burford zice să nu mă duc fiindcă boala e molipsitoare.

— Asta așa-i. Te poți însă duce acasă, deși cred că va trebui să rămîi acolo un timp. Unde locuiești ?

— În Navestock, în cartierul Paradis, doamnă. Cei de-acolo spun că situația n-ar fi fost atît de gravă dacă doctorul Wolfe nu se trezea concediat.

— E vorba de doctorul Wolfe, asistentul doctorului Threadgold ?

— Da, doamnă. Era un medic atît de bun, dar se spune că s-ar fi certat cu doctorul Threadgold. Apoi a venit doctorul Threadgold personal. Dar o singură dată. Nu-i prea pasă de cartierul Paradis.

— Nu trebuie să vorbești așa, Roza. Dar desigur că poți pleca acasă. Și dacă ai nevoie de ceva, cere la „Iertări" și-ai să capeți.

— O, vă mulțumesc, doamnă !

— Domnul Wolfe a părăsit Navestock-ul ?

— Nu știu, doamnă. Dar se spune că a fost obligat să plece pentru că nu era de acord cu anumite lucruri care se întîmplă aici.

— Da ? așa se spune ? Poți pleca îndată, Roza. Barclay te va duce cu docarul în oraș. Am s-o sun pe doamna Burford ca să-i spun.

Și doamna Brandon rămase surprinsă cînd fata îi luă mîna și i-o sărută.

CAPITOLUL XIX

Era într-o luni dimineață cînd Jabez aduse un mesaj la „Buturuga strîmbă". Domnul Ragg, care se afla ca de obicei îndărătul tejghelei, cu ochelarii gălbui cu ramă de baga pe nas, îl privi pe Jabez pe deasupra „Trompetei Wanningtonului".

— Ce-i, băiete ?

Jabez era înzestrat cu un puternic simț de independență. Cu picioarele îndoite și capul mare și rotund, aducea cu un buldog.

— Ce-i, bătrîne ?

Domnul Ragg împături gazeta și-l măsură cu asprime pe deasupra ochelarilor.

— Fără glume proaste, te rog. Ce dorești ?

— Stă aici cineva Wolfe ?

— Domnul Wolfe locuiește în casa mea.

— E nevoie de el.

— Unde ?

— La bătrînul Crabbe, și să poftească numaidecît.

Ragg puse ziarul pe tejghea și, uitîndu-se cu severitate la Jabez, rosti :

— Nu-l cunosc pe acest domn. Care bătrîn ?

— Crabbe.

— Nu-l cunosc.

— Joshua Crabbe.

Domnul Ragg clătină solemn din cap.

— Domnul Joshua Crabbe.

— Așa da ! Așa trebuia să fi spus de la început. Acum e-n regulă și poți s-o iei din loc. Am eu grijă să-l previn pe domnul Wolfe.

După ce Jabez părăsi hanul, Ragg zîmbi.

— Ciudat om ; ăştia sînt tipii pe gustul bătrînului Joshua. Nu suportă linguşitorii. Ei bine, de data asta îşi poate îngădui să muşte. Doi încăpăţînaţi. Nu-l văd bine pe bătrînul Turrell. O să-l fiarbă bine. Abia aştept să-i văd.

Îşi puse ziarul şi ochelarii pe tejghea, se ridică de pe scaun şi, tîrşindu-şi papucii, se îndreaptă prin coridorul pietruit spre grădină. Aici se găseau un boschet, bănci vopsite în verde, mese albe şi un mic rond cu iarbă, totul împrejmuit cu ziduri înalte de cărămidă. La una din mese stătea Wolfe cu pipa în gură şi o carte proptită de cana de bere răsturnată. Ragg îl privi plin de dragoste.

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule.

— Bună...

— Domnul Crabbe a trimis vorbă că v-ar fi recunoscător să vă duceţi de îndată pînă la dînsul.

— Domnul Joshua Crabbe ?

— Chiar el, domnule.

— E bolnav ?

— N-aş putea să vă spun. Domnul Crabbe şi dumneavoastră ar trebui să deveniţi foarte buni prieteni — dacă mi-e îngăduit s-o spun.

Wolfe se îndreptă din umeri.

— E un om de caracter, nu ?

Domnul Ragg îşi frecă bărbia.

— Pot să spun un cuvînt, domnule ?

— Ce anume ?

— Nu-i plac oamenii linguşitori şi mieroşi. V-o spun, deşi nu-i cazul. Vorbiţi-i deschis. Arătaţi-i că ştiţi ce vreţi.

Wolfe rîse.

— Deci aşa trebuie să mă comport.

— Cum simte că cineva se teme, se repede la el ca un cîine asmuţit.

Casa lui Joshua Crabbe, cu zidurile ei înalte, acoperite cu cioburi de sticlă, şi stîlpii masivi de piatră din faţa porţii de fier, semăna cu un castel. Porţile erau în permanenţă încuiate, şi Adam Grinch le deschise cînd Wolfe trase clopotul agăţat de unul din stîlpii de la intrare. Grinch se dovedea de o politeţe sobră numai faţă de oa-

menii pe care-i respecta. El şi cu Wolfe nu schimbaseră nici trei cuvinte, dar grădinarul îl observase adesea pe Wolfe şi-şi dăduse seama cu ce fel de om avea de-a face.

— Bună dimineaţa. Domnul Crabbe vă aşteaptă.

— Am primit mesajul lui.

Grinch închise poarta fără zgomot.

— Nu-i nevoie să vă duceţi la uşa principală. Puteţi intra direct prin unul din glaswandurile de pe verandă. Domnul Crabbe a dat această dispoziţie.

De ambele părţi ale intrării principale străjuiau merişori plantaţi în lădiţe verzi. Uşa, în stil gotic, era din stejar masiv, bătută în ţinte şi susţinută în balamale îmbrăcate într-o piele cu ornamente. O alee largă, pietruită, care înconjura casa, tăia gazonul peluzei ca o bandă perfect desenată. Pietrişul era proaspăt greblat şi nu lăsa o pietricică să iasă în relief sau o buruiană să scoată capul. În panourile de sticlă ale uşii deschise se oglindea un colţ de grădină. Zidurile de piatră ale locuinţei arătau de parcă atunci fuseseră ridicate : tencuiala proaspătă, întinsă în dungi albe, alterna cu bolovanii de culoare galbenă.

Grinch îşi întinse braţul vînjos şi dădu la o parte perdeaua verde.

— Domnule, a venit doctorul Wolfe.

— Poftește-l înăuntru.

Sufrageria lui Joshua Crabbe semăna cu un interior olandez. Nu avea mobilă multă, dar aceasta era de o deosebită trăinicie. Un birou mare de stejar era aşezat între cele două ferestre ; avea capacul închis, sertarele perfect ordonate şi postavul fără cea mai mică pată de cerneală. Un dulap, tot de stejar, înalt de vreo trei metri, se afla pe peretele opus, iar de ambele părţi ale camerei, la distanţe egale, stăteau rînduite opt scaune din lemn de ulm. Într-un colţ, o pendulă bătrînească. Parchetul de stejar nu era acoperit de nici un covor, dar strălucea de cît fusese frecat. Căminul, pătrat, din plăci de faianţă olandeză, albe şi albastre, cu grătar obişnuit, avea o etajeră din stejar care susţinea un candelabru cu două braţe şi un cadran solar. Tapetul era galben-închis. În încăpere se mai zăreau cîteva gravuri din secolul al XVIII-lea, majoritatea de Hogarth, una sau două statuete şi o tapiserie de mătase, albastru cu galben, încadrată într-o ramă au-

rită. În mijlocul încăperii trona o măsuță rotundă din stejar de Malabar cu trei picioare de bronz, arcuite în formă de gheare. Perdele grele, de culoare verde, acopereau ferestrele.

Joshua Crabbe stătea cufundat într-un fotoliu cu spătarul de trestie, care era așezat între cămin și masa rotundă. Genunchii îi erau acoperiți cu o basma roșie, iar pe măsuța din apropiere se aflau : o condică legată în piele, o călimară de bronz și o pipă lungă din lut. Pantalonii lui negri, ușor ridicați, lăsau să se întrevadă albul ciorapilor.

— Bună dimineața. Apropiați-vă.

— Bună dimineața, domnule.

Wolfe își puse pălăria pe măsuța rotundă. Omulețul îmbrăcat în negru, cu basmaua roșie întinsă ca un șorț, îi făcu lui Wolfe impresia unei persoane neobișnuit de calme, dar care te cîntărește din ochi. Nu schița o mișcare, nici măcar nu clipea. Singurul semn de viață al acestei figuri cu pielea de culoarea pergamentului erau sclipirile ochilor săi vii, ca două puncte fosforescente în penumbra încăperii.

— Ia loc, domnule Wolfe. Am auzit că părăsești Navestock-ul.

— Nu m-am hotărît încă.

— Cunosc foarte bine Navestock-ul, domnule. Îl cunosc pe doctorul Threadgold de mai bine de douăzeci de ani. Dar n-aș putea spune că a călcat vreodată în această casă.

Wolfe luă unul din scaunele de ulm care erau înșirate de-a lungul peretelui. Deprins să studieze oamenii, își dădu repede seama că era cercetat la rîndul său. Privirea lui Crabbe era a unui observator lucid și pătrunzător. Comportarea lui era un amestec de asprime cu o neobișnuită familiaritate, care trăda pe omul ce nu suportă formalismul și sclifoselile.

— Nu e cazul să mă examinați, domnule Wolfe.

— Nu ?

— N-am trimis după dumneata ca să-mi iei pulsul și să-mi cercetezi limba. Azi, în nici un caz nu. Sînt tare ca bradul. Deși — și aici ochii lui clipiră șiret — mai se întîmplă să sufăr de reumatism. Am și un ficat cam leneș. Dar încolo sînt solid.

Wolfe se ţinea drept în scaun, cu ochii aţintiţi asupra lui Joshua Crabbe.

— Într-adevăr, arătaţi cît se poate de zdravăn.

— Un cocoş pus pe luptă, domnule.

— După părerea mea, dacă nu intervine ceva neprevăzut, atingeţi uşor nouăzeci de ani.

— Dar ce vîrstă îmi dai ?

— Aş spune şaptezeci şi trei.

— Ţi-a şoptit cineva, nu ?

— Deloc.

— Atunci ai ghicit.

Satisfăcut, Crabbe clătină din cap. Ochii împrumutau feţei sale zbîrcite o expresie de vigilenţă şi vioiciune. Introduse două degete în buzunarul surtucului şi scoase mica lui tabacheră de aur.

— Eşti curios din fire ? Asta-i bine.

— Mai trebuie să se găsească printre noi şi oameni curioşi.

— E o calitate care nu te face însă şi plăcut. Ştii de ce am trimis după dumneata ?

— N-am idee.

— Aşa-zisa lume bună din Navestock ar dori să te cari din Navestock, nu-i aşa ?

— Aşa-mi închipui.

— Şi oraşul ăsta e o cloacă de murdărie.

— În mare parte.

— Cu excepţia proprietăţilor mele.

— Într-adevăr, Dealul Piersicilor face excepţie.

Joshua Crabbe luă o priză de tutun, strănută în voie, apoi îşi îngropă faţa în basmaua roşie. Ochii lui mici şi negri îi surîseră brusc lui Wolfe, de sub basma.

— Dealul Piersicilor s-ar putea să fie la fel cu restul.

— Nu, Domnule.

— Să presupunem că aş face această afirmaţie.

— Aş fi obligat să vă contrazic.

— Ai dovezi ?

— Destule.

— Afurisită situaţie. Să fii obligat să-ţi astupi nările. Turrell şi compania refuză să vadă şi să miroasă. Îi cunosc eu.

Joshua Crabbe întinse iarăşi basmaua peste genunchi. Era dus pe gînduri şi o netezea într-una. Zbîrciturile din jurul ochilor şi al gurii deveniseră mai pronunţate.

— Ei bine, domnule Wolfe ?

— Ei bine, domnule ?

— O lume blestemată şi ipocrită.

— În parte.

— Iubeşte-ţi aproapele, nu ? Dar otrăveşte-l cu lăturile tale. Pace şi bună înţelegere şi aşa mai departe. Ce prostii ! Ce naiba înseamnă Navestock pentru dumneata ?

— Ceva şi nimic.

— Vor să scape de dumneata. Îi cunosc eu pe aceşti ticăloşi prefăcuţi, îngîmfaţi şi bisericoşi. Am spus ticăloşi. Mă refer la nobilime, domnule, la moşieri şi la chiţibuşari

Se îndreptă în fotoliu, mototolind cu mînie basmaua. Vocea îi devenise aspră şi muşcătoare, însă fără să ridice tonul.

— Majoritatea oamenilor doreso să fie iubiţi, bătuţi amical pe spate, lăudaţi în gazete. Aveţi-vă ca fraţii, iubeşte-ţi aproapele, ai milă de văduve şi de orfani ! De prisos ! Învaţă mai întîi să te faci urît, urît am spus, şi temut. Numai aşa poţi clădi pe un teren ferm.

Wolfe îşi rezemă coatele pe genunchi, se plecă nitel înainte şi-şi sprijini bărbia în pumni.

— În această privinţă aveţi dreptate, domnule. În ură e ceva puternic.

— E ca o stîncă, în timp ce popularitatea e numai nisip şi noroi. Calcă pe stînci, prinde-te cu mîinile de ele. De acolo nu te poate nimeni înlătura, nici zdruncina sau doborî.

— Dar pentru asta e nevoie de timp.

— Mi-au trebuit douăzeci de ani.

— Şi bani.

Ochii omuleţului cu figura aspră se aprinseră.

— Bani, asta-i adevărat. Fă rost de bani ! Loveşte în aceste brute. Nu-ţi pierde vremea cu predici ; atinge-i la buzunar ! Acolo se află inima englezului. Înşfacă-i, sileşte-i, fă-i să scoată colţii şi dă cu ei de pămînt ! Eu mă aflu pe o stîncă, aici. Le e teamă de mine, acestor Turrell, Wilks, Crumps, Johnson şi tuturor micilor negustoraşi care, ascunşi îndărătul tejghelei, te însală. De treizeci de

ani încearcă ei să mă doboare. Dar eu sînt solid. Am temelii trainice : bani, proprietăți, inspir teamă. Să nu-mi vorbești de popularitate. Vorbe goale ; nimic consistent. Eu sînt de granit, domnule. Împotriva mea nu pot întreprinde nimic. Sînt mai cinstit decît oricare dintre ei — și ei știu asta. Uită-te la Dealul Piersicilor. Ce altceva este decît o stîncă de piatră în mijlocul unei mlaștini secate numai pe jumătate ?

Pe fața lui Wolfe se citeau surprindere și interes. Îl urmărea cu atenție pe omulețul din fața lui și se simțea cuprins de un sentiment de nemărginit respect pentru acesta. Joshua Crabbe semăna într-adevăr cu ceea ce pretindea că este : un bloc de granit, aspru, curat, solid. Oamenii îl urau — acei oameni care se simțeau mai slabi și lipsiți de loialitate, iar el cultiva această ură, fiindcă ea însemna omagiul cel mai de preț care i se putea aduce.

Se priviră un minut fără să-și adreseze vreun cuvînt. Apoi, Joshua Crabbe se lăsă din nou pe spate în fotoliul său.

— Acum treizeci de ani au încercat să mă doboare și pe mine și să mă facă să plec din Navestock.

Wolfe dădu din cap.

— Dar n-au reușit. Mă aflam pe colțul meu de stîncă. Destul de mic, pe atunci. Suficient ca să-și fărîme tîmpacoapele în el. Au să și le spargă și cu dumneata.

Și, încleștîndu-și mîinile de brațele fotoliului, se aplecă înainte, cu un fel de îndîrjire dramatică.

— Pricepi ? Vei rămîne la Navestock.

— Cum asta ?

— Pentru că dumneata ești cel pe care l-am așteptat în ultimii zece ani...

— Dar...

— Îți repet că pe dumneata te aștept de zece ani. Mă înțelegi ? Oameni întregi nu se întîlnesc la fiecare pas, îți spun eu asta. Gîndește-te numai la cei lipsiți de vlagă și care se umflă în pene ca să pară mari și puternici. Băsici umflate cu vînt. Vreau un om călit, care să știe să primească cu stoicism și bune și rele și care se pricepe să răspundă. Un trup puternic și un braț vînjos — ăsta ești dumneata. Mă pricep eu la oameni.

— Vă mulțumesc.

Joshua Crabbe își scutură basmaua ca un torcador care scutură o flamură roșie.

— Asta-i bună ! Turrell și banda lui s-au pregătit să te gonească din oraș. N-au decît să se spînzure ! Doar n-am să-i las să-și facă mendrele. De zece ani aștept să mă socotesc cu ei. Nu m-am grăbit, și-am așteptat prilejul. Știam că va veni și acest ceas. De ani de zile coace putregaiul în acest oraș. Bătrînul Threadgold știe asta. O știi și dumneata. Eu îți spun că vei rămîne aici.

Wolfe se lăsă pe spate cu scaunul ; era la fel de îndîrjit, pe cît de amuzat.

— Cele afirmate de dumneavoastră, domnule Crabbe, sînt adevărate, dar rămînerea mea în oraș constituie altă problemă.

— Ai să mă îngrijești pe mine.

— Dacă va fi nevoie.

— Am spus că o să mă îngrijești.

— Cum rămîne atunci cu doctorul Threadgold ?

— La naiba cu Threadgold ! În douăzeci de ani n-am luat nici o singură pilulă de la el. Îți închipui că aș tolera acest sac cu grăunțe în casa mea ? El e omul lui Turrell ; e din banda lor. Dumneata ești medicul meu. Ai înțeles ?

— Nu, n-am înțeles.

— Ai ceva de obiectat ?

— Dumneata n-ai nevoie de medic.

— N-am nevoie ? Nu-mi pot permite să angajez pe cineva care să aibă grijă de sănătatea mea ? La naiba, asta mă privește pe mine. Ascultă aici : ai să vii să mă examinezi de trei ori pe săptămînă și pentru fiecare vizită vei primi cîte o liră.

— Nu pot accepta.

— Eu spun că da.

— Ar fi niște bani cîștigați pe nedrept.

— Omule, ești un mare nătărău ! Nu-nțelegi că vreau să-ți înlesnesc primii pași fără să jignesc orgoliul dumitale afurisit ? Dacă un bătrîn ține morțiș, nu poate obține această favoare de la un tînăr ?

— Peste trei luni s-ar putea să ne certăm.

— Nu !

— De ce nu ?

— Oamenii care se lovesc fățiș și cinstit se pot lua la trîntă, dar nu se ceartă niciodată.

Ochii lui Wolfe se aprinseră.

— Asta-i adevărat.

— Dacă va fi să ne batem, ne vom lupta pe față. Dar după aceea ne vom strînge mîinile. Ascultă-mă, Navestock-ul trebuie scuturat bine. Am nevoie de cineva care să facă asta. Trebuia să-l găsesc, și l-am găsit ; de zece ani aștept această clipă. Crezi oare că sînt un bătrîn smintit care îndrugă baliverne ? Dumneata ai să rămîi la Navestock. Vom curăța împreună orașul de gunoaie. Mă vei vizita de trei ori pe săptămînă. Vei supraveghea starea proprietăților mele ; te vei îngriji de fiecare bărbat, femeie și copil care trăiesc pe pămînturile mele. Ei îți vor plăti bucuroși. Sînt destui aceia cărora le e silă de Threadgold. Știu ce afirm.

Wolfe privi cu atenție fața palidă a lui Joshua Crabbe. Acest bătrîn care-l uluise îi apărea tot atît de dîrz și de convingător ca și casa în care locuia. Vorbea cu atîta sinceritate încît părea un excentric, dar excentricitatea lui era ca o sabie ascuțită, gata de luptă. Pe Wolfe îl surprindea siguranța de sine a acestui om care se dovedise capabil să aștepte în liniște atîta vreme, dar care o dată pornit să acționeze avea desigur că schimbe lucrurile.

Wolfe rămase pe gînduri.

— Toate astea sînt atît de surprinzătoare !

— Absolut deloc. Dacă un fapt îți pare neobișnuit, nu înseamnă că-i absurd.

— Mă gîndesc la Threadgold.

— Lasă-l încolo. Îi datorezi ceva ?

— Nimic.

— Stimă profesională sau alte prostii de felul acesta ?

— A ars hîrtiile pe care i le-am încredințat.

— Auzi ! Cetățeanul cu frica lui Dumnezeu ! Unul din acei ipocriți vrednici de laudă. Și ce cuprindeau acele hîrtii ?

— Date cu privire la Navestock.

— Aș fi putut pune rămășag !

— Și am preferat să nu-l informez c-am păstrat copii după ele.

Joshua Crabbe zîmbi pentru prima oară şi, netezindu-şi basmaua roşie cu mîinile sale albe şi îngrijite, spuse :

— Tinere, oare nu-şi dau deloc seama aceşti nebuni de vremurile care vin ? Sînt oare orbi ? Se mişcă ţara, lumea întreagă se agită. Poporul îi pîndeşte, strîngînd cureaua. Toate afacerile necurate vor fi măturate. Cel de sus coboară de pe tronul său. S-a pornit să inspecteze prin fabrici, prin curţile dosnice şi prin registrele cu socoteli. Nu mai ajută la nimic comedia care se joacă în fiecare duminică între stranele cu perne moi ale bisericii. Un vînt suflă pretutindeni. Eu l-am auzit venind de mult — cu mulţi ani în urmă. Vor cădea mulţi copaci putrezi şi bătrîni.

Wolfe încuviinţă spusele lui. Căzu apoi pe gînduri, cu ochii fixaţi pe un nod al parchetului de stejar, unde o rază de soare făcea o pată luminoasă. Gîndurile sale o porniseră razna, de la Navestock la Ferma Mlaştinii.

După un timp, rosti :

— Un om nu se poate război fără arme şi muniţii.

— Ce vrei să spui ?

— Medicamente, instrumente, sticle.

— Cumpără-le !

— Nu-mi prea vine să zvîrl bani grei în mlaştină.

— Cumpără-le !

— Înseamnă să risc.

— Dacă-ţi voi număra cincizeci de lire bani peşin, iar ai să te oţărăşti. Aşa eşti dumneata. Cîţi bani posezi ?

— Patruzeci de lire.

— Cheltuieşti treizeci din ele.

— Hm !

— Închiriază o casă. Atîrnă o firmă. Închiriază un cal.

— Şi cheltuielile zilnice ?

— Ascultă aici. Din prima lună ai să cîştigi cinci lire pe săptămînă. Asta-i garantat. După un an vor fi zece lire pe săptămînă. Ai cuvîntul meu că aşa va fi. După zece ani...

— Ar însemna să privim prea departe.

— John Wolfe, succesul înseamnă să priveşti departe. În zece ani vei avea cea mai mare clientelă din Navestock şi din împrejurimi. Vrei mai mult ?

— Nu.

— Și vei fi cîștigat și bătălia.

— Și voi fi urît.

— La naiba ! Ura este colțul dumitale de stîncă. În cinci ani ea se va transforma în respect. Peste zece ani — dacă ții la așa ceva — poți avea în jurul stîncii dumitale un metru de pămînt gras pe care să crească flori frumoase și zarzavaturi. Întîi stînca, apoi vine și restul. Așa a fost creată lumea. Mă înțelegi ?

— Dar dumneata, domnule Crabbe ?

— Pe mine, florile nu m-au interesat niciodată.

Wolfe se ridică, merse pînă la fereastră și rămase acolo, gînditor.

— Dați-mi trei zile de gîndire, spuse el în cele din urmă.

— Ia-le și chibzuiește !

CAPITOLUL XX

Cam la vreo treisute de metri de poarta albă a Fermei Mlaştinii, Wolfe fu depăşit de o trăsură deschisă, cu doi cai, încărcată cu un grup de şase fete care mergeau la un picnic pe Dealul Farului. Dar, deoarece şoseaua cobora în pantă, trăsura fu nevoită să-şi domolească goana cam la douăzeci de metri înainte de a-l ajunge pe omul care mergea pe jos. Şase capete, împinse de curiozitate, se întoarseră spre el ca să-l privească de sub umbra pălăriilor de pai şi a bonetelor. Izbucnind în râs pe înfundate, ele îşi făcură semne cu coatele.

Domnişoara Edith Wilks, conducătoarea acestui grup de fete tinere, ocupa un loc în fund, lîngă portieră. Purta o rochie lungă, care-i fusese aranjată cu o săptămînă înainte, şi purta părul prins într-o plasă neagră. Dreaptă şi rigidă, cu mîinile înmănuşate în poală, ea abia se învrednici să-şi îndrepte capul spre Wolfe şi să-l privească de sus.

— Ce persoană vulgară!

— Uită-te la ghetele lui!

— Credeam că omul ăsta a şi plecat!

— Tata mi-a spus că locuieşte la un han de rînd.

— Eu găsesc că n-arată rău.

— Vai Ethel, cum poţi spune aşa ceva?

— Ei bine, mie-mi plac bărbaţii înalţi. Şi are o figură interesantă.

— Eşti stupidă! Încearcă şi el să-şi dea importanţă şi să facă pe mîndrul, uită-te la el.

— Ei, oricum nu arată a bădăran.

Aceste prietene ale domnişoarei Wilks erau toate tinere crescute în atmosfera rarefiată a familiilor bune. Toată corectitudinea lor se reducea la ţinuta dreaptă pe scaunul din salon sau pe acela de la pian. Dimineaţa rosteau rugăciuni în cadrul familiei reunite la micul dejun, făceau plimbări cuminţi, zdrăngăneau la nesfîrşit clapele pianului, citeau romane religioase, iar duminicile petreceau ceasuri lungi de plictiseală „mondenă". Clasa burgheză din Navestock era stăpînită de vederi înguste. În aparenţă, aceste fete erau afectate şi reci. Viaţa lor fusese într-atît de înghesuită în formele bunei cuviinţe, încît simţeau nevoia să se desfăşoare pe ascuns, satisfăcute de o curiozitate nesănătoasă, clevetiri meschine şi un sentimentalism erotic. Nu fuseseră educate defel în convingerea că trebuie să devină femei sănătoase, cu trupuri viguroase. Tot ce era firesc fusese înăbuşit în ele.

Cineva arătă cu degetul şi şopti : „Jess" O chicoteală înăbuşită şi tulburе puse stăpînire pe întreg grupul. Capetele se întoarseră repede de la Wolfe, în această direcţie. Una sau două bonete apărură pe geamul trăsurii.

— Uite-o !

— Tot cu rochia ei verde şi fără crinolină !

— Are coşul cu ea. Prunele şi renglotele trebuie să se fi copt la fermă.

— Sst ! Priviţi !

— Ce anume ?

— El se îndreaptă într-acolo !

— Nu ? !

— Nu chicoti Katie, nu-ţi stă bine.

Ocupantele trăsurii erau atît de preocupate de Jess încît pe moment n-au mai remarcat că bărbatul cu ghetele prăfuite, care mergea în iarba din marginea şoselei, ajunsese şi chiar depăşise caii. El privea înainte, ca şi cum această încărcătură de curiozitate feminină nici n-ar fi existat în preajma lui. Jess, care aştepta în faţa porţii albe cu coşul pentru picnic la picioarele ei, îl zări şi rămase locului.

Wolfe o ajunse cu vreo douăzeci de metri înaintea trăsurii.

— Pleci cu prietenele dumitale ?

Ea îl privi cu înţeles, şi faţa i se lumină.

— Aveam de gînd.

— N-aş vrea să te reţin eu.

— Nici nu ţineam să mă duc. Este o petrecere dată de Edith Wilks. Au insistat atîta ! Dar n-o să mă duc.

Se părea că această întîlnire îi stîrnise orgoliul. Stătea netulburată pe iarba de la marginea şoselei şi se uita la mutrele pline de impertinenţă şi curiozitate ale prietenelor domnişoarei Wilks.

— Iată-ne !

— Nu-i aşa că-i o zi frumoasă ?

— Hai, urcă-te !

Jess, ridicînd coşuleţul, le înfruntă din înălţimea siguranţei de sine pe aceste tinere curioase şi intrigante, şi refuză, trufaşă, invitaţia. Nici una din cele şase fete nu s-ar fi putut lăuda că a citit pe obrazul ei o urmă de roşeaţă, o clipire a genelor sau cea mai mică stingherealâ pe care s-o poată considera ca trofeu.

— Îmi pare rău, dar nu pot veni. V-am adus un coş cu fructe.

Tinerele cotcodăciră în cor :

— A ! de ce ?

— Dar ai promis !

— Sînt şi renglote ?

— Dar de ce nu poţi veni ?

Wolfe le urmărea din poartă, uşor amuzat, dar foarte mîndru de purtarea lui Jess.

— Nu, azi nu pot să vă însoţesc. Mama nu se simte prea bine. Rămîn cu ea. Aici sînt fructele.

Le dădu coşul, pe care ele îl luară în trăsură ca să-l scotocească. Vizitiul pricepu că poate pleca mai departe. Dădu bice cailor şi echipajul o porni. Una din fete deschisese deja coşul. Şi comentariile — făcute cu o sinceritate sarcastică — începură să plouă.

— Ea n-a vrut să vină.

— Nu cred că doamna Mascall e bolnavă.

— Sînt chiar şi renglote !

— De altfel, doctorul Threadgold este medicul casei.

— Da, ştiu. Asta a fost dat afară.

— Atunci n-ar fi venit s-o vadă pe doamna Mascall.

— Ce prostie !

— E îndrăgostit de Jess.

— Ei bine, eu nu invidiez pe nimeni. Dar știu că și ea îl place.

— Sst, ne aude Jackson.

— Hai să mîncăm cîteva renglote.

— Nu cumva sînt stîlcite ?

— Scoate-ți mănușile !

— Ia priviți, el i-a deschis portița. Intră înăuntru cu ea.

— Nu fii proastă ! Bărbaților nu le plac fetele cu apucături de băiat. Jess n-a avut niciodată maniere elegante.

John Wolfe deschise portița albă și o ținu ca să treacă Jess Mascall. Dar Jess nu uitase nici o clipă că era urmărită de privirile celor șase tinere din trăsura care se îndepărta. Conștiința ei nu îngăduia nici un fel de constrîngere. Jess avea același soi de izbucniri strengărești, fără care nici o femeie nu devine convingătoare. Sinceritatea ei nu accepta compromisuri agreabile.

Ieșiră din ogradă și porniră, unul lîngă altul, de-a lungul drumului șerpuit. Jess ținea capul sus și ochii ei scînteiau.

— Hai să ne ținem de mînă. Repede !

— Nu, mulțumesc. Nu în timp ce...

— Tocmai asta vreau ! Doar nu ți-o fi teamă de ele, nu ? Detest felul lor de a fi, meschin și ascuns. Ăsta-i motivul pentru care o fac.

— Nu m-aș sinchisi dacă...

Ea îl fulgeră cu privirea.

— Le cunosc mai bine ca dumneata pe aceste fete. De mîțe să nu te temi niciodată ; arunci cu ceva după ele și gata ! Haidem !

Mîna ei îl provocă, și el o prinse într-a lui. Ea își legănă brațul și rîse cu o licărire strengărească în colțul ochilor.

— Acum, cel puțin, au motive de șușoteală.

Wolfe zîmbi, în ciuda aerului său grav.

— Dar, Jess...

— O, ce domn bătrîn și solemn am lîngă mine ! Ar fi trebuit să mă duc cu ele. De fapt, mama nu prea e bolnavă. Mi-am închipuit c-ai venit să ne faci o vizită.

— Cum de-ai ghicit ?

— Uite John — vezi, dacă mi-ai dat mîna, îți spun pe nume — cînd ești preocupat de ceva important, arăți ca și cum ai fi gata să-nlături pe oricine-ți iese în cale.

— Par așa de încruntat ?

— Așa arătai adineauri.

— Poate că eram într-adevăr preocupat de lucruri grave.

— Sînt sigură de asta. Ai venit să vorbești cu mama și cu mine. Am ghicit din primul moment.

Ajunseră la capătul gardului viu, acolo unde cotitura șoselei ascundea trăsura. Jess se repezi pe neașteptate înainte și, barîndu-i drumul, i se adresă :

— Părăsești Navestock-ul ?

Aștepta de la el adevărul, de aceea i se adresase astfel, fără înconjur. Sinceritatea ei se declanșase ca o lumină neașteptată.

— Jess, e tocmai întrebarea care mă frămîntă.

— Știam.

— Ce știai ?

— Ce mi-a povestit mama.

Uitîndu-se la ea întrebător, el porni să-i mărturisească:

— Eram într-adevăr într-un impas, dar a intervenit o întîmplare neașteptată. De aceea am venit ca să vă povestesc totul. Urmează să-mi spui dacă procedez bine sau dacă greșesc.

— Eu ?

— Da, dumneata.

— Dar, John !

— Știi cum te-am botezat eu ? „Doamna Visurilor Mele".

Tulburată, ea-l privi îndelung.

— Chiar așa-mi spui ? Dar nu mi se potrivește deloc. Sînt o nepricepută în multe privințe. Și...

— Vreau ca dumneata să hotărăști.

— Bine, dar nu știu...

— Ba da, vei ști.

Rămaseră acolo la umbra unui copac, ca doi copii mari, uitîndu-se solemn unul în ochii celuilalt. Wolfe îi relată întocmai oferta lui Joshua Crabbe, explicîndu-i deschis și simplu faptele, fără a încerca s-o convingă și fără idei preconcepute.

— Acum, cînd cunoşti totul, ce părere ai?

Ea tăcu o clipă, ca şi cînd ar fi vrut să-şi recapete respiraţia.

— Eu... eu cred că-i straşnic!

— Nu vezi nimic rău?

— Unde să fie răul? Mi se pare atît de nostim să-l văd pe bătrînul Joshua Crabbe de partea dumitale. Îmi vine să-l sărut...

— N-ai impresia că e ca şi cum m-aş vinde?

— Dumneata să te vinzi? Asta-i bună! Ce cal frumos şi blînd e John! Îl plîng pe acela care ar încerca să-l călărească.

Wolfe simţea o dorinţă fierbinte s-o cuprindă în braţe şi s-o strîngă la piept. Dar totala ei dăruire, desăvîrşita ei sinceritate făceau acest lucru imposibil, chiar pentru cineva care n-ar fi posedat puterea de stăpînire a lui Wolfe. Fata dovedea respect şi modestie.

— Dacă-i aşa, m-am hotărît.

— Vrei să spui, John...?

— Dacă dumneata nu vezi nici o pată, înseamnă că afacerea e curată.

Ea îl privi cu un aer întrebător, simţindu-se cuprinsă treptat de o frămîntare dureroasă.

— Nu trebuie să mă iei prea în serios! Aproape că mă faci să mă tem. S-ar părea că gîndeşti...

— Chiar aşa gîndesc.

— Dar John, eu sînt numai...

— Numai ce?

— O biată fată.

Wolfe simţi că-şi pierde cumpătul şi că nu va mai putea să se stăpînească. Boarea proaspătă a sincerităţii ei era ca mireasma unei flori de primăvară într-o zi de aprilie. Tandreţea pe care o trezise într-însul se cerea satisfăcută cu o cît de uşoară atingere fizică, pe care însă concepţia sa rigidă despre onoare nu i-o îngăduia.

— Nu mai doresc părerea nimănui, Jess. Pentru mine, problema e rezolvată. Să intrăm şi s-o anunţăm şi pe mama dumitale.

Intrînd împreună pe poartă, ei porniră pe aleea pietruită, pe sub umbra deasă a chiparoşilor.

Era o dimineață frumoasă de septembrie cînd Wolfe porni de la „Buturuga strîmbă" spre clădirea de piatră de pe Dealul Piersicilor, unde Adam Grinch îi deschise larg poarta de fier.

S-ar fi zis că de la ultima sa întîlnire cu Wolfe, Joshua Crabbe nu-și mai părăsise fotoliul din sufragerie, rămînînd acolo ca un mic idol cu fața galbenă, împietrit în așteptare. Basmaua roșie îi acoperea genunchii și, alături de el, pe masa de stejar de Malabar, se aflau o condică de socoteli și o călimară de bronz.

De cum pătrunse în încăpere, Wolfe simți privirea iscoditoare a bătrînului. Trase unul din scaunele de ulm și se așeză în fața lui.

— Ei, domnule Wolfe, ce-avem să ne spunem unul altuia ?

— Am reflectat la propunerea pe care mi-ați făcut-o.

— Desigur.

— Și o accept.

— Fără rezerve ?

— Păstrîndu-mi independența și dreptul de a-mi spune oricînd părerea.

Joshua Crabbe încuviință, dînd ușor din cap, iar ochii lui se aprinseră.

— Așa-i bine, foarte bine. Și acum, ia seama la ce-ți spun, John Wolfe, și nu mă întrerupe fără motiv. Ce avem de gînd să întreprindem împreună ? Ți-o spun pe șleau. Vreau să curățăm acest oraș vechi și să-i scuturăm zdravăn pe indivizii de teapa lui Turrell și Wilks. Nu as-

cînd motivele care mă îndeamnă; te privește dacă vrei sau nu să ți le însușești. Asta mi-am propus, și e treaba mea: nu vreau să-nchid ochii înainte de a mă socoti cu Turrell.

Chipul lui Wolfe deveni grav.

— Înseamnă că eu nu sînt altceva decît biciul de care vă folosiți.

— John Wolfe, m-am născut curat și am detestat dintotdeauna murdăria, și oriunde: trupească, sufletească, cea de pe stradă. Așa sînt croit. Mi-e silă de putreziciune și de dezordine. Mă fac să vărs. Și acești Turrell și Willis sînt numai putregai. Urmăresc să-i mătur și să-i pedepsesc pe ei și tot ce reprezintă ei.

— Am înțeles.

Joshua Crabbe trase pe nas o priză de tutun, își șterse obrazul cu basmaua roșie, o întinse din nou pe genunchi și, privind țintă la Wolfe, continuă:

— Cum stau lucrurile în momentul de față? Pe ce ne putem bizui? Un mișmaș de legi, de absurdități ipocrite, care te duc oriunde și nicăieri. Legea ajutorului comunal, legea vaccinării, legea calamităților publice și legea salubrității. Pfui! Vulpi șirete, acești indivizi avuți. Pregătesc un bici, dar iau seama să nu atingă spatele acelora care-l merită. Numai cînd auzim vorbindu-se de holeră și scoatem un țipăt, nu? Dar ce s-a întreprins pentru canalizare la Londra? Cunoști bine această problemă, nu? Pe naiba, John Wolfe, acești oameni scuipă în obrazul propriului lor Dumnezeu!

Înflăcărat, continuă să peroreze pe același ton necruțător, dînd dovadă de o serie de cunoștințe tehnice, care-l uimiră pe Wolfe. Se părea că e la curent cu toate amănuntele științei sanitare, deplin familiarizat cu aspectele ei legale, precum și cu carențele legilor.

— Parcă noi cum stăm, John Wolfe? Care e situația aici la Navestock? Domnii de la Consiliul comunal au într-adevăr posibilitatea să curme abuzurile. Dar puși să aprecieze ce este curat și cinstit sînt alde Jasper Turrell și banda sa. Sfătuitorul lor e un bătrîn lingușitor, ca Threadgold, incapabil să prescrie măcar un purgativ, dar care distribuie în dreapta și-n stînga sirop și zahăr. Analizează calm această situație și ai să-ți dai seama cîtă ne-

rușinare și prostie ascunde ea. Să luăm un caz concret, cazul de la Consiliul comunal din Malling. Trei preoți — notează bine — trei preoți se plîng în legătură cu un neajuns oarecare. Consiliul refuză să ia măsuri în consecință. Cei trei preoți apelează la ministru. Ministrul dojenește Consiliul comunal din Malling. Acesta îi răspunde: „dar mai du-te dracului!". Ministrul se adresează atunci Acuzatorului public și Procurorului general. Verdictul acestora este: Consiliul comunal din Malling e suveran pe movila lui de băligar. Legea nu-l poate obliga să respecte legea.

Wolfe confirmă din cap:

— Într-adevăr, se pare că așa stau lucrurile.

Crabbe rîse dezgustat.

— E ceva de neconceput.

După cîteva minute în care se priviră iscoditori unul pe celălalt, Crabbe rupse tăcerea:

— Ce-i de făcut, John Wolfe? Ce-i de făcut?

— Să arătăm cetățenilor care este situația.

— Să le arăți situația? Încearcă să-i convingi pe acești buni cetățeni să cheltuiască sute de lire pentru curățenia propriului lor sălaș. Să le arăți situația? Spinarea să le-o biciuiești, domnule, nu conștiința; aceasta era pielea groasă. Numai biciul îi mai poate schimba, sau teama de moarte.

— Nu se poate să nu existe și cîțiva oameni rezonabili la Navestock.

— Vrei să știi poate unde se află rațiunea englezului? În buzunarul său. Dar vom încerca, Wolfe, vom încerca.

— Să obținem o majoritate în Consiliul comunal, care să treacă de partea noastră.

— Cîte voturi crezi c-am putea obține în acest moment?

— Greu de spus.

— Nici unul, auzi? Nici măcar unul.

— Trebuie să-i cîștigăm de partea noastră. De pildă pe Robert Flemming.

— Robert Flemming? Un om cumsecade, dar care prea s-a îngrășat. O să mai reflectez, John Wolfe, o să mai reflectez. Și-acum a sosit momentul să vorbim despre dumneata.

Tot ce-avea să-i spună în această privinţă era bine pus la punct. Wolfe ascultă şi aprobă instinctiv toate sugestiile bătrînului. Nu erau simple generalităţi. Crabbe se preocupase doar de fapte şi de concluzii.

— Domnule, te vei duce s-o cunoşti pe acea femeie la ea acasă. E o persoană de treabă şi a primit indicaţiile necesare din partea mea.

— Mă duc neîntîrziat la ea.

— Foarte bine.

— Doamna Sarah Loosely locuieşte în strada Evei?

— La capătul şoselei. Şi nu uita, omule, înţelegerea noastră. Mă vei vizita de trei ori pe săptămînă şi vei avea grijă de toţi oamenii mei.

— Dar unii din ei fac parte din Asociaţie, şi Threadgold...

— Oamenii au singuri grijă de asta, şi mai e şi Grinch care se va ocupa. Sînt toţi mai mult decît sătui de Threadgold. O să constituim propria noastră Asociaţie...

La prima vedere, strada Evei îţi evocă ceva din ciudăţenia şi uşurinţa femeilor. Era un colţ retras, de formă neregulată, situat pe Dealul Piersicilor şi înconjurat de ziduri roşii, cu un drum pietruit şi care nu număra mai mult de trei, patru imobile, ce se ţineau la distanţă unul de altul, de parc-ar fi păstrat un aer nefiresc de rezervă. Spaţiul de la mijloc fusese plantat cu arbuşti şi copaci, şi împrejmuit şi el cu un grilaj de fier vopsit în verde. Printre copaci se găsea şi un măr, ca şi cum ar fi vrut să-i împrumute acestei străzi o trăsătură reală. Noaptea, totul era luminat de un felinar prins cu un braţ de fier de unul din zidurile de cărămidă.

Casa doamnei Sarah Loosely era situată în partea de apus a străzii Evei. Era o casă albă, pătrată, cu ferestrele ieşite în relief, cu o clasică verandă, cu uşa şi cercevelele vopsite într-un verde-deschis. O poartă de fier se deschidea spre grădina împrejmuită de un grilaj alcătuit dintr-un soi de lănci înfipte în pămînt. Dintr-un rond înconjurat cu iarbă se înălţau corolele albe şi roşii de ochiul boului, iar poteca grădinii, pavată cu cărămizi, era însemnată pe margini cu ţigle.

Ciocanul de bronz de la uşă, care avea forma unei mîini de femeie, strălucea de atîta frecat; zgomotul provocat de ciocănitul lui Wolfe părea că zguduie din temelii această casă mică, atît de sfioasă şi de îngrijită. Ţi se părea că auzi cum îşi ţine respiraţia, întrebîndu-se: „Ce-o mai fi şi asta?".

Uşa fu deschisă de însăşi doamna Sarah Loosely. Era văduva unui fermier, una din acele fiinţe slabe, palide, de o rigiditate potolită, care trec prin viaţă de parcă ar răsfoi paginile unei cărţi de rugăciuni. Avea o gură pungită, cu buze subţiri şi în ochii ei nu părea să se fi aprins vreodată o scînteie de veselie. Pentru ea, viaţa însemnase o problemă serioasă. Nu prezenta nimic care s-o dispună la haz. Moralitatea ei ţinea de virtutea acelor femei care împletesc bucuroase ciorapi, şi o fac cu temei.

Wolfe rămase cu pălăria în mînă.

— Doamna Loosely?

— Da, domnule.

— Eu sînt doctorul Wolfe. Am fost trimis la dumneata de domnul Crabbe.

— Vreţi să poftiţi în salonaş?

— Mulţumesc.

Salonul doamnei Loosely era într-adevăr salonul doamnei Loosely, şi asta spune de-ajuns. Cretoanele, husele şi perdelele erau atît de curate, încît n-aveai de ce te ruşina, chiar dacă strada purta numele Evei. Acest salon era un muzeu al familiei. Găseai acolo fotografiile a tot ce aparţinuse vreodată familiei Loosely: ferme decolorate, vaci şterse, copii ofiliţi. Wolfe se temea să nu răstoarne ceva, căci etajerele gemeau de porţelanuri şi bibelouri. Pînă şi masa din mijlocul odăii, care era acoperită cu dantelării, purta diverse obiecte şi vase, din mijlocul cărora se înălţa o biblie mare, neagră, ca muntele Ararat dintr-un potop de nimicuri.

— Domnul Crabbe mi-a propus să vă fac o vizită. Problema care mă aduce e în legătură cu intenţia mea de a mă stabili la Navestock.

— Vreţi să luaţi loc, domnule doctor?

Wolfe se aşează pe un scaun îmbrăcat cu o cuvertură din păr de cal. Doamna Loosely preferă marginea cana-

pelei, unde se ținea foarte dreaptă. Nici de astă dată nu s-ar fi putut spune despre ea că amintea măcar pe departe de strămoașa sa Eva.

— Domnul Crabbe m-a informat că v-a pus la curent cu această intenție a mea.

— Așa este, domnule doctor.

— Știți, am nevoie de cîteva odăi la Navestock și de cineva care să mă îngrijească.

— M-ar bucura din multe privințe să vă fiu de folos, domnule doctor. N-am avut niciodată chiriași, dar un medic ca dumneavoastră și încă un prieten al domnului Crabbe...

— Atunci sînteți de acord ?

Era totuși ceva care o împiedica să se decidă, și fața severă a doamnei Loosely lăsa să se întrevadă această ezitare.

— Ce anume vă face să șovăiți ?

Femeile reacționează prompt la cel mai neînsemnat semn de înțelegere și de prietenie din partea unui bărbat, poate pentru că prea puțini dintre ei se străduiesc să priceapă punctul de vedere al femeilor.

— E vorba despre clopot, domnule doctor.

— Clopot ?

— N-am clopot la ușă, și ar fi cumplit pentru mine ca pacienții să folosească ciocanul de bronz, alarmînd întreaga casă. Și apoi, băieții care vor aduce diverse mesaje — și dumneavoastră știți cum sînt băieții — o să lase totdeauna poarta deschisă, iar eu nu suport o poartă deschisă. Este ceva mai tare decît mine — poate pentru că am trăit o viață întreagă cu teama să nu se răzlețească vitele.

Zîmbetul cu care Wolfe însoți această spovedanie fu din cele mai împăciuitoare. Cu cît îmbătrînim, cu atîta ne mirăm mai puțin de tabieturile ciudate care îi tiranizează pe oameni.

— Am putea fixa un clopot, doamnă Loosely.

— Da, dar noaptea ? Mă va face să mă trezesc din somn îngrozită. Am dus o viață atît de liniștită pînă acum!

— Voi face să sune clopotul la mine în cameră, și destul de încet. Cît privește poarta, voi pune un arc care s-o

ţină închisă, iar pentru ciocanul de la uşă îmi iau cu răspunderea. Dar am uitat ceva — eu sînt fumător.

Faţa doamnei Loosely se însufleţi ciudat, cu un zîmbet venit pe buzele ei din străfundurile amintirilor.

— Nu sînt împotriva tutunului, domnule. Loosely fuma şi el pipă, şi m-a otrăvit destul cu felul cum zvîrlea scrumul pe jos şi scutura pipa de grătarul căminului.

Wolfe rise.

— Eu fac parte din categoria oamenilor ordonaţi, doamnă Loosely.

Ea îl măsură iscoditor, dar plină de afecţiune.

— Asta a fost şi impresia mea, domnule.

Discutară apoi condiţiile, şi Wolfe, care avea oarecare experienţă în materie de proprietărese, îşi dădu seama că doamna Loosely era o fiinţă foarte corectă. Nu-l va înşela nici cu un ac de gămălie, dar dacă el va avea nevoie de unul, i-l va trece la socoteală. Asta era firea ei, şi cu asemenea oameni te înţelegi uşor. Wolfe va şti în orice moment ce va avea de plătit, pînă la ultimul bănuţ.

Ceru să viziteze casa, şi doamna Loosely îl conduse solemnă ca un paracliser. Locuinţa părea să se adapteze perfect nevoilor sale. Avea o încăpere mare în fund, care comunica cu una mai mică, de unde dădeai afară, şi pe care putea să le transforme în cabinet de consultaţii şi de tratament. Mai mult, o uşă laterală conducea, printr-un gang, direct în stradă, aşa încît pacienţii mai puţin însemnaţi puteau folosi această intrare fără s-o mai deranjeze pe doamna Loosely. Casa avea curte, un mic grajd, precum şi un şopron cu porţi largi vopsite în verde. Doamna Loosely avea o femeie de serviciu care era gata să-i facă aprovizionarea, să-i gătească, să-i spele şi să-i cîrpească lenjeria.

Chiria pretinsă i se păru lui Wolfe foarte convenabilă. O acceptă, stipulînd doar să-i fie îngăduit să facă unele transformări în încăperea pe care intenţiona s-o utilizeze drept cameră de consultaţii şi făgăduind că se va îngriji de un clopot la intrare şi de un arc la poarta principală. Îşi strînseră mîinile la despărţire, şi Wolfe se înapoie la

„Buturuga strîmbă“ spre a-l informa pe domnul Ragg de modificarea planurilor sale.

Trecînd prin strada Regală, prin fața vitrinei magazinului de fierărie al domnului Dendy, își aduse aminte că are nevoie de o firmă la intrare. Acesta era primul lucru necesar pentru Navestock. Intră deci în magazinul domnului Dendy și dădu cu ochii de negustor, care stătea după tejghea.

— Bună dimineața, domnule Dendy, poți să-mi procuri o placă de bronz ?

— O placă de bronz, domnule ?

Domnul Dendy era o persoană greoaie, cu o privire abrutizată și de o inteligență mărginită. La auzul cererii lui Wolfe păru uluit. Fața lui Dendy, lipsită de orice licărire de inteligență, lăsa să se întrevadă că o placă de bronz ar putea servi tot atît de bine ca platoșă sau drept petic în fundul unui pantalon.

— Ce fel de placă, domnule ?

— O placă pentru ușă.

— Care să protejeze clanța ?

— Nu ! O placă pentru o firmă.

— Așa ! Am înțeles, o placă pentru cartea de vizită.

Wolfe zîmbi.

— O placă de bronz care să servească drept firmă, domnule Dendy, și pe care să figureze numele meu : „John Wolfe, medic“.

Ochii lui Dendy deveniră și mai asemănători cu ai unui pește. Abia acum își făcuse drum în creierul său semnificația comenzii.

— Atunci înseamnă că vă stabiliți printre noi, domnule doctor !

— Așa sper.

— În asociație cu doctorul Threadgold ?

— Nu ! Pe cont propriu.

Fața turtită a lui Dendy exprima neîncredere.

— Atunci doriți probabil o placă mai mare, domnule doctor ?

Pe Wolfe îl amuză această întrebare, atît de puțin măgulitoare pentru el.

— Să tot fie de un metru pătrat, domnule Dendy. Cred că asta ar fi măsura potrivită.

— De un metru pătrat, domnule ?

— Nu ! Să nu fie mai mare decît a doctorului Threadgold. Trimite pe cineva acolo s-o vadă şi fă-mi una de aceeaşi mărime. O vreau cu litere simple.

— Poate sînteţi atît de bun să-mi scrieţi dumneavoastră modelul, domnule doctor ?

Aduse un caiet de socoteli şi un creion cu vîrful bont, iar Wolfe scrise răspicat ceea ce avea să devină — din toate punctele de vedere — o declaraţie de război.

CAPITOLUL XXII

Sus, la Ferma Mlaștinii, atmosfera palpita de adierile toamnei ; era ca un aer încărcat de prospețime și vigoare care se desprindea, jucăuș, din îmbrățișarea lascivă a verii.

Străbătînd ograda, Wolfe remarcă o agitație neobișnuită în livadă. Băieți în cămăși albe și albastre, cățărați în pomi ca niște maimuțe surprinse în diverse poziții, culegeau fructele : prune și renglote. Două femei, cu aerul unor zeițe rustice, întindeau șorțurile umflate de fructe, pe care le deșertau apoi în coșurile adăpostite sub pomi. Siluete îmbrăcate în cămăși de culori deschise alunecau răsucindu-se printre crengi, flecăreau și se hîrjoneau, alungînd viespile sau zvîrlind cîte o prună, ca pe un cărbune aprins, cînd descopereau un vierme galben pe jumătate ascuns în miezul fructului.

— Atenție Lukie, craca pe care stai dă să se rupă !

O siluetă alunecă din pom la pămînt și, scuturîndu-și cu energie brațul, țipă :

— Am o viespe pe mînecă ! o viespe pe mînecă !

— Scutur-o Bob ! N-o întărîta !

— Mă gîdilă cu picioruşele ei.

În ciuda viespilor erau cu toții veseli, iar Wolfe împărtășea buna lor dispoziție. Ce i-ar mai fi plăcut și lui să se cațăre printre crengi, să le simtă îndoindu-se sub greutatea sa, ridicîndu-se apoi iarăși, ca valurile ce se rostogolesc la țărm. Porni de-a lungul aleii pietruite, trase mînerul clopotului, auzi cum se deschide o ușă și văzu perdeaua roșie de la bucătărie umflîndu-se din cauza curentului.

— Dumneata eşti ?

Ţinînd perdeaua dată deoparte, ea aşteptă nerăbdătoare să se apropie. Dornică să audă veşti bune, îşi scuturâ pletele care-i căzeau pe umeri.

— Am rezolvat !

Îşi aruncă pălăria pe masă şi rîse vesel, fiindcă viaţa îi apărea minunată, plină de miez şi de încîntare. Inutil să-i spună mai mult. Ea înţelesese totul.

— Vin-o să-i spui şi mamei ! Că noi sîntem prinse cu treaba aici.

Erau într-adevăr foarte ocupate la bucătăria fermei, unde ambele mese fuseseră acoperite cu fel de fel de oale şi borcane, etichete, capace, sfoară, castroane îndesate cu fructe şi zahăr. Mary Mascall stătea înaintea sobei, unde mesteca într-o cratiţă adîncă un fel de pastă roşiatică. Era încinsă la faţă şi iradia de zelul şi voia bună a unei gospodine entuziaste.

— O, doamne, ce-i aici ! Dar intră. Ai picat bine. Nu mă pot opri din treburi ca să fac onorurile casei. Dacă nu mestec, riscă să se prindă dulceaţa la fund.

El luă un scaun şi se aşeză în dreptul ferestrei. Pardoseala din cărămidă roşie, în care se reflectau grinzile din lemn, cafenii, arunca o lumină blîndă asupra tencuielii albe care răsărea dintre grinzile întunecate. Tot ceea ce era de metal avea strălucirea alămurilor. Jess, gravă şi nerăbdătoare, îşi făcea de lucru la masă.

— Atragem viespile.

Insectele aurii zumzăiau, se izbeau de geamurile ferestrelor, se căţărau şi pătrundeau în interiorul cănilor cu bere şi al oalelor pline cu sirop care se aflau pe poliţe.

— Nu mă iau la harţă cu Natura, dar nici nu pot înţelege rostul acestor creaturi pe pămînt. De la albine ne alegem cu ceva, dar de la viespi ?

— Şi totuşi se pare că ele nu te deranjează.

— Nu mă plîng, deşi l-am văzut adineauri pe tînărul Lukie Vance coborînd cam repede într-un coş cu fructe.

Ochii lui Jess se întîlniră cu ai lui Wolfe. Privirile lor se încrucişară într-un anume fel, care semăna cu strălucirea unui zîmbet comun adresat vieţii.

— Lukie a realizat pe fundul pantalonilor, după cum se exprimă scriitorii, o pată roşiatică.

— A terciuit două kilograme de fructe care au rămas pradă viespilor.

— John, uite una şi pe haina dumitale.

Wolfe o îndepărtă cu mîna.

— În curînd ai să stîrneşti un adevărat viespar la Navestock.

Prinsă cu treaba, doamna Mascall întoarse spre el chipul ei îmbujorat.

— Aşadar, ai aranjat totul ?

— Da ; am închiriat o locuinţă şi mi-am comandat firma. Dendy, negustorul de fierărie, a socotit c-ar trebui să-mi comande una de mărimea unei pieţe. Poate c-aş fi făcut-o, dacă puteam s-o atîrn de turnul bisericii.

Ochii doamnei Mascall străluceau de bucurie.

— Of ! şi trebuie să mestec într-una. Unde-ai găsit locuinţă ?

— La o anume doamnă Loosely.

— Cum, la Sarah Loosely ?

— Da, în strada Evei.

Mary ridică în aer lingura de lemn şi urmări atentă cum se prelinge siropul.

— O cunosc pe Sarah Loosely de o viaţă. E o femeie corectă. Totul va fi socotit la centimă.

— Aceeaşi impresie am avut-o şi eu.

— Cum spuneam, Sarah Loosely este o persoană cinstită. Încă n-a reuşit să pună un pic de osînză pe ea. Va curăţa mazărea pentru dumneata şi nu-şi va opri altceva decît păstăile goale. Ce chirie ţi-a cerut ?

Wolfe îi relată în amănunţime felul cum s-a aranjat.

— Consider că e destul de convenabil. Jess, copila mea, dulceaţa e gata. Adu borcanele mai aproape de marginea mesei. Trebuie să le umplem cît mai e dulceaţa fierbinte. Şi după asta vom sta de vorbă.

Wolfe urmări în tăcere chipul solemn cum se desfăşura această operaţie delicată. Chipul îmbujorat al doamnei Mascall exprima concentrare şi hotărîre ; nu trebuia să se prelingă nimic pe de lături, nici o picătură, şi nu erau acceptate nici un fel de stîngăcii păgubitoare.

— Aşa !

Douăzeci şi patru de borcane fură umplute cu dulceaţă şi puse în ordine.

— Eu pun altă cratiță pe foc, iar tu, Jess, poți începe să le legi și să le lipești etichetele.

— Dați-mi voie să vă ajut, spuse Wolfe.

Trase scaunul lîngă masă și puse mîna pe un ghem de sfoară și pe un teanc de capace de hîrtie.

— Nu-i chiar atît de simplu cum îți închipui.

— Sînt convins de asta.

Se uitară la el cum acoperă borcanul cu hîrtie și cum îl leagă. Le-ar fi plăcut să le ofere prilejul de a rîde și de a-l tachina, dar speranțele lor fură deșarte. Iscusința cu care strînse sfoara împrejurul căpăcelului de hîrtie, întins ca suprafața unei tobe, le luă piuitul.

— Extraordinar! Probabil c-ai mai făcut asta și altădată, exclamă Jess.

— Pe cuvîntul meu că nu. Acum arată-mi cum procedezi dumneata.

Ea-l privi cu o licărire șireată.

— Nu. Mi-e teamă c-am să mă intimidez dacă te uiți la mine.

— N-aș crede.

— Bine, atunci eu fac jumătate și dumneata restul borcanelor, dar fără să ne luăm la întrecere.

— De acord.

Plini de gravitate, se așezară, fiecare la alt capăt al mesei, și se apucară să lege capacele și să lipească etichetele, în vreme ce Mary Mascall puse un alt vas cu fructe pe plită. De lîngă sobă, ea i se adresă lui Wolfe:

— Așadar, le-ai zvîrlit mănușa. Drept să-ți spun, am fost surprinsă de comportarea bătrînului Crabbe, deși, dacă mă gîndesc mai bine la felul lui de-a fi, n-ar trebui să mă mir. Se va ține dîrz. Nimeni n-a izbutit vreodată să-l facă pe bătrînul Crabbe să renunțe atunci cînd s-a hotărît să se socotească cu cineva. Domnule John Wolfe, de-acum încolo te așteaptă o atmosferă cam încordată.

În timp ce ținea în mîini un capăt de sfoară, Jess îl iscodea cu privirea pe Wolfe. Se întrebase în sinea ei adesea cum or fi arătînd ostașii atunci cînd pornesc la atac. Wolfe zîmbea ușor și termina de făcut un nod măiestru.

— Au să fie mulți acei care vor tăbări asupra mea cu ciomegele. Abia așteaptă să ne încăierăm.

Jess roşi. Era mişcător calmul plin de curaj al acestui bărbat.

— O să ai nevoie de un cal.

— Într-adevăr. E o problemă care-mi dă mult de gîndit. Pentru început o să-mi fac treaba cu un cal luat cu chirie.

Jess îl întrerupse.

— Dar ai nevoie de un cal bun, măcar ca să le faci în ciudă. Şi apoi, nu uita cită treabă te aşteaptă.

Wolfe ridică ochii şi o privi cu blîndă ironie.

— Nu cred că la început o să am prea mult de cutreierat prin regiune.

— Ai să vezi cît de repede va deveni necesar.

— E plăcut să ascult atîtea încurajări.

— Sînt sigură că aşa va fi. Fiecare o să te prefere.

— Orice s-ar întîmpla, mă pricep la legat borcanele de dulceaţă.

Izbucniră cu toţii într-un hohot de rîs. Lizzie fu chemată să supravegheze dulceaţa pusă la foc, iar ei trei se duseră în sufragerie ca să-şi bea ceaiul. Jess devenise tăcută, iar ochii ei visători. Wolfe şi doamna Mascall discutară despre Navestock, despre locuitorii acestui oraş şi despre ciudăţeniile lui Joshua Crabbe. La capătul discuţiei, Mary Mascall se oferi să-i dea lui Wolfe cîteva sfaturi elementare cu privire la gospodărie, dar descoperi cu acest prilej că el cunoştea aproape la fel de multe ca şi ea cu privire la articolele de băcănie, la cantitatea de lapte necesară pentru o budincă, cît şi despre şmecheriile negustorilor.

— Presupun că toate astea le-ai învăţat la Londra!

— Cînd eşti sărac, înveţi o sumedenie de lucruri.

— Asta-i adevărat. În ce-o priveşte pe Sarah Loosely, să n-ai grijă; nu te va înşela nici cu un capăt de aţă. Mai curînd ar smulge primele pagini din cartea ei de rugăciuni.

Cînd Wolfe se uită la ceas şi constată că era timpul să plece, abia atunci se trezi Jess din tainica ei visare şi-l privi cu ochi strălucitori. Îl însoţi apoi în curte, pînă la portiţa albă.

— Nici nu poţi să-ţi închipui cît sînt de bucuroasă!

O umbră de timiditate o reţinea să-şi exprime întreaga ei mîndrie.

— Dumneata, Jess, ai fost aceea care mi-ai insuflat curaj.

— Nu pot crede asta. Dar sînt convinsă c-ai să-i învingi pe cei din Navestock.

— Am să caut să justific încrederea pe care mi-o acorzi.

Ea zîmbi, încuviinţă timid cu capul şi se îndepărtă cu paşi repezi. Această grabă i se păru ciudată lui Wolfe, dar ştia prea bine că n-avea de ce să-şi facă probleme.

Înapoiată la fermă, Jess se repezi spre mama sa, îmbrăţişînd-o cu înflăcărare şi copleşind-o cu o avalanşă de declaraţii. Timp de o clipă, doamna Mascall se simţi aproape sufocată de manifestările lui Jess. Această ardoare irezistibilă emana din întreaga ei făptură, pînă şi din părul ei negru.

— Draga mea Jess!

— Dar mamă, va fi atît de minunat! Şi apoi, este ceva care-mi aparţine.

— Nu trebuie să te pripeşti, fetiţa mea dragă, ca şi cum te-ai zvîrli cu capul în apă. Şi apoi — John Wolfe... Şi aşa, vreme de un ceas, ele au tot discutat.

În următoarele trei zile, micul şopron din spatele casei doamnei Loosely deveni teatrul transformărilor pe care le întreprinse Wolfe. Comandase la un depozit din localitate o cantitate de scînduri şi împrumutase sculele necesare de la Adam Grinch. Două lăzi îi serveau drept masă de tîmplărie, iar după porţile verzi, deschise larg şi proptite cu cărămizi, îl puteai zări pe Wolfe, care, cu mînecile suflecate, lucra la confecţionarea unei mese şi a unor rafturi de bibliotecă. Cu acestea urma să mobileze camera din fund a cabinetului, unde Wolfe montase de pe acum un jgheab şi un rezervor pentru apă, care putea fi umplut cu mîna. Omul de la Dendy, care era aşteptat să fixeze firma de la uşă, urma să pună la punct şi instalaţia de apă şi canal.

Wolfe tocmai fixa în cuie scîndurile unei mese, cînd doamna Sarah Loosely apăru în curte. Chipul ei auster părea speriat, iar agitaţia de care era cuprinsă se vădea din felul cum mişca braţele.

— Domnule doctor, domnule doctor!

Strigătele ei erau însă acoperite de zgomotul loviturilor de ciocan.

— Domnule doctor !

Cînd se întoarse, Wolfe mai ţinea ciocanul în mînă. Doamna Loosely dovedise o răbdare îngerească, permiţîndu-i să-i tulbure cu atîtea transformări colţul ei tihnit de viaţă.

— Ce s-a întîmplat, doamnă Loosely ?

— Băieţii aceia. Nu mai pot suporta gălăgia pe care-o fac în faţa uşii mele.

— Cum aşa, de ce ?

— Cred că-i vorba de firma dumneavoastră de alamă. Omul trimis de Dendy a fixat-o.

— Mă duc să văd.

Wolfe îşi puse haina şi, ocolind, ieşi în dreptul intrării principale. Omul trimis de Dendy se afla în casă, unde lucra la instalaţia de apă şi la montarea clopoţelului. În mijlocul străzii se găseau adunaţi vreo şase golani care ţineau, fiecare, o grămadă de prune putrede în mîini. Gălăgioşi, aceşti derbedei se amuzau să ţintească firma cea nouă a lui John Wolfe, a cărei strălucire metalică fusese acoperită de petele lăsate de zeama şi de cojile prunelor.

Cînd Wolfe se opri indignat din drum, primul pe care-l zări fu băiatul de la cabinetul doctorului Threadgold ; nu era grăsanul de Sam Perkins, ci un nou angajat, un tînăr cu păr roşu, ochi tulburi şi buze subţiri, ca tăişul unui brici. Gura acestui flăcău era de-a dreptul îngrozitoare ; cînd rîdea sau ţipa, jumătate din faţa sa părea înghiţită de o cicatrice roşie. Ţinea sub braţ un coş cu sticle, iar mîndria lui profesională părea satisfăcută de participarea la această batjocorire a firmei rivale.

Wolfe era pe jumătate ascuns de un boschet de dafini ; dar, pentru punerea la respect a acestor derbedei fu depăşit de apariţia neaşteptată a unui aliat de mare preţ. Jabez, băiatul cu picioarele crăcănate din serviciul lui Joshua Crabbe, ivindu-se după colţ, cîntări repede situaţia şi se repezi în ei, împărţind lovituri în dreapta şi-n stînga. Scandalagiii se împrăştiară ca potîrnichile, dar slujbaşul lui Threadgold, ţanţoş ca şi nasturii lui lucitori şi pălăria înaltă pe care o purta, deschise gura mare şi cîrîi ca o găină înfuriată :

— Ce te amesteci unde nu-ți fierbe oala ? Ai să vezi tu acu !

Dar se pomeni izbit pe neașteptate de umărul lui Jabez, apoi înșfăcat de piept și trîntit cu putere la pămînt. Un zgomot strident de sticle sparte fu urmarea. Infuziile și tincturile doctorului Threadgold se prelingeau printre bolovani.

Roșcovanul se ridică de jos și încercă să se împotrivească adversarului său, dar nu era în măsură să se ia la întrecere cu Jabez, care era posesorul unui cap cît o ghiulea și al unui torace de taur. De altfel, o dîră de sînge i se prelingea dintr-o nară, iar gura tumefiată stătea gata să crape ca un măr prea copt. Mai făcu o slabă încercare de rezistență după care începu să se smiorcăie.

Atunci își făcu apariția și Wolfe, cu mîinile în buzunare.

— Îți rămîn îndatorat, Jabez.

Băiatul zîmbi.

— Pușlamale de oraș ; ăștia nu sînt din Dealul Piersicilor. Am să vă curăț eu firma, domnule.

— Îți mulțumesc, Jabez. Văd că te pricepi să lovești.

Băiatul din serviciul doctorului Threadgold își ridică coșul și-și acoperi gura cu o batistă murdară. În mai puțin de un ceas, doctorul Threadgold află de cele întîmplate de la roșcovan, care se prezentă cu sticlele sparte și un dinte din față care se clătina, și pe care, în mod demonstrativ, îl mișca cu degetul.

— N-am nici o vină, domnule. N-am făcut decît să privesc la niște băieți care bombardau firma de alamă a doctorului Wolfe.

Threadgold adulmecă noutatea ca un cîine de vînătoare :

— Cum ? Ce firmă de alamă ?

— Sus, pe Dealul Piersicilor. Se spune că doctorul Wolfe și-a deschis un cabinet acolo.

Acesta fu primul avertisment primit de doctorul Threadgold. Își scoase ochelarii, îi șterse, apoi alergă la soția sa ca să-i ducă vestea.

— O întîmplare nemaipomenită, draga mea !

— Ce anume, Montague ?

— Wolfe și-a deschis un cabinet pe Dealul Piersicilor !

Acest fapt scandalos era împotriva uzanțelor și a ideii de colegialitate. Dar doamna Threadgold, care avea sînge rece, reuși să nu pară mai tulburată decît dacă ar fi aflat că Wolfe s-a spînzurat.

— E absurd ! Asta nu va dura multă vreme, Montague. Nici un om cumsecade nu poate tolera o asemenea comportare.

Doctorul Threadgold alerga dintr-un colț în altul al încăperii, încercînd să rămînă indiferent, dar fără să reușească.

— Bine, dar omul acesta n-are nici un capital ; abia de și-ar putea cumpăra o trusă de mică chirurgie.

— Iar cămășile și ciorapii îi sînt ferfeniță.

Se apucară să discute problema sub toate aspectele, ca doi oameni lacomi și convenționali, tulburați nici vorbă, dar dispuși în mod tacit să se încurajeze reciproc.

— E ridicol, Montague. N-ai nici un motiv serios să fii îngrijorat din această pricină.

— Dar, draga mea, ar putea deveni neplăcut...

— Poziția pe care o deții tu în acest oraș este inatacabilă.

— Desigur, desigur, dar nu e numai...

— Ar fi trebuit să închei cu el un contract, prin care să-i interzici...

— Într-adevăr, dar cine-ar fi putut să prevadă așa ceva ?

— Într-adevăr, cine ?

CAPITOLUL XXIII

Wolfe luase prînzul la Joshua Crabbe şi acum stătea în faţa măsuţei rotunde din stejar de Malabar, avînd înaintea sa privirea melancolică şi în acelaşi timp agresivă a lui Samuel Boxall, directorul ziarului *Trompeta Wannington*-ului. Boxall reprezenta reproducerea modernă a unui tip care data încă din vremea luptelor dogmatice. Uscăţiv, cu un păr roşu sîrmos, cu ochi castanii şi cu o gură acră acoperită de o mustaţă stufoasă, era în permanenţă protestatar. Părea mistuit de o nestinsă melancolie. Avea o privire hămesită şi, cînd devenea furios, vorbea cu o pasiune sălbatică. Vocea lui îmbrăca trei intonaţii distincte. Era capabil să mîrîie, să se văicărească în chip sentimental pentru suferinţele întregii umanităţi sau devenea onctuos, debitînd platitudini deplasate.

— E vorba de fericirea majorităţii oamenilor, domnule Crabbe. Ne ajung cei patruzeci de ani de foamete, de tiranie şi de lăcomie a conservatorilor. Trebuie să fluturăm drapelul...

Era într-una din dispoziţiile sale demagogice şi, legănîndu-se pe scaun, îi arunca lui Wolfe priviri repezi, pe jumătate agresive. Wolfe observă că avea nişte muşchi masticatori excepţional de bine dezvoltaţi.

— Trebuie să propagăm din om în om problema curăţeniei şi a dreptăţii. Clasele privilegiate ? Le putem oare compara cu lucrătorul onest ?

Joshua Crabbe avea nişte ochi care te tulburau. În privirea lui apărea o scăpărare de şiretenie şi de sinceri-

tate brutală, prin care îi punea în încurcătură și-i făcea să amuțească pe cei guralivi.

— Pamfletul! Asta-i marca dumitale sperietoare, nu-i așa, Boxall?

— Trebuie să cutezăm, domnule! Să nu șovăim de la datoria de a ținti la stîlpul infamiei pe cei vinovați.

— Vorbe de clacă! Nu uita că proprietarii ziarului își cer cîștigul lor.

Ochii gălbui ai lui Boxall se ațintiră asupra lui Joshua Crabbe. Își schimbă brusc atitudinea. Luînd altă direcție, glasul său deveni de astă dată calm și practic.

— Desigur, domnule Crabbe, eu nu sînt decît un instrument, o unealtă, dalta care...

— Și dacă mînerul se face țăndări, atunci?

— Vă înțeleg, domnule, vă înțeleg. Avem limitele noastre. Dar cum dumneavoastră sînteți principalul acționar al *Trompetei*...

Joshua Crabbe zîmbi. Ochii lui îi întîlniră pe-ai lui Wolfe, și o licărire de înțelegere șireată îi apropie. Nici unul dintre ei nu-l simpatiza pe acest bărbat cu păr roșu și chip famelic și protestatar. El nu era în fond decît un derivativ, un soi de purgativ, o invenție a secolului, care putea fi folosit ca paratrăsnet sau ca prișniț menit să grăbească eliminarea puroiului.

— Avem nevoie de fapte precise și de fonduri pentru această bătălie, Boxall. Fără fonduri, scrisul nu valorează nici două parale. Doctorul Wolfe e omul care-ți va furniza datele. Banii mă privesc pe mine. Și-acum ascultă ce-ți spun: noi vom stîrni furtuna și dumneata vei face să răsune trîmbițele dincolo de zidurile Ierihonului.

Boxall își frecă mîinile, nerăbdător și mieros. Își linse buzele, ca și cum ar fi gustat veninul dulce al cernelei pe care avea s-o folosească.

— Vă puteți bizui pe mine, domnule Crabbe. Știu cum se conduce o gazetă și cum se poartă o campanie împotriva abuzurilor. Stau ca pe ghimpi să-i dăm drumul.

Într-adevăr, așa era. Omul acesta se pricepea să aștearnă cu o bucurie răutăcioasă frazele cele mai usturătoare.

— Ascultă, Boxall ! Am auzit faptele expuse de domnul Wolfe. A sosit momentul să declanşăm bătălia şi să tragem primul glonţ.

— Domnule, găsiţi-mi un om simplu care să aibă o nemulţumire îndreptăţită.

— Ei ! Spune-o deschis : ne trebuie un mocofan arţăgos care să urle cît vreme ştie că nimeni nu-l poate atinge cu bâtul. Pentru început am găsit pe cineva, un tip îmbufnat şi un catîr îndărătnic.

Colţurile gurii lui Boxall se ridicară uşor şi încreţituri mărunte îi apărură în jurul ochilor.

— A !

— Un cizmar. Bătrînul Burgess din Aleea George.

— Un om din popor — asta-i perfect !

Ochii lui Wolfe se plimbau de la unul la altul. Îţi făcea impresia unui căpitan de lăncieri, un bărbat care mînuieşte sabia, în aşteptarea deciziei celor doi oameni vicleni şi cu maxilarele ascuţite, care şuşoteau, făurind planuri.

— Cum să-l intitulăm, domnule Crabbe ?

— „Condiţii neigienice de trai". Cred că nu te-ndoieşti de asta, John Wolfe ?

— Absolut deloc. Chiar ieri am fost acolo jos.

— Este un caz care poate fi atacat în mod legal ?

— În această privinţă puteţi fi siguri.

Nările lui Boxall se contractară. Părea mai subţire, mai flămînd şi mai vorace ca oricînd.

— A cui proprietate este, domnule Crabbe ?

— A lui Turrell.

— Duşmanul ! o să-l distrugem.

— O întîmpinare adresată Consiliului comunal, nu ? Un reportaj pe larg în *Trompeta*. Urmat, dacă va fi necesar, de demascări venite din partea opiniei publice.

Joshua Crabbe priză tutun, calm şi plin de o satisfacţie vicleană.

— Ăsta va fi începutul, nu ? Jos pălăria !

— Şi omul acela, Burgess ?

— Aşteaptă în biroul meu. Îl vom chema şi vom alcătui împreună scrisoarea.

Expresia de fericire explozivă care se citea pe chipul lui Samuel Boxall îl urmări pe Wolfe multă vreme. Ivi-

rea prilejului însemna pentru acest om mai mult decît o simplă satisfacție, era ocazia de a putea să urle din trompeta sa, de a provoca un scandal, de a ataca pe îmbuibați și, toate astea, acoperit de zidul de piatră al autorității lui Joshua Crabbe.

Wolfe îi lăsă să discute cu cizmarul Burgess și să întocmească scrisoarea. Acest aspect al problemei nu-i prea făcea plăcere. În acest curent subteran erau prea multe șușoteli și uneltiri, prea multă viclenie. Afară de asta, Boxall îi trezea o aversiune instinctivă, repulsia unei firi deschise față de tot ce este vicleșug, răzbunare și procedare pe ocolite. Acest radical scrîșnea din dinți împotriva oricui îi era superior în vreun fel; îmbrăcînd armura altruismului și a reformatorului, el îi ataca pe cei privilegiați cu invidia care-a atîța sîngele. Wolfe se situa deasupra acestor sentimente meschine. Ar fi preferat să aibă de dus o luptă deschisă împotriva acestei lumi înconjurătoare, alcătuită din niște oameni încăpățînați și egoiști prin însăși natura lor. I se părea întrucîtva firesc ca ei să se opună progresului, apărîndu-și propriile lor interese. Asta decurgea din instinctul autoconservării.

Și totuși, pe drumul de întoarcere în strada Evei, își dădu perfect de bine seama că Joshua Crabbe avea dreptate, alegînd acest mod de a ataca. Anglia e o țară în care regulile sînt respectate în cel mai mare grad și unde întîlnești o indicație la fiecare colț de stradă. Un individ poate avea cea mai justificată plîngere, dar, dacă s-ar așeza în piața publică și și-ar pleda cauza cu oricît de mare elocință, un înțelept l-ar bate pe umăr și i-ar spune: „nu-ți folosește la nimic să țipi aici. Mergi de-ți consultă avocatul". Legea! Aceasta este principala cale către care sînt dirijate toate pasiunile, lăcomiile, ambițiile și suferințele oamenilor — un sistem organizat cu mare grijă ca să te facă să bați la diverse uși, să plătești taxe și să te cerți în public, cu sau fără maniere. Totul trebuie să urmeze o regulă. Tertipurilor trebuie să le răspunzi cu tertipuri. Și Joshua Crabbe le cunoștea bine, fiindcă mersese des pe acest drum ciudat, întortochiat, dar obligatoriu, al procedurii legale. Era ca un joc de șah. Numai anumite mișcări erau permise. Jucătorul care ar fi încercat să dea dovadă de fantezie și originalitate risca să se trezească

descalificat. E ușor să fii prins pe picior greșit din cauza unui articol aiurit din lege sau să-ți pierzi un drept datorită lipsei unui timbru.

Joshua Crabbe dejuna după obiceiul vechi la ora douăsprezece, așa că se făcu ora două cînd Wolfe ajunse în strada Evei. O luă prin spatele căsuței albe și, cînd descuie poarta ca să pătrundă în curte, auzi pavajul trepidînd de tropăitul nărăvaș al unui cal.

Dădu în lături porțile verzi și-l zări pe bătrînul John Munday, șezînd pe o ladă răsturnată și ținînd de căpăstru pe Turpin, calul lui Jess. Calul era înșeuat și fusese într-atît de periat și de țesălat, încît pielea îi strălucea ca panglica unui joben nou.

Wolfe își închipui că John Munday adusese vreo scrisoare de la Ferma Mlaștinii.

— Ei, John ! Nădăjduiesc că nu s-a întîmplat nimic grav

— Nu, domnule. Pe cîte știu eu, nu.

Se ridică, se scotoci în buzunare și scoase o scrisoare destul de mototolită. John avea o față gravă și niște ochi albaștri, nevinovați, care clipeau într-una.

— Trebuie să vă las acest cal, domnule.

— Poftim ?

Stăpînindu-și suprinderea, Wolfe desfăcu plicul. Scrisoarea era întocmită în stilul cutezător și deloc formalist al lui Jess.

Dragă John,

Ți l-am trimis pe Turpin. Este al meu și doresc să-l accepți. L-ai călărit și-i cunoști micile lui fantezii și toane. Mama e de acord. Te rog primește-l și nu face pe mîndrul. Știi ce vreau să spun.

CAPITOLUL XXIV

Wolfe îl trimise pe John Munday la „Buturuga strîmbă" după pîine, brînză și bere, iar el, călare pe Turpin, o porni spre Ferma Mlaștinii.

Gestul lui Jess îl mișcase profund. El traducea, în afara impulsului generos al unei copile, și un sentiment de dragoste din partea unei femei. Dar Wolfe simțea că i-e peste putință să accepte calul, chiar cu riscul de a o mîhnhi pe Jess.

Cufundată într-un fotoliu de paie, la umbra unui chiparos, Mary Mascall auzi pe neașteptate niște pași repezi prin iarbă. Ridicînd privirea de la lucrul pe care îl ținea în poală, se trezi cu Jess, cu obrajii învolburați, cu pălăria de paie în mînă, cu pieptul palpitînd și abia trăgîndu-și sufletul.

— Ce este — ce s-a întîmplat, copila mea ?

— Domnul Wolfe urcă dealul. Eram la poarta albă cînd l-am zărit venind.

— Ei și ?

— E călare pe Turpin. Eu — eu nu pot să dau ochii cu el. Mă duc pe cîmp, spre mlaștini.

O panică subită o cuprinsese, care o făcea să semene cu o zînă cu ochi sălbatici și cu părul fluturînd în vînt. Mary Mascall o privi cu înțelegere și rămase pe gînduri. Jess era la vîrsta cînd impulsurile copilărești se împletesc cu timiditățile alarmate de femeie. Conștiința de sine numai pe jumătate trezită irupea în porniri nestăpînite, de care apoi roșea și care o făceau să bată în retragere, adînc tulburată de amintirea celor întîmplate. În

Jess sălăşluiau două individualităţi, două fiinţe, care vorbeau şi gîndeau diferit.

Mary Mascall o înţelegea. Ea îşi amintea perfect propriile ei izbucniri entuziaste, aceleaşi momente de panică nefirească ale unei personalităţi proaspăt trezite şi sensibile, de care nu ştii unde să fugi şi cum să le ascunzi mai repede.

— Am să-l primesc eu pe John, Jess.

— O! Fă-o pentru mine, mamă!

O sărută pe Mary şi o zbughi, gonind spre livadă, ca o sălbăticiune scăpată dintr-o spaimă teribilă. Traversă livada, trecu de poartă prin spatele gardului viu şi se îndreptă spre cîmpul de turbă, pe o cărare care se pierdea într-o adîncitură de teren. Conştiinţa a ceva nou care survenise, a transformării ei într-o tînără femeie, îi inspira un sentiment sălbatic de sfială, care o făcea să tremure ca un plop în bătaia vîntului, sub cerul însorit de toamnă.

Gîfîind şi abia trăgîndu-şi sufletul, ajunse la cariera părăsită de nisip, coborî panta abruptă şi se trînti la umbra unei tufe de grozamă. O timiditate nejustificată o făcea să se ascundă ca un iepure. Obrajii îi ardeau, iar urechile stăteau la pîndă ca să surprindă cel mai mic zgomot de paşi în urma ei, ca şi cînd Wolfe ar fi putut s-o vadă şi s-o urmărească pe cîmp. Nu se simţea în stare, şi nici nu voia să-l întîlnească. Nu suporta gîndul c-ar trebui să-i primească mulţumirile sau să facă faţă eventualelor lui proteste împotriva romanticei ei generozităţi.

Jess stătea cu faţa în jos, rupînd în neştire fire de iarbă şi mestecînd în gură seva lor. Era cuprinsă de o emoţie fără margini, frămîntată şi tulburată, şi în acelaşi timp umilită, încît era gata să izbucnească în plîns. Îşi dădea seama de starea ei ca de o nebunie inexplicabilă, dar reală. Era ca şi cum ar fi descoperit în ea însăşi izvoare nebănuite, din care ţîşneau impulsuri uluitoare şi ciudate.

Jos, la fermă, Wolfe şedea la umbra chiparosului, lîngă mama lui Jess. Îl dusese pe Turpin în grajd, pentru ca micul Bob Munday să-i scoată şaua, iar el adusese un scaun din casă. Mîinile calme ale lui Mary Mascall continuau să lucreze. Avea farmecul odihnitor al cuiva gata

să te asculte. În ochii ei se puteau citi o lipsă de reticență, o anumită șăgălnicie care putea să aducă a tachinărie, dar niciodată a dispreț.

— Deci, John, nu vrei să primești calul ?

El stătea plecat înainte, cu coatele pe genunchi și privea departe, spre cîmpul de turbă.

— Nu pot. Dar unde e Jess ?

Mary Mascall puse deoparte lucrul de mînă și, cu capul ușor plecat într-o parte, îl măsură cu atenție. Apoi, privindu-l în ochi, îi spuse :

— Ești uneori atît de copilăros, John.

— O !

— Mă-ntreb dacă cunoști cît de cît femeile !

— Posibil că nu. Dar de ce ?

— Dai uneori buzna, gata să-nlături totul din fața dumitale. Arăți atît de grav, încît ai făcut fata să intre în panică.

— Pe cine, pe Jess ?

— Da !

— Credeți că...

— Ascultă ce-ți spun, dar să nu scapi nici o vorbuliță. Ea te-a văzut venind și-a fugit să se ascundă pe cîmp.

Cele spuse de Mary Mascall îl tulburară profund pe Wolfe.

— Deci tot n-ai înțeles ce vreau să-ți spun, John ?

— Așteptați o clipă. Nu realizez încă.

Mary Mascall continuă să coasă, cu ochii ațintiți asupra lucrului. Privind spre cîmpia de turbă și încruntîndu-se, el încerca mai degrabă să simtă ce se petrece, decît să cugete.

— Îmi pare bine că m-ați prevenit. Aș fi putut greși mai departe. Dar nici eu nu sînt atît de aspru și de neprietenos cum par.

— Nu ?

Sprijinindu-se de spătarul scaunului, și așa cum stătea cu mîinile pe genunchi, el se porni atunci să-i povestească.

— Îmi amintesc din copilărie, să tot fi avut vreo șapte ani, cînd odată un muncitor vopsise lemnăria la noi acasă. Aveam o căsuță mică, veche și deloc aspectuoasă,

și în spatele ei era o grădiniță, la fel de neînsemnată. Eram un copil cam ciudat și-am simțit un soi de simpatie pentru acest vopsitor. M-am dus atunci în grădină și-am cules un buchet de garoafe pe care i l-am oferit. Nu știu de ce, dar el m-a refuzat într-un mod cam tăios, și atunci, rușinat, m-am furișat afară. De ce m-oi fi rușinat ? Era ridicol cît de mult m-a durut refuzul lui. Nu știam ce să fac cu florile, și le-am zvîrlit peste gard.

— Ei bine, John, aș putea să-ți povestesc și eu ceva asemănător.

Ea rîse încet, cu ochi strălucitori.

— Cred că aveam cincisprezece ani cînd am prins simpatie pentru un bărbat de patruzeci de ani, care mai era pe deasupra și pastor. Și în cazul meu era vorba tot de un buchet de flori, dar pe care bietul om nu l-a primit niciodată. Îmi mai amintesc că m-am aranjat să-l întîlnesc pe o cărare din grădina bisericii, și că m-am înspăimîntat de moarte cînd am ajuns la cîțiva metri de el. M-am furișat atunci printre pietrele funerare, și florile acelea au nimerit pe mormîntul domnișoarei Madlesham, o fată bătrînă care fusese îngropată cu o săptămînă înainte. Eram atît de furioasă pe mine însămi și ardeam din creștet pînă-n tălpi. O ! sîntem descori ființe ciudate, timide și sensibile.

Wolfe se lăsă pe spate în scaun.

— Totuși i-ați îngăduit lui Jess...

— Sînt mama ei, John, și copilul acesta are de două ori mai multă sensibilitate și imaginație decît majoritatea fetelor de vîrsta ei. Nu m-aș comporta niciodată cu Jess cum aș face-o cu altcineva. E plină de temperament.

— E o ființă minunată.

— Dar te cunosc și pe tine. Și mai știu exact ce simte fata asta. La vîrsta ei ești foarte sensibil, iar ea se stăpînește suficient. Nu are de ce se căi.

— Înțeleg, înțeleg și eu asta.

— Jess și-a dat brusc seama de femeia din ea, și s-a speriat, fără să știe precis de ce anume. N-aș ști cum să-ți explic mai lămurit. Aceste lucruri sînt uneori atît de complicate...

Wolfe se foi pe scaun și, privind-o drept în față, rosti :

— Am să-l primesc pe Turpin.

— John, dovedești înțelegere.

Un timp rămaseră amîndoi tăcuți, Mary Mascall continuîndu-și lucrul, iar Wolfe studiindu-și genunchii.

— Spuneți-mi, cum trebuie să procedez ? Am impresia că duc în brațele mele un suflet de om și că trebuie să-l apăr să nu se lovească. Să mă duc într-acolo ?

Și Wolfe arătă spre cîmpia de turbă.

— Eu cred, John...

— Nu, mai bine nu. Mă întorc în oraș. Spune-i dumneata că sînt mîndru de acest cal, așa de mîndru cum n-am fost niciodată în viața mea. Și că voi reveni mîine.

Se ridică, iar privirea lui se îndreptă spre cîmpie.

— E foarte bine așa, John. Mă bucur de hotărîrea ta.

— Nu vreți să-mi dați voie să...

— Nici o centimă.

— Ei bine, atunci să știți că nu veți reuși niciodată să-mi obțineți vreo notă de plată pentru consultații.

Mary zîmbi șireată.

— Deci s-a hotărît că vei deveni medicul meu. Îmi pot permite acum luxul să mă îmbolnăvesc cînd vreau și să te chem la orice oră. Ce-mi pasă...

Cînd Jess se înapoie de la cîmp, Wolfe plecase de o oră. Acum înțelegea perfect ce se petrecuse cu ea, și de aceea mai părea sfioasă, totuși zîmbea și-și scutură pletele pe spate. Mary Mascall mai stătea în același loc, sub chiparoși. Nu făcea parte dintre femeile care se grăbesc să-și deșerte sacul cu noutăți sau care arborează un aer de simpatie înțelegătoare, așteptînd astfel să le faci confidențe.

— Te-am așteptat să luăm ceaiul împreună, copila mea. John Wolfe a trebuit să se înapoieze în oraș.

Jess se culcă în iarbă, încolăcindu-și brațele în jurul genunchilor.

— Era cumva ?...

— Ce anume, Jess ?

— Supărat ?

— Supărat ? N-am văzut niciodată un bărbat mai încîntat. I-am spus că ești pe undeva, pe cîmp. M-a rugat să-ți mulțumesc și să-ți spun că e mîndru de Turpin. Supărat, el ?... Nici vorbă.

Jess își ascunse fața cu ambele mîini.

— Mă-ntreb acum de ce am fugit, spuse ea. Ce prostie !

CAPITOLUL XXV

În crama lui de la Dealul Fagilor, Jasper Turrell, cu o țigară de foi pe jumătate consumată între buzele strînse, umbla de colo-colo, morocănos și bănuitor ca de obicei. Turrell nu se bucura niciodată cu adevărat de bunurile care-i aparțineau pur și simplu, pentru că era meschin și circotaș din fire. Nimic nu-l mulțumea pe deplin. Veșnic îi cicălea pe grădinarii săi și îi suspecta că îi vînd fructele și legumele pe ascuns. Își făcuse un obicei de a număra piersicile din pom, și orice lipsuri trebuiau justificate. Dacă un cunoscut îi admira trandafirii, răspundea cu o grimasă amară : „Vai, dar sînt departe de ceea ce trebuiau să fie ! Nu-i pot face pe oamenii mei să-i tundă și să-i stropească cum trebuie". Neîncetat descoperea cîte o insectă urîtă pe sub pietrele decorative și zărea exact unicul gol existent într-un strat plin de flori frumoase.

— Ești aici, tată ?

Chipul lui Turrell-junior apăru după fereastră, ușor deformat de neregularitățile sticlei.

— Bună, Tor...

Hector Turrell arbora de obicei un aer de automulțumire leneșă. Era ceea ce mulți sărăntoci și-ar fi dorit să fie, un ideal intangibil la un cîștig de 30 de șilingi pe săptămînă. Cu mîinile băgate în buzunarele pantalonilor de călărie, cu haina din stofă pepit ridicată peste ele, tînărul Turrell se opri cu picioarele depărtate și bărbia scoasă în afară :

— Adineauri am aflat niște noutăți.

— Ce noutăți ?

— Tipul ăla, Wolfe, şi-a pus firmă la Navestock.

— Ei aş !

— Pe cuvînt. Băiatul lui Kinnis mi-a spus azi dimineaţă. S-a stabilit pe Dealul Piersicilor.

Jasper Turrell îşi strînse pleoapele roşii. Mută ţigara în celălalt colţ al gurii.

— Ce naiba vrea cu asta ? Probabil c-a avut o înţelegere cu Threadgold...

— Dar atunci ce-i cu bătrînul Crabbe ?

— Crabbe !

— Poate că el l-a angajat pe Wolfe.

Turrell rînji.

— Ce-are a face asta cu Crabbe ? Ăsta ar trebui ars pe rug.

— Bestia aia bătrînă nu ne prea are la inimă.

— Doar nu-ţi închipui că vreau să mă aibă la inimă un necredincios îndrăcit ! Nu cred că are vreo legătură cu toate astea. Şi chiar dacă ar avea, ce ne pasă nouă ?

Şi totuşi privirea rea, piezişă, din ochii tatălui arăta că lucrul nu-i era cîtuşi de puţin indiferent. Turrell se legase de oameni şi îi înfruntase toată viaţa, iar cu timpul dobîndise o aroganţă care se transforma în furie la cel mai mic pretext. Era arţăgos, brutal şi susceptibil. Dacă cineva era de altă părere, considera aceasta ca un act de duşmănie premeditată. Dacă în Navestock se făcea un lucru pe care el îl dezaproba, trăgea imediat concluzia că era o sfidare adresată lui personal.

— Bătrînul Crabbe a dat în mintea copiilor, Tor. Mă gîndesc să pun mîna pe ceva din proprietatea lui cînd o muri pungaşul ăla bătrîn.

Aruncă mucul de ţigară şi-şi scoase ceasul.

— L-ai văzut cumva la uşă pe Burt cu cabrioleta ?

— Nu.

— Să fie al naibii ! Omul ăsta întîrzie totdeauna numai ca să-mi facă în necaz. Am să-l dau afară. Trebuia să fiu la şedinţa Consiliului. Du-te la grajduri, Tor, şi vezi ce face prostul ăla.

Această şedinţă a Consiliului Comunal al Navestockului era menită să rămînă în memoria locuitorilor, datorită urmărilor ei. Robert Flemming îşi ocupă locul obişnuit de preşedinte în fotoliul mare şi adînc de piele,

Chipul său înfloritor şi părul cărunt erau demne de penelul unui pictor. Încăperea era întunecată, cu ferestre lungi şi triste, care dădeau într-o curte. Turrell şedea la dreapta lui Flemming, cu picioarele întinse, cu un rînjet încremenit pe faţă. Micul Wilks avea totdeauna o mulţime de hîrtii dinaintea sa şi-şi plimba nasul prin ele, exact ca o veveriţă care ronţăie alune. Landry şi Petersen, doi membri din împrejurimi, şedeau alături şi se distrau povestindu-şi glume decoltate cu glas scăzut. Ceilalţi membri erau comercianţi, oameni grei, care-şi priveau îndatoririle prin prisma propriilor lor interese. Bătrînul Crump, secretarul, un om cu pielea netedă, cu chipul rumen şi sardonic, avea sclipiri răutăcioase în ochii săi porcini. Îşi întorcea nasul ascuţit şi impertinent cînd într-o parte, cînd în alta, ca un cîine bătrîn adulmecînd după vînat. Era un cinic şi-i făcea plăcere să vadă oamenii ieşindu-şi din fire.

Ocazia i se prezentă în dimineaţa aceea cînd trebui să citească o anumită scrisoare oficială adresată Consiliului Comunal al Navestock-ului. Autorul scrisorii se plîngea de o „neplăcere" la George Lane şi cerea să i se pună capăt. Amănuntele erau descrise cu forţă şi savoare. Crump pufni de cîteva ori în timpul lecturii. Încăperea fu parcă năpădită treptat de un miros familiar şi pătrunzător.

Lui Crump îi plăcea să-i tragă pe oameni de urechi, cu condiţia să o poată face cu delicateţe şi fără neajunsuri personale. Se auzea hîrşîit de picioare, scîrţîit de scaune. Priviri repezi se îndreptau pe ascuns spre Jasper Turrell. Colegii săi din Consiliu îl observau atent, dar evitînd să-i întîlnească ochii.

— E vorba de George Lane, domnule Crump? Din partea lui Burgess, cizmarul?

— E semnătura lui, domnule Flemming.

Se lăsă o tăcere nehotărîtă. Turrell îşi strînse picioarele lungi şi se smuci de pe scaun cu un aer sfidător.

— Nu mi-e teamă, domnilor. Se pare că cineva are ceva împotriva proprietăţii mele. Să vorbim deschis. Vrea cineva să discute despre modul cum îmi administrez proprietatea?

Privi în jur cu aroganţă, gata să înfrunte pe oricare

din vecinii săi. Dar, cu toate că Turrell nu se bucura de simpatie, era șeful unui clan și membrii clanului său o știau. Era o chestiune subtilă de autoconservare, și toți acești proprietari și bogătași se uneau de îndată ce interesele lor de proprietari erau amenințate. Un instinct comun îi făcea unanimi. Asemenea membrilor unei mari familii, ei se puteau certa între ei, dar, de îndată ce un membru al clanului lor era atacat de un străin, toate certurile erau lăsate de-o parte și se făcea front comun.

Johnson, măcelarul, la fel de roșu ca și carnea ce-o vindea, vorbi morocănos dintr-un colț al încăperii.

— Domnule președinte, eu cred că domnul Turrell e un gentleman care poate fi lăsat să aibă grijă singur de proprietatea lui. Noi ne împăcăm foarte bine la Navestock, domnule. Eu nu aprob răutatea.

Turrell zîmbi, buzele i se încrețiră ciudat între favoriții blonzi. El și Johnson se înțelegeau perfect.

Ochii lui Robert Flemming treceau de la un chip la altul.

— Are cineva...

Vocea subțire și acidă a lui Wilks interveni în discuție :

— Am impresia că este o plîngere rău-voitoare...

— Întocmai. Este exact cuvîntul pe care încercam să-l găsesc, domnule Wilks.

— Adevărul iese la lumină, domnule Hubbard.

— Ca o monetă falsă, domnule. Am spus totdeauna că lucrurile trebuie făcute cu bunăvoință. Nu sînt de acord să se facă sînge rău altor oameni. Oamenii de bază din oraș au spirit obștesc.

Robert Flemming privi întrebător în dreapta și-n stînga. Jasper Turrell se așeză din nou pe scaun.

— Am toată încrederea în judecata dumneavoastră, domnilor.

Nu avea cîtuși de puțin intenția să facă așa ceva, dar era un act de curtoazie, potrivit cu situația creată.

— Propun, domnule președinte, să trecem peste această chestiune. Îl cunoaștem cu toții pe domnul Turrell...

— Dar...

Crump își ridică ochii de pe carnet.

— Domnule președinte, din punct de vedere legal avem dreptul să luăm o hotărîre. Sîntem un organ de arbitraj.

Cei prezenți schimbară priviri aprobatoare. Între ei părea să domnească o înțelegere tacită.

— Cred că putem lăsa un gentleman cu situația domnului Turrell să-și vadă singur de averea sa.

Wilks clipi din ochi, ca și cum ar fi mîncat o alună deosebit de gustoasă.

— Foarte bine, domnilor.

Ochii întredeschiși ai lui Turrell luciră pe sub genele albicioase.

— Puteți lăsa treaba asta în seama mea. Voi cerceta și voi vedea ce-i de făcut.

Ajunși aici, lăsară problema baltă. Crump însemna ceva într-un carnet. Consilierul îl însărcină să comunice expeditorului scrisorii confirmarea de primire. Atît și nimic mai mult. Trecură apoi la discutarea unor probleme financiare ale azilului.

De la ședința Consiliului Comunal, Jasper Turrell se duse drept la doctorul Threadgold acasă, la Duzii Verzi. Threadgold lipsea, și Turrell fu întîmpinat de noul asistent, domnul Talbot Tweedy. Tînărul purta ochelari și aducea puțin cu un cobai dresat. Era plin de coșuri pe față și rîdea ca o domnișoară nervoasă. Turrell nu avea ce face cu el, de aceea se așeză și-i spuse că-l va aștepta pe doctorul Threadgold.

Așteptă o oră întreagă și avu timp să se enerveze de-a binelea. Cînd sosi Threadgold, volubil și bine dispus, agitîndu-se ca un dop pe spuma propriei sale veselii, însăși lumina de pe chipul medicului stîrni furia lui Turrell.

— Ia ascultă, Threadgold, vreau să mergi pînă la George Lane.

Îi explică situația, lăsîndu-și mînia să-i năvălească asemenea apei printr-un zăgaz deschis. Unii oameni par să fie creați anume pentru a servi drept rezervoare în care să ne putem vărsa cu nesaț furia clocotitoare. Threadgold era unul dintre aceștia. Ședea ca vrăjit, lăsîndu-se înecat de valurile mîniei lui Turrell. Emoțiile puternice ale altor oameni îl speriau chiar, poate pentru că spiritul său molatec devenea deodată conștient de pro-

pria sa neputință. Era unul dintre cei care dau din cap și aprobă.

— Mă duc acolo în seara asta.

— Nu vei găsi nimic de obiectat. Dar vreau doar o părere pentru a îndeplini o formalitate. Mă-nțelegi ?

Threadgold înțelese. Deși asumarea acestei răspunderi — oarecum dubioase — îl alarma. Prezența lui Wolfe la Navestock îl făcuse nervos și bănuitor. Simțea că ochii acestui om îl urmăresc, că oameni interesați și ostili stau la pîndă

— Vreau să te rog să-mi lași și mie puțină libertate de a hotărî în această problemă !

Turrell cunoștea felul de a fi al oamenilor slabi. Nu simțea nici un fel de milă pentru o minte care șovăia între cinste și integritate și un egoism fățiș.

— N-o să fie nimic de obiectat, crede-mă. De douăzeci de ani nu s-a schimbat nimic acolo.

Threadgold zîmbi jenat.

— E ca și cum aș semna un cec în alb.

— Dacă timp de douăzeci de ani nu s-a schimbat nimic, ai fi observat de bună seamă dacă era ceva alt fel ca de obicei.

Lovi pumnul drept de palma stîngă, dînd a înțelege că victima s-a prins în plasă.

— Știi că dumneata răspunzi de aceste lucruri. Și dacă cineva pornește deodată să dezgroape o poveste scandaloasă, după ce a stat douăzeci de ani lîngă ea fără să-i pese, ești înclinat să-l întrebi de ce n-a făcut-o mai înainte.

Threadgold avu o tresărire, și căută adăpost în optimismul său binevoitor.

— Într-adevăr. E-n regulă. O plîngere rău-voitoare. și nimic mai mult. Nu sînt unul din acei venetici colțoși care n-au altceva mai bun de făcut decît să combată condițiile noastre de viață în care au trăit generații întregi.

— O știi din experiență, Threadgold. Toți acești mucoși își închipuie că știu totul mai bine ca oricine. Știu foarte bine de unde au pornit toate acestea. Trebuie să ne susținem unii pe alții și să-i dăm peste nas neisprăvitului ăstuia.

Threadgold se simți reconfortat la gîndul că era sprijinit de partea cea mai influentă a orașului.

De la Duzii Verzi, Turrell se duse direct la George Lane. Cînd era furios, uita de prudență. Nu se stăpînise și nu-și înfrînase niciodată pornirile violente.

Bătrînul Burgess lucra în atelierul său. Capul său chel se vedea prin fereastră. Ciocanul lovea continuu. Turrell aruncă o privire, apoi apăru în prag.

— Ei, Burgess, se pare că nu-ți mai place aici în cartier ! Cum vine asta ?

Cizmarul își ridică ochii, se încruntă, apoi zîmbi jenat. Trupul său aplecat, cu umeri aduși, în șorț alb și cămașă albastră, părea simbolul muncii ghemuite, gata să se răzvrătească, la picioarele capitalului.

— Ar trebui s-o știți, domnule Turrell.

Ochii lui Burgess avură o lucire insolentă și vicleană, iar Turrell, obișnuit cum era cu insolența, îi înțelese privirea și reacționă prompt.

— Ai fost pus de alții. Știu asta. Ți-ai făcut treaba pentru care ai fost plătit. Ai o lună de zile ca să te cari de aici.

— Voiam tocmai să spun, domnule...

— Nu mă interesează ce voiai să spui. Ți-am spus să pleci, și cu asta basta ! Nu vreau să fiu lucrat pe la spate. Nu sînt omul care să rabde așa ceva.

Și plecă mai departe, trufaș și plin de mulțumire.

În aceeași seară, Burgess apăru îmbrăcat cu hainele sale de duminică la Joshua Crabbe. Era speriat. Un simțămînt de nesiguranță îi mai răcorise ardoarea. Crabbe păru amuzat.

— Uite, am colea o căsuță care te așteaptă.

— Mi-e teamă, domnule, că n-o să mai am de lucru așa cum aveam dincolo.

— Vezi, asta-i, Burgess. Doi bani și jumătate merită drepturile omului ! Să avem buzunarele pline, că libertatea n-are decît să se ducă de rîpă ! Nu te mai frămînta, omule, nu te mai frămînta atît.

— Așa e, domnule Crabbe, dar dacă ai o familie...

— N-o să-ți meargă mai rău aici, Burgess. Nu fii prost și nu te mai văita. Nu-mi place văicăreala.

CAPITOLUL XXVI

În căsuța cizmarului Burgess din George Lane se mută un alt locatar, și acesta părea să fie singurul rezultat care putea fi atribuit protestului adresat de cizmar Consiliului Comunal din Navestock. Nimeni nu se mai interesă de această problemă și, oricare ar fi fost părerea doctorului Threadgold despre salubritatea casei al cărei proprietar era Turrell și despre starea ocolului de vite învecinat cu George Lane, persistența ostentativă a vechii stări de lucruri era o mărturie că Threadgold a considerat fie că e mai bine să nu-și exprime nici o părere, fie că părerea lui n-a avut nici un efect. Cineva aruncase o piatră într-un lac și undele stîrnite păreau să se fi liniștit...

Joshua Crabbe însă, omul cu avere, nu voia să accepte această situație. Oamenii ale căror interese au fost odată amenințate sînt foarte sensibili. Chiar și un atac eșuat îi alarmează. Iar Crabbe era dintre cei care nu uită.

Trebuia să-l țină pe domnul Boxall de guler.

— Așteaptă cîteva săptămîni, și le mai dăm o lovitură, chiar în momentul cînd o să înceapă să se liniștească. Cînd tragi o bătaie băiatului tău, Boxall, nu trebuie s-o faci prea repede. Dă-i timp să se gîndească între două lovituri și să se întrebe cînd vine următoarea. Ceea ce am făcut noi a fost numai o mică palmă pentru început.

Joshua Crabbe își dezvălui planurile lui Wolfe cu o sinceritate brutală. Acesta își începuse seria celor trei vizite săptămînale. Starea de spirit a bătrînului avea ceva îngrijorător. Anticipa viitorul cu o perspicacitate uimitoare.

— Oamenii aceştia, dragă Wolfe, îşi închipuie oare că vor face veşnic lumea să meargă doar pentru umplerea propriilor lor buzunare ? Se înşeală, dacă cred aşa ceva ! Fiara uriaşă pe care o calcă în picioare o să-şi înalţe spinarea într-o zi şi o să facă praf toate aceste privilegii particulare.

Wolfe îşi primea onorariul odată pe săptămînă într-un plic pe care îl găsea la plecare pe măsuţa din hol. Dar, cu toate că Joshua Crabbe nu avea nevoie personal de serviciile lui, avea grijă să nu-l lase pe Wolfe cu sentimentul că ia banii de pomană. Crabbe ţinea un registru complet al tuturor chiriaşilor săi. Totul era trecut în cartea mare, legată în piele : vîrsta, mijloacele de existenţă, infirmităţile şi caracterul, aşa cum înregistrezi oile într-un catastif. Wolfe se trezi în situaţia unui ministru particular al sănătăţii. Purta răspunderea situaţiei sanitare în Dealul Piersicilor, şi Crabbe îi dădu de asemenea în grijă o seamă de pensionari bătrîni de prin partea locului. Wolfe îi preluă bucuros şi refuză orice onorariu pentru munca sa.

Mai mult, cîţiva pacienţi particulari veniră la el pentru că erau de multă vreme nemulţumiţi de Threadgold. De astă dată, Wolfe nu mai ţinu seamă de eticheta medicală, deoarece atitudinea duşmănoasă a acestuia îi anihilase orice scrupul. Threadgold se întrecuse într-atît cu firea, încît îi trimisese o scrisoare furioasă şi jignitoare, acuzîndu-l de necinste profesională pentru faptul că şi-a instalat un cabinet la Navestock. Wolfe nu recursese la nici un fel de manevre discutabile pentru a-şi face clientelă, dar, ori de cîte ori oamenii veneau la el, îi primea socotind că are tot dreptul, ca orice concurent într-o întrecere deschisă. Adam Grinch împreună cu cîţiva meseriaşi mai de vază înfiinţară un mic Club de binefacere, şi îl invitară pe Wolfe în calitate de director. La sfîrşitul primei luni îşi făcu socoteala şi constată că profesia îi aducea cam cinci lire pe săptămînă.

Tot omul trebuia să-şi aibă partea sa de materialism, totuşi Wolfe îşi dădu seama că drumul spre Ferma Mlaştinii era un drum de aur, acum că venise toamna. Pădurea de fag transformase şoseaua într-o alee lungă de chihlimbar şi bronz, străjuită de trunchiurile netede,

enorme şi cenuşii sub frunzişul bogat. Orzişorul înflorise ici şi colo pe Mlaştina Tarling, şi ferigile îşi schimbaseră culoarea. Copiii continuau să vină cu găletuşe şi bastoane îndoite pentru mure. Puştile pocneau de multă vreme prin mirişti şi prin cîmpurile de napi. Păsările deveniseră sperioase, şi filfîitul aripilor lor părea să facă parte din adierile misterioase, foşnitoare, ale lui octombrie.

Wolfe venea adesea pe şosea călare pe calul său negru, Turpin, asemenea unui Bayard[1] înalt, cu chipul brun, pe care oamenii mai scunzi începură să-l ia în seamă. Arăta bine călare, cu chipul său dîrz şi impunător, în comparaţie cu Threadgold, mic şi rotofei, în cabrioleta lui. Wolfe atrăgea privirile femeilor, care se simţeau oarecum speriate în prezenţa lui. În ce o priveşte pe Jess Mascall, ea se simţea cuprinsă de mîndrie, nu de teamă. Panica o părăsise cu totul. Wolfe, pe calul său negru, călărea spre castelul crenelat al tinereţii ei, învăluit într-o lumină romantică. Cînd îl vedea traversînd în galop uşor curtea împrejmuită, era năpădită de o bucurie sfioasă. Iar cînd îl întîmpina şi vedea cum se destramă expresia severă de pe chipul lui avea impresia că se întîmplă o minune.

Wolfe era un gen de om a cărui forţă fizică reprezenta parcă o veşnică sfidare pentru oamenii mai slabi. Cînd îl întîlnea pe şosea, Hector Turrell trecea pe lîngă el ca un duşman ereditar, cu o mînie arogantă în privire. Tînărul Turrell avea egoismul animalic al unui taur. De cum îşi arunca ochii asupra unei vite pe care o vedea pentru prima oară, îi măsura mai întîi coarnele, pieptul şi greabănul. Oare cum se comportă în luptă ? Cît timp i-ar trebui s-o doboare ? Wolfe îi stîrnise tînărului Turrell mîndria războinică. Chipul acestuia, prelung, nobil, era o ispită pentru pumnii celuilalt. Demnitatea calmă pe care o emana Wolfe îl făcea să turbeze pe Hector Turrell. Tipul superior îl atîţa pe cel inferior, iar antipatia organică şi reciprocă a celor doi era sporită de cele petrecute la Navestock.

---

[1] Referire la *Pierre Terrail, senior de Bayard* (1476—1524), cavaler francez, supranumit „Cavalerul fără frică şi fără prihană". S-a remarcat în campaniile din timpul războaielor franco-spaniole pentru supremaţie în Italia *(n. red.)*.

Octombrie era pe sfîrşite şi frunzele îngălbenite se scuturau de pe plopii lombarzi care mărgineau drumul lîngă casa lui Joshua Crabbe.

Pe strada Evei, Sarah Loosely se agita afetată prin salonul lui Wolfe. Musafirii trebuiau să sosească la ceai, iar şerveţelele ajurate încă nu fuseseră perfect aranjate pe farfurii. Era neobosită în lucrurile mărunte şi ţinea ca totul să fie într-o ordine desăvîrşită. Linguriţele de pe farfurioare trebuiau să stea îndreptate în aceeaşi direcţie. Se spunea că raiul trebuie să fie o perfecţiune a ordinei, altfel doamna Loosely n-ar consimţi să stea acolo. Crengile palmierilor trebuie să fie aliniate ca muschetele la paradă, aureolele înclinate exact în acelaşi unghi.

Wolfe se afla în magazie, plecat spre adîncul unui cufăr uriaş de nuiele. Pe jos erau împrăştiate paie galbene; hîrtii, sticle verzi şi albastre se îngrămădeau lîngă un perete. Despacheta medicamentele sosite în dimineaţa aceea de la o firmă de chimicale pe care i-o recomandase Joshua Crabbe.

Mîinile lui bronzate scotoceau tocmai în fundul cufărului cînd sună clopoţelul de la intrare. Clinchetul unor sticle care se ciocniră chiar atunci îl făcu să nu audă sunetul clopoţelului. Doamna Loosely şi cele două musafire schimbau saluturi sub porticul alb în stil georgian.

— Ce faci, Sarah? Nu te-am văzut de mult. N-ai îmbătrînit deloc.

— N-aş prea crede...

— Uite-o pe Jess, a crescut mult, nu-i aşa?

Doamna Loosely o bătu uşor pe obraz.

— Te-ai făcut mare de tot, draga mea!

Jess rîse. Doamna Loosely vorbise de parcă a creşte ar fi un fenomen cu totul nou şi surprinzător.

— Aş putea oare să nu cresc? Doar am împlinit 17 ani.

— Ar trebui să-ţi faci coc.

— O, ce bătaie de cap!

— Domnul Wolfe nu se aştepta să veniţi înainte de patru.

— Ne-am întors acasă devreme, Sarah, am terminat cu cumpărăturile mai repede decît socoteam.

— Este în magazie, vîrît cu capul într-un cufăr. N-am mai văzut un om să facă totul singur. Și, pe cît de atent, pe atît de migălos.

Jess făcu o grimasă ironică.

— Migălos! Să mergem, mamă, să-l scoatem de acolo. Îmi las coșul aici, în hol.

Și astfel Wolfe fu surprins în timp ce scotocea în cufăr, cu spatele spre casă, iar soarele de sfîrșit de octombrie își arunca lumina înăuntru peste paiele galbene.

— Bravo domnule, așa inviți dumneata lumea la ceai?

Fața strălucitoare, ironică, a tinerei fete contrasta cu veselia mai reținută a mamei.

— Bună! Nu vă așteptăm la ora asta!

— Mă duc să stau puțin de vorbă cu doamna Loosely, John.

— Ce harababură ai făcut aici!

— Harababură! Nici nu se putea mai multă ordine. Ia privește sticlele astea.

Ochii tinerei fete sclipeau de voie bună. De fapt, nu prea era nimic de rîs acolo, dar vitalitatea ei sănătoasă izbucnea prin toți porii într-o veselie nestăpînită.

— Ce drăguțe sînt! Atît de solemne cu bonețelele lor strîns legate. Îmi plac cele albastre, groase...

— În schimb cele verzi sînt mai nobile.

— Îmi închipui ce-nseamnă să ici toate aceste bunătăți. Bieții oameni! Ia spune, John, ce mi-ai da mie acum?

Wolfe se uită la ea cu o duioșie amuzată.

— Dumitale? Nimic, bineînțeles. Dimpotrivă. Te-aș pune toată într-o mixtură pe care aș prescri-o tuturor pacienților mei.

— Vai John! Și sub ce etichetă?

— Elixirul Vieții. Esență de trandafir roșu. Sirop pentru îndulcirea poamelor acre.

Ea rîse și roși.

— Vai John, vorbești prostii!

— Ba sînt cît se poate de serios. Păcat că nu putem prescrie cîțiva oameni care să mai îmbuneze lumea. Vino să-l vezi pe Turpin.

— I-am adus un măr.

— Bietul Turpin, a trebuit să vină să locuiască pe Strada Evei.

— Iar dumneata eşti şarpele, John.

— Să ştii că-mi place ! Satana trebuie să fi fost un flăcău de treabă !

— Cîtă vanitate !

— Da, cîtă vanitate ! Nu ştiai că oamenii sînt nişte păuni ?

Aceasta era prima vizită a lui Jess, şi Wolfe trebuia să-i arate tot ce era de văzut. Era o pasionată din creştet pînă-n tălpi, şi punea totul la inimă. Poate că Wolfe nu observase orgoliul fetei pentru tot ce-l privea pe el, dar mama ei îşi dădea seama şi zîmbea cu ochii ei albaştri plini de înţelegere. În entuziasmul ei, Jess era gata să răstoarne casa doamnei Loosely cu susul în jos, chiar s-o scoată afară de tot pe bătrîna doamnă, numai să-l vadă pe Wolfe singur stăpîn.

— Magazia asta e bună pentru trăsura dumitale, John. Acum vreau să văd cabinetul şi camera unde le faci pe toate.

Îi arătă cabinetul cu sticlele rînduite pe rafturi de-a lungul pereţilor, odăiţa unde-şi ţinea instrumentele şi diversele dispozitive ingenioase pe care şi le montase singur. Jess observa orice lucru, cît de mic, şi se interesa de toate cu o curiozitate de copil.

— Ce sînt astea ? Şi oare ai putea amputa aici un braţ ?

Glasul ei avea o notă de veneraţie naivă.

— Nu chiar aşa, Jess, doar dacă e o chestiune de viaţă şi de moarte.

— Ce minunat e să lupţi împotriva morţii ! M-am gîndit adesea ce bine ar fi să mă fac infirmieră şi să realizez ceva cu adevărat măreţ, ca Florence Nightingale [1]. Şi acum vreau să-ţi văd cealaltă cameră. Să ştii că mi-a plăcut firma dumitale de alamă. M-a făcut chiar să mă-nfior.

[1] Filantroapă engleză, născută la Florenţa (1820—1910). În timpul războiului Crimeii a organizat un serviciu de ajutorare şi îngrijire a răniţilor, serviciu care s-a dezvoltat ulterior, pe baza sa luînd fiinţă *Crucea Roşie (n. red.)*.

Se auzi clopoțelul pentru ceai, și Jess avu prilejul să vadă ambianța mai intimă în care trăia John Wolfe. Doamna Mascall luă în primire tava de ceai ; Jess ședea în fața mamei sale cu fața spre lumină. Wolfe o privea și se gîndea că din clipa aceea camera nu va mai fi aceeași pentru el. Chipul însuflețit al fetei, felul în care-și mișca buzele, luminile și umbrele repezi din ochii ei, pielea diafană, toate acestea nu le va mai putea uita. Și ea era acolo, în camera lui, plină de entuziasm pentru acțiunea pe care el o pornise, și mîndră de ceea ce realizase pînă atunci. Atingerea ei dădea lucrurilor o valoare nouă, a cărei urmă va persista în ele ca o vrajă scumpă. Wolfe nu se îndoia de asta.

— John, ți-ar trebui un fotoliu mare, în care să stai și să fumezi cînd ești obosit, nu-i așa mamă ? Scaunele astea îmi amintesc de domnișoara Plimley, și parcă mă și văd stînd în poala ei.

— Copilă dragă !

— Dar n-am spus nimic rău ! Cum îți închipui ? Și știi ce-aș face eu, John ?

— Să te-aud.

— Aș aduce cuțărul acela mare de nuiele și aș vîrî în el toate aceste bibelouri stupide. Nu pot să sufăr bibelourile, și apoi ele par absurde în preajma dumitale.

— De ce ?

— Ești atît de mare ! Ele s-ar potrivi perfect unui personaj mărunțel.

Wolfe și doamna Mascall schimbară o privire și izbucniră în rîs.

— Ai să frîngi inima doamnei Loosely, Jess.

— Crezi ? Biata de ea ! Sînt sigură că-i foarte drăguță cu dumneata, John, dar sper că nu-i sîcîitoare.

— Nu prea mult. Mai ia puțin din torta asta. Am luat-o special pentru dumneata.

— Nu mai spune ! Dă-mi numai un pic. Și sper că nu numeri feliile musafirilor.

— În orice caz, nu pe-ale dumitale.

Se auzi clopoțelul de la intrare, și ciocanul de alamă îl urmă cu două lovituri măsurate. Jess se îndreptă pe scaun curioasă, cu o mică cută de nerăbdare între sprîncenele negre.

— O fi vreun pacient în suferință.

— Trebuie să-ți pară bine.

— Desigur, mamă, desigur, dar tocmai în după-amiaza aceasta!

Se auziră voci în hol. Cineva era poftit în camera de cealaltă parte a coridorului. Doamna Loosely apăru cu un aer important.

— Domnul Flemming dorește să vă vadă, domnule.

— Cum, preotul?

— Da.

Jess roși emoționată.

— Ia te uită! Nu-i minunat? John, trebuie să te duci numaidecît. Nu te gîndi la noi. Ne descurcăm noi și singure.

Wolfe îl găsi pe Robert Flemming stînd cu spatele la oglinda mare cu ramă aurită de deasupra căminului în salonul doamnei Loosely. Flemming, ca și Wolfe, părea prea mare în mijlocul atîtor lucruri mici. Arăta ca un taur asirian cu cap de om, naufragiat într-o prăvălioară de antichități, aproape să iasă prin tavan.

— Bună ziua, domnule Wolfe. Am venit să-ți fac o vizită în noua dumitale locuință.

Lui Robert Flemming i se întîmpla rareori să se simtă stingherit, dar acum fu surprins el însuși de emfaza cu care vorbise. Această jenă absurdă, copilărească, îi jignea demnitatea și îl înfuria.

— Vă rog, luați loc, domnule Flemming.

Preotul căută cu privirea un scaun, dar un sentiment nedeslușit îl făcu să rămînă în picioare. O stare de spirit apropiată de căință era ceva nou pentru el, și i se părea că vorbește o limbă neînțeleasă.

— Te simți bine aici?

— Foarte bine.

Flemming n-ar fi putut afirma același lucru despre sine în clipa aceea.

— Cred că cel mai bun lucru este să-ți spun de-a dreptul pentru ce am venit la dumneata. M-am gîndit serios la convorbirea pe care am avut-o amîndoi acum cîtva timp. Să știi că nu-mi vine prea ușor...

Wolfe simți deodată o pornire de simpatie pentru omul din fața lui. În sufletul lui Flemming se dădea o luptă grea. Chipul său frumos avea o expresie chinuită.

— Nu vreți să luați loc ?

— Nu. Vorbesc mai ușor în picioare.

— Vă referiți la convorbirea pe care am avut-o despre starea sănătății orașului ?

— Da.

Wolfe se rezemă de cadrul ferestrei. Flemming semăna cu un om care încearcă să umble printr-o mlaștină adîncă, și Wolfe simți nevoia să-i dea o mînă de ajutor.

— Aș fi bucuros să vă dau toate informațiile, dar, așa cum stau lucrurile...

Flemming îl privi întrebător :

— Tocmai asta mă deranjează cel mai mult. Am impresia că în oraș bîntuie un spirit agresiv și bătăios.

Gura lui Wolfe căpătă o linie mai aspră.

— V-am spus, cred, domnule, că în viață există momente cînd omul trebuie să lupte.

— Vrei să spui....

— Vreau să spun că sînt împotriva oricărui compromis și că o oarecare conștiință cetățenească se naște în acest oraș, intenționînd să impună o reformă.

— Cîțiva radicali, poate.

— Nu cred că-i bine să priviți lucrurile astfel. Și apoi, tonul ironic nu constituie o bază bună de discuție.

— Aveți dreptate. Îmi retrag cuvintele. Dar de ce trebuie să fii atît de înverșunat ? Spun înverșunat pentru că — să zicem — asta-i în firea omului.

— Nu-i vorba de înverșunare, dar puteți fi sigur că voi lupta, dacă asta e ceea ce vă interesează.

Robert Flemming îl privi mîhnit.

— Domnule Wolfe, îmi pare rău. Este tocmai ceea ce mi-am închipuit.

— Vreți să spuneți, domnule...

— Că mai există un dedesubt. Afacerea aceea, Burgess. Am înțeles — asta a fost aruncarea mănușii. Dar mie nu-mi plac asemenea metode.

Urmă o tăcere scurtă, încordată.

— Deci dumneavoastră, domnule Flemming, sînteți pentru compromis ?

— Pentru convingere.

— Cred că n-are rost. Eu nu-i condamn pe oamenii care se gîndesc în primul rînd la propriile lor interese. Dar asemenea oameni pot fi oare convinși ? Cred că nu, în orice caz nu prin metodele obișnuite.

Flemming cerceta atent un tablou atîrnat de peretele din fața lui și care reprezenta rătăcirea evreilor prin pustiu.

— Eu optez pentru cele mai bune, domnule Wolfe. Am venit aici ca să-mi dau seama dacă ceea ce am crezut este adevărat ; de asemenea, dacă nu se mai poate face ceva.

— Am toată bunăvoința, domnule, dar...

— Vreau să pun o condiție : să nu se umble cu înșelătorii, să nu se facă prea multă vîlvă.

— Nici eu nu sînt pentru metode discutabile. Dar mi-ar fi imposibil să garantez că nu vor fi ciocniri serioase.

— Atunci nu pot să fiu de acord. Nu mă pot împăca cu jignirile, cu scandalurile și cu setea de răzbunare.

— Înțeleg.

— Și-mi pare rău.

— Și mie îmi pare rău, domnule Flemming.

Robert Flemming părea că nu reușește să se smulgă de lîngă cămin. Privea țintă drept înainte, jenat, nehotărît, simțind că de fapt trebuie să-și ia rămas bun și să plece. Tăcerea prelungită devenea apăsătoare.

— Ei bine... atunci — îngăimă cu greu —, mai gîndește-te, domnule Wolfe.

— M-am gîndit îndeajuns. Acum ne aflăm în tabere opuse.

— Nu-mi place ideea aceasta de dușmănie.

— Eu nu v-am sugerat-o niciodată. Chiar și în război se poate lupta cavalerește.

Deschise ușa în fața lui Robert Flemming și-l însoți pînă afară. Ajuns la poartă, Flemming se întoarse :

— Treci pe la mine într-o seară.

— Cu plăcere.

Wolfe îl urmări în timp ce se depărta, gîndindu-se că probabil acum sufletul acestui om calm, flegmatic, cumsecade, s-a deşteptat. Vîntul nou care sufla prin aceste locuri îi tulbura optimismul amabil, indolent, şi Wolfe simţi că nu era deloc uşor pentru un om ajuns în toamna senină a vieţii să sufere ca un adolescent care-şi vede idealurile zdrobindu-se de platoşa de fier a soldaţilor lui Mammon [1].

[1] Denumire dată în evanghelii diavolului bogăţiei sau, în general, diavolului *(n. red.)*.

CAPITOLUL XXVII

Abia în noiembrie Joshua Crabbe îi dădu mînă liberă lui Boxall de la *Trompeta Wannington*-ului.

— Şi nu-ţi arăta colţii — îi spuse el —, asta-i greşeala pe care o fac confraţii dumitale. Adresează-te ticăloşilor, fă-le morală, dar nu-ţi arăta colţii. Şi mai ales, agaţă-te de fapte, nu de personalităţi. I-am promis lui John Wolfe să duc o luptă dreaptă, şi nu ne rămîne decît să ne lăsăm conduşi de el. Trimite-mi materialul înainte de publicare.

De săptămîni întregi, Boxall îşi zornăia lanţul. Avea ceva din înfăţişarea unui dulău hămesit. Era flămînd şi se puse pe treabă.

Lătratul lui ajunse chiar pînă la reşedinţa zeilor.

Doamna Ursula Brandon nu citise *Trompeta Wannington*-ului de două ori în zece ani. O simplă curiozitate de moment o făcu să deschidă un număr care sosise cu poşta şi se afla printre scrisorile de pe masa pusă pentru gustarea de dimineaţă. Tînărul Aubrey era plecat la Chesterton la nişte curse de ogari, aşa că Ursula Brandon era singură.

Pe prima pagină a ziarului se vedeau cruciuliţe făcute cu creionul albastru şi cuvintele : „vezi pagina 3". Despături ziarul, găsi două coloane însemnate cu cerneală roşie, intitulate „Opinie publică şi sănătate publică".

Pentru Ursula Brandon, *Trompeta Wannington*-ului se situa totdeauna în afara limitelor decenţei. Era purtătorul de cuvînt al unei clase pentru care nutrea un dispreţ total. Sugera romanele cele mai proaste ale lui

Dickens pentru cei ce preferau pe cele mai bune ale lui Thackeray. Şi apoi, nu exista nici o îndoială asupra tendinţelor agresive ale *Trompetei*. Fusese totdeauna cea mai oribilă dintre combinaţii : venin şi pietate.

Dar articolul cu pricina o surprinse şi o indignă. Femeia de societate care era ea nu putea fi scoasă din fire de o simplă obrăznicie. Aici însă era altceva. Articolul era stăpînit, avea forţă şi un anumit umor sumbru ; nu se repezea ca un cîine turbat şi nu făcea spume la gură.

Citi articolul de la un capăt la altul şi dădu ziarul la o parte.

— Mă-ntreb cine mi l-a trimis ? Şi cine a scris aceste fraze ? sînt absolut scandaloase.

Dar erau oare cu adevărat scandaloase ?

Îşi mai turnă o ceaşcă cu ceai şi rămase gînditoare privind prin fereastra înaltă la razele soarelui de noiembrie care se jucau printre crengile verzi ale cedrilor. Arborii aceştia erau desăvîrşiţi, de o măreţie perfectă, iar măreţia făcea parte din firea Ursulei Brandon. Nu suporta vulgaritatea sub nici o formă, şi de aceea dezgustul ei pentru *Trompeta* era pe deplin justificat. Dar acest articol ! Boxall n-ar fi putut scrie niciodată aşa ceva. Era ca şi cum l-ai pune pe Emerson [1] să predice într-o bisericuţă jalnică.

— Cred că a fost scris de tipul acela, Wolfe.

Această idee o tulbură şi mai mult. Nu-i trecuse supărarea, dar disprețul dispăru.

— Trebuie să mă ocup de asta. Crump ar face bine să vină la mine.

Dar toată această poveste cu *Trompeta* avea să i se spulbere din minte într-o clipă. Stînd la fereastră ceva mai tîrziu în dimineaţa aceea îl văzu pe Whitehead, grăjdarul, venind călare. Omul părea speriat. Ea îl trimise să-l însoţească pe Aubrey.

Ursula Brandon îl întîmpină sub portal.

— Ce s-a întîmplat, Whitehead ?

[1] Ralph Waldo Emerson (1803—1882), filozof spiritualist, publicist şi poet american. Critic al moravurilor burgheze („Natura", „Aleşii omenirii", „Poeme alese") *(n. red.)*.

Grăjdarul descălecă. Ochii săi evitau s-o privească pe doamna Brandon, şi faţa albă ca varul îi era acoperită de broboane de sudoare.

— E vorba de domnul Aubrey. A căzut de pe cal, doamnă.

— E grav ?

— Mă tem că şi-a rupt piciorul.

Doamna Brandon respiră adînc. Părea un suspin de uşurare după un moment de tensiune.

— Cum s-a întîmplat ?

Omul părea gata să plîngă.

— Nu sînt eu de vină. Domnul Aubrey s-a încăpăţînat. Nu m-a ascultat cînd i-am spus. Am căutat să-i prind frîul, dar m-a lovit cu cravaşa.

— Ce-a făcut, Whitehead ?

— L-a pus pe bietul ponei să sară peste o poartă închisă. Blinker n-a reuşit, nu-i vina lui... Pe domnul Aubrey o să-l aducă trăsura domnului Sanderson. M-am gîndit să vin înainte.

— Mulţumesc, Whitehead. Ia calul şi du-te fuga la doctorul Threadgold. Spune-i să vină imediat.

Grăjdarul duse mîna la şapcă, încălecă şi plecă valvîrtej.

Accidentul lui Aubrey Brandon provocă o comedie care îşi avu momentele ei de patos autentic. Oamenii răsfăţaţi suportă greu durerea, şi ţipetele băiatului au putut fi auzite pînă departe în Navestock, cînd Whitehead şi un alt servitor îl purtară pe scări în camera lui. Muşcă mîna grăjdarului, aşa cum un cîine strivit muşcă mîna întinsă ca să-l ajute. Lucrurile atinseră apogeul cînd sosi Montague Threadgold.

— Dumnezeule, Doamne ! Bietul băiat ! Ia să vedem acum dragul meu, ce putem face. Vrei ?

Era mieros şi plin de solicitudine. Băiatul mai purta costumul de călărie, pantalonii şi ghetrele îi erau pline de noroi, un picior i se bălăbănea neputincios.

Fluturîndu-şi mîinile în aer, Thereadgold dădu să se apropie.

— Şi acum, puiule, trebuie s-avem curaj.

Băiatul slobozi un urlet sălbatic.

— Să nu-l atingi ! Nu vreau să m-atingi !

— Haide, haide...

— Aubrey, dragă !...

— Să nu pună mîna pe mine... Îţi spun... e un prost bătrîn...

— Aubrey !

Threadgold încercă să grăbească lucrurile. Ochii băiatului luciră ca aceia ai unei pisici. Se smuci sălbatic, urlînd de frică şi de furie. Faţa roz a lui Threadgold deveni stacojie. Palma tînără şi tare a lui Aubrey îl izbi peste nas. Medicul se dădu înapoi, îndreptîndu-şi ochelarii şi începu să strănute.

— Aubrey....

— Am să-l muşc...

Copilul era înnebunit de groază şi de nestăpînit.

— Hm... Hm... Stimată doamnă, eu...

Faţa lui Threadgold era pe jumătate ascunsă în batista de mătase. Urechile şi ceafa erau de un roşu aprins.

— Cred... hm, că ar fi re... hm... recomandabil să mai aşteptăm...

Ursula Brandon îi aruncă o privire consternată.

— Dar nu se poate ! Copilul nu poate fi lăsat aşa...

— Scumpă doamnă, poate reuşiţi să-l calmaţi dumneavoastră.

Doamna Brandon încercă, dar fără succes. Probabil că pe Aubrey îl îngrozea cel mai mult smiorcăiala neputincioasă a lui Threadgold. Durerea refuza neîndemînarea, şi băiatul era hotărît să se apere.

— Să nu pună mîna pe mine nătărăul ăsta bătrîn !

Threadgold se retrase în carapacea lui pompoasă.

— Dragă doamnă Brandon, cred că altcineva trebuie să încerce să-l convingă. Eu...

Neajutorarea lui o enervă.

— Fără îndoială. Dar copilul nu poate fi lăsat să zacă aşa.

— E imposibil să fac ceva cu el.

Situaţia ei disperată o făcu să-şi calce peste mîndrie.

— Ai ceva împotrivă dacă trimit după doctorul Wolfe ? Să considerăm că e un caz de forţă majoră.

— Stimată doamnă, dacă doctorul Wolfe este chemat, eu nu pot accepta nici un moment ideea de a-l întîlni.

Răspunsul o irită şi mai mult, şi ea îi făcu semn cu mîna să plece.

— Îmi pare rău. Dar trebuie făcut ceva. Voi trimite după doctorul Wolfe.

Threadgold plecă.

Wolfe fu introdus în sufrageria lambrisată a conacului „Iertării" la vreo două ore după plecarea precipitată a lui Threadgold. Focul ardea în cămin, aruncînd o lumină caldă asupra panourilor de lemn în stil Iacob, cărora nu le fuseseră adăugate zugrăvelile, pînzele sau tapetele victoriene. Incrustaţiile şi sculptura de deasupra căminului erau foarte frumoase.

Wolfe stătea în picioare admirîndu-le şi încălzindu-se la foc, cînd doamna Brandon îşi făcu apariţia.

Purta o rochie dintr-o stofă de culoare roşcată, care căpăta luciri metalice-aurii în lumina molcomă din cameră. Se uită drept la Wolfe, cu o expresie uşor arogantă. Avea o paloare şi o rezervă firească. Străinii erau ţinuţi la distanţă. Dar, mai ales acum dorea să-l facă să înţeleagă că a trimis după el numai dintr-o necesitate urgentă.

— Fiul meu şi-a rupt piciorul. Doctorul Threadgold n-a putut face nimic cu el. Am trimis după dumneata.

— Înţeleg.

— E un caz de urgenţă.

Expresia de pe faţa lui Wolfe o făcu să se oprească. Părea să spună : „Înţeleg perfect. Dar nu trebuie să-mi explici de ce ai binevoit să recurgi la mine".

— Vrei să vii sus ? — rosti ea simplu. Trebuie să-ţi spun că băiatul e foarte nervos.

Wolfe o urmă în tăcere, asemenea unui medic chemat din tabăra adversă pentru a ajuta cavalereşte un inamic bolnav.

Cum intră pe uşă, Wolfe se duse drept spre pat şi întinse mîna. Aubrey Brandon îl examină bănuitor, ca un animal sălbatic, gata să muşte.

— Ai avut ghinion, domnule. Te-ai cam hazardat, ai ? Dar probabil că a fost o cursă frumoasă acolo, la Chesterton. E un loc splendid pentru galop.

Era o atitudine de la bărbat la bărbat, deschisă şi directă. După o clipă de ezitare, Aubrey Brandon întinse şi el mîna. Wolfe o strînse uşor şi luă loc lîngă pat.

— Ai încercat o săritură grea, așa e ?

— Da...

— Strengarule ! Așa arată cei temerari ce sînt în stare. Am avut și eu odată un picior rupt, am nimerit sub o roată de căruță la Londra. Îți vine să scrîșnești din dinți, mai ales cînd te mai și înhață o brută de polițist. Nu, n-am să te fac să suferi prea mult. Nu-i de loc intenția mea.

Chipul băiatului se lumină vizibil.

— Știți, mă cam doare.

— Mie-mi spui ?

— Abia mă țin să nu țip.

— Știu că n-ai să țipi.

Încercă și reuși să trezească orgoliul băiatului.

— Va trebui să scoatem ghetrele și cizmele, apoi și pantalonii. După ce te vom dezbrăca binișor, te vom pune în pat. Ai să vezi, o să-ți tai pur și simplu nasturii, tot așa șireturile și cusăturile, și-o să te scot afară ca pe un pui din găoace.

Aubrey clipi.

— Credeți că pot să beau un pic de brandy ?

— Brandy ! N-are ce să strice.

— Am să suport, ai să vezi !

— Bineînțeles c-ai să suporți. Totdeauna mi-a plăcut să am de-a face cu oameni care știu să călărească.

Doamna Brandon trecu alături și sună clopoțelul. Cînd se-ntoarse, văzu că Wolfe își adusese trusa și, așezat pe marginea patului, scotea bandajele, vata și atelele cu o nepăsare voită. Alese un bisturiu dintr-o cutie și-l arătă tînărului Brandon.

— Asta taie bine ! Nici n-ai să simți cum am să-ți scot cizmele și ghetrele. Pun rămășag pe șase *pence* că n-ai să țipi.

Ursula Brandon se strecură lîngă pot și se așeză la căpătîiul fiului ei. În ochii băiatului apăru o licărire de mîndrie. Wolfe găsise tonul just. Erau doi oameni de lume care se-nțelegeau între ei. Nici urmă de „bietul meu băiat", „drăguțul de el".

Ursula Brandon ținea mîna lui Aubrey într-a sa și-l urmărea pe Wolfe cum lucra. Era vesel, calm, răbdător, vorbea în timp ce-și vedea de treabă, aruncînd din cînd

în cînd o privire spre băiat. Îndemînarea și blîndețea lui erau remarcabile. O dată sau de două ori, Ursula Brandon se uită la profilul bărbatului. Avea simțămîntul straniu de-a fi dominată, intrigată fără voia ei. Articolul din *Trompeta Wannington*-ului îi reveni în minte. Nu putea fi decît el și nimeni altul omul chemat să proclame asemenea adevăruri. Cuvîntul *adevăr* se impunea de la sine, era direct și fără compromis.

Într-o jumătate de oră, Aubrey Brandon fu bandajat, dezbrăcat și băgat în pat. E drept că băiatul scînci și își pierdu o clipă curajul cînd medicul se apucă să-i așeze osul. Dar Wolfe îi întinse mînușa lui de piele.

— Mușc-o, băiete. Știu că o să te doară puțin, dar o să terminăm repede.

Și Aubrey suportă durerea cu o răbdare care o uimi pe maică-sa.

Îi era recunoscătoare lui Wolfe, și impresionată de felul cum se purtase cu fiul ei. Medicul își strîngea trusa și vorbea cu Aubrey.

— Ai fost un adevărat spartan. Acum vreau să stai liniștit. S-ar putea ca piciorul să te mai doară puțin, iar atelele să te incomodeze, dar trebuie să strîngi din dinți și să rabzi. N-o să dureze mult.

Se apropie de el și-i strînse mîna.

— Vreau să te-ntreb dacă ții minte cînd mi-ai oprit ponciul în Strada Podului.

— Desigur.

— Vii și mîine ?

— Dacă va fi nevoie de mine — bineînțeles.

— Nu-l vreau pe bătrînul Threadgold.

— Gata, gata, Aubrey dragă. Nu mai vorbi atît. Ai să obosești.

Ursula Brandon îl însoți pe Wolfe la parter.

Mîna ei albă aluneca pe balustrada neagră de stejar, iar pașii abia i se auzeau pe treptele masive. Distincția și atmosfera de mister care o înconjurau făceau parte din această casă, din tradiția ei. Doamna Brandon era dintre femeile pentru care stîngăcia pare ceva caraghios și respingător. Noblețea și perfecțiunea mișcării mergeau mînă în mînă.

În timp ce cobora scările era pe deplin conştientă de prezenţa bărbatului din spatele ei. El nu rostise nici un cuvînt de cînd ieşiseră din camera copilului. Tăcerea — chiar şi pentru o persoană tăcută — poate să pară enigmatică şi să aţîţe curiozitatea. Ursula Brandon simţi deodată dorinţa de a pătrunde în forul lăuntric al acestui om.

— Dar dacă o să aibă dureri mari ?

Intră în sufragerie, privindu-l peste umăr.

— Vă pot trimite ceva care să-l calmeze. În orice caz, nu trebuie să-i scoatem atelele. Dar presupun că Threadgold îşi va asuma răspunderea în continuare.

Fu surprinsă ea însăşi de răspunsul ce-i scăpă fără voia ei.

— Nu.

— Deci, doriţi să vin tot eu ?

— Dacă vrei.

— Dar cum rămîne cu doctorul Threadgold ?

— A abandonat cazul. Băiatul meu nu vrea să-l asculte. Numărul din *Trompeta Wannington*-ului se afla pe pervazul larg de stejar al ferestrei, ca o pată albă scăldată în soare. Wolfe stătea lîngă foc, simţindu-se ca un străin într-o ţară străină. Era un muncitor şi un om care a luptat din greu, iar o atmosferă ca aceea de la „Iertării" era ceva nou şi ciudat pentru el. Măreţia rezervată a casei avea ceva grav, critic, ca o privire neprietenoasă. Oamenii care trăiau în aceste încăperi spaţioase gîndeau altfel şi erau puşi în mişcare de alte impulsuri. Wolfe avea o senzaţie vagă de stînjenire, că e înconjurat de prejudecăţi pe care nu le înţelege.

— Ai văzut articolul din ziarul acesta ?

Ursula Brandon traversă încăperea, luă ziarul şi-l întinse lui Wolfe. Îl observă atentă în timp ce el i-l luă din mînă.

— Nu ştiu cine mi l-a trimis. Asemenea lucruri te indignează pe moment.

— Da. Ştiu despre ce-i vorba.

Avea simţămîntul că toate fantomele ancestrale care bîntuiau castelul „Iertării" se furişaseră în cameră şi-l priveau : cavaleri, iacobini, conservatori, aristocraţi neîncrezători, plini de dispreţ.

— Nu știu cine v-a trimis ziarul. Eu am citit articolul pentru că sînt autorul lui.

O privi drept în ochi.

— Mi-am închipuit.

Nu părea supărată, și nici ironică. Chipul ei avea o gravitate blîndă, cuminte, fără urmă de neîncredere.

— La început am fost indignată. Dar sînt acolo lucruri rezonabile, spuse fără vulgaritate.

— Vă asigur...

— Da, asta este ceea ce te face să n-ai încredere în asemenea fițuici. E un lucru atît de respingător încît a trebuit să trec peste prejudecăți.

Se uită la el serioasă și sinceră :

— Aș vrea să te întreb ceva...

— Orice doriți.

— Toate aceste lucruri sînt adevărate ?

— După cîte știu, da.

— Mulțumesc.

Se întoarse spre fereastră și rămase cu ochii ațintiți spre grădină. Atitudinea ei îl nedumerea. Nu știa dacă însemna o indiferență rece sau dacă era vorba de o minte mai subtilă decît își închipuise, care îl observa și stătea în expectativă sub această rezervă de gheață.

Începu să-și pună mănușile.

— Doamnă Brandon, vă pot asigura de întreaga mea sinceritate. Sînt dintre oamenii care vor ca lucrurile să se schimbe. Nu sînt un politician demagog.

— Știu.

Ea rămase la fereastră, cu capul luminat de razele care pătrundeau printre romburile zăbrelelor.

— Să mai vin mîine ? Îmi dau seama că nu-i ușor să privești lucrurile dintr-un alt punct de vedere.

Doamna Brandon își întoarse fața spre el.

— Să nu crezi că m-ar putea opri o astfel de prejudecată. Totuși, îți mulțumesc că te-ai gîndit la asta. Te rog să te ocupi de fiul meu.

— Mulțumesc, o voi face bucuros.

Ieși, simțindu-se ușor amețit.

CAPITOLUL XXVIII

Ocupîndu-se de situaţia din Navestock, *Trompeta Wannington*-ului îi dezamăgi pe cititorii cărora le plăcea ca textele pe care le înghit să fie mai întîi mînjite cu noroi. Ziarul se disciplinase şi învăţase să mînuiască faptele. Lipsa de trivialitate stîrni uimire în Navestock şi îi făcu pe oamenii mărunţi şi laşi de felul domnului Wilks să se simtă prost. Un zeu puternic se afla în spatele zeilor, dozînd, dirijînd, lansînd toate aceste dezvăluiri cu o imparţialitate rece. Şpalturile lui Boxall purtau tăieturi şi corecturi făcute cu creionul albastru de o mînă autoritară şi iscusită. Nu se citau nume. Erau combătute doar faptele, şi nimic altceva.

Turrell adoptă o atitudine batjocoritoare, sub care se ascundea profunda sa exasperare. Obişnuita polemică gazetărească, publicarea unor scrisori calomnioase, calificarea duşmanilor drept demagogi politici erau lucruri pe înţelesul lui. Dar *Trompeta* practica o tactică nouă. Dulăul Radical nu lătra, aşa că Dulăul Conservator nu putea să latre nici el. Ziarul abandonă vechiul arsenal bombastic şi gălăgios. Turrell avea senzaţia că era atacat de un nou tip de artilerie, mai ştiinţifică.

— Cred că în curînd ăştia o să se lase păgubaşi — spunea el fiului său —, puţin îmi pasă de ceea ce au de spus otrepele astea. Trebuie să fim uniţi, şi n-au decît să-şi scuipe toate minciunile lor. Să nu-i luăm în seamă şi să ne păstrăm demnitatea.

Tor, fanfaronul, ardea de dorinţa de a ataca neîntîrziat.

— Ascultă, tată, chiar nu vrei să facem nimic? Doar ştim cine se află în spatele acestei afaceri.

— E individul ăla, Wolfe.

— Da, și bătrînul Crabbe. Însă nu poți să burdușești un bătrîn ramolit, dar pe felcerul ăla...

— Lasă-l în pace, Tor, lasă-l să se înece în propria lui hazna. Doar nu vrem ca toți nebunii din oraș să-și închipuie c-a pus la cale ceva de care ne e frică.

Apoi, cei care redactau *Trompeta* făcură o nouă mișcare subtilă. În numere consecutive din aceeași săptămînă apărură una lîngă alta descrierea moșiei admirabil administrate a lordului Blackwater și descrierea stării deplorabile în care se afla o anumită parte a orașului Navestock. Nu erau trase nici un fel de concluzii, ci doar arătate fără ocol contrastele izbitoare. Cei care citeau ambele dări de seamă puteau să compare singuri faptele și să tragă propriile lor concluzii. Pe de o parte, moșia unui om luminat și generos, crescut în cele mai bune tradiții și însuflețit de răspunderea sa de aristocrat. Pe de altă parte, cinismul egoist și fără scrupule al unui burghez îmbogățit. Cineva făcuse investigații foarte precise. Descrierea moșiei lui Blackwater era o capodoperă — luminoasă, proaspătă, vie și fidelă pînă în cele mai mici amănunte. Descrierea ulicioarelor și a aleelor de pe malul rîului nu era mai puțin exactă și sugestivă. Forța brutală a faptelor era zdrobitoare. Spiritul de sinceritate necruțătoare era asemenea unui deget acuzator, dar nu erau pomenite nici un fel de nume.

Acestea se impuneau de la sine. Oamenii spuneau :

— Ia să vedem, pe unde-și scoate cămașa bătrînul Turrell.

— Dacă bordeiele lui Wilks ar fi fost ale mele, le-aș fi dărîmat de mult.

Totuși, Navestock-ul — Navestock-ul proletar — nu era nici pe departe mulțumit. Fusese născut și crescut în aservire și slugărnicie. Nu avea încredere în acești oameni prea energici, porniți să întoarcă totul cu susul în jos.

— Ce rost are să se dea la Turrell ? Omul nu este perfect, dar își cheltuiește banii aici. Și s-admitem un moment că-l vor face să dărîme străzi întregi ; totuși nu-l vor putea sili să le ridice la loc, nu ? Doar nu poți obliga un om să clădească. Și s-admitem că-și închide fabrica de bere și-i dă afară pe oameni, ce se întîmplă atunci ?

Nu, eu nu țin cu ăștia care-și vîră nasul oriunde. Să fie ei afurisiți cu simpatia lor cu tot ! Să ne lase-n pace !

Nu e om căruia să nu-i placă o desfășurare dramatică a lucrurilor, și Hector Turrell avea simț dramatic. Era aplaudat și încurajat de tinerii bătăioși și lingușitori care se adunau în sala de biliard a hotelului „Cerbul alb". Turrell junior era un fel de George al IV-lea al Navestock-ului, primul gentleman al orașului și arbitrul eleganței.

Acești războinici încercați, acești bărbați de lume superbi, i se alăturară cu entuziasm.

— Pe cinstea mea ! Asta-i jocul ! Trage-i o mamă de bătaie individului !

— Ce-ar fi să-i facem o baie în rîu ?

— Sau să-l băgăm în propria lui fîntînă ! Se zice că-i plac fîntînile.

Hector Turrell, cu pălăria dată pe ceafă, stătea rezemat de masa de biliard, jucîndu-se cu tacul.

— Las-că-l scot eu din circulație. N-aveți decît să veniți cu mine și să vă uitați. Dar nu cumva să vă băgați. Nu vreau nici un amestec.

— Amestec ! I-auziți ce spune !

— De parc-ar avea nevoie !

— Pariez că altcineva o să strige după poliție.

Acest zeu tînăr, homeric, mirosind a ambrozie, mergea cu pași mari prin orașul Navestock. Avea un exemplar din *Trompeta Wannington*-ului în buzunar și un baston gros în mîna dreaptă. Acoliții săi îl urmau de la distanță — tineri eleganți, voinici, umflați în pene, răspîndind în Navestock „frumusețe, geniu și bucurie".

Hector Turrell ajunse la poarta doamnei Loosely. O deschise împingînd cu vîrful bastonului plăcuța de alamă a lui Wolfe. Servitoarea doamnei Loosely lustruia ciocanul de alamă de la ușa de intrare.

Servitoarea era urîtă. Puteai descoperi acest lucru fără s-o privești, numai după expresia din ochii lui Turrell. Se uita la o femeie urîtă ca la o mîrțoagă prăpădită.

— Domnul Wolfe e acasă ?

— Nu, domnule.

— Știi unde poate fi găsit ?

— Cred că s-a dus dincolo, la domnul Crabbe, domnule.

— Bine.

Se întoarse și porni în direcția casei lui Joshua Crabbe, fluturîndu-și bastonul spre grupul de la sala de biliard, care se oprise la o oarecare distanță.

Întîmplarea făcu în așa fel ca Wolfe să iasă pe poarta lui Joshua Crabbe tocmai în clipa cînd Hector Turrell apărea în capul străzii care ducea spre Strada Evei. Era un cartier liniștit al orașului, și singura prezență umană era a tocilarului și reparatorului de umbrele din Navestock, care-și vedea de lucru lîngă căruciorul lui, sub unul din plopii lombarzi ce creșteau de-a lungul șoselei.

În goana sa după dramatism, Hector Turrell ar fi preferat ceva mai multă publicitate. Totuși, tovarășii săi de la „Cerbul alb" trebuiau să apară dintr-o clipă în alta ca să fie martori la eveniment, iar Timothy Bumby, tocilarul, era cel mai bun colportor pe care și l-ar fi putut dori.

Turrell înaintă în întîmpinarea lui Wolfe, care coti și el în direcția lui. Trotuarul din fața zidului de piatră al lui Joshua Crabbe era foarte îngust, așa că doi oameni nu puteau să treacă fără ca unul din ei să calce în rigolă sau să stea lipit de zid. Wolfe mergea cu ochii în pămînt.

— Bună dimineața !

Hector Turrell băgă mîna în buzunar și scoase un număr al *Trompetei Wannington*-ului.

— O clipă, te rog.

— Ce dorești ?

— Cred că cunoști fițuica asta ?

— Să zicem că da.

Vocea lui Wolfe era ciudat de calmă. Fața i se înăsprise și deveni mai rigidă. Auzi poarta lui Joshua Crabbe deschizîndu-se. Era Adam Grinch, care ieși și se opri să vadă ce se întîmplă. De cealaltă parte a străzii, vreo zece „fanți" stăteau agățați de balustrada de la marginea trotuarului, așteptînd începerea spectacolului.

— Ascultă aici, dumneata ai scris bazaconiile astea ?

— Ce te privește pe dumneata ?

— Mai mult decît îți închipui, dacă e vorba ca cineva să-mi ponegrească tatăl.

— Aici nu se spune nimic împotriva tatălui dumitale.

— Lasă tertipurile astea. Dumneata ai scris asta ?

— Da, eu am scris.

Cu o mişcare bruscă a braţului, Turrell zvîrli ziarul în obrazul lui Wolfe. Ridică bastonul şi încercă să-l înhaţe de după gulerul hainei. Wolfe se apără cu o mişcare fulgerătoare a cotului.

— Stai. Dacă vrei...

— Ticălos afurisit !

— Te previn...

Adam Grinch alergă în grabă, dar destinul lovi mai înainte ca el să ajungă la cei doi. Hector Turrell zbură împleticindu-se, expediat de un pumn puternic în grumaz.

Tocilarul îşi oprise roata şi stătea în mijlocul drumului. Scuipă cu scîrbă. Grupul de la sala de biliard îşi mai pierdu din siguranţă.

— E un animal tînăr şi puternic, domnule Wolfe.

— E-n regulă, Grinch.

— Dă-l naibii — spuse tocilarul —, că n-a păţit nimic.

Turrell, puţin năucit şi mirat, se ridică şi se repezi din nou la Wolfe ca o fiară întărîtată. Dar trufia lui sălbatică şi dorinţa de a-şi dobori adversarul nu-l puteau ajuta. Lupta împotriva unui adversar experimentat, care avea avantajul înălţimii, precum şi sîngele rece al unui caracter perfect echilibrat. Pe vremea studenţiei, Wolfe înfruntase şi doborîse luptători mai tari decît Hector Turrell.

Grupul de la sala de biliard se dezumfla văzînd cu ochii de-a lungul balustradei de peste drum. Tocilarul chicotea înfundat. Wolfe, ferindu-şi capul, dădu la o parte mîinile lui Turrell ca nişte surcele. Pumnii lui tari şi vînjoşi îşi nimereau ţinta fără greş. Părea să fie teafăr şi nevătămat. Turrell fusese trimis la pămînt de două ori, înainte ca bunii săi amici să traverseze strada şi să se interpună.

— Lasă-mă să trec, Ally, naiba să te ia...

— Tipul te-a lovit rău. Erai năucit de tot.

— Stai aşa, Tony !

— Daţi-mi drumul, nătărăilor !

— Termină, nu vrem scandal. Să meargă cineva peste drum să-i dea ceva lui Bumby ca să nu trăncănească ce nu trebuie.

Îl înconjurară pe idolul lor, îi ridicară de jos pălăria şi bastonul, şi-l luară de acolo. Un om care se ştie bătut se lasă uneori convins în ciuda injuriilor şi ifoselor sale. Dar Bumby, tocilarul, nu voia să se lase convins :

— Vedeţi-vă de treabă, domnule Toft ; nu v-aţi găsit omul. Eu nu iau bani ca să zic cum vreţi dumneavoastră. Asta-i bună ! O jumătate din oraş s-ar bate să mă cinstească cu un păhărel ca să le povestesc cum a fost — şi dumneavoastră ştiţi cum a fost.

— Ticălos bătrîn !

Tocilarul chicoti.

Adam Grinch, cu braţele sale bronzate, bărbat puternic şi puritan convins, mîndru de propria sa forţă, stătea solemn alături de Wolfe.

— A fost judecata lui Dumnezeu, domnule. Vreţi să intraţi în casă la domnul Crabbe ca să vă spălaţi pe mîini ?

Focul luptei nu se stinsese încă în ochii lui Wolfe.

— N-am păţit nimic, Adam. Mă duc acasă, în Strada Evei.

Grinch se depărtă şi-l găsi pe Crabbe afară, în faţa uneia din uşile de sticlă. Era gata de plecare pentru plimbarea sa zilnică prin grădină, iar ghetrele de postav negru făceau ca picioarele lui să semene cu nişte labe de curcan. O siluetă firavă, desigur, dar această fragilitate avea ascuţimea teribilă a unei limbi de foc.

— Ce-a fost gălăgia aia, Adam ?

— Aţi auzit-o, domnule ?

— Da.

— Fiul ăla de diavol, tînărul Turrell, a încercat să bată un om mai bun decît el.

Ochii lui Crabbe avură o sclipire înverşunată.

— Fiu de canalie, Adam ! Ce s-a întîmplat ?

— A fost lovit de mînia Domnului. Domnul Wolfe e un luptător straşnic, un om cu pumni tari. I-a dat o lecţie huliganului ; se vede că se pricepe. Era să-i mute capul din loc.

Tabachera de aur apăru ca prin farmec.

— Ia o priză, Adam.

— Nu zic nu, domnule.

— Ei ! Ce zi mare pentru de-al de Turrell ! O să sară în sus de bucurie, ce zici ! Asta-i bună — e bună de tot ! Răspîndește vestea prin oraș, Adam. Să știe toți.

— S-a făcut, domnule. Timothy Bumby, cîrpaciul, a fost de față. Știți cum i se spune lui Bumby, domnule ? „Tim Limbă-Lungă".

— Lasă-l să trăncănească.

Caută în buzunarul de la haină și scoase o monetă de cinci șilingi.

— Du-te și dă-i-o lui Bumby, Adam. Plimbă-i-o pe sub nas. Spune-i să umble cu povestea prin tot orașul. Trebuia să mă chemi să văd și eu, Adam. Un Turrell să mănînce bătaie la Navestock ! Merge bine, merge bine.

CAPITOLUL XXIX

— Milă de cei săraci ! Să ştiţi că nu-i bună nici prea multă milă. Doamne Dumnezeule ! Ei gîndesc altfel decît ne închipuim noi. Dacă te laşi impresionat de toate aceste prostii sentimentale, te poate costa o avere.

Aşa vorbea bătrînul Crump, încălzindu-şi poalele redingotei la focul care ardea în cămin, la „Iertării". Faţa lui radia o şiretenie părintească, în timp ce căuta să discrediteze compasiunea pe care John Wolfe reuşise s-o trezească în sufletul Ursulei Brandon. Tînărul Aubrey, cu piciorul în gips, şchiopăta prin cameră ajutîndu-se cu două bastoane. În mod ciudat, Wolfe îl atrăgea din ce în ce mai mult. Crump, cu cinismul său obişnuit, bănuia că mama urmase exemplul fiului.

— Mărturisesc că n-am prea multă dragoste pentru cei săraci.

— Aveţi dreptate, doamnă. Nu sînt demni de dragoste. Lăsaţi-i în pace. Orice aţi face, ei tot o să găsească motiv să cîrtească.

— Totuşi avem anumite răspunderi.

— Şi ni le îndeplinim. Să zicem că mi-aţi spune : „Domnul Wolfe e de părere că Navestock-ul trebuie întors cu susul în jos". Eu vă voi răspunde : „Scumpă doamnă, este firesc ca domnul Wolfe să aibă asemenea păreri, în virtutea ocupaţiei sale. Profesiunea oricărui om, inclusiv profesiunea religioasă, constituie o ocupaţie. Niciodată să nu luaţi prea în serios un aşa-zis expert".

Privirea ei trecu pe lîngă avocat şi se opri deasupra flăcărilor.

— Vreţi să spuneţi că acest om nu-i sincer ?

— Departe de mine aşa ceva. Dimpotrivă, el este exact ceea ce eu detest mai mult — un fanatic. Oamenii de felul lui nu renunţă la ideea lor pînă la moarte. Şi sînt gata să lupte pentru ea — aşa cum a aflat-o desigur şi tînărul Turrell.

Ursula Brandon îi aruncă una din acele priviri enigmatice care îl nedumereau totdeauna pe Crump. Nu se simţea niciodată la îndemînă lîngă această femeie. Era una dintre acelea care spunea : „Da". „Nu", şi se gîndea la cu totul altceva. Oamenii care nu vor să-i contrazică pe alţii nu pot fi niciodată strînşi cu uşa sau puşi cu spatele la zid.

— E ceva adevărat în toate aceste bîrfeli ?

— Hector Turrell a plecat să tragă o bătaie şi s-a ales el însuşi cu o bătaie. Cel puţin atît e sigur. În ce mă priveşte nu-mi pare rău.

Se prefăcu că priveşte drept înainte, dar o observa cu coada ochilor săi mici şi vicleni. Văzu o umbră ciudată de emoţie trecînd pe faţa ei. Poate că nu fusese decît un reflex al focului din cămin. Femeia nu se trădă cu nici un cuvînt.

Crump spuse plin de importanţă :

— Un mucos obraznic — asta e ! Ei bine, scumpă doamnă, mai gîndiţi-vă la toate acestea. Nu lăsaţi ca o falsă milă să fugă cu carnetul dumneavoastră de cecuri. În aceste chestiuni nu trebuie niciodată să iei o hotărîre pripită, înainte ca mintea să cîntărească totul pe îndelete. Plecaţi peste două săptămîni ? Mai întîi în Italia ? Şi cînd te gîndeşti că pînă la vîrsta asta eu n-am pus niciodată piciorul afară din Anglia !

Nimeni nu era mai activ decît Crump pentru a consolida opoziţia din Navestock faţă de reformele propuse de Wolfe. Cu un zîmbet cinic şi totodată încurajator ştia să desfiinţeze toate opiniile extravagante. Unui client chinuit de îndoieli, zîmbetul lui părea să-i spună : „Fleacuri! Domnule dragă, nu te băga să lupţi pentru interesele altuia !" Avea multă fermitate acest Crump. Dacă ocupa o poziţie, nu era uşor să-l scoţi de acolo. Cunoştea prea bine terenul, ceea ce se putea şi ceea ce nu se putea face.

Se pronunța pentru tacticile fabiene[1]. Umbla prin Navestock agale, cu un aer zeflemitor.

— Sînt un om al legii — îi spunea lui Wilks —, și apăr legea. Dacă există o mișcare sau o idee care nu-și găsește locul în cadrul legii, atunci pentru mine ea nu există. Tot ce n-a fost legiferat, nu contează. Știi cine îți este dușman. Bărînul Crabbe se află în fruntea întregii afaceri. Dar ei nu pot face nimic cît timp voi ceilalți, oamenii cumsecade, vă țineți tari.

Crump reuși chiar să-l scape pentru un timp pe Robert Flemming de îndoielile care îl frămîntau.

— Un exaltat își exagerează totdeauna cazul. Lăsați lucrurile așa cum sînt un an de zile, lăsați mîlul să se așeze. Și atunci vom vedea ce se află pe fundul apei. Am oroare de agitație. Este ridicol să ne lăsăm băgați într-o combinație absurdă de bătrînul Crabbe și de doi fanatici ca Wolfe și Boxall. Nu. Să acceptăm cîteva idei utile, dar să fim lăsați să ne facem reformele cînd și cum vom crede de cuviință. Nu e bine să ne lăsăm conduși de pasiune în asemenea treburi.

— Dar dacă presupunem că s-ar declanșa o epidemie?

— Acesta e unul din termenii lor de propagandă, domnule Flemming. Este o sperietoare făcută dintr-o bucată de pînză și o coadă de mătură. Cunosc eu asemenea sperietori.

Conștient sau inconștient, cei din Navestock adoptară atitudinea indiferentă și cinică a lui Crump. Ziarul conservator, deodată foarte înțelept, pentru prima oară în cariera sa, trecu sub tăcere toată afacerea. Boxall, de la *Trompeta,* stîrni o larmă grozavă, dar zidurile Ierihonului nu se clintiră. Abia dacă apărea vreun cap deasupra meterzelor, să vadă ce se întîmplă jos în cîmpie. Sentinela de pe zid nu văzu nimic în afară de palmieri și de

[1] [În legătură cu numele lui Quintus Fabius Maximus, zis *Fabius Cunctator* (275—209 î.e.n.), general și om politic roman. Dictator după victoria cartagineză de la lacul Trasimene (217 î.e.n.). A devenit celebru prin tactica *temporizatoare față de Hannibal*]. S-a dat numele de *fabianism* unei doctrine care preconiza — în opoziție cu marxismul — trecerea pașnică, treptată, pe calea reformelor de stat, de la capitalism la socialism *(n. red.).*

un derviş prăpădit, care se agita caraghios, suflînd din goarnă şi fluturînd un steag roşu.

Apoi veni iarna, cu inundaţiile ei groaznice de decembrie, care aruncară toate discuţiile teoretice într-o vremelnică uitare. Rîul Wraith îşi ieşi din maluri şi inundă luncile şi părţile de jos ale oraşului. Zile întregi, Navestock-ul trăi acoperit de ceaţă, cu apele mari curgînd învolburate printre arcadele pe jumătate înecate ale podului şi transformînd ulicele şi fundăturile în nişte lacuri în miniatură. Pe unele străzi circulau bărci. Peste luncă se vedeau vîrfurile golaşe ale sălciilor apărînd din apă. Cîmpurile erau nişte pătrate mari de argint, mărginite de liniile negre ale gardurilor pe jumătate scufundate.

Inundaţia aducea reminiscenţe biblice : dură şapte zile, lăsînd Navestock-ul ud şi rebegit. Umezeala şi frigul erau pătrunzătoare. Duşumelele şi temeliile multor case erau acoperite de mîl.

În drumurile sale, călare pe Turpin, care lipăia prin apa neagră şi mocirloasă, Wolfe îşi prevedea o iarnă grea : bolile nu aveau să întîrzie. Prezicerea i se adeveri mai curînd decît se aştepta.

Pe la mijlocul lui decembrie, Wolfe se trezi prins de lucru pînă peste cap. Îi fusese oarecum impus, în ciuda nepopularităţii sale, pentru că devenise necesar oraşului. Noul asistent al lui Thereadgold era un om amabil, moale şi nu prea isteţ. Wolfe se ciocnea de el din cînd în cînd — un tinerel subţiratic, cu nişte ochelari caraghioşi, o frunte enormă şi un zîmbet timid, împăciuitor. Era un moliu, şi oamenii nu voiau să aibă de-a face cu el. Nu se pricepea nici măcar să bîrfească cu femeile bătrîne. Copiii îşi băteau joc de el pe faţă. Îl porecliseră „Talanga". Thereadgold alerga cît îl ţineau picioarele sale scurte. Era la capătul puterilor.

Discuţiile teoretice cedară locul realităţilor urgente. *Trompeta* începu o campanie împotriva proprietarilor de terenuri de lîngă rîu, cărora le revenea de fapt obligaţia de a-i reglementa cursul.

Conacul „Iertării" era pustiu ; stăpîna sa plecase spre miazăzi, unde măslinii argintii şi marea albastră făceau ca albeaţa zidurilor să pară şi mai strălucitoare.

Robert Flemming își petrecea ore întregi la căpătîiul bolnavilor. La fabrica de bere se clădea o nouă aripă, și membrii familiei Turrell erau preocupați de cărămizi și mortar. Joshua Crabbe era ținttuit la pat de prima sa criză de bronșită. Prins de grijile cotidiene, orașul Navestock nu mai avea timp de certuri. Combatanții se retrăseseră în taberele de iarnă și așteptau o vreme mai caldă și mai prielnică la primăvară.

Bătrînul Crabbe, imobilizat la pat sub îngrijirea unei bătrîne arțăgoase de vreo șaizeci de ani, aștepta vizitele lui Wolfe ca un eveniment al zilei. Boala îi potolește de obicei pe oamenii neastîmpărați. Dar Crabbe nu se da bătut. Agitația lui era bătăioasă și emfatică. Își bătea joc de ceainicul care fierbea pe foc, de propriul său torace căptușit cu un strat de apă, și pînă la urmă reuși s-o îngrozească într-atît pe bătrîna femeie, încît aceasta începu să scape lucrurile din mînă. Față de Wolfe arbora o veselie cinică, de parcă ar fi cîștigat într-un fel partea cea mai bună din întreaga afacere.

— Asta ți-e slujba, nu? La urma urmei, moșul primește și el ceva pentru banii lui.

— Am spus eu că-mi pare bine că sînteți bolnav?

— Ba îți pare bine că-ți poți satisface oribila dumitale mîndrie, ajutîndu-mă pe mine.

— Poate că aveți dreptate.

— Ține-mă în viață, John Wolfe, altfel ai să-ți pierzi cel mai bun pacient.

— Nu aveți șanse de a muri, domnule.

— Adevărat? Uneori am impresia că nu-mi iei cazul în serios.

— Inima dumneavoastră este încă într-o stare foarte bună.

— Doamne ferește! Iată unul care-mi vorbește despre inima mea. În oraș lumea se jură că nu am ceva care să semene a inimă. Poate că nu e decît o pompă de alamă. Mi se pare că lucrurile n-au prea avansat pînă în prezent, nu?

— Vă referiți la reformele noastre?

— Exact.

— Cei mai mulți dintre noi avem acum altceva de făcut. Doamna Brandon e plecată în Italia: sperăm să

putem găsi sprijin la ea. Eu îmi vizitez zilnic cei șapte-zeci de bolnavi ai mei.

— Asta nu-i pune pe gînduri, John Wolfe?

— Ar fi putut să-i pună, dacă cei mai mulți dintre pacienții mei n-ar fi fost locatari ai cocioabelor.

— Da, aceștia sînt bine ancorați și nu au de gînd să se urnească. Eu aud multe. Cunosc linia pe care a pornit Crump. O canalie vicleană, Crump ăsta. Așteaptă să mă fac cu bine, și le punem noi dedesubt o altă bombă care să le facă praf respectabilitatea. Trebuie să mă faci bine pînă la Crăciun. Auzi?

— Cred că așa se va întîmpla.

— Timp de treizeci de ani am mîncat la masa mea de Crăciun și nu vreau să-mi strici obiceiul. Iar dumneata vei veni să mănînci cu mine.

Wolfe numără pulsul lui Joshua Crabbe. Îi întîlni privirea cînd își ridică ochii.

— Îmi pare rău, domnule, dar am făcut deja o promisiune pentru Crăciun.

— Contramandeaz-o.

— Nu pot să fac asta.

Ochii negri ai lui Crabbe luciră agresiv pe chipul lui gălbejit.

— John Wolfe, ar fi mai bine pentru dumneata să iei masa cu mine.

— În împrejurările actuale sînt nevoit să refuz.

Lui Joshua Crabbe nu-i plăceau oamenii care se scuză. Era suficient ca cineva să-și manifeste dorința de împăcare sau de a-i intra în voie, ca Joshua Crabbe să-l disprețuiască.

— Așadar, te duci la Ferma Mlaștinii?

— Da.

— Femeile! O droaie de femei! De ce vrei neapărat să fii de rîsul lumii, John Wolfe?

— Eu nu privesc lucrurile în felul acesta.

— De ce nu poate un om să trăiască fără toate prostiile astea? Eu am putut, și n-am regretat niciodată. Ce Dumnezeu! Un om care vrea să facă lucruri mari nu-și poate pierde vremea cu femeile! Viața e prea scurtă. Să

stai pe sofale și să te plimbi sub clar de lună! Asta-i bună!

Wolfe rise.

— Nu cred că lucrurile stau chiar așa. Vreau un tovarăș de muncă. Femeile ne ajută... uneori.

— Ele îți cheltuiesc banii, îți fac dușmani, susțin că trebuie să fii un personaj șters și cumsecade.

— Întotdeauna există excepții.

Joshua Crabbe clipi șiret.

— Toate sînt niște excepții, domnule, pînă ce n-ai trăit cu ele. Dar dacă trebuie s-o faci neapărat, fă-o și termină. Este cel mai bun leac pentru un om cînd e nebun. Trei ani de căsnicie și un copil sau doi care să zbiere îl fac să-și vină-n fire fără greș. Omul devine din nou stăpîn pe el și se întoarce la munca sa. Munca a fost cea mai bună nevastă pe care am avut-o vreodată.

— Dar un om însurat are pentru cine să muncească.

— Asta o spun toți... ca să mai înfrumusețeze realitatea. Întotdeauna sîntem înclinați să ne acoperim nevoile cu iluzii. Sentimentele? Doamne Dumnezeule! Nu sînt decît niște zorzoane.

Wolfe se ridică să plece.

— Aș putea veni să iau cu dumneavoastră gustarea de dimineață în ziua de Crăciun.

— Foarte bine, vino, naiba să te ia. Un aperitiv mai tărișor înainte de masă, nu? O cană de bere amară pentru a începe ziua! M-ai decepționat, John Wolfe! Pentru niște fuste! Dumnezeule mare!

S-a întîmplat că în dimineața de Crăciun Wolfe a trebuit să meargă prin zăpadă de trei stînjeni ca să ajungă la Joshua Crabbe. Oamenii bombăneau totdeauna împotriva iernilor ploioase, a unor zile de Crăciun umede și cenușii. Dumnezeu nu potrivi lucrurile cum trebuie pînă tîrziu și nu avu grijă să împartă ger și zăpadă cu dărnicia cuvenită. Dar în ajunul Crăciunului apărură dinspre nord nori de zăpadă pe un cer roșiatic, și orașul Navestock deveni o imensă liniște albă. Spre dimineață, acoperișurile și hornurile fură acoperite cu zăpadă. Plopii lombarzi de lîngă casa lui Joshua Crabbe arătau ca niște

druizi [1] enormi, cu bărbi albe. Norii se împrăştiară, şi un cer albastru se deschise deasupra lumii.

Dis-de-dimineaţă, înainte să înceapă clopotele să sune iar oamenii înfofoliţi să pornească prin zăpada moale, Wolfe opri un băiat şi-i dădu un şiling ca să ducă o scrisoare la Ferma Mlaştinii. „Nu-mi pot termina treburile pînă la amiază, — scria el —, multe apeluri şi prea multă zăpadă. Va trebui să mîncaţi fără mine. Voi încerca să fiu cu voi la ora ceaiului".

Băiatul îşi cîştigă şilingul şi cîteva prăjiturele pe deasupra de la Ferma Mlaştinii.

Jess se întristă.

— De ce n-au putut să-l lase în pace măcar într-o zi ca asta ?

În timp ce Jess se plîngea, mama ei lua măsurile ce se impuneau :

— Sally, scoate friptura din cuptor. Domnul Wolfe nu poate ajunge aici la amiază. O să luăm masa la ora şase.

Privirea lui Jess se învioră din nou.

— Să mă pieptăn singură, mamă ?

— Dacă vrei, fetiţă. Dar e mai bine să mă laşi pe mine.

— Nu, vreau să încerc singură. Mă întreb ce-o să zică, o să fie surprins ?

Fereastra camerei lui Jess dădea spre mlaştină şi, cînd şedea acolo în faţa oglinzii, putea să vădă întinsul alb şi pustiu al colinelor. Cei doi chiparoşi purtau ici şi colo creste şi dungi de zăpadă, iar ultimele raze ale asfinţitului dădeau vîrfurilor o splendoare ireală. Gardul de ilice avea contururi unduite. Cărarea pietruită din grădină dispăruse, iar pe pridvorul din faţa casei se vedeau urme negre lăsate de paşii oamenilor .

Jess putea să admire asfinţitul în timp ce se lupta să-şi aşeze părul negru şi des. Norii se estompau spre apus, iar discul uriaş şi roşu al soarelui se cufunda încet în această masă de vapori. Asfinţitul deveni o văpaie

[1] În antichitate, în Galia şi Britania, preoţii celţi, druizii, alcătuiau o clasă sacerdotală, cu o puternică influenţă politică, socială şi juridică *(n. red.)*.

roşie, deasupra căreia norii pluteau ca un fum de purpură, apoi de aur şi, în sfîrşit, de un roşu-sîngeriu. Zăpada căpătă o uşoară nuanţă de roz. În lumina difuză, copacii păreau întreţesuţi de fire subţiri de aur.

În timp ce se privea în mica ei oglindă rotitoare, Jess vedea apărînd în ea pete vişinii pe fondul unui cer albastru-cenuşiu. Focul ardea duduind în cămin. În odaie era cald şi plutea un miros plăcut, acel miros familiar care stăruie în scrinurile vechi unde îşi păstrează fetele zestrea, şi în casele vechi. Lumina asfinţitului se reflecta din oglindă pe faţa fetei, făcînd-o mai luminoasă şi mai atrăgătoare. Avea ochi mari, cu o privire intensă, misterioasă ; gura roşie trimitea un abur invizibil, care forma mici pete argintii pe luciul pur al oglinzii. Purpura norilor strălucea în părul ei, în timp ce mîinile care se chinuiau să-l aşeze păreau de albeaţa laptelui.

— O, Doamne !

Era o treabă complicată să ridici şi să prinzi în creştet şuviţele rebele care scăpau mereu din mînă, iar toată construcţia ameninţa să se prăvălească. Jess avea propria ei părere despre felul cum trebuie să-şi aranjeze părul. Avea o idee preconcepută împotriva plaselor, amintindu-şi cum arăta părul domnişoarei Edith Wilks — o nevăstuică galbenă într-o plasă de prins iepuri. Piepteni, panglici, agrafe, erau împrăştiate pe măsuţa ei de toaletă. Împrumutase oglinda de mînă a mamei sale şi între aceasta şi a sa proprie, care se rotea în rama ei de mahon, Jess se examina foarte critic, ezitînd să ia o hotărîre.

Ceafa albă şi părul ridicat deasupra ei stîrniră un val de indignare.

— Ce oroare ! Exact ca o perie cu coadă nouă !

Părul se rostogoli din nou pe umeri în valuri bogate. Jess era gata să-şi piardă răbdarea, şi impetuozitatea aprinsă triumfa acolo unde grija migăloasă se dovedise neputincioasă. Împărţi masa neagră în două şuviţe şi le răsuci de cîteva ori exasperată. Legă două funde roşii deasupra urechilor, ca două pete vii de culoare.

— Nu-mi pasă. Cît timp nu arăt ca domnişoara Plimley...

Se studie din nou în oglindă. Lumina zilei era pe sfîrşite, şi cerul se colora spre apus în nuanţe arămii. Jess aprinse două lumînări, şi flacăra lor se reflectă în pupilele ochilor. Oglinda îi sugeră ideea că această pieptănătură improvizată i se potrivea mai bine decît orice plasă sau bucle pe tîmple.

— Parcă nu-i chiar atît de rău.

Era perfect : un cadru întunecat şi liber pentru faţa ei albă cu trăsături neregulate. O pieptănătură linsă, cu părul aşezat simetric, nu era pentru ea. Era mult mai bine cu o pieptănătură liberă, îndrăzneaţă, ceva care să amintească de Lola Montès [1], să scoată în evidenţă căldura, temperamentul şi culoarea.

O rochie lungă, neagră, era întinsă pe pat. Jess o îmbrăcă şi se uită în oglinda mare din perete, cu capul lăsat puţin într-o parte. Ce transformare ! Veni mai aproape şi-şi privi propria ei imagine aproape cu tristeţe, de parcă-şi lua rămas bun de la un vechi prieten. Deveni deodată serioasă. Trase un scaun lîngă foc, se aşeză şi-şi aţinti privirea asupra flăcărilor. Se petrecea ceva ! Îşi dădu seama brusc că nu mai era cea dinainte. Şi viaţa ei era alta. Pentru o clipă simţi dorinţa pătimaşă să se arunce iarăşi în braţele trecutului.

— Jess, Jess, nu vii odată jos, copila mea ?

Sări în picioare, îşi încheie corsajul negru, simplu, şi puse un guler alb de dantelă în jurul gîtului. Nu se mai uită în oglindă, de teamă ca ochii unui trecut liber şi fără griji să n-o privească cu reproş. După ce stinse una din lumînări, luă cealaltă şi coborî scările încet, gîndindu-se că a umbla cu rochie lungă e o problemă.

— Mamă !

Se afla pe penultima treaptă cînd îl văzu pe John Wolfe. Îşi atîrna tocmai mantaua de cuierul de sub scară. Jess se opri cu mîna pe balustradă, deoarece Wolfe rămăsese locului, uitîndu-se la ea cu o expresie pe care nu o înţelegea.

— N-am ştiut că ai venit, John.

---

[1] Dansatoare spaniolă (1820—1861), prietenă a regelui Ludovic I al Bavariei, care i-a acordat un titlu de noblеţe (purtat sub numele de Contesa de Landsfeld) *(n. red.)*.

Luminarea tremura ușor. Jess nu știa ce să facă, îi venea să rîdă și să plîngă în același timp. Singele fierbinte îi năvăli în obraz.

— Nu m-am așteptat la așa ceva !

— Nu-i așa că e groaznic ?

— Numești asta groaznic ?

Pentru Wolfe, transformarea ei însemna mult mai mult decît o simplă joacă. Simți că i se taie răsuflarea. Jess-fetița dispăruse, și Jess-femeia cobora această scară înaltă de stejar, părăsind lumea ei veche, spre a intra într-o altă lume. Pînă și ascuțimea feciorelnică a chipului îi sublinia feminitatea, cu liniile delicate, ușor alterate de o emoție nouă. Wolfe continua s-o privească cu un amestec de duioșie, admirație și un devotament aproape sălbatic, care îl făcuse să se apropie de ea ca un cîine credincios.

— De ce nu spui nimic, John ?

Jess rîse cu timiditate.

— Pentru că voiam să te privesc.

— O, să nu faci asta !

El îi luă mîna care rămăsese pe balustradă.

— Îți doresc un Crăciun fericit, Jess !

Ridică mîna fetei și o duse la buze. Jess se uită la el cu un început de uimire, și văzu în ochii lui propria sa imagine, nouă și surprinzătoare. Era cu totul altceva decît văzuse în mica ei oglindă.

— Și eu îți doresc un Crăciun fericit, John.

Îl privi sfioasă, cu obrajii încă ușor îmbujorați și cu ochii strălucind de o emoție reținută.

— Vino să vezi cum am împodobit camera.

Doamna Mascall îi găsi acolo. Jess era în picioare lîngă masă, uitîndu-se mirată la un mic ceas de aur într-o cutiuță de piele căptușită cu mătase verde. Wolfe îi urmărea chipul cu ochi de îndrăgostit.

— John, nu trebuia să cumperi asta !

Îi întîlni privirea și se îmbujoră de plăcere.

— Mamă, ia te uită ce-am aici !

— Doamne sfinte, ce copilărie ! De altfel, văd că ai reușit să cucerești claia asta de păr.

Mary Mascall și Wolfe schimbară între ei un zîmbet.

— John, eu nu ți-am luat decît o vestă de lînă pentru zilele reci.

— E exact ce mi-am dorit. Drăguț din partea ta că te-ai gîndit să-mi oferi așa ceva.

— Adevărat ? Ei bine, asta înseamnă că merită.

— Ce merită ?

— Asta se cheamă să fii curioasă.

Seara de Crăciun fusese întotdeauna un mare eveniment la Ferma Mlaștinii. Era o seară în care lanternele pluteau ca niște licurici deasupra zăpezii, o seară în care cizme grele tropăiau și se scuturau de zăpadă în pragul bucătăriei. Muncitorii fermei luau loc în tăcere în jurul mesei lor de sărbătoare și-și priveau nevestele cu șorțuri curate, care forfoteau de colo-colo. În timp ce luau cina în sufragerie, Wolfe și cele două doamne auzeau pașii lor apăsați și murmurul vocilor răgușite.

— Pare să fie o atmosferă solemnă dincolo !

— Stai puțin, John. Sînt cu toții niște oameni simpli, dintr-o bucată. Vin la noi an de an și sînt la fel de temători și de naivi ca o cireadă de viței. Nici unul nu scoate un cuvînt pînă nu isprăvește friptura și nu dă pe gît o cană cu bere. Trebuie să mergem și noi acolo pentru vreo zece minute. Bătrînul Joe Munday ține întotdeauna o cuvîntare.

— Da, stînd într-un picior și scărpinîndu-se la ceafă tot timpul.

— Jess !

Era o seară splendidă — o sărbătoare veselă, aspră și deschisă ca și oamenii aceia cu fețe roșii ; o sărbătoare cu belșug de bere, carne și plăcintă.

Cînd Mary Mascall și Jess intrară să le ureze „La mulți ani", se ridicară cu toții în picioare, împingînd scaunele cu zgomot. Bătrînul Joe Munday fu îmboldit să-și țină cuvîntarea.

— Dragă doamnă... Dumnezeu să vă binecuvînteze.

Aceasta era formula introductivă, care se repeta neschimbată an de an.

Oamenii băură în sănătatea celor de față și se îndreptară spre ieșire, bocănind pe pardoseala de cărămidă. Acum se îmbulzeau afară, împrăștiindu-se în jurul casei

sau zăbovind în poartă și cîntînd colinde și imnuri de Crăciun. Barnaby Goodge, plugarul, zumzăia melancolic o melodie cu vocea lui de bas.

Se făcu ora zece, și Wolfe se ridică să plece. Jess îl ajută să-și pună mantaua și se repezi să deschidă ușa din hol.

— Ce noapte!

Ieși afară în grădină și își ridică ochii spre stele și spre chiparoșii ninși.

— Să nu răcești Jess! îi strigă mama ei.

— Vino să vezi. E minunat!

Mary Mascall renunță la plăcerea de a admira stelele. Wolfe veni lîngă Jess pe cărarea pietruită curățată de zăpadă.

— Nu-i așa că-i minunat?

Fața ei era îndreptată spre luna albă, și în jurul ei se întindea o lume albă, strălucitoare, tainică, de un calm nesfîrșit. Mlaștina Tarling parcă atingea stelele. Gardurile vii și copacii erau numai luciu negru și spumă. Umbrele se desenau la fel de clar ca și umbrele templelor orientale pe nisip. Lumina lunii dădea relief pietrelor care pavau cărarea. Nicăieri o boare, nici un sunet.

— Parcă nici nu-ți vine să vorbești.

Jess tot mai privea luna, și prospețimea tînără, imaculată, a chipului ei aducea o senzație de puritate și de sănătate. Gura și ochii aveau o expresie de blîndețe și de uimire. Părul negru era o splendidă cunună.

Se apropiară de portiță.

— Ce drum lung ai de făcut, John! Sper să nu te aștepte nimeni la ora asta.

— Mi-e cald și mă simt fericit. Nu există haină mai călduroasă decît fericirea.

Ochii ei străluceau în lumina lunii, curați și sfioși. Wolfe deschise portița.

— Aș fi dorit să te însoțesc o bucată de drum, John. Trebuie să fie minunat pe zăpadă astă seară.

— Nu, intră în casă, să nu răcești.

Stăteau amîndoi cu mîinile pe portiță, Jess înăuntru, Wolfe afară.

— Îmi place cum îți stă cu părul în sus.

— Serios? Eu credeam...

— Nu-l ține prea strîns, se simte bine în bătaia vîntului.

Ea rîse ușor.

— Acum trebuie să pleci, John.

— Noapte bună.

O privi intens, și ea își puse mîinile pe umerii lui, ca și cum ar fi înțeles că bărbatul pleca flămînd.

— John !

El se aplecă și o sărută, respectuos, cu o tandrețe delicată.

— Noapte bună Jess, iubita mea.

Se uită serioasă drept în ochii lui.

— Sînt tare mîndră de tine, John.

CAPITOLUL XXX

„Iacobinii“ [1] din Navestock se adunau la hanul „Buturuga Strîmbă“, unde domnul Ragg ţinea sala lungă din spate în întregime la dispoziţia lor. Se considera că e un „Club al fumătorilor“, şi lîngă fiecare scaun se afla o scuipătoare albă, dar ceaţa densă, cenuşie-albastră care plutea în cameră seară de seară semăna mai mult cu fumul unui tun.

Era o adunare sumbră. Lumînările aprinse din loc în loc pe masa simplă şi goală îşi aruncau lumina asupra chipurilor aspre, austere, care se conturau pe fondul întunecat al pereţilor lambrisaţi.

Adam Grinch stătea de pază. Nu erau mai mult de douăzeci de membri, cu toţii oameni maturi, drepţi, cinstiţi, puritani. Atmosfera care domnea în încăpere sugera zăngănitul paloşelor şi tropăitul nerăbdător al cizmelor de călărie. Nu se purtau discuţii aprinse ; oamenii îşi goleau pipele de scrum ciocănindu-le cu putere şi stăteau parcă la pîndă, prudenţi şi rezervaţi. Dacă unul făcea o propunere, ceilalţi o cîntăreau îndelung, cu un aer solemn, înainte de a-şi spune părerea. Nimeni nu vorbea mult. O frază laconică ici-colo, o înclinare a capului, un pufăit din pipă, un zîmbet perspicace.

Orice eveniment petrecut la Navestock era cunoscut de iacobinii de la „Buturuga Strîmbă“. Dezbăteau şi judecau toate treburile oraşului. Şi această încăpere goală, cu

[1] Poreclă dată membrilor unei societăţi politice revoluţionare, stabilită la Paris, pe la 1790, într-o fostă mănăstire a Iacobinilor. Aici cu sens de „republican înflăcărat şi intransigent“ *(n. red.)*.

masa ei lungă, cu aerul ei de simplitate austeră, era locul de unde Joshua Crabbe afla tot ce se petrecea în orașul Navestock. De fapt, el era un membru invizibil, prezent acolo prin ochii și urechile lui Adam Grinch.

Un fel de idealism sumbru, trudit, îi unea pe acești oameni. Unii dintre ei erau chartiști [1], și priveau viața cu acea teribilă sinceritate care se naște din zbucium și dezilUzie. Dar elementul luptător, viguros, avea supremația. Erau oameni încăpățînați, care nu renunțau la ideile lor. Sensul filozofiei lor era că lucrurile rele pot fi îndreptate și că o critică inteligentă e capabilă să grăbească reformele.

Observațiile lor erau adesea dure, concise și necruțătoare.

— Nu este o țară liberă aceea în care omul nu stăpînește acoperișul de deasupra capului și ogorul pe care-l muncește.

— Poți fi liber, domnule Pillon, dacă ai bani să ți-l cumperi.

— Astea-s teorii. Nu-mi face mie teorii! Ele nu se potrivesc cu faptele. Este o țară liberă aceea în care proprietarii lasă cocioabele ce le aparțin să le dărîme numai ca să scape de muncitori și să se salveze datorită legii impozitului pentru săraci? Este o țară liberă aceea în care un om posedă mii de acri și refuză să-ți vîndă un lot cînd îi oferi bani buni?

— E o conspirație — vorbi bătrînul Clarke, ceasornicarul, de pe scaunul lui dintr-un colț. Stătuse tăcut aproape o jumătate de oră, clipind și frecîndu-și nasul cu degetul arătător, apoi interveni brusc cu vocea lui pițigăiată.

— E o conspirație.

— Ce anume e o conspirație?

— Ceea ce numesc ei societate. Potrivesc lucrurile în așa fel ca să nu poți vedea nimic. Pun îngrădiri peste tot. Oamenii legii sînt totdeauna gata să publice noi ordonanțe cu opreliști.

---

[1] [În Anglia] Partizan al chartismului, uniune a muncitorilor, întemeiată în jurul anului 1838, cu scopul de a obține o îmbunătățire a condițiilor de muncă și de trai *(n. red.)*.

— Să luăm orașul acesta, de pildă.

Pipele săltară în semn de aprobare.

— Sînt cîțiva pe la noi. Niște sărăntoci. Nu le pasă că trăiesc în cocini. Nici nu vor altceva mai bun.

— Au nevoie de educație.

— Bun, și cînd o vor căpăta ?

— Cînd vom obține votul universal și dreptul de a hotărî.

— Nu cred că-ți vor mulțumi că trebuie să le faci educația.

— Nu ei. Iată, în nord e altfel. M-am săturat să le tot vorbesc ăstora din Navestock. N-au nici un pic de minte. Nu-și văd mai departe de lungul nasului. „Lăsați-ne în pace" — atîta știu să strige —, „nu vrem să pierdem și cei doi *penny* pentru berea noastră".

— E nevoie de pedeapsa lui Dumnezeu și de îngerul morții în orașul ăsta vechi și împuțit.

Vorbise Adam Grinch, cu o expresie amenințătoare pe fața lui bronzată, înconjurată de o barbă neagră

— Doctorul știe asta. E un om cinstit.

— Aș vrea să văd o jumătate din plăgile Egiptului...

— Ai să le vezi, prietene. Chiar mai înainte ca toți micii faraoni să crească mari.

Poate că vîntul de martie reuși să scoată Navestock-ul din letargia lui hibernală, poate că sîngele stagnant al orașului se puse în mișcare odată cu primăvara. Apoi mai intervenire și evenimentele, care dădură apă la moară cîrciumilor pe jumătate ruinate. Robert Flemming, acest munte înfloritor de sănătate, se îmbolnăvi grav de pneumonie, desigur dublă, pentru că nici un creștin care se respectă n-o face doar la un singur plămîn. Flemming, care era să moară de trei ori, trimise după John Wolfe și porunci ca doctorul Threadgold să nu mai fie primit în casă. Acestea se petrecură cu adevărat la Navestock ! Apoi vîntul prăvăli unul din plopii lombarzi, chiar lîngă casa lui Joshua Crabbe, și dușmanii săi invocară mînia cerească. În oraș se născu un vițel cu două capete. Sams, brutarul, fu mușcat de un șobolan și n-a lipsit mult să-și piardă mîna. Apoi mai circulau și niște zvonuri vagi despre o „petiție" misterioasă, trimisă unor persoane tot atît de misterioase și sus-puse de la Londra, și prin care

se cerea să se pună capăt nepăsării ce domnea în Consiliul comunal din Navestock.

Petiția existase aievea. Trecuse din mînă în mînă la „Buturuga Strîmbă", și iacobinii își trăseseră scaunele mai aproape de masă și își trecuseră unul altuia tocul și călimara ca să-și pună semnăturile lor stîngace în josul documentului, cu un efort mai mare decît dacă ar fi fost nevoiți să-și care crucea în spate.

Joshua Crabbe ținuse la el petiția trei zile încheiate înainte de a o trimite mai departe. Exercitase asupra lui acea fascinație ciudată pe care o are lama ascuțită a unui stilet asupra omului care a așteptat ani de zile ca să-l poată folosi.

Trecu o lună înainte ca efectele ei să se arate. Lorzii din Consiliu erau niște zei calmi, distanți, contemplativi, iar Navestock-ul — un orășel obscur. Ochii zeilor nu se grăbeau să-și coboare privirile asupră-i.

Abia pe ziua de 23 aprilie, o trăsură închisă, venind din Wannington, lăsă un om înalt și slab în fața porții lui Joshua Crabbe. Omul dispăru înăuntru, iar trăsura o luă din loc și trase la „Cerbul Alb". Omul înalt și slab rămase mai bine de o oră în casa lui Joshua Crabbe. Cînd apăru din nou, era însoțit de John Wolfe. Vorbeau cu convingerea proprie unor oameni care iau viața în serios.

Există anumite figuri care nu pot trece neobservate, iar interlocutorul lui Wolfe făcea parte dintre acestea. Înalt, slab, cu umerii osoși și toracele turtit, avea o față de maimuță, înțeleaptă și ironică. Fu văzut în diverse locuri, de diverși oameni — un Dante slăbănog, călăuzit de Virgiliu printr-un întreg șir de infernuri pestilențiale. Un om urît, cu ochii cenușii, care cercetau orice lucruri, o gură mare cu buze subțiri, un nas ce se lățea către nări, o bărbie lungă și pronunțată, sprîncene dese și păr cenușiu, lățos.

Se părea că Wolfe și străinul erau de perfect acord. Făceau constatări și apreciau exact cele văzute. Omul mai în vîrstă părea din cînd în cînd amuzat și ironic. Își freca bărbia de granit, intra și ieșea din curți dosnice și ulicioare, fără să-i pese de curiozitatea pe care o stîrnea în jurul său. Copiii se zbenguiau și se îmbulzeau lîngă ei; femeile îi observau din pragul caselor. Acest critic imper-

turbabil își vedea însă de treabă, ca și cum Navestock-ul ar fi fost o ruină interesantă, pe care o studia cu meticulozitatea unui arheolog.

— Da, e rău de tot. Nu cred să fi văzut vreodată o colecție de cocine mai urîte. O adunătură de ticăloși — iată ce este Consiliul vostru, fraților!

— Cred că-i și firesc să fie așa!

— Într-adevăr. Am cunoscut oameni admirabili, orbiți de prejudecăți și tradiții de clasă. Pentru muncitori e bun orice. Totuși, există destule excepții. Mostrele acelea de apă din puțuri pe care mi le-ai trimis sînt suficiente pentru a nenoroci orașe întregi. Și acum, spune-mi unde locuiește acel bătrîn nepriceput care e medicul orașului?

— Am să v-arăt drumul.

— E o chestiune de etichetă. Trebuie să-i aducem la cunoștință ce se petrece.

— Sînt de acord cu dumneavoastră. Mi-e milă de bietul bătrîn.

— Ți-e milă! Este imoral să-ți fie milă de pungași.

Wolfe îl lăsă pe expert la Vila Prospect, în fața ușii lui Threadgold. Cartierul Duzilor Verzi arăta curat și plăcut, cu casele sale cu fațade roșii, iarba proaspătă și stîlpii vopsiți în alb. Respectabilitatea sa distantă era atît de caracteristică, atît de patriarhală!

Cînd bărbatul cel osos ieși din Vila Prospect, fața lui părea și mai colțuroasă, mai descărnată, mai ascuțită. Făcea impresia că-și croiește drum anevoie printr-o substanță moale și densă. Totuși, în felul ei, întrevederea nu fusese lipsită de umor.

— Se umflă exact ca broasca din fabulă!

Porni cu pași mari, repeziți.

— Ce fariseu bătrîn!

Lăsă în urma lui, în casa frumoasă, contemplativă, în stil georgian, un omuleț speriat, descumpănit.

Două săptămîni mai tîrziu se produse un eveniment nemaipomenit. În oraș se răspîndi vestea că a fost convocată o ședință extraordinară a Consiliului comunal, la care au asistat reporteri din Wannington și chiar din Pluckstead și Wisborough, aflat la o depărtare de treizeci de mile.

Pe scurt, lorzii din Consiliul cetățenesc aduceau la cunoștința Consiliului comunal din Navestock că au primit o cerere de a se cerceta starea sanitară a orașului, că au delegat acolo un expert și că acesta le-a prezentat un raport, potrivit căruia starea orașului ar fi un adevărat scandal. Lorzii din Consiliu doreau să atragă atenția consilierilor comunali din Navestock asupra acestor fapte și își exprimau convingerea că aceștia vor lua neîntîrziat toate măsurile pentru remedierea abuzurilor constatate.

Ședința rămase de pomină în analele Navestock-ului. Robert Flemming, singurul om care ar fi putut încerca să scoată discuția din mlaștina egoismului, era plecat în convalescență într-un orășel de pe litoral. Jasper Turrell îi luase locul în fotoliul de președinte, dar adevăratul protagonist al piesei era Crump, secretarul, omul cu obraji roșii, plin de încredere în sine, cinism și bună dispoziție.

Toți acești oameni cu avere alergară la el ca niște copii.

— Ascultă, Crump, ce naiba ne facem ? O să ne trezim băgați în noroi pînă-n gît !

— Doamne Dumnezeule, Crump, dacă ei ne obligă să facem una ca asta, o să ajungem la sapă de lemn. Cum ? Un sistem de filtrare, canalizare, mutarea cîtorva case ! E ridicol ! De unde să luăm bani pentru așa ceva ?

Crump îi consolă și îi încurajă pe fiecare.

— Țineți-vă uniți și nu vă lăsați intimidați de oamenii ăștia din Londra. Eu nu sînt adeptul unei supracentralizări a puterii. Un guvern local — iată ce ne trebuie. Ei nu au posibilitatea de a vă sili să faceți ceva. Fără a mai vorbi de faptul că întreaga afacere nu-i altceva decît o uriașă uneltire.

Astfel, fiecare membru sosi la ședință convins de trei lucruri : mai întîi, că această afacere ar putea să-l coste personal o mulțime de bani ; în al doilea rînd, că nu era altceva decît o grosolană sforărie ; în al treilea rînd, că Consiliul comunal este autoritatea supremă în Navestock și nu poate fi constrîns. Rezultatul deliberărilor lor putea fi astfel dedus cu ușurință din cele trei elemente cunoscute.

Wolfe căpătă de la Boxall o dare de seamă completă asupra celor petrecute. Acest gazetar roşcovan fusese de faţă şi plecase de acolo scîrbit, spumegînd de mînie. Wolfe îl întîlni pe Strada Regală, pe cînd se întorcea de la azil şi se îndrepta spre Dealul Piersicilor.

— S-a sfîrşit, domnule, totul s-a sfîrşit. Sîngele lor să cadă peste ei.

Încercă să vorbească liniştit, fără părtinire sau scrîşnire de dinţi. Dar focul lăuntric ce-l mistuia nu se lăsa potolit, şi izbucni ca un puhoi incandescent.

— Da, erau cu toţii acolo, domnule, cu Turrell în frunte. Asta se rînji la mine de cum am intrat: „Foarte bine, domnule Boxall, vrem să fie aici toţi reprezentanţii presei. Ia loc şi pune totul pe hîrtie. N-avem nimic de ascuns. Imparţialitate — ştiu că ţii la asta!" Imparţialitate! Puteai să-i vezi cum s-au întors şi s-au holbat la mine, cu mutrele lor morocănoase sau batjocoritoare. Pe Dumnezeul meu, domnule, ce excrocherie! Îl aveau şi pe bătrînul Threadgold acolo, şi l-au făcut să se ridice şi să-şi debiteze opiniile. Opiniile lui! Omul era galben ca ceara şi arăta distrus. Se bîlbîia şi nu ştia ce spune. Să-l fi văzut pe Turrell cum îşi mușca barba: era feroce. Puteai să simţi lăcomia plutind în cameră ca o ceaţă. Le stătea în gîtlej. Niște farisei!

Boxall nu-şi găsea astîmpăr: ţopăia şi se agita ca împins de niște arcuri de oţel. Gesturile sale aveau ceva grotesc, aproape isteric. Cuvintele săreau afară din gură parcă temîndu-se să nu fie înghiţite.

— Să facă ceva? Cine, ei? Au spus deschis — Turrell însuşi a spus-o — că toată afacerea e o intrigă politică. Că refuză să li se dicteze de către grangurii de la Londra. Să-l fi văzut pe Crump! Cum umbla de la unul la altul cu mutra lui satisfăcută şi vicleană. El i-a instigat pe toţi.

Wolfe tăcea. Boxall îi inspira un profund dezgust. Era prea înveninat, prea rău de gură. Capul lui roşu arăta ca şi cum ar fi fost scos chiar atunci dintr-un cuptor încins.

— Va să zică au refuzat să facă ceva?

— S-au vîndut diavolului.

Tăcerea lui Wolfe era mai edificatoare decît discursul clocotitor al gazetarului.

Cotiră pe Dealul Piersicilor și se opriră la casa de piatră de lîngă plopii lombarzi. Joshua Crabbe ședea în grădină, cu basmaua lui roșie peste genunchi, o siluetă firavă, măruntă, neagră, care pîndea și aștepta.

Îi împărtășiră veștile.

— V-ați așteptat la altceva ? — spuse el, cu o privire scurtă spre Boxall.

— Orașul acesta nu are nici un Dumnezeu, domnule.

— Acum îl aveți pe Dumnezeu de partea voastră, nu-i așa, Boxall ? Astăzi ei s-au condamnat singuri, deși s-ar putea să treacă mulți ani pînă să se vadă condamnați cu adevărat. John Wolfe, dacă m-aș ruga vreodată, aș face-o doar ca să se-ntîmple un singur lucru.

— Și care anume ?

— Holera.

Se uitară la el în tăcere. Bătrînul acesta arțăgos era gata să dezlănțuie moartea numai ca să poată dovedi virtuțile unui trai curat.

CAPITOLUL XXXI

Ca să poată vedea limpede micul său univers cotidian, omul trebuie să iasă din el un timp oarecare, să se urce undeva pe o înălțime și să-l privească de acolo, de sus. E ca și cum cineva ar părăsi ulicioarele strîmte ale unui oraș, s-ar urca într-un turn gotic și s-ar apleca peste parapet. Stupoare! Nu-i vine să-și creadă ochilor! La picioare — o învălmășeală de acoperișuri și de hornuri pitice, niște strîmtori negre și adînci, prin care viața își croiește cu greu un drum monoton. Strîmtoare, mărginire, rutină. Ochii privesc mai departe peste cîmpuri și văd o sumă de lucruri minunate, ascunse oamenilor de pe ulicioară: poate nesfîrșitele întinderi verzi ale primăverii, sau pădurile umede plutind în negura toamnei, înviorate din loc în loc de pete de soare, poate uriașe promontorii în amurg și o mare de purpură. Iar jos, acolo, strîmtorile negre ale orașului: o existență de șoarece care se învîrtește fără odihnă, prins în cursă!

Hyères, Menton, lacurile italiene, orașele albe care se oglindesc într-o mare de ametist, chiparoși verzi, maiestuoși și surprinzători, portocali și lămîi în pîlcuri galbene, piersici înfloriți printre vii. Mistralul suflînd din vreme în vreme, zăpadă pe munți, verdele umed al pinilor. Să pleci în nord de la toate acestea, să ajungi la mările nordice cu falezele lor de calcar mohorîte, apărînd din ceațuri în vîntul aspru de nord-est! O întoarcere acasă nu-i totdeauna o sărbătoare. Dimpotrivă, este adesea o reconsiderare critică, rece, necruțătoare și deprimantă. Și nimic nu putea fi mai deprimant decît călătoria de la Wannington la Navestock în acea zi de mai. Un cer plum-

buriu, apos, un vînt rece din nord, un peisaj zgribulit, încercînd să tragă peste el mantia încă subțire de verdeață. Ursula Brandon se uita pe fereastra trăsurii, palidă și mîndră. Aubrey, doborît de oboseală, dormea în colțul lui cu gura deschisă, cu capul atîrnînd într-o parte. În jurul lor se întindea o regiune ternă, tristă, pustie ; nici nu-ți venea să crezi că pe aceste locuri luna mai era în toi.

În timp ce treceau prin Navestock, Ursula Brandon se lăsă să cadă pe pernele trăsurii. Cît de mic, urît și obscur părea orașul ! Erau aici obișnuiții pierde-vară cu fețele lor buhăite, cu gurile căscate, cu privirile rele, insolente. Trăncăneala lor stupidă, răutăcioasă și rîsul obraznic izbucniră imediat în urma trăsurii. O expresie de profund dispreț se zugrăvi pe fața mîndră și obosită a Ursulei Brandon. Cît de barbari erau englezii aceștia ! Niște animale care rîdeau prostește de tot ce vedeau nou și necunoscut. Nu învățaseră nici măcar arta de a fi pitorești în murdăria lor. Se bălăceau în mocirlă. Țara aceasta avea un suflet de muiere șleampătă, care nu știa decît să chicotească și să dea ghionturi.

„Iertări" era un refugiu. Cedrii și gazonul verde erau splendide, ireproșabile. Conacul respira un aer de siguranță calmă. Servitorii arătau curați, vrednici și manierați. Ursula Brandon observă cîtă deosebire era între ochii lor și ochii de pe fețele animalice pe care le văzuse în oraș.

Peste trei zile, vremea se schimbă. Cerul căpătă culoarea zambilelor sălbatice din pădure ; arbuștii mici cu flori galbene din Mlaștina Tarling înfloriră ; luncile de-a lungul rîului Wraith se pudrară cu aur. Cîteva asemenea impresii pot avea efecte miraculoase. Ursula Brandon își petrecu vreo două zile în grădină înainte ca ceva mai mult decît o simplă curiozitate s-o îndemne să dea o raită prin Navestock.

Mîndria ei consimți să meargă pe jos, să facă un pelerinaj, deși nu-și amintea să fi făcut mai mult de șase pași prin oraș, în afară de distanța care despărțea ușa unei prăvălii de trăsura ei. Niciodată nu se prefăcuse a fi acea doamnă de societate sentimentală și activă care se agită, ține discursuri pioase pentru procurarea de cărbuni și pături în folosul săracilor. O sinceritate semeață o făcu să aleagă acele părți ale orașului pe care nu le mai vă-

zuse, nu şi le închipuise niciodată. Ea, care simţise o plăcere estetică în a explora oraşele italiene, atît de amuzante în murdăria lor, umbla prin acest orăşel englezesc şi-l găsea oribil. Acolo păruse să existe totdeauna — dincolo de necurăţenia ascunsă, misterioasă a sudului — o combinaţie simbolică de culori. Dar acest orăşel englezesc era murdar cu ostentaţie, cu insolenţă şi, ce era mai rău, multe din aceste uliţe sumbre şi mizere îi aparţineau. De acolo îi veneau nişte bani pe care ea îi cheltuia. Gîndul o cutremură : era ca şi cum ar fi primit plocoane de la beţivani şi tîrfe.

Oamenii se uitau la Ursula Brandon, îi făceau reverenţe, îşi săltau pălăriile. Mergea pe străzi şi ulicioare cu un aer trufaş, distant. Mîndria ei pretenţioasă se retrase ; n-o încerca nici un fel de milă, dar în adîncul dispreţului ei se simţea răspunzătoare. Cinstea înnăscută a acestei femei nu se putea împăca cu josnicia şi cu murdăria.

A doua zi trimise după Crump şi-l primi afară, în grădină, sub unul din cedri. Pe straturile din jurul conacului înflorise o mare de lalele. Crump şi Ursula Brandon se aşezară să stea de vorbă.

— Dragă doamnă Brandon, aşa cum v-am mai explicat, toate acestea au fost cercetate amănunţit şi stabilite în timpul cît aţi lipsit.

— Consider că şi o Brandon poate avea o părere ! Aţi hotărît despre treburile mele pentru mine, în absenţa mea.

— Stimată doamnă...

— Nu sînt o sentimentală, domnule Crump. Am văzut oraşe murdare în sud, dar într-un fel ele se deosebesc de murdăria engleză. Poate că-i de vină clima umedă, mohorîtă, noroioasă, de la noi. Am avut la un moment dat senzaţia că banii pe care-i scoatem din această proprietate sînt mînjiţi.

Crump o privi lung, dînd din cap cu îndoială.

— Dacă o pornim pe calea asta, o să se spună că o Brandon s-a speriat.

Ea ignoră acest subterfugiu viclean.

— Nu cred. Imaginează-ţi că ar veni să-mi plătească chiria personal, cu banii lor soioşi. Puah ! Nu-mi plac oa-

menii săraci şi nu vreau să am de-a face cu ei. Şi atunci... înţelegi ?

Crump era un avocat abil, un apărător înfocat al proprietăţii.

— Şi atunci, de ce vă mai necăjiţi ?

— Dacă grajdurile mele ar fi fost tot atît de murdare ca majoritatea caselor pe care le-am văzut, cred că de mult l-aş fi concediat pe grăjdar. Calul este un animal curat şi merită să fie tratat mai bine decît cei mai mulţi dintre semenii noştri. Dar aceste cocioabe ! Sînt de-a dreptul jignitoare. Este nepermis ca oamenii aceia vulgari să poată avea plîngeri justificate împotriva celor ce le sînt superiori. Nu. Trebuie să facem ceva.

Crump îi cîntări cuvintele, apoi se uită la ea cu ochii săi mici.

— Cred, stimată doamnă, că va trebui să-i convingeţi pe epitropii dumneavoastră.

— Îi voi convinge dacă va fi nevoie.

— Fără îndoială, fără îndoială. Dar pînă cînd vor lua în considerare problema...

Ursula Brandon nu-şi putu reţine o reacţie bruscă de mînie, care îl miră pe Crump... Se obişnuise să vadă în ea mai mult un trup frumos, lipsit de viaţă, decît o femeie.

— Nu te-am chemat aici ca să-mi debitezi toate obiecţiile pe care le poţi născoci. Aştept din partea unui avocat să dea o formă legală dorinţelor mele, nu să le combată.

Crump se înclină în scaunul lui. Vorbise aristocrata, şi recunoscu nota poruncitoare din vocea ei.

— Noi, oamenii legii, facem uneori viaţa grea clienţilor noştri ! Se întîmplă însă ca pînă la urmă ei şă ne fie recunoscători.

— Fără îndoială. Mai ales dacă aţi reuşit să-i convingeţi că a fi onest este o prostie.

Lui Crump i se spuseseră nu odată lucruri neplăcute de la obraz, dar nu-şi amintea să fi plecat de la o întrevedere cu dinţii mai strepeziţi. Era de-a dreptul uluit : femeia aceasta păruse totdeauna prea plictisită de viaţă pentru ca să se mai preocupe de afaceri.

Chiar în dimineaţa următoare, John Wolfe primi un bilet de la doamna Ursula Brandon, în care era rugat să facă o vizită la „Iertări" în aceeaşi după-amiază. Bărba-

tul din el nu putea să nu se simtă măgulit că a reuşit să aibă printre pacienţii săi oameni ca aceia de la „Iertări", cu atît mai mult cu cît stăpîna casei era o femeie de lume, şi nu o simplă provincială.

La „Iertări" nu era nimeni bolnav, dar Ursula Brandon avea nevoie de cîteva momente de sinceritate. O măsuţă pentru ceai şi două fotolii împletite fură scoase sub unul din cedri. Wolfe îl lăsă pe Turpin în grija unui valet şi traversă gazonul spre grupul de arbori. Ursula Brandon se ridică în întîmpinarea lui. Aşa cum stătea acolo în umbra cedrilor, cu pielea ei albă ca ceara şi cu părul de jăratic, arăta ca o mare doamnă care acordă o audienţă. Avea ceva misterios, misterul femeilor de pe vremea regelui Arthur, al Isoldei cea brună şi al Genovevei cu păr de aur, îi fusese hărăzit acestei femei. Tăcerea şi rezerva ei răspîndeau un farmec straniu. Bărbaţii simţeau dorinţa de a ghici ce se află dincolo de aceşti ochi frumoşi şi obosiţi.

— Doream să-ţi vorbesc. De aceea ţi-am trimis biletul.

Wolfe descoperi în ea o însufleţire nouă. Rochia albă plutea între verdele ierbii şi verdele mai dens, mai nobil. al cedrului.

— Ia loc.

Avea acel calm desăvîrşit care-i domină pe ceilalţi oameni, de origine mai modestă. Ursula Brandon era singura femeie care-l făcea pe Wolfe să se simtă intimidat, stingher. Era pentru el un tip rar şi necunoscut. Îşi dădea seama că pe lîngă ea nu era decît un copil în materie de cultură mai vastă şi mai rafinată.

— V-aţi întors săptămîna trecută ?

— Da. Am stat cîteva zile la Paris.

— Şi cum v-a plăcut ?

— Foarte mult, bineînţeles.

Elimină aceste banalităţi cu un uşor gest de nerăbdare.

— Călătoriile în străinătate te fac să vezi lucrurile mai clar. Nu pot să-ţi explic exact, dar de data aceasta, cînd m-am întors, am văzut Navestock-ul în altfel decît îl văzusem pînă atunci.

— Da, înţeleg. Contraste mari ?

— Am fost şocată. Un orăşel obscur, sordid, plin de oameni obscuri şi sordizi.

Pe terasă se ivi un servitor, purtînd o tavă mare de argint. Flăcăul era bine făcut, se ţinea drept, cu o anumită demnitate.

— Uită-te la acest om. Este unul dintre cei mai buni servitori pe care i-am avut vreodată. Am nevoie de oameni stilaţi în jurul meu. Bănuiesc că dumneata l-ai califica drept servil ?

— Nu. Eu nu sînt un sentimental francez.

Ochii ei avură o scurtă licărire de simpatie.

— Îmi pare bine că nu eşti. Am foarte multe lucruri să-ţi spun. Mulţumesc, Jones. Domnul Aubrey s-a întors ?

— Nu, doamnă.

Omul aranjă pe masă serviciul de ceai cu o îndemînare calmă. Avea aerul detaşat al servitorului care-şi cunoaşte meseria. Wolfe îl privi în timp ce se îndepărta pe gazon.

— Cîtă disciplină ! Este un lucru frumos să-nveţi să serveşti.

— Să serveşti fără servilism. Am aceeaşi oroare de servilism, ca şi de insolenţă. Vreau să-ţi spun că am explorat Navestock-ul în urmă cu o zi sau două. Multe lucruri sînt tot atît de noi pentru mine, ca şi cartierul Trastavere din Roma. Este înfiorător de urît.

Wolfe se uită la mîinile ei albe, atît de frumoase în mişcarea lor unduitoare.

— Mai mult decît urît.

— Pentru mine este ceea ce îl defineşte. Tot ce nu-i curat e urît. Tot ce-i trivial, ignorant şi vulgar e urît. Nu pozez, îţi spun deschis că urîţenia e măsura mea pentru imoralitate.

— Este mult adevăr în ceea ce spuneţi. Dar, de fapt...

— Eşti gata să invoci scuzele obişnuite. Aceşti englezi sînt nişte barbari, iar dumneata îi iubeşti.

— Da şi nu. Mulţi dintre ei ar face mai bine să nu fie deloc. Şi totuşi, am văzut la ei o răbdare de-a dreptul sublimă.

— O însuşire lăudabilă la sclavi ! Îi detest pe cei săraci. Este ceva organic. Nu mă pot preface.

— Mă-ntreb dacă nu vă înşelaţi singură.

— Vezi, aşa se întîmplă totdeauna ! Oamenii refuză să ne creadă cînd le spunem adevărul despre noi înşine. Ştii

ce anume m-a convins să-ncerc să schimb cîte ceva din condițiile de la Navestock ?

— Orgoliul ?

— Felul cum sînt întreținute grajdurile mele, nici mai mult, nici mai puțin. Aș sacrifica în fiecare zi un om, ca să pot salva un cal. Da, e o chestiune de orgoliu sau, dacă vrei, de ceva ce s-ar putea numi exigență.

— Lucrurile stau destul de prost acolo jos.

— Și de ce oare? Noi, oamenii, sîntem niște ființe ciudate : căutăm totdeauna să perfecționăm natura și producem o urîțenie indescriptibilă. Un lucru mă uimește. Dacă te duci iarna în pădure, cînd totul e umed și vestejit, nimic nu-ți provoacă totuși dezgust. Locurile sălbatice sînt totdeauna curate și frumoase. Omul, sau mai degrabă gloata, este marele factor pîngăritor.

— Poate că sîntem prea mulți pe pămînt.

— Și totuși cauți să-i salvezi pe cei slabi ! Să știi că molimele și masacrele din vechime își aveau rostul lor.

— Trebuie să aducem îmbunătățiri, trebuie să organizăm.

— Bine, te-am chemat să-mi faci un raport asupra stării proprietății mele din Navestock și să-mi dai unele sugestii, dacă vrei.

Wolfe o privi cercetător. Părea că hotărîrea o luase dintr-un impuls subit.

— Va fi foarte greu să facem din orașul acesta ceea ce ar trebui să fie. Nu numai atît, vom avea nevoie de colaborarea unor oameni ca Turrell.

— Poate doar plăgile Egiptului și nu altceva vor reuși să-i convingă pe unii oameni. În orice caz, vrei să faci ce te-am rugat ?

— Nimic nu-mi poate face mai multă plăcere.

— Și nu uita, eu nu sînt o filantroapă. Doresc să nu am nimic de-a face cu vulgul. Nu vreau decît ca acești oameni și casele lor să devină mai puțin urîte.

În drum spre casă, Wolfe îl lăsă pe Turpin la pas. Încercă să-și dea seama dacă această femeie purta sau nu o mască. Tot se mai gîndea la ea puțin neîncrezător, ca un barbar uriaș, adus în fața ochilor blazați, și totuși poruncitori, ai unei patriciene romane. Era o păgînă, o iubitoare a acelei stranii frumuseți, care-și pusese pecetea pe

templul propriului ei corp. În ceea ce-l privea, Wolfe simţea pentru ea o atracţie misterioasă şi, în acelaşi timp, o repulsie inexplicabilă.

Înclina să creadă că doamna Brandon era destul de sinceră cînd îşi declara dezgustul şi dispreţul pentru tot ce este urît. Oamenii inferiori o scîrbeau. Emoţiile lor primitive şi ignoranţa impertinentă nu puteau fi justificate prin faptul că le-a lipsit ocazia de a se cultiva. Femeie aparte şi suflet trufaş, ea prefera sclavi curaţi şi bine instruiţi, unei independenţe ignorante şi zdrenţăroase.

CAPITOLUL XXXII

Vara precedentă fusese toridă şi secetoasă, dar cea de-a doua vară pe care Wolfe o petrecea la Navestock era şi mai rea. Între prima săptămînă a lunii iunie şi mijlocul lunii iulie n-a căzut nici un strop de ploaie, spre bucuria secerătorilor. Zi după zi acelaşi cer albastru luminos, aceeaşi arşită uscată şi dogoritoare. Navestock-ul mirosea ca un birt ieftin şi murdar. Fîntînile mai puţin adînci ameninţau să sece, şi rîul Wraith nu mai fusese atît de scăzut de ani de zile.

Cît timp măsurile de ameliorare progresau încet, oraşul rămînea liniştit. Epitropii averii Brandonilor refuzară să subscrie la ura Ursulei împotriva urîţeniei. „Draga mea copilă — îi spuse cel mai în vîrstă dintre cei doi — şi trebuia într-adevăr să fii bătrîn, şi încă unul de modă veche, pretenţios şi mărginit, ca să-i spui Ursulei Brandon „copilă“ — sînt un om înţelegător, dar ce rost are să construieşti cocini luxoase înainte de a-i fi reeducat pe porci ?“

Şi astfel întregul proiect rămase baltă.

O serie de împrejurări îl făcură pe Wolfe să aibă relaţii mai strînse cu Ursula Brandon. Bărbatul avea un fel de-a fi direct şi spontan ce dezarma chiar şi neîncrederea unei femei care suferise o decepţie. Ea renunţă în mare parte la rezerva ei obişnuită şi-i permise să întrezărească mîndria, singurătatea şi repulsia faţă de orice ipocrizie. Această femeie avea profunzimi impenetrabile. Continua să-l nedumerească şi prin aceasta să-l intereseze. Sinceritatea ei ocazională şi senină părea să destăinuie şi să ascundă în acelaşi timp.

Jess Mascall se interesa de cele ce se petreceau la „Iertări" fără nici o urmă de gelozie. Era curioasă şi, într-un fel, chiar mîndră de cucerirea lui Wolfe.

— Nu ţi se pare că e foarte frumoasă, John ? Mă face întotdeauna să mă gîndesc la o regină rămasă singură, care guvernează o ţară şi e prea mîndră ca să-şi recunoască singurătatea. Ce-ţi spune ? Arată ca şi cum ar asculta doar, fără să spună nimic.

Wolfe şi Jess îşi trăiau zilele lor de iunie. Viaţa darnică, în splendoarea ei estivală, le oferea clipe de veselie şi fericire, cînd ochii li se întîlneau strălucind de o dragoste statornică. Era ca o lumină de vară. Nu-şi făceau probleme pentru viitor. Erau perfect fericiţi şi nu le trecea prin minte să despice firul în patru.

— Despre ce-ţi vorbeşte, John ?

— Uneori despre lucruri de care habar n-am. Mă depăşeşte. Afară de asta, domnişoară Mascall, eu nu vorbesc despre pacienţii mei !

— Ascultă, John, nu mai fii atît de oficial ! Nici nu vreau să te trag de limbă ! Te depăşeşte, ziceai !

Jess îi arătă sanctuarul ei din Mlaştina Tarling. Stăteau culcaţi la umbra unei tufe de măceş, pe un covor de ferigi.

— O femeie de lume e prea subtilă pentru un doctoraş. A călătorit, a citit şi a văzut cum trăiesc alţii.

— Nu-mi plac oamenii prea deştepţi, John.

— Doamna Brandon e mai mult decît deşteaptă — e matură.

— Atunci eu sînt probabil foarte primitivă.

Rîseră amîndoi.

— Nu. În ce mă priveşte, cu sînt un om direct, spun exact ce am de spus. Oamenii inteligenţi, care calculează şi judecă orice lucru, mă pun în încurcătură.

— Tu eşti un luptător, John. Mă întreb...

— Ce te întrebi ?

Jess se aşează, cu privirea dusă, dar atentă.

— Nu, nimic.

— Hai, dă-i drumul.

— Nu, nu-ţi spun. N-ar trebui să se permită bărbaţilor să cunoască toate cele sau să meargă peste tot.

— N-am pretins niciodată o asemenea omniprezență.

— Omniprezență ! Cineva te învață cuvintele astea lungi !

— Iar tu mă înveți cele scurte, vitale ! Educația mea este completă !

Vara era în toi cînd Destinul se opri pe colinele de pe Mlaștina Tarling și se uită la vale spre Navestock cu ochii săi atotvăzători și imperturbabili. Văzu un orășel cu acoperișuri roșii, înșirat pe firul argintiu al rîului, cu rîndurile sale de plopi și fleșele [1] subțiri și avîntate. Destinul își alesese emisarul, îl trimise la Navestock și-și văzu de drum.

Era ceva patetic în faptul că un asemenea individ mic și vulgar, bine dispus și meschin, a fost ales purtător al urgiei. Sosise de la Wannington cu diligența „Cerbului alb", cu trei valize mici și uzate de piele — bagajul unui voiajor comercial. Avea ceva robust și primitiv în înfățișare, o vioiciune și un tupeu care îi impresiona pe proprietarii de prăvălii, o față rotundă, roșie și buhăită, umeri grei, căzuți, și un trup îndesat, cu brațe și picioare enorme care păreau prinse la întîmplare. Era butucănos la minte și la trup, cu mîinile groase și cute roșii la ceafă. Cu femeile se purta mieros și galant. Apărea jovial și plin de el oriunde era rost de băutură, bîrfeli și taifas. Era meșter în calambururi și părea burdușit de povești și glume deochiate.

În Salonul comercial de la „Cerbul Alb" era cunoscut de ani de zile. Cu Gladwin, proprietarul, era prieten la toartă.

— Mă bucur că te văd din nou, domnule Gawtrey.

— Bucură-te să apuci ce poți, ca totdeauna ! Să cîștigi mie în sută, să-ți pice un fraier de jumulit ! Pînă una alta, mi-e o sete de mor ! Am visat o friptură de-a dumitale și o bere. Fă-le încoace pe toate, bătrîne !

Acest Gawtrey era grozav la barul special și în sala de biliard ; își făcuse o faimă cu vocea lui de tenor puțin răgușită, cu care cînta frumos romanțe sentimentale ca

[1] *Fleșă :* acoperiș foarte înalt (ascuțit), în formă de piramidă sau de con, folosit mai ales în evul mediu la turnurile bisericilor *(n. red.).*

„Purta o cunună de roze" şi „Vino să ne întîlnim sub clar de lună", ca peste zece minute să şoptească o anecdotă deşuchiată unui grup de prieteni într-un colţ.

Era un mare admirator al lui Dickens şi îl cita totdeauna pe Sam Weller. Entuziasmul se potrivea firii şi meseriei sale. Nu se despărţea niciodată de Dickens, din care îşi alcătuise un repertoriu de trăncăneală ca să-l ajute la procurat „comenzi". Copiii îl socoteau un fel de zeu. Oamenii mai fini îl ţineau mai la distanţă şi îi evitau răsuflarea.

Acest om de treabă se îmbolnăvi la Navestock şi fu culcat în pat într-unul din dormitoarele de la etaj ale „Corbului alb". Threadgold şi domnul Tweedy veniră să-l examineze. Domnul Gladwin urcă şi el sus şi se aşeză lîngă patul lui. Spuseră că e un caz de „febră gastrică" şi se întrebară în sinea lor dacă îşi va achita nota de plată.

— Gladwin, bătrîne, dă-mi numai o picătură din berea aceea grozavă a dumitale. Că doar n-oi muri. Mark Tapley este omul meu.

Domnul Gladwin aduse sus berea şi luă şi el o jumătate de pahar ca să-i ţină tovărăşie bolnavului.

— Că doar n-oi muri din atîta lucru.

Dar era speriat şi zbuciumat. Threadgold îl găsi de cîteva ori plîngînd şi gîndindu-se la păcatele sale, la această viaţă veselă, de chefuri şi plăceri pe care o dusese în ultimii douăzeci de ani.

— Ce părere ai despre mine, doctore?

Threadgold gînguri mîngîietor:

— Stai liniştit, dragul meu domn. O odihnă deplină pentru o săptămînă sau două este exact ceea ce îţi trebuie.

Şi omul se odihni pentru vecie. Începu să delireze, apoi intră în comă. La sfîrşitul celei de-a treia săptămîni, Robert Flemming îl îngropă în cimitirul din Navestock. O femeie înaltă şi slabă sosi în oraş şi urmă coşciugul. Stătea lîngă groapă în rochia ei neagră nouă, dintr-un material ieftin, înfăşurată cu un văl de crep. Nu avea lacrimi în ochi, şi faţa ei slabă şi simplă arăta mirată şi vrednică de milă. Stătea şi se uita ţintă la groapă. Bărbatul acesta fusese genial şi vesel pentru toată lumea. Ea îl cunoscuse ca pe un soţ ursuz şi veşnic nemulţumit.

Wolfe auzise cîte ceva despre povestea asta, şi cazul îi stîrni curiozitatea profesională. Abia după moartea omului îi parveniră cîteva detalii semnificative prin gura unuia dintre obişnuiţii hanului „Buturuga strîmbă". Wolfe avea însă impresia că ei nu ştiau sfîrşitul istoriei, şi că acest Gawtrey n-a binevoit să moară de boala al cărei diagnostic i-a fost pus de către Threadgold şi Tweedy.

Fu uimit cînd îl auzi pe Joshua Crabbe dînd glas propriilor sale gînduri.

— Un caz cam ciudat, acela al cetăţeanului de la „Corbul alb". Ai auzit de el ?

— Da.

— Aşa se-ntîmplă în general lucrurile într-un oraş ca acesta. Am cunoscut cazuri cînd vînzători ambulanţi şi muncitori sezonieri veniţi din alte părţi au adus variola. L-au băgat pe bietul om în pămînt, dar dacă a lăsat ceva în urma lui ?

— Tocmai la asta mă gîndeam şi eu.

CAPITOLUL XXXIII

Două săptămîni mai tîrziu Wolfe fu chemat într-una din căsuțele de cărămidă roșie de pe Strada Morii, unde găsi un băiețel de vreo șapte ani, care ședea la căpătîiul mamei sale și-i făcea vînt cu un capac de la o cutie de carton.

— Mă doare îngrozitor capul, domnule doctor, parcă stă să plesnească. Mai am și temperatură! Și am atîtea rufe de spălat pentru „Cerbul alb", pe care trebuie să le dau gata pînă sîmbătă!

— De cînd ești bolnavă?

— O duc așa pe picioare de cîteva zile, domnule doctor, cam de o săptămînă.

— Iei toate rufele la spălat acasă?

— Da, țin o spălătorie.

— Mai e cineva bolnav pe strada asta?

— N-am auzit, domnule doctor.

Într-o săptămînă, Wolfe avu încă cinci pacienți cu febră pe Strada Morii. Mica spălătorie care își deșerta albiile în curtea din dos, cișmeaua publică la mai puțin de douăzeci de metri de spălătorie, omul care murise la „Cerbul Alb" — erau tot atîtea piese detașate, care, puse cap la cap, alcătuiau un tablou coerent. Se pare că soarta ironică se aciui pe Strada Morii. Era o străduță în pantă, curată, care ajungea la ochiul de apă alb și învolburat al morii și răsuna totdeauna de zgomotul apei în cădere. Furgoane grele treceau hodorogind peste bolovanii caldarîmului. Locuitorii își aveau fiecare micul lor petic de grădină în fața casei și se poate spune că Strada Morii

era cu precădere o stradă a păsărilor. Cel puțin trei sturzi, un cintezoi, o mierlă, doi botgroși și o pereche de porumbei trăiau în coliviile lor, atîrnate de pereții caselor. Trecătorul era întîmpinat de ciripitul păsărilor, clipocitul apei și huruitul morii.

Wolfe era foarte precaut în privința acestor cazuri de pe Strada Morii, așa cum se cuvenea să fie un om care căuta să adune probe împotriva dușmanilor săi. Chemă la Navestock un expert de la Londra, plăti toate cheltuielile de deplasare din buzunarul lui și obținu confirmarea părerii sale.

— Cazurile se înmulțesc, nu-i așa ? — spuse specialistul —, să știi că ai să ai mult de furcă aici.

Și așa a fost.

Wolfe n-a putut să uite niciodată seara cînd s-a dus să-i spună vestea lui Joshua Crabbe. Plopii lombarzi păreau negri în amurgul de iulie, cînd cobora dinspre Strada Evei. Crepusculul de vară părea un cadru scenic în care Navestock-ul încremenise în pragul unei tragedii. Părea liniștit și încrezător, cu hornurile lui îngrămădite și străzile pietruite. Două dintre cazurile de pe Strada Morii se sfîrșiseră fatal în dimineața aceea, iar boala își făcuse apariția și pe unele străzi și ulicioare învecinate. Wolfe știa ce știa. Molima avea să se răspîndească prin Navestock ca un incendiu. Situația disperată a orașului, vara toridă și secetoasă, ignoranța încăpățînată a oamenilor — toate acestea invocau moartea.

Joshua Crabbe tocmai își terminase cina și puse să i se scoată fotoliul afară pe cărarea de pietriș din fața casei. Contururile crenelate ale gardului viu ce înconjurau casa se profilau pe cerul violet. Cîțiva copii se mai hîrjoneau pe o stradă vecină. Vocile lor puternice păreau să vină de aproape. Liliecii fîșneau în jurul dreptunghiului de piatră al casei. Un miros de rouă urca din iarbă și o pace adîncă plutea ca un vis deasupra întregii grădini.

— Scoate-ți un scaun afară, John Wolfe. Și deschide scrinul biroului, ai să găsești o cutie de țigări de foi.

— Doriți și dumneavoastră una, domnule ?

— Mi-ai adus vești, nu-i așa ?

— În oraș s-a declarat febra tifoidă.

Ochii lui Joshua Crabbe licăriră în întunericul de afară. Se întoarse pe jumătate în fotoliul lui, se uită fix la Wolfe, apoi întinse o mînă albă, subțire.

— N-am mai fumat o țigară de foi de vreo cinci ani, dar astă seară am să fumez una.

Mușcă vîrful țigării, o aprinse de la un amnar pe care-l purta în buzunarul vestei și se lăsă pe spătarul fotoliului. Rămase tăcut și gînditor. Înserarea învăluia în mister silueta în negru, cu chipul slab luminat de punctul roșu al țigării aprinse : părea un zeu bătrîn, cinic și vesel, care medita asupra îngîmfării deșarte a oamenilor

— Sînt multe cazuri, John Wolfe ?

— Treisprezece.

— Cîți morți ?

— Doi.

— Ești absolut sigur că e tifoidă ?

— Absolut sigur.

— Asta e bine, e foarte bine.

Rămase mai departe visător, cu un zîmbet gata parcă să se prefacă într-un rîs ironic.

— Unde a început ?

— Pe Strada Morii. Probabil că a adus-o omul de la „Cerbul alb".

— Iar Threadgold habar n-a avut ! Pe cuvînt, asta-mi place ! Și ce zici, boala se întinde ?

— Mi-e teamă că da.

— Ți-e teamă ! Nu vorbi prostii, John Wolfe. Vreau să văd moartea cum pune laba pe orașul ăsta. Milă ! Nu mi-e milă de proști !

— Nu cred că gîndiți astfel.

— Nu gîndesc ! Ba da, îți spun. La ce folosește un sentimentalism ieftin ? Acești nebuni merită să fie arși cu fierul roșu, să li se scoată ignoranța cu biciul. Dumnezeul lor este un Dumnezeu curat, să fie tîrîți în fața lui și judecați.

Sinceritatea lui nu putea fi pusă la îndoială. Wolfe nu-l contrazise. Fumă cîtva timp în tăcere, urmărind cu privirea fumul de țigară.

Apoi spuse :

— Dar Dealul Piersicilor ?

Văzu mîna albă ridicînd un deget autoritar.

— Pe Dealul Piersicilor nu trebuie să moară nimeni, John Wolfe, nimeni ; ai grijă de asta. Noi, cei de aici, sîntem curați și vom da o lecție dobitocilor acelora din vale. Să nu bea apă decît din fîntînile noastre, iar laptele să fie cumpărat numai de la țară, de departe. Să ne izolăm ! Știu. Voi avea eu grijă de asta. Voi merge personal din casă în casă.

— Poate că nu va fi chiar atît de rău.

— Nu-ți face iluzii. Există război fără morți ? Și acesta este un fel de război împotriva nebunilor, pungașilor și fariseilor. Trebuie să-i învățăm minte. Îți spun eu, trebuie să-i învățăm minte !

CAPITOLUL XXXIV

Cîțiva oameni au fost de față la acea faimoasă întîlnire în piața centrală din Navestock între John Wolfe și Montague Threadgold. Unul călărea un cal negru, iar celălalt ședea ca un idol mititel în trăsura care înainta cu greu pe pietrele mari ale caldarîmului.

— Nu opri, Sims, mergi înainte!

Sims era un ostaș bătrîn. Bărbatul de pe calul negru apăru deodată lîngă el ca un ofițer de cavalerie și ridică mîna. Vizitiul nu dădu atenție glasului subțirel din spatele său, opri caii și duse mîna la șapcă.

— Îmi dați voie să vă spun cîteva cuvinte?

Wolfe veni mai aproape de trăsură.

— Domnule Wolfe, sînt extrem de ocupat.

— Nu vă rețin decît un moment.

Threadgold se întoarse spre Wolfe, dar fără să-l privească. Ochii îi jucau neliniștiți în spatele ochelarilor. Nu vorbise cu Wolfe de la acea ultimă seară la Vila Prospect, și acum omul acesta îl oprea ca un tîlhar la drumul mare, îndreptînd pistolul sincerității sale asupra lui.

— Ce este, domnule? Te rog, cît mai scurt.

— În oraș s-au declarat cîteva cazuri de febră tifoidă.

— Și ce-i cu asta, domnule, ce-i cu asta?

Fierbea, tropăind din picioarele lui scurte și groase și trăgînd de lanțul ceasornicului.

— Nu-mi place cum arată lucrurile. Cred că avem de-a face cu o epidemie.

— Prostii ; nu cred asta. Sînt niște tulburări gastrice care se datorează vremii călduroase. Le-am văzut de ani de zile, domnule Wolfe, înainte de a te fi născut dumneata.

Wolfe se uită la el de la înălțimea la care se afla. Era acea privire gravă, directă, atît de stînjenitoare pentru oamenii slabi, superficiali. Threadgold îl văzu pe Wolfe și mai bine în rolul unui tîlhar la drumul mare, amenințîndu-l de pe calul său negru, uriaș.

— Nu pot discuta cu dumneata despre aceste lucruri. Sînt extrem de ocupat. Mînă înainte, Sims.

Sims, o siluetă pătrată pe capră, privea drept înainte și asculta atent.

— Da, domnule, la Ulmii înalți ?

— Dă-i drumul imediat.

Trăsura plecă mai departe, lăsîndu-l pe Wolfe lîngă fațada albă cu ferestre înguste a „Cerbului alb". Apucă pe Strada Podului ca să iasă din oraș și-și îndreptă calul spre „Iertări". Își spunea că Joshua Crabbe avusese dreptate și că numai o catastrofă ar putea zgudui încăpățînarea acestor oameni bogați și plini de ei. Într-adevăr, catastrofa părea de neînlăturat, dacă popularea cimitirului din Navestock putea fi considerată o catastrofă. Wolfe era mult prea omenos ca să stea pasiv și să lase lucrurile să-și urmeze cursul, cu egoismul aceluia care se spală ostentativ pe mîini spunînd : „ei bine, eu am prezis toate acestea, dar voi n-ați vrut să mă ascultați. Deci asta să vă fie pedeapsa". Sîngele vechilor cavaleri teutoni îi curgea prin vine, eroi care au luptat ori de cîte ori un uriaș sau un balaur le ieșea în cale.

Avea capul plin de idei și planuri de campanie — cum să limiteze dezastrul, cum să cruțe copiii de suferință. Era revoltat de inerția obtuză care făcea ca lupta să fie atît de grea. Ignoranța și prejudecata erau doi dușmani teribili, care nu pregetau să se încaiere în lupte de stradă, să arunce în aer nenumărate baricade, să lanseze pietre și gunoaie prin ferestrele de la etaj.

În această ultimă zi de iulie sufla un vînt puternic și gardurile vii erau albe de praf. Cîmpurile arătau brune sub albastrul cerului și coacerea timpurie a grînelor oferea ochilor fișii unduitoare de aur. Scînteierea ochiurilor de apă de la „Iertări" îl ispitea pe Wolfe să intre în apă și să

înoate. Cedrii arătau ca niște uriași somnoroși cu umbre grele și negre sub crengile lor grămădite unele peste altele.

O rochie albă sub unul din cedri era un semn că găsise ceea ce căuta. Îl învălui o răcoare plăcută, mireasma proaspătă a ierbii, pentru că peluzele erau stropite cu apa din bazine. „Iertări" era asemenea unui smarald minunat, culcat între falduri de postav cafeniu.

Femeia în alb îl salută cu o oarecare indolență. Cărți, reviste, două ciocane de cricket și cîteva mingi zăceau aruncate în iarbă. O creangă de cedru se lăsase în jos deasupra capului ei fin.

— Trage scaunul mai la umbră. Există oameni cu care nu se poate vorbi pe căldură. Ei te fac să te simți prea îmbrăcată.

— Aici aveți destulă răcoare.

— Da, îmi place să aud foșnetul somnoros al cedrilor, cum își leagănă crengile și cîntă împreună sub adierea vîntului.

Observă chipul său grav și pentru că îi cunoștea destul de bine pe bărbați, știa că acesta nu era omul căruia să-i placă să trîndăvească și să viseze.

— Ce s-a mai întîmplat prin Navestock ?

— O, pînă la urmă am intrat cu toții la apă. De altfel, pentru asta am și venit.

— Vrei să spui că ceea ce ai prevăzut de mult s-a produs ?

— Da, așa este. E febră tifoidă.

— Pentru mine, aceasta nu e altceva decît o denumire cu rezonanță neplăcută.

— Are să fie o rezonanță neplăcută pentru întregul Navestock, ori sînt un profet mincinos.

Silueta ei albă arăta atît de proaspătă și calmă sub cupola de frunze a copacului, încît Wolfe se întreba dacă vreuna din duritățile și frămîntările acestei vieți ar putea-o atinge vreodată. Nu era vorba de o puritate exterioară. A discuta despre murdărie, boală și moarte în prezența ei era ca și cum cineva ar împroșca cu noroi portalul alb al unui templu grec. Și totuși, Wolfe știa că ea îl putea ajuta. Ea era una din mai marii acestei lumi mici, a cărei voce era luată în seamă.

— Da, am intrat la apă. Am peste o duzină de cazuri şi au fost deja doi morţi. După cîte îmi dau seama, boala a fost adusă de un voiajor comercial. Am vorbit cu Threadgold cu mai puţin de o oră în urmă, pentru prima oară după nouă luni, dar el nu ia lucrurile în serios.

— Oamenii care îşi iau propria lor situaţie prea în serios, sînt inabordabili. Dar eşti sigur ?

— Absolut sigur !

Ea îi întîlni ochii şi citi în ei convingere, şi chiar mai mult decît convingere — gravitatea şi îngîndurarea ostaşului care scrutează liniile inamicului în dimineaţa bătăliei.

Toate acestea o intrigau şi o interesau profund, trezindu-i o anumită simpatie lăuntrică, o tainică dorinţă de a fi folositoare, care nu se exteriorizase decît rareori în viaţa ei de pînă acum. Ursula Brandon fusese o observatoare, o spectatoare indiferentă, poate pentru că omul pe care şi-l alesese se dovedise un luptător slab în arenă. Şi totuşi, în adîncul inimii ei, sub acest echilibru molatec şi perfect, clocotea un entuziasm de fată tînără. Căutase să-l înfrîneze, să-şi bată joc de el, scrisese un epitaf trist şi ironic pe poarta temniţei lui. Dar o femeie nu-şi poate înfrîna în întregime sufletul generos moştenit de la străbuni. Tradiţie înseamnă în primul rînd inteligenţă, stirpe aleasă şi educaţie. Multe „femei ale garnizoanei", frivole şi superficiale, au dat dovadă de un splendid curaj la Cawnpore [1].

— Deci te pregăteşti să lupţi ?

— Ce altceva aş putea face ?

— Totuşi n-ai fost tratat prea bine la Navestock !

— Cum să vă spun, am venit precum proorocul Iona. Nu mă mai gîndesc la asta. Acum trebuie să luăm taurul de coarne.

În timp ce-l observa, avu revelaţia destinului care plana asupra lui, a iminenţei bătăliei ce-l aştepta, a fortei generoase care se cerea cheltuită.

— Ce ai de gînd să faci ?

---

[1] Oraş indian, unde a avut loc, în 1857, o sîngeroasă răscoală şi şipailor *(n. red.)*.

— În cazul cel mai rău, dacă orașul e pierdut, voi căuta să salvez copiii. Adulții, în marea lor majoritate, vor fi prea încăpățînați.

— Ce planuri ai ?

— Tocmai mă gîndesc la ele. Nu pot conta pe prea multă cooperare. Am mai văzut așa ceva și înainte. Oamenii intră în panică și se zăpăcesc. Ca să vă dau un exemplu cît sînt de ignoranți și îndărătnici — am încercat să-i opresc să folosească puțul care este contaminat și care cred că răspîndește molima. Nici vorbă de așa ceva. Folosesc această apă ca și mai înainte.

— Pot să te ajut cu ceva ?

— Puțul se află pe Strada Morii.

— A ! Proprietatea noastră. Voi trimite să demonteze pompa și să zidească puțul. Poate că-i prea tîrziu.

O privi drept în ochi.

— Așa cred. Deși o sursă de infecție eliminată...

— O voi face neîntîrziat. Cîtva timp oamenii vor trebui să-și ia apa din altă parte.

— Foarte bine. Am venit aici pentru că eram convins că mă veți ajuta.

O roșeață ușoară îi acoperi fața albă.

— Bine, poți conta pe mine.

— Vă mulțumesc. Mă simt ca un ostaș care pornește în campanie fără muniții și aproape fără trupe.

— Cred că pot face ceva ca să te ajut. Deși îi detest pe acești oameni din Navestock, avem totuși tradițiile noastre. Nu putem sta deoparte.

— Este tocmai ceea ce mi-am închipuit. Îi cunosc destul de bine pe acești oameni din clasa de mijloc : o să spună o mulțime de prostii sentimentale, dar n-o să se gîndească decît să-și salveze propria lor piele. Dar am contat pe dumneavoastră.

Ea rîse și ochii îi străluciră o clipă.

— Nu mai spune ! Unii oameni reușesc sa ne convingă să facem lucruri pe care nu aveam nici cea mai mică dorință să le facem.

— O simplă necesitate. În viață nu e bine să n-avem nimic care să ne călăuzească.

Wolfe avea puțin timp liber și după ce plecă de la „Iertări" îl mînă pe Turpin spre Ferma Mlaștinei. Foarte puțini dintre noi nu știu ce înseamnă teama. Ea îi încearcă pe cei mai tari în modurile cele mai bizare și un om care nu ezită să atace singur o trupe, poate tremura în fața unei femeiuști.

Punctul vulnerabil, călcîiul lui Ahile, poate fi găsit totdeauna : fie că este teama de cancer, de moarte, spectrul unei datorii sau o simplă repulsie fizică. Chiar umbra unor posibilități îndepărtate poate obseda un om, dacă sînt aducătoare de durere pentru ființele dragi.

Singura și veșnica grijă a lui Wolfe îl făcu să galopeze spre Ferma Mlaștinei. Era un gînd înspăimîntător, generat de o tandrețe hipersensibilă, gînd care se atenua, devenea ireal atunci cînd îl înfrunta fățiș, dar care revenea chinuitor cînd își întorcea privirea în altă parte. Cînd izbucnește un incendiu fiecare om se grăbește să salveze ceea ce are mai de preț, o casetă cu bani, un copil, un pachet de scrisori. Tot astfel Wolfe călărea spre Ferma Mlaștinei cu gîndul de a o feri pe Jess de orice primejdie.

O găsi pe Mary Mascall șezînd la umbra unui arbore de tisă într-un colț al grădinii. Iarba era îngălbenită și florile triste, cu marginile albite. Purpuriul mărăcinișului tindea către ruginiu sub albastrul nesfîrșit al cerului. Pe Mlaștina Tarling seceta aprinsese buruienile și flăcările cuprinseseră chiar refugiul preferat al lui Jess, transformîndu-l într-o rîpă neagră, carbonizată.

John Wolfe povesti pe scurt știrile.

— Trebuie s-o ținem pe Jess departe de Navestock. Să nu faceți nici un fel de cumpărături în oraș. Mergeți la Wannington.

— Doamne ferește, John ! S-ar spune că locul e plin de sălbatici !

— Este plin de nebuni, ceea ce e tot atît de rău. Nu vreau ca vreuna din voi să riște ceva. Cred că vom avea de furcă acolo pentru multă vreme. Se pare că boala se transmite mai ales prin apă și lapte. Să nu v-atingeți de nimic ce vine din oraș.

— Ai face mai bine să-i spui personal lui Jess.

— Credeam că mă pot bizui pe autoritatea dumitale.

— Autoritatea mea ! Ce să zic ! Tu îți iei răspunderea, John. Știi ce vreau să spun.

Jess plecase la Heron's Cap, și Wolfe porni în direcția aceea în speranța de a o întîlni. Dădură unul de celălalt în pădurea de brad, la o jumătate de milă de Ferma Mlaștinei. Drumul trecea prin pădure, printre trunchiurile înalte și drepte ca niște stîlpi enormi. Rădăcinile se încolăceau pe cărare, asemenea unor șerpi. Era o zi calmă, dar din cînd în cînd un vuiet surd și trist umplea pădurea.

Jess mergea visătoare, cu ochii îndreptați către trunchiurile robuste ale brazilor. O fată poate să se dezvolte miraculos în opt luni. Jess arăta mai împlinită la chip și la trup, și căpătase acea ținută și distincție feminină care o deosebea cu totul de fetița zburdalnică din trecut. Ochii ei puteau să rîdă la fel de poznaș ca și înainte, dar acum aveau ceva în plus. Devenise o fată înaltă și zveltă, uneori impetuoasă, alteori de o seriozitate pasionată, adorabilă la vîrsta de șaptesprezece ani. Începuse să se autoanalizeze, să scruteze lumea înconjurătoare și descoperi că era îngrozitor de neștiutoare.

Cînd Wolfe o zări primul, silueta ei apărea de departe mică și neînsemnată printre trunchiurile înalte ale brazilor. Se grăbi să scurteze distanța între ei. Jess se mișca agale. Prinse să-i surîdă cînd nu-i mai despărțeau decît vreo douăzeci de metri, dar ajungînd în dreptul lui, zîmbetul i se stinse.

— Ai auzit ce s-a-ntîmplat, John ? Nu-i îngrozitor ? Un foc de buruieni mi-a pustiit vîlceaua.

— Nu se poate !

— Simt că mi-a distrus o parte din viață. Am petrecut momente atît de plăcute acolo, și acum n-a mai rămas decît o groapă neagră.

Wolfe veni alături de ea. Nu era omul care să manevreze pentru a intra în temă. Dădea pur și simplu la o parte și defrișa terenul pentru propria sa acțiune.

– Ai avut ghinion.

— Va trebui să-mi găsesc un alt refugiu. Cred că e bine și în pădure. Mi-ar plăcea un cuib sus pe unul din arborii aceștia. Trebuie să fie nostim să te legene vîntul încolo și încoace.

— Jess, vreau să-mi promiți ceva

Îl privi cu ochii ei negri, adînci.

— Ce serios ești, John!

— Vreau să-mi promiți ceva.

— Mai întîi ar trebui să-mi spui despre ce-i vorba.

— Vreau să-mi promiți că nu vei merge să vizitezi pe nimeni din prietenii tăi din Navestock.

— Și de ce nu?

— Pentru că Navestock-ul este pe cale să fie devorat de boală.

— Vrei să spui c-a izbucnit ceva cu adevărat periculos?

— Da.

— Așa cum ai prevăzut?

— Așa cum m-am temut că se va întîmpla.

Jess se îmbujoră și ochii îi străluciră. Nici nu se mai gîndi că Wolfe o rugase să-i promită ceva. Bărbatul o revăzu în minte în ziua aceea, călare pe Turpin, galopînd pe alee triumfătoare și neînfricată.

— Acum o să vadă ei că ai avut dreptate. Nu, nu mi-e milă de ei; trebuiau să se gîndească mai bine. Totuși sîntem obligați să-i ajutăm. Este holeră, John?

— Nu, nu-i chiar atît de rău.

— Vei avea nevoie de un spital, de infirmiere și de toate celelalte.

— Dacă vom putea face rost.

— Bineînțeles, voi veni să lucrez ca infirmieră.

Wolfe se opri împietrit.

— Jess, să nu faci așa ceva. Trebuie să-mi promiți.

Se răsuci și-l privi în față, sub brazii uriași.

— John, nu cumva crezi că mi-e frică?

— Nu, dar mi-e frică mie

— De ce?

— Pentru tine.

Își ridică fruntea și se uită la el cu ochii strălucitori. Era mîndră.

— John, vreau într-adevăr să fiu de ajutor. Crezi că pot rămîne legată acasă? Cum de nu-nțelegi?

Wolfe o privi cu o gravitate pe care fata nu i-o cunoscuse încă.

— Nu, tu n-ai ce căuta la Navestock.

— Totuşi nu pot să stau aşa.

— Jess, dacă te rog...

— Să n-o faci. Tu vei munci acolo pînă la epuizare. Şi eu aş putea să te rog să nu te duci, dar n-am s-o fac. Voi fi prea mîndră de tine, John. Nu înţelegi ? Nu mai sînt un copil. Vreau să fiu acolo unde eşti şi tu, să ajut.

— Nu, nu înţeleg deloc — spuse el întunecat.

— Şi totuşi va trebui.

CAPITOLUL XXXV

Navestock-ul era iasca neagră care s-a aprins la prima scăpărare a molimii. Virusul se răspîndea necruțător pe căi întortocheate și sinistre.

Veni luna august, și orașul era vlăguit. Nu căzuse nici un strop de ploaie, și doar noaptea mai lăsa puțină rouă.

Temperatura la umbră depășea treizeci de grade, și chiar după căderea nopții aerul care intra prin ferestrele deschise și însetate parcă de răcoare era înăbușitor și enervant. Oamenii se simțeau secătuiți. Multă vreme orașul nu păru să-și dea seama de ceea ce se întîmpla în inima lui.

Peste tot unde Wolfe încercă să prevină și să ajute, se lovi de o apatie de necrezut. Oamenii refuzau să închidă puțurile contaminate sau să ia măsuri urgente pentru a limita dezastrul. Negustorii din Consiliul Comunal l-au luat în rîs cînd le propuse ca măcar pentru un anumit timp orașul să fie aprovizionat cu apă din altă parte.

— De unde vrea s-o luăm, cînd jumătate din puțurile de prin împrejurimi au secat?

— N-am mai întîlnit un om care să facă atîta tărăboi.

— Căldura e de vină. Este doar o diaree de vară. Asta e și părerea lui Threadgold, și doar el cunoaște orașul.

Fără îndoială, căldura îi făcea indolenți și irascibili.

Apoi se dezlănțui dezastrul.

La patru august s-au declarat alte nouă cazuri: la 5 august — treisprezece; la 6 august — șapte; la 7 august — treizecișitrei. Unele dintre cazurile anterioare evoluau spre criză. Numărul morților începu să crească amenințător. La 10 august muriră trei. La 16 august — opt.

Noi focare de infecție răsăreau ca ciupercile prin colțuri și unghere întunecoase.

Navestock-ul realiză brusc că se afla prins în ghearele unui destin teribil și nevăzut, care se apropiase tîrîș, ca un șarpe uriaș pe întuneric. Treptat se stîrni un murmur general de nemulțumire. Oamenii, pînă atunci nepăsători, începură să se uite unii la alții și să-și pună întrebări. Temeri mărunte și egoiste se făcură auzite prin saloane. Bătrînul Threadgold alerga înnebunit din casă în casă, copleșit de muncă și griji. Lumea era necăjită, speriată și supărată. Trebuia să calmeze mame temătoare, femei volubile, care puneau multe întrebări și cereau insistent răspunsuri. Adevărul îl înșfăcă strîns și nu-i mai dădu drumul. Dar pe dinafară tot își mai umfla penele și ciripea vorbe pompoase despre voința Domnului.

La 18 august muriră treisprezece bolnavi. Pînă atunci boala bîntuise mai mult străduțele de lîngă rîu, dar pe la mijlocul lunii ieși din fundături și începu să urce pantele. Cazuri sporadice se iviră chiar la Ulmii Înalți și la Duzii Verzi. Erau atacate familii din clasa de mijloc și asta zgudui egoismul orașului. Se dezlănțui panica.

Dimineața la ora șapte, pe cînd ieșea zorit din căsuța albă de pe Strada Evei, Wolfe se ciocni aproape nas în nas cu un bărbat înalt, care urca drumul. Era Robert Flemming, cu ochii obosiți și fața îngrijorată, ca a unui om care doarme prost.

— Bine că te-am prins.

— Îmi pare rău, domnule, dar...

— O, eu n-am să-ți răpesc mult timp. Merg împreună cu dumneata.

Ieșiră pe portița verde, Wolfe ca un atlet care-și încordează ultimele forțe, iar Robert Flemming călcînd greoi și trist.

— Spune, ce trebuie să facem ?

— Oamenii dumneavoastră sînt dispuși să facă ceva ?

— Unii dintre ei.

— E prea tîrziu, în ce privește această epidemie. Nu putem decît să salvăm cîteva vieți ici și colo.

— Orașul e cuprins de panică. Trebuie să facem ceva.

— Totul sau nimic.

— Am fost aseară la Threadgold. E complet epuizat, nu ne putem bizui pe el. Accepți să fii alături de noi în calitate de consilier ?

Wolfe nu-și încetini pasul. Se mulțumi doar să-l privească pe Robert Flemming drept în ochi.

— Numai dacă acești domni ai dumneavoastră se obligă să înfăptuiască reformele, să ia măsuri pentru introducerea unui sistem eficient de filtrare, pentru execuția unor lucrări de canalizare și închiderea obligatorie a celor mai multe surse de apă superficiale, altfel nu.

Robert Flemming strînse patetic din umeri.

— Nu se poate să fi mai împăciuitor, măcar într-un moment critic ca acesta ? Știi doar că oamenii aceștia sînt încăpățînați și plini de prejudecăți.

— Nu pot face nici un fel de compromis.

— Nici măcar temporar ?

— Nu. Știu ce se va întîmpla. După ce vom învinge epidemia, și frica se va mai potoli, prietenii dumneavoastră își vor uita bunele intenții. Se va cîrpi cîte ceva ici și colo, cu chibzuială.

Flemming îl apucă de braț.

— Omule, n-ai pic de inimă ?

— Sînt dur cu dumneavoastră de dragul viitorului. Și vreau să vă întreb : cine este omul cel mai dur din Navestock ? Joshua Crabbe ?

— Poate.

— Să știți că n-am avut pînă acum nici un caz pe Dealul Piersicilor. Acolo toată apa și laptele se aduc zilnic de la țară. Joshua Crabbe și-a păstrat mîinile și proprietatea curate. Oamenii săi nu au de suferit. Pentru mine aceasta înseamnă o religie.

Flemming roși.

— Deci nu vrei să ne ajuți ?

— Să știți că eu muncesc de la cinci dimineața, pînă la douăsprezece noaptea, și nu sînt singur.

— Nu ?

— Doamna Brandon s-a dovedit a fi o femeie și jumătate. Vrem să facem tot posibilul ca să salvăm copiii. Joshua Crabbe a donat o sută de lire.

Se opri din mers.

— Domnule Flemming, de ce nu vă alăturați nouă? Este același lucru, și totuși altceva. Eu nu pot să fac compromisuri cu oamenii aceia ai dumneavoastră. Dar de ce dumneavoastră și cu mine n-am putea lucra împreună?

Flemming rămase o clipă nehotărît, apoi generozitatea splendidă a acestui om apăru la suprafață.

— De ce nu? Spune-mi ce trebuie să fac. M-am gîndit să țin niște slujbe speciale.

— Predicați-le despre curățenie. Porunciți-le, spuneți-le ce să facă și ce să nu facă. Și, dacă puteți, scoateți-i pe cei lași din oraș.

— La cine te referi?

— La oamenii care pot să-și facă bagajele și să plece la mare. La femeile bătrîne.

— Dar e ceva josnic!

— Egoismul înseamnă lașitate, și un bun simț elementar ne învață să nu-i lăsăm pe lași în prima linie. Am să merg în cursul dimineții la „Iertări". Doamna Brandon adună umbrare și corturi și sîntem pe cale să improvizăm un spital de campanie pe una din pajiștile de pe malul rîului. Pentru copii va fi mai bine acolo, și ne vin și infirmiere voluntare. Sîntem în stare să ajutăm copiii. Adulții sînt prea îndărătnici. În nouă cazuri din zece ei au refuzat să fie deplasați.

Robert Flemming își îndreptă umerii.

— Uite ce este Wolfe, poți conta pe mine. Mai este și cortul clubului de cricket.

— L-am și luat.

— Și Turrell are un umbrar de pînză.

— Aceasta aș lăsa-o în seama dumneavoastră.

Rîseră amîndoi.

— În regulă. Ar trebui să înființăm un comitet.

— Pentru Dumnezeu, lăsați comitetele. Prea multă vorbă și treabă puțină. Să luăm conducerea în doi într-o situație de criză.

— Cred că ai dreptate. Mă duc să vorbesc cu Turrell pentru umbrarul acela.

Wolfe vizită cinci bolnavi înainte de gustarea de dimineață. Toate cazurile erau în partea de jos a orașului. Două erau disperate, dar dintre toate, ultimul, o fată de optsprezece ani, care întindea spre el mîinile în neștire,

îl impresionă cel mai mult. Se măritase în urmă cu trei luni și acum zăcea acolo, în comă, cu buzele crăpate și fața pământie. Soțul ei, un flăcău îndesat, cu ceafa roșie, ședea lîngă pat nemișcat și se uita la ea cu ochii goi și îndobitociți de groază. Erau nou-veniți la Navestock. Bărbatul făcuse rost de o slujbă de grădinar și-și adusese cu el tînăra sa soție.

Se dădu la o parte și-l urmărea pe Wolfe cu o privire grea, întrebătoare.

— E rău de tot, doctore ?

Rău ! Fata era pe moarte ! Iar acest tînăr greoi, mătăhălos o îngrijea cu tot devotamentul de care era în stare. Wolfe îi spuse adevărul. O clipă omul rămase parcă nepăsător, cu ochii țintă la pat, netezindu-și haina cu mîna. Apoi deodată se prăbuși în genunchi cu un hohot sfîșietor și-și îngropă capul în plapumă.

Vederea acestor umeri solizi, cutremurați de durere, era prea mult pentru Wolfe. Ieși afară îndîrjit și încruntat și porni în goană la vale, intră pe Strada Mare, coti după colț și fu cît pe ce să-l răstoarne pe Johnson măcelarul.

— Îi calci pe alții în picioare, domnule Wolfe, ca de obicei ?

Fața rotundă, roșie, bovină, a omului respira o sănătate insolentă. Totuși avea o parte bună : nu se temea să-și privească dușmanul drept în ochi.

— Îți închipui, cred, că ne-am speriat cu toții, nu-i așa, domnule ? Văd că faci atîta tărăboi pentru un fleac de boală.

Wolfe simți o dorință arzătoare să repeadă un pumn zdravăn în fața roșie a lui Johnson.

— Vită !

Nu-și putuse opri cuvîntul pe buze și-și continuă drumul grăbit, avînd în fața ochilor imaginea umerilor cutremurați de plîns ai tînărului grădinar.

Fata muribundă îl făcu să se gîndească la Jess — Jess care îi combătuse dorința de a o ține cît mai departe de primejdie. Încheiaseră un armistițiu în pădurea de pini, dar pînă la urmă ajunseseră la o bătălie în toată regula, o bătălie în care două caractere puternice și generoase luptaseră cavalerește și refuzaseră să cedeze.

— Nu vreau să faci din mine o lașă, John.

Acestea au fost ultimele cuvinte pe care i le spusese, iar el fusese absolut incapabil s-o facă să-și schimbe intenția. Mai mult, Mary Mascall luase partea fetei :

— Nu cred că e cazul să fim exagerat de prudenți. Tu n-ar trebui s-o recomanzi altora dacă n-o practici singur. Nu-mi plac oamenii care mai întîi se uită după colț și abia după aceea cotesc pe strada următoare.

Și totuși gîndul la fata aceea muribundă nu-i dădea pace. Era bîntuit de o teamă vagă, superstițioasă. Fără să fie un om influențabil, știa totuși că în dimineața aceea va sacrifica o oră ca să meargă la Ferma Mlaștinei.

În drum spre casă, se opri la Joshua Crabbe, pe care îl găsi luîndu-și gustarea de dimineață.

— Cum merge, John Wolfe ?

— Au mai murit șase oameni ieri.

— Încă șase morți, ai ? Colosal ! Încep să simtă șreangul, încep să-l simtă cu adevărat !

Wolfe avu o vagă senzație de repulsie. Purta încă imaginea acelor umeri scuturați de plîns în căsuța de lîngă rîu, era chinuit de grijă pentru Jess, iar acest omuleț sinistru număra morții și se bucura. Joshua Crabbe vedea în aceste scene de tragedie doar niște simple date, urme roșii lăsate pe spinarea îndărătnică a orașului Navestock.

— Nu trebuie să vorbiți astfel despre moarte, domnule. Am văzut murind prea mulți.

Joshua Crabbe dădu din cap și zîmbi.

— Stai jos, John Wolfe, și îmbucă ceva. Ești obosit omule, ești obosit.

CAPITOLUL XXXVI

— Nu te-ai întîlnit cu ea, John? N-a trecut mai mult de o jumătate de oră de cînd a plecat.

— Pe drumul spre Navestock?

— Da, s-a dus la „Iertări" s-o vadă pe doamna Brandon.

— Şi ai lăsat-o să plece?

— Da, am lăsat-o să plece, John.

Wolfe îl oprise pe Turpin chiar lîngă poarta grădinii şi Mary Mascall coborî pe cărare ca să-i vorbească.

Pămîntul de sub chiparoşi era crăpat şi uscat, toată iarba pîrjolită, şi abia dacă se mai vedea ici şi colo cîte o floare singuratică prin grădină. Frunzele începuseră să devină galbene şi ruginii înainte de vreme, iar în livadă fructele cădeau din pomi. În spatele lui Wolfe, mlaştina Tarling trosnea şi scînteia în arşiţa înăbuşitoare. Nici un nor nu venea să atenueze lumina orbitoare. Peisajul nu mai avea nimic din suavitatea, prospeţimea şi misterul de odinioară.

Cei doi se priveau peste poarta de şipci albe. Ochii bărbatului erau plini de reproş. Faţa femeii avea o expresie de linişte generoasă. Aştepta aceleaşi riscuri, dar o făcea cu mai mult curaj, înţelegere şi altruism.

— Nu te poţi împotrivi acestui elan, John; n-ar fi uman.

— Dar este inuman!

— Nu m-aş fi gîndit niciodată că ai putea privi lucrurile în felul acesta.

— Sînt mult prea îngrijorat. Am văzut treizeci de oameni murind în două săptămîni, iar Threadgold şi mai mulţi... Crezi că aş sacrifica-o pe Jess pentru un oraş ca Navestock ?

Mary Mascall se uită la el cu ochii ei sinceri şi cinstiţi.

— Te arăţi cam slab de înger într-o treabă ca asta, John !

— Se poate. Avem cu toţii părţile noastre slabe. A mea a ieşit la iveală cu ocazia asta. Azi dimineaţă am văzut murind o fată de vîrsta lui Jess şi pot să-ţi spun că m-a făcut să mă sperii groaznic.

Sufletul ei matern se trezi.

— Doamne fereşte, băiatule, oricine poate să înţeleagă că copila aceea era condamnată. Jess este o fată robustă şi sănătoasă, şi apoi nu se teme, iar asta e ceva.

— Da, asta e ceva. Dar e o imprudenţă.

— Ai să-i răneşti mîndria, John, dacă ai să te gîndeşti mai mult la siguranţa decît la curajul ei. Eu n-am reţinut-o şi totuşi aş avea şi eu ceva de pierdut !

Wolfe mîngîie urechile lui Turpin.

— Sînt un mare prost, şi un timid, mamă. Sîntem nişte fiinţe bizare, noi oamenii. Mă duc la „Iertări" ; am s-o văd pe Jess acolo.

— Daţi-vă mîinile amîndoi, John, şi mergeţi să lucraţi împreună.

Wolfe călări înapoi pe drumul spre Navestock şi coti lîngă pîlcul de molizi, unde drumul se bifurca spre „Iertări". Nişte oameni întindeau un cort pe una din pajişti şi un furgon încărcat se îndrepta spre ei, hurducăind pe ţarina uscată.

Ursula Brandon îşi scuturase letargia obişnuită, coborîse din turnul dispreţului ei şi oameni de rînd forfoteau în juru-i, dirijaţi de o voinţă inteligentă şi fermă care nu binevoia niciodată să-şi explice hotărîrile.

La vreo jumătate de milă de „Iertări", unde drumul intra printre sălciile cu vîrfurile retezate, Wolfe zări o siluetă subţire care înainta spre cedrii ce se vedeau în depărtare. Ochii i se luminară ca prin farmec şi strînse mai tare cu genunchii flancurile lui Turpin. Această siluetă

subțire, care se mișca în lumina irizată a soarelui, îl atrăgea irezistibil.

Jess îi aruncă o privire galeșă. Ochii ei parcă îi cereau iertare și în același timp îl înfruntau.

— Mergi și tu la „Iertări" ?

Wolfe se simți rușinat. Descălecă și porni lîngă ea, privind-o cu o nesfîrșită duioșie.

— Jess, mă predau.

— E adevărat, John ?

Roși, și privirea ei se aprinse.

— Da, e adevărat.

— Nici nu știi cît de mult vreau să fiu și eu de folos.

— Ba da, îmi închipui.

— John, ești un înger.

Una din mîinile lui mari o apucă de braț deasupra cotului.

— Nu, am fost un laș. Știi, fetiță mică, Navestock-ul nu este decît un orășel murdar într-o vale oarecare, iar tu... Ei bine, tu ești tu.

Jess îi zîmbi : era zîmbetul aceleia care se știe iubită.

— Mi-e drag egoismul tău, iubitule. Dar tu nu ești egoist cu adevărat. Poate doar din cauza mea.

— Cred că începem să devenim prea subtili — spuse el.

La „Iertări" parcă năvăliseră barbarii. Un furgon de mobilă din Wannigton cobora hurducăind pe drum, cînd Jess și Wolfe intrară în curte pe poarta principală. Furgonul venise după instrucțiuni și fu dirijat spre cortul din pajiște. Vreo șase șarete staționau în fața casei. Cît despre întinderile de iarbă și cedrii cu umbra deasă — splendid decor pentru serbări galante și pentru figurinele fragile și frivole în costume bogate de brocart — aceștia au trebuit să se predea unei mulțimi de tinere fete și femei zorite, care desfășurau suluri de pînză, croind și improvizînd cearșafuri. Era un atelier în aer liber, răcoros și măreț, cum numai natura l-ar fi putut crea, dar muncitoarele care lucrau acolo erau înfierbîntate și cît se poate de banale. Se tîrau în jurul sulurilor de pînză în patru labe și coseau șezînd direct pe iarbă.

Ursula Brandon supraveghea două tinere fete, care despachetau veselă ieftină dintr-un coş uriaş. Erau fiicele arhidiaconului, două tinere doamne înalte, osoase, cu părul cilţos, care veşnic se certau între ele şi transpirau abundent. Scoteau vesela pe iarbă lîngă straturile de flori. Niciodată, nici măcar toamna, vîrtejul maroniu de frunze suflate de vînt nu adunase atîta gunoi pe pajiştile de la „Iertări" : paie, bucăţele de hîrtie, smocuri de fin. Silueta unui grădinar ce se zărea vag sub unul din cedri mai îndepărtaţi, sugera un profund dezgust profesional.

Apariţia lui John Wolfe semăna cu sosirea generalului comandant. Personalul spitalului şi al serviciului de aprovizionare se zgîia mai mult decît era necesar. Jess era ţinta tuturor privirilor. Nu-şi dădea seama de acest lucru pentru că o căuta din ochi pe Ursula Brandon, care se oprise să-i aştepte lîngă treptele verandei.

Femeia de lume şi tînăra fată formau un contrast izbitor : cea dintîi, rezervată şi calmă, foarte sigură de ea ; cealaltă îmbujorată, plină de rîvnă şi puţin intimidată.

Ochii liniştiţi ai Ursulei Brandon se opriră întrebători asupra chipului fetei şi privirea îi deveni uşor surprinsă. În sinea ei răsări o întrebare, care fu însă imediat înăbuşită. Apoi Wolfe vorbi, şi Ursula Brandon întinse mîna spre Jess.

— Sîntem mai mult decît bucuroşi că ne vin ajutoare. O să găsim îndată o mulţime de lucruri de făcut pentru domnişoara Mascall.

Jess cercetă chipul Ursulei Brandon. Încerca acea senzaţie de inferioritate pe care o femeie cu personalitatea Ursulei o inspiră unor caractere mai simple şi mai directe. De obicei această senzaţie este urmată de antipatie şi chiar ostilitate, dacă o superioritate incontestabilă şi plină de graţie nu reuşeşte să le elimine. Această femeie înaltă, palidă, cu privirea liniştită, cu vocea ei blîndă şi părul bogat, era o apariţie nouă pentru Jess.

— N-am putut să stau deoparte, doamnă Brandon. Am auzit că aveţi nevoie de ajutoare.

Ursula Brandon îi zîmbi, studiind-o în acelaşi timp. Era atitudinea unei femei faţă de o fetişcană.

— Iată entuziasmul de care avem nevoie. Vrei să mergi dincolo şi să-i ajuţi pe ceilalţi la croitul cearşafurilor ?

— Voi face tot ce-mi cereţi.

— Foarte bine.

Jess se trezi în genunchi sub unul din cedri, tăind o bucată dintr-un balot de pînză cu o foarfecă lată nounouţă. Dar ochii ei rătăceau înapoi către John Wolfe. Acesta stătea de vorbă cu Ursula Brandon lîngă treptele care despărţeau pajiştea de terasă. Culorile vii ale florilor bine udate ce creşteau masiv pe borduri formau o fişie lată de fundal roz şi auriu. Mai încolo se înalţa casa de cărămidă roşie, de o nobilă frumuseţe, care-i trezea lui Jess un sentiment de uimire amestecată cu teamă.

Cei doi vorbeau între ei ca nişte vechi prieteni. Însufleţirea femeii părea plină de pasiune. Jess îşi simţi deodată inima strînsă. Şedea pe călcîie, cu ochii pierduţi. Uitase de foarfecă şi de balotul de pînză din faţa ei. Îşi dădea seama că în momentul acela nu dorea decît ca John Wolfe să plece de lîngă Ursula Brandon şi să vină lîngă ea, să-i vorbească, măcar pentru o singură clipă.

În cele din urmă, Wolfe se apropie de ea. Jess şedea în genunchi la picioarele lui şi lucra de zor cu foarfeca, fără să-şi ridice capul. Şuviţele negre îi umbreau obrajii.

— Cînd mergem la spital, John ?

— Spitalul nu există încă.

— Ea a făcut toate acestea ?

— Doamna Brandon ? Da. N-am mai întîlnit o persoană cu atîta spirit organizator. S-a gîndit la toate — de la străchini pentru mîncare şi pînă la ace de siguranţă. Trebuie să recunosc că sînt de-a dreptul uimit. Văzînd-o n-ai crede că o femeie ca ea s-ar deranja cu astfel de treburi.

Jess continua să-şi ţină capul plecat.

— Nu-i aşa că e drăguţă ?

— Crezi ?

— Ba da, este drăguţă, John ! Mă face să mă simt ca fetiţă mică cu şorţuleţ.

— Ei asta-i !

— Ba aşa e !

Jess își înălță fruntea și surprinse ochii lui Wolfe privind sprea ea, grav, cu o duioșie infinită. Ochii ei avură o scurtă licărire. N-a fost decît o privire de moment, dar cuprindea în ea o lume întreagă readusă la lumină.

Ursula Brandon, care se apropiase de ei pe nesimțite, surprinse privirea și înțelese : fața strălucitoare, aprinsă, a fetei, ochii adînci, protectori, ai bărbatului. Se opri din mers, cu fața palidă, adînc tulburată. În clipa aceea o urî pe fată și îl disprețui pe bărbat.

CAPITOLUL XXXVII

Un cinic ar fi fost poate amuzat dacă s-ar fi plimbat prin Navestock şi ar fi văzut unanimitatea remarcabilă cu care oamenii din marea burghezie hotărîră deodată că aveau nevoie de o schimbare de aer. Diligenţa hotelului „Cerbul alb" şi toate trăsurile din oraş nu mai pridideau cu transportul fugarilor spre gara Wannington.

Familia Wilks a fost printre primele care au plecat, domnişoarele ţinîndu-şi batistele parfumate la nas, iar bătrînul Wilks, asemănător cu o veveriţă, îngropîndu-şi faţa în ziarul din ziua aceea. Domnişoara Perfrement era epuizată de „crizele de inimă" pe care le distribuia trecătorilor ca pe nişte afişe. Familia Turrell plecă în Scoţia ; Johnson, negustorul de vinuri, se duse la Yarmouth, luîndu-şi cu el fiica şi papagalul. Cu ghearele prinse pe vergeaua coliviei cocoţate pe acoperişul trăsurii, pasărea se porni deodată să strige în dreptul ferestrelor lui Threadgold : „Monte, Monte". Mulţi dintre negustorii mai bogaţi găsiră că era momentul cel mai potrivit pentru o vacanţă. Afacerile lîncezeau, lăsate de capul lor.

Asistentul lui Threadgold îl părăsi încă pe la începutul lui august, căci domnul Talbot Tweedy era un mercenar cu „nervi". Zîmbise cîtva timp oamenilor, cu dinţii săi galbeni, poticnindu-se de pragurile caselor şi îndreptîndu-şi pince-nez-ul care îi tot aluneca de pe nas, apoi dispăru subit din Navestock. Threadgold începu să-şi piardă capul. Zăpăceala lui spori pe măsură ce munca se aglomera, totuşi continuă să cutreiere oraşul, legănîndu-se în trăsurica lui, intrînd şi ieşind din casele oamenilor. Se în-

timplă uneori că mintea nu-l mai ajută pe om și totuși felul lui de-a fi supraviețuiește. Manierele lui Threadgold erau rezultatul acelui aer de importanță pe care l-a arborat și l-a practicat ani de zile și care pînă la urmă pusese în întregime stăpînire pe el, îl însoțea pretutindeni, vorbea pentru el, îl punea în mișcare. Threadgold era năucit, dar manierele lui funcționau ca un mecanism bine reglat pentru a debita aceleași platitudini pompoase.

Wolfe ar fi avut motive să triumfe dacă ar fi fost omul care să se bucure de nenorocirile ce se abătuseră asupra Navestock-ului. Din păcate, cel mai mult au avut de suferit locuitorii cocioabelor, oamenii aceia răbdători și îndărătnici. Cu o excepție sau două, cei din clasele mai favorizate o luară la sănătoasa și scăpară. Cît despre triumf — Joshua Crabbe avu grijă de asta.

În fiecare dimineață ieșea în grădină și căuta locul unde lucra Adam Grinch.

— Ei, Adam, ce-i nou ?

— Încă șapte morți, domnule.

— Încă șapte morți, ai ? Se molipsesc, se umplu cu toții !

— Familia Turrell a plecat azi dimineață.

— Au luat-o la fugă ! Și acum ce mai zic de cocinile lor porcii ăia căpățînoși de jos, Adam ?

— E o generație cam tare de cap, domnule.

Într-adevăr, așa era.

Oamenii de pe străduțele de lîngă rîu nu erau decît niște brute ignorante și încăpățînate. Stupiditatea recalcitrantă a orașului se opuse chiar de la început proiectului lui Wolfe de a înființa un spital de campanie. Umbrarele și corturile fură instalate, micile paturi improvizate erau gata, voluntarii se aflau la posturile lor. Principala dificultate consta în aducerea copiilor bolnavi. O dragoste stupidă, o simplă încăpățînare, prejudecăți datorate ignoranței, îi făcură pe mulți dintre locuitorii cocioabelor să refuze să-și dea copiii.

— Vreți să faceți tot felul de experiențe. Lasă că vă știu eu — îi lansă lui John Wolfe o biată femeie șleampătă.

Compătimirea îl făcea răbdător. Pe de o parte el, pe de altă parte Robert Flemming, mergeau din casă în casă lămurind, pledînd, dojenind. Cîțiva nebuni reușiră pînă la

urmă să-l înfurie pe Wolfe : nici nu-şi lăsau copiii la spital, dar nici nu-i hrăneau cum trebuie dacă îi ţineau acasă.

Cu ajutorul cîtorva fermieri, Wolfe organiză distribuirea laptelui proaspăt de la ţară pentru cei bolnavi. Era absolut necesar ca bolnavii să nu consume hrană solidă. Şi totuşi Wolfe îi prindea cînd pe unii, cînd pe alţii, hrănindu-i pe copii cu slănină sau varză călită.

Dacă-şi manifesta indignarea, cîte o femeie mai bătrînă îndrăznea să-l apostrofeze :

— Nu-mi pasă de toată această ştiinţă nouă. Bieţii micuţi mor de foame, asta e. Eu vă spun să-i hrăniţi. Daţi-le de mîncare ca lumea.

Şi astfel, mulţi copii şi oameni mari fură băgaţi în mormînt.

Totuşi, unii s-au lăsat convinşi şi cele două ambulanţe pe care Wolfe le echipase, făceau naveta între oraş şi spitalul de campanie de pe pajişte. Wolfe ducea o mare bătălie, şi cei care l-au înţeles luptau alături de el cu devotament şi curaj. Prostia îndărătnică nu şi-a găsit loc pe Dealul Piersicilor. Bunul simţ şi prevederea fermă a lui Joshua Crabbe fură răsplătite de rezultate. Numai două cazuri s-au declarat pe Dealul Piersicilor şi nici unul n-a fost mortal.

Văzînd că o jumătate din paturile spitalului improvizat rămăseseră neocupate, Ursula Brandon îl întrebă pe Wolfe ce părere are despre săraci.

— Nişte bieţi neştiutori — îi spuse el — şi nu trebuie să uităm acest lucru.

— Şi totuşi cei ca dumneata îi zugrăvesc totdeauna în culori eroice. Nu poţi oare să-i vezi aşa cum sînt în realitate, un metal inferior, nişte barbari ?

O privi cu un zîmbet fin.

— Dar cu toate acestea faceţi ceea ce faceţi ! Cred că va trebui să începem să-i educăm într-o bună zi.

— Şi să-i facem şi mai îngrozitori, cu nişte crîmpeie de ştiinţă ca vai de lume, dar cu pretenţii pînă la cer.

— Odată şi odată tot va trebui început de undeva.

— De ce trebuie neapărat ? Vezi, eu sînt o autocrată din fire ; nu vreau ca lumea să devină mai trivială de dragul unei mulţimi meschine. Uite că iar plînge băiatul

acela ! Jess Mascall este singura care reuşeşte să-l potolească. Eu îl sperii. Presupun că e instinctul clasei.

Un băiat cu o claie de păr cînepiu scîncea într-un colţ al cortului. Jess apăru de undeva. Purta un şorţ alb peste o rochie neagră. Se duse direct la băiat şi începu să-l îmbărbătezе cu o simpatie veselă, frăţească, departe de gîngureala absurdă pe care o folosesc de obicei mamele cu copiii lor.

— Vreau acasă !

— Nu se poate ! Fii cuminte, Billy, stai culcat şi am să-ţi spun o poveste.

— Tot despre sălbatici ?

— Şi despre piraţi, insule pustii şi sălbatici uriaşi şi înspăimîntători, negri ca cizmele tale.

Netezi pătura, mîngîie mîna băiatului şi se aşeză lîngă pat.

Curajul lui Wolfe începu să cedeze. Din nou era înfiorat de teamă pentru Jess.

Ursula Brandon se uita la tînăra fată. Întorcîndu-se brusc spre Wolfe, surprinse acea expresie de teamă de pe faţa lui. Era amuzată şi impresionată deopotrivă.

— Cred că este cea mai bună dintre infirmierele mele.

— Are mult curaj. Sper că mănîncă şi doarme cum trebuie.

— Da, am eu grijă de asta ; sînt foarte autoritară.

— Niciodată n-am fi putut organiza toate acestea fără dumneavoastră.

Ea zîmbi, cu o licărire sarcastică în ochi. Wolfe, acest entuziast, cu sinceritatea lui totală, nu bănuia nici un dedesubt şi rămînea cu totul orb la motivele mai subtile din mintea Ursulei Brandon. În multe privinţe el nu însemna pentru ea altceva decît un flăcău mărinimos, şi poate că aceasta o ajuta să ierte mai uşor.

— Caut să menţin disciplina.

— Altfel toţi s-ar apuca să vorbească şi să dea ordine, trăgînd fiecare în altă parte. Este nevoie de cineva care să gîndească pentru toţi.

— Mulţumesc.

Wolfe nu-i observă roşeaţa uşoară şi nici scînteia de admiraţie din ochii ei. Omul acesta nu avea nici un fel de vanitate personală. Era asemenea acelor figuri mari ale

Revoluției — simplu, energic, de o tărie eroică, un om care nu va înțelege niciodată de ce unele femei lucrau pentru el sau îi dăruiau tot ce aveau mai bun.

Wolfe vorbi cu Jess cîteva minute înainte de a pleca. O luă cu el afară pe pajiște, unde iarba uscată avea culoarea brună a mușuroaielor de cîrtiță. Navestock-ul se vedea în zare tremurînd în aerul supraîncălzit. Frunzele sălciilor de pe marginea drumului începuseră să se îngălbenească.

O privi cercetător.

— Te simți bine, Jess ?

— Da, perfect.

— E absolut sigur ?

— Vrei să scot limba, John ?

O mîngîie ușor pe obraz.

— Ai grijă de tine.

— O, am multă grijă. E splendid aici și mă împac atît de bine cu copiii. Oamenii aceia din Navestock sînt niște netrebnici.

— Despre cine vorbești ?

— Netrebnicii aceia ignoranți care nu-și lasă copiii bolnavi să fie aduși aici. Îmi vine să umblu cu un bici prin Navestock.

Un băiețandru îl ținea pe Turpin de frîu lîngă poartă. Jess se apropie și mîngîie calul.

— Dragul meu Turpin !

Apoi se uită în ochii lui Wolfe.

— Nu fii îngrijorat din cauza mea, John. În viața mea nu m-am simțit atît de bine.

CAPITOLUL XXXVIII

Poate că nimic nu emoționă mai mult orașul Navestock ca moartea bătrînului Hubbard și a lui Johnson, măcelarul. Ani de zile acești oameni făcuseră parte integrantă din viața orașului ; bătrînul Hubbard, cu fața lui de bufniță înțeleaptă, bonomă, de culoarea osînzei ; Johnson, taurul acela roșcovan, care își pocnea mîinile uriașe și se pornea pe rîs. Prin moartea lor parcă au fost date jos niște firme celebre ale unor taverne. Hubbard muri în somn ; Johnson, pe deplin conștient, blestemînd înnebunit de groază. Revenind de la căpătîiul lui Johnson, Robert Flemming avea fața obosită, pămîntie.

— Lui Wolfe ăla o să-i pară bine, naiba să-l ia. Nu-mi pasă. Am trăit o viață cinstită și n-am fost un zgîrcit. Ce-am făcut ca să mor așa, ce-am făcut ? Doamne, nu vreau să mă duc !

Apoi plînse, îl ocărî pe Threadgold... „cap de berbec bătrîn... tîmpit blestemat !"

Soția lui stătea înspăimîntată, ștergîndu-și lacrimile.

— Lasă, John, liniștește-te. Fii mai răbdător. Nu mai vorbi așa.

— Tu ce te smiorcăi acolo ? Puțin îți pasă ! Dracu să vă ia pe toți ! De ce trebuie să mor ? Trimite după blestematul acela de Wolfe. Vreau să-l văd ! M-a făcut vită. Nu-mi pasă. Trimite după el, îți spun.

Trimiseră după Wolfe și măcelarul se rugă de el.

— Ce-a fost, a fost, domnule. Nu vreau să mă curăț chiar așa.

Muri de hemoragie în aceeași noapte.

Tot în acele zile oraşul Navestock îşi găsi predicatorul şi profetul. Adam Grinch, cu barba neagră încadrîndu-i faţa smeadă, ascetică, coborî într-o scară în vale de la Dealul Piersicilor. Asemenea unui puritan — cu biblia într-o mînă şi cu sabia în cealaltă — umblă prin Navestock predicînd. Sufletul neîndurător al acestui om izbucni într-o văpaie de mînie, dispreţ şi milă. Mulţimi de oameni se adunau să-l asculte în piaţa oraşului, lîngă pod, la capătul Străzii Podului, pe treptele Bursei Cerealelor, sub arborii de pe Duzii Verzi. Oamenii se simţeau îngroziţi, cutremuraţi de ruşine. Mînia lui Grinch creştea ameninţător şi se revărsa asemenea unui torent de foc.

— Iată, a venit răsplata pentru faptele voastre — era strigătul lui —, întorceţi-vă spre Dumnezeu, oameni nebuni, şi pocăiţi-vă !

Le biciuia ignoranţa, murdăria, purtările lor meschine, încăpăţînarea prosteasca.

— Şi Domnul îmi arătă o turmă de porci, scormonind în gunoaie !

Moartea şi frica de moarte începură să-i obsedeze chiar şi pe cei mai recalcitranţi, iar acest om puternic şi înverşunat îi reduse la tăcere. Se adunau în jurul lui şi ascultau cum îi copleşea cu dispreţul şi compătimirea lui sinistră. Grinch nu căuta să exacerbeze emoţiile, altfel probabil că Wolfe ar fi intervenit ; era ca vuietul unui vînt puternic, purificator. Ardoarea acestui om nu stîrnea extazuri isterice, ci mîna mulţimea ca pe o turmă de oi, pe care o învăţa să asculte de cîinele ciobănesc şi de păstor.

— Faceţi ceea ce vă spune singurul om care vă poate scăpa ! Aţi fost trufaşi, îndărătnici şi murdari. Moartea a avut noroc cu voi. Nebunilor ! Întoarceţi-vă la Dumnezeu, vă spun, şi trăiţi în curăţenie ! Faceţi ce vă spune medicul !

Focul demascator al lui Adam Grinch cutreieră şi alte cartiere. Îi ţintui la stîlpul infamiei pe cei care menţinuseră oraşul într-un asemenea hal de mizerie. Împrăştia adevărurile aşa cum un semănător împrăştie sămînţa. Unde erau de-al de Turrell, Wilks, Bardesley, Jermison şi toţi ceilalţi ? Dispăruseră ca nişte năimiţi. Şi aceştia erau oamenii ce-şi încasau an de an banii pe chirie, ce mai cîrpeau ici şi mai peticeau colo, lăsînd de fapt oraşul să

putrezească. Li se atrăsese atenţia asupra primejdiei, dar ei refuzaseră deliberat să privească adevărul în faţă. Să vină să vadă Dealul Piersicilor. Acolo n-a murit un singur om! Şi să nu spună că-i vorba de noroc sau de o minune!

— Ascultaţi ce vă spun — zicea el agitîndu-şi pumnul puternic —, Dumnezeu nu se lasă păcălit.

Predicile înverşunate şi biciuitoare ale puritanului dădură naştere unui spirit nou în oraşul Navestock. Moartea şi frica de moarte făcură ca în sufletele oamenilor să ia naştere treptat o mînie surdă împotriva acelora care fugiseră din oraş în toiul epidemiei pe care ei înşişi o provocaseră. Unde erau Turrell, Wilks şi ceilalţi? Doamna Brandon se purta ca o adevărată aristocrată. Dar toţi aceşti parveniţi, aceşti oameni ai căror părinţi s-au îmbogăţit!

Treptat, aceşti plebei tari de cap şi răbdători începură să înţeleagă că molima ar fi putut să nu lovească Navestock-ul atît de crunt, dacă proprietarii de case ar fi acceptat să facă ceea ce îi sfătuise medicul. Banii, da! Toate acestea ar fi costat o groază de bani! Discuţiile din cîrciumi şi în pragurile caselor deveniră tot mai usturătoare şi mai amare.

— Vezi-ţi de treabă! Ce canalizare? Nu-i asculta ce spun! Turrell nu putea să-şi permită aşa ceva. Ar fi trebuit să-şi închidă una din fabricile de bere şi să-i mai reducă veniturile tînărului Tor... N-are rost să aştepţi din partea lui Turrell să facă ceva.

— Se vor găsi ei oamenii care să-l silească!

— Nu, atîta timp cît banii îi pun în mişcare. Nu ştii că dacă ţi s-a făcut o gaură în acoperiş trebuie să te rogi de ei trei ani de zile ca să-ţi pună o ţiglă nouă?

— Aşa este. Dar Adam Grinch a zis: „O să vină nişte legi prin care chiriaşii o să aibă dreptul să-i silească pe de-al de Turrell să facă ceea ce trebuie. Consilierii comunali puteau s-o facă şi acum, dacă ar fi vrut".

— Să-i ia naiba pe consilieri! Şi cine-s ei, mă rog? Al-de Turrell şi alţii ca el. Doar n-o să voteze fonduri împotriva lor înşişi.

— Adam Grinch crede că vor fi obligaţi. Se spune că preotul s-a dat de partea celorlalţi — al-de bătrînul

Crabbe, Wolfe, metodiştii şi mulţi alţii. Şi apoi se spune că doamna Brandon este gata să contribuie cu partea ei.

— Bineînţeles, dar uite-o că trece cu cineva !

Era într-adevăr Ursula Brandon, o siluetă albă străbătînd străzile cu case vechi de cărămidă roşie. O însoţeau trei bărbaţi mai în vîrstă : Crump, avocatul ; un bărbat înalt, slab, cu nasul ca un cioc de vultur, o mustaţă albă lăsată în jos şi ochii albaştri strălucitori ; al treilea, un domn spilcuit şi ferchez, cu favoriţi lungi şi pălărie albă. Erau cei doi epitropi ai averii Brandonilor, care-şi mai pierduseră pe parcurs din morga lor protectoare şi ironică.

— Vreau să vii cu mine pe aceste străduţe, unchiule Charles !

Se adresa bărbatului mai înalt, vulturul alb, omul care fusese la Sevastopol şi la Delhi. Bărbatul spilcuit era angajat într-o conversaţie mondenă cu Crump. Părea mai uşor de convins, gata să accepte orice hotărîre ar fi luat primul.

— Nu ştiam că lucrurile stau chiar aşa, Ursula.

— Nici eu, pînă acum cîteva luni.

Veteranul cu părul alb şi femeia înaltă cu faţa palidă şi păr lucios mergeau alături. Ochii liniştiţi ai Ursulei Brandon nu evitau nimic, iar ochii pătrunzători de lîngă ea aveau o căutătură dreaptă şi cinstită. Mizeria pitorească şi febrilă a uliţelor şi fundăturilor se etala în lumina molcomă a unui asfinţit de vară. Ţigle roase de intemperii, năpădite de licheni cenuşii şi aurii, grinzi înnegrite şi putrezite, trotuare cu pietre sparte, care deveneau băltoace adînci pe timp de ploaie, curţi dosnice înspăimîntătoare, treceri înguste şi întortocheate unde soarele nu pătrundea niciodată, acoperite toată iarna de o clisă neagră, rău mirositoare. Case vechi, cu ziduri strîmbe, acoperişuri de stuf jerpelite, cu găuri pe sub streşini unde se cuibăreau vrăbiile, ferestre pe jumătate acoperite cu scînduri sau astupate cu cîrpe, găini scormonind după hrană, porci în coteţe aşezate sub ferestrele bucătăriilor. Aceste curţi şi uliţi îşi aveau însă petele lor de culoare : iedera îngălbenită de arşiţă şi uscăciune, călţunii în mănunchiuri de jar, tîrîndu-se pe pămîntul negru, dalîile prinse frumos în araci în cîte o grădiniţă minusculă. Dar

erau niște culori terne, opace, morbide. Pînă și capacele puțurilor erau verzi, mucegăite, clisoase, cu limacși și gîndaci colcăind pe partea interioară.

— Știi că pînă acum au fost peste optzeci de morți în oraș ?

— De necrezut !

— Dacă nu facem acum ceva cu această proprietate, s-ar putea ca mai tîrziu Aubrey să aibă neplăceri.

Ostașul își mușcă mustața.

— Nu m-am gîndit la băiat. Într-adevăr, trebuie să facem ceva. Nu putem continua să percepem chiria fără să investim cîte ceva în schimb în proprietate. Este imoral.

— M-am gîndit că ai să fii de acord cu mine după ce vei vedea orașul. N-am știut niciodată în ce stare se află pînă acum cîteva luni, așa că nu te puteam convinge pe atunci.

— Da, l-am ascultat prea mult pe prietenul nostru de colo. Este un bun avocat, dar un rău cetățean ; de altfel, așa se întîmplă în general. Cine a scos toate acestea la lumină, doctorul acela al dumitale ?

— Da. Este un fel de „cavaler fără teamă și fără prihană".

— Cunosc genul acesta de oameni. Trebuie neapărat să facem ceva aici. Ia uită-te la acoperișul acesta de stuf care alunecă peste ferestre ca părul unui imbecil bătrîn ce-i cade peste ochi. Am să stau de vorbă cu Posonby.

Ursula zîmbi. Aceasta însemna că Posonby o să se tragă de favoriții lungi și o să spună : „Amice dragă, foarte bine. Te cred pe cuvînt. Știi doar că nu mă prea pricep la afaceri".

— Unchiule Charles, nu cred că are vreun rost să îmbunătățim situația în proprietatea noastră, dacă nu ni se alătură toți ceilalți într-un plan general.

— Într-adevăr, dar ce fac autoritățile ?

— Mulți dintre ei au fugit care încotro ! Doi au murit. Vezi dumneata, și ei sînt proprietari. Li s-a pus în vedere să ia măsuri acum cîteva luni, dar au refuzat să se lase constrînși.

— Și presupun că legea e de partea lor ?

— La ora actuală, da.

Ochii lui căpătară o expresie feroce.

— Pe Dumnezeul meu, ce lucru extraordinar ar fi pentru țara asta dacă s-ar proclama legea marțială pe timp de un an de zile odată la zece ani. Cred că i-am convinge pe acești afaceriști ticăloși să fie ceva mai cinstiți. Nu, aici trebuie făcut ceva.

— Am impresia că se va face. Vreau să se știe că Brandonii sînt pentru onestitate.

Ochii lui albaștri se întoarseră spre ea zîmbind.

— Cred că vei fi o bună agitatoare, draga mea.

Se întoarseră și îi regăsiră pe Crump și pe tovarășul său. Bătrînul ostaș era cu un cap mai înalt decît Crump și se uita la el de sus, cu o oarecare condescendență.

— Am să te rog să vii să stăm de vorbă la „Iertări". Ceva trebuie făcut în orașul acesta.

Crump acceptă inevitabilul. Omul acesta ar fi în stare să-l trîntească la pămînt și să-l calce în picioare dacă ar îndrăzni să-l contrazică.

CAPITOLUL XXXIX

În luna septembrie începură ploile. Albastrul străveziu, strălucitor, al cerului de vară fu în cele din urmă înghiţit de învălmăşeala haotică a norilor care veneau dinspre apus încărcaţi de furtună. Cerul părea populat din nou; nu mai era un deşert infinit de peruzea. În văzduh, aburi plumburii se îngrămădeau în valuri uriaşe deasupra unor mase negre-albăstrii care alergau fugărite de vînt. Printre spărturile crestate ale norilor răzbeau din cînd în cînd pete de cer albastru. Stropi capricioşi de soare cădeau ici şi colo ca o lumină dintr-o altă lume. Colinele se zăreau în depărtare ca nişte contururi fine, violete. Întregul peisaj devenise mai ireal, mai misterios, de o frumuseţe stranie sub cerul bîntuit de ploi şi vînturi.

În trei zile, pajiştile începură să-şi recapete verdeaţa. Rădăcinile însetate sorbeau cu nesaţ vlaga binefăcătoare. Miriştile pîrjolite se înviorară, ca şi fermierii cu ţarinile lor fără iarbă, cu iazurile secate şi mîlul crăpat, cu puţurile şi butoaiele de apă goale. Copiii lipăiau afară prin ploaie, ţipînd de plăcere sub sărutările răcoroase, umede, ale picăturilor grăbite. Întreg pămîntul respira uşurat, fericit.

Călărind la întoarcere peste Mlaştina Tarling, cu furtuna gonind în urma lui, Wolfe fu izbit de frumuseţea proaspătă a peisajului feeric ce se desfăşura deasupra capului său. Razele soarelui, ivite de după perdeaua unui nor de ploaie ce se depărta, căzură asupra Navestock-ului pitit în vale. Orăşelul scînteia ca o cetate de basm. Ferestrele luceau în soare. Plopii cu frunzişul lor galben tre-

murau în lumina umedă. Acoperişurile de ţiglă păreau pătate de sînge. Turla bisericii dădea impresia că este placată cu folii de aur.

Mai încoace, pe pajiştea ce-şi recăpăta verdeaţa, spitalul Ursulei Brandon îi apăru lui Wolfe la fel de alb ca nişte bucăţi de pînză nouă întinse la uscat pe malul apei. Era învăluit în lumina soarelui, dar în aceeaşi clipă, sub ochii lui, marginea unui nor negru acoperi soarele. Era ca şi cum o mînă uriaşă ar fi aruncat un văl întunecat asupra întregului oraş. Toată strălucirea pieri ca prin farmec. Peste cîmpie se stîrni un vînt rece şi începu să plouă.

Picăturile repezi răpăiau peste pînza corturilor şi a adăposturilor, cînd Wolfe ajunse la spital. Cei mai mulţi dintre copii dormeau. În cortul mare, două infirmiere vorbeau în şoaptă.

Săriră în picioare cînd botul negru al lui Turpin apăru în deschizătura cortului. Wolfe descălecă şi aruncă frîul unuia dintre băieţi.

— Cum merge ?

— Aici e totul bine, domnule doctor. Domnişoara Mascall se află în cortul numărul trei, la Jennie Sanders.

Cele două infirmiere schimbară o privire întrebătoare.

— Cred că domnişoara Mascall nu se simte prea bine, domnule doctor.

— Cum ?

— Într-adevăr, nu vrea să recunoască, dar acum trei zile...

Cu un cuvînt de mulţumire spre cele două fete, Wolfe ocoli în grabă cortul, sărind peste ţăruşi. În cortul numărul trei o găsi pe Jess aplecată deasupra unui pat, punînd o pungă cu gheaţă pe capul ras al unui copil de vreo şapte ani. Avea un fel de încetineală, de apatie în mişcări, ce sărea în ochi. Pereţii de pînză fluturară în bătaia puternică a vîntului dezlănţuit pe Mlaştina Tarling.

Wolfe ajunse în prag tocmai la timp ca s-o vadă pe Jess depărtîndu-se de pat cu o expresie chinuită.

— O, Doamne, cum mă doare capul.

Apoi se-ntoarse şi-l văzu.

O roşeaţă vinovată îi năpădi chipul, pentru că în ochii lui John Wolfe era ceva care o sperie.

— Tu ești, John ? Vino să vezi, cred că Jennie merge spre bine.

Wolfe intră în cort, uitîndu-se la ea cu privirea scrutătoare a omului care se teme să vadă aievea ceea ce a prevăzut.

— Jess, tu nu te simți bine !

Lumina de pe chipul ei se stinse.

— Este doar o durere de cap. Nu-mi pasă de ea, dacă Jennie e pe cale să se vindece. Vino și uită-te la ea, John.

Wolfe nu dădu nici o atenție copilului din pat. Se duse direct la Jess, gata să fie brutal la nevoie.

— Dă-mi mîna ! Te simți așa de mai multe zile ?

— Da, John.

— De ce nu mi-ai spus ?

— N-am vrut să te neliniștesc. Și apoi...

— Jess, draga mea, asta nu-i frumos din partea ta. Ai mîna fierbinte ; ai temperatură.

— Poate să fie un pic. Din cauza durerii de cap. .

Îi controlă pulsul. Ochii ei căprui se înălțară spre el cu licărirea lor de altădată.

— Este atît de serios ?

— Taci o clipă.

Fata îi observă fața cu buzele strînse într-o expresie de așteptare încordată.

— Jess, răspunde-mi la întrebări. Gîndește-te la mine ca la un medic, un străin oarecare.

— Am să-ncerc.

Aerul lui inchizitorial dură mai puțin de cinci minute. Vocea îi deveni deodată mai blîndă, ochii își pierdură expresia scrutătoare și deveniră ochii unui îndrăgostit.

— Jess, trebuie să te duc acasă.

— Dar John, eu...

El își puse palmele pe umerii ei.

— Draga mea, mi-e teamă că ești pe cale de a te îmbolnăvi. Am cedat atunci dorinței tale de a veni aici. Acum trebuie să m-asculți.

Vocea lui o subjuga cu duioșia ei calmă și fermă, căreia nu-i putea rezista.

— Voi face ce crezi tu că-i mai bine, John.

— Nu există un loc mai bun ca acasă și o infirmieră mai bună ca o mamă. Mă reped pînă la Navestock și mă

întorc cu o trăsură. Stai liniștită aici. Voi spune cuiva să-ți strîngă lucrurile.

Plecă prin ploaie și dădu peste cupeul Ursulei Brandon la răscrucea de lîngă rîu. Roțile erau pline de noroi, iar caii leoarcă de apă. Wolfe făcu semn vizitiului să oprească. Gemulețul se lăsă în jos și o față palidă apăru în cadrul lui, privindu-l întrebător.

— Mergeți cumva la spital ?

— Da. Ce s-a întîmplat ?

— Vreau să știu dacă-mi puteți împrumuta cupeul pentru vreun ceas.

— Bineînțeles. E cineva bolnav ?

— Jess Mascall. Vreau să duc copila acasă.

Ochii Ursulei Brandon avură un tremur.

— Spune-i lui Reynolds să pornească înainte.

Închise gemulețul, se retrase în colțul ei și privi sălciile bătute de vînt care alunecau pe lîngă cupeu. Fața ei căpătă o expresie distantă și gînditoare. Deodată zîmbi pe jumătate sarcastic, pe jumătate compătimitoare.

Wolfe călărea înainte, cu ploaia și vîntul lovindu-l drept în față. Cînd ajunse din nou pe pajiște era ud leoarcă. Deschizătura sumbră în cortul cenușiu îi părea o poartă îndepărtată spre lumea dorințelor sale. Caii cupeului se apropiau lipăind prin iarbă, în timp ce Wolfe îl priponea pe Turpin de un țăruș al cortului. Ajunse tocmai la timp ca să deschidă portiera cupeului. Ursula Brandon trecu pe lîngă el privind drept înainte. Intră în cort, și Wolfe o auzi vorbindu-i lui Jess cu un glas care avea în el ceva mai mult decît o simplă amabilitate ocazională.

— Trebuia să-mi spui, copila mea, că te simți rău. Cupeul meu te va duce acasă.

— Sînteți foarte amabilă. N-aș fi vrut să plec, numai că...

— Bine, nu face nimic. La revedere. Ai fost de mare ajutor aici.

Jess ieși afară cu capul înfășurat într-un șal roșu și-l găsi pe Wolfe așteptînd-o în ploaie. Haina lui neagră avea luciul apei.

— John, ești ud tot !

— Nici vorbă de așa ceva.

O ajută să se urce în cupeu.

— Du-te acasă şi schimbă-ţi hainele.

— Fleacuri. Mai întîi merg cu tine la Ferma Mlaştinei.

Închise portiera şi fără să asculte protestele ei, încălecă pe Turpin şi porni înaintea cupeului.

La Ferma Mlaştinei arborii luptau din răsputeri cu un uragan de vînt şi piclă neagră. Wolfe deschise poarta de intrare şi ajunse în faţa casei cînd cupeul se afla la un sfert de milă distanţă. Îl lăsă pe Turpin la poartă şi intră direct în casă.

— Ce este, John ?

— Mamă, Jess are puţină febră. Am adus-o înapoi acasă. S-ar putea să nu fie nimic. Deocamdată nu ai de ce să fii neliniştită.

Ochii ei albaştri şi sinceri îl priveau cu bunătate. Bărbatul acesta căuta s-o încurajeze, dar era limpede că el era acela care avea mai multă nevoie de încurajare.

CAPITOLUL XL

Frunze galbene cădeau rotindu-se din plopi ; toamna era stăpînă în grădina azilului de bătrîni. Trei bătrîni erau ocupaţi cu legatul unor tufe de crizanteme ; alţi doi scoteau cartofi din pămîntul negru ; un altul stătea lîngă gardul scund de piatră, trăgînd dintr-o lulea veche de lut. Două trăsuri aşteptau afară în stradă şi un băiat ţinea de frîu un cal negru. Bătrîneţea, căderea frunzelor, mirosul fumului de buruieni aprinse, ultimii trandafiri roz în lumina umedă a soarelui de toamnă — o lume de bronz şi un cer de azur.

Aceşti bătrînei din grădină nu arătau ca nişte fiinţe gata să treacă pragul tragic al morţii. Chicoteau, croncăneau şi erau aproape necuviincios de veseli.

— Vasăzică, ai dormit cu baba ta cînd era moartă, Thomas ! Nu ţi-a fost frică să stai lîngă o moartă ?

— Nu, nu mi-a fost frică de loc.

— Ţineai uşa deschisă ?

— Asta aşa e. Şi cum i-am spus şi lui Domnu' Flemming : „Ea nu mi-a făcut nici un rău cît a fost în viaţă, şi nu văd de ce să-mi facă rău acum cînd a murit".

— E adevărat. Dar nu-i prea plăcut. Un trup mort e atît de rece...

Cînd îşi aruncau privirea peste gard vedeau ce se petrece dincolo. Şi ceva se petrecea în Camera de consiliu.

— Jasper Turrell n-a venit !

— Probabil că nu-i dă mîna !

— L-aţi văzut pe doctor ?

Aceste cuvinte au fost rostite de bătrînul şchiop cu luleaua de lut. Cu nasul lui vînăt şi părul alb avea înfăţişarea unui bătrîn ostaş, a unui Ulise antic, pe care aceşti notabili bucolici de altădată îl ascultau cu un vădit respect. Bătrînul şchiop era un înţelept şi un cunoscător. Cu cincizeci de ani în urmă luptase la Waterloo în uniformă roşie şi cu puşca „Brown Bess" în mîinile lui bătătucite de plugar. Fusese trimis cu oastea în lumea largă şi luptase în India, Canada şi Colonia Capului.

— L-aţi văzut pe doctor ? Asta trebuie să fie militar !

— Ce te face să crezi asta ?

— Aşa cum călăreşte pe calul lui negru, întocmai ca bătrînul Duce, cu faţa lui osoasă şi arsă de soare, mirosind duşmanul de la distanţă. E dintr-aia mîndri, liniştiţi şi dîrji, ce mai, un ostaş şi un luptător cu baioneta !

Un bătrîn se apropie şi-şi lovi vîrfurile ciubotelor de zid, ca să le scuture de pămînt.

— Cred că s-a făcut o oră de cînd stau acolo înăuntru.

— Şi Turrell n-a venit !

— Şi nici Wilks, nici grăsanul de Johnson şi nici bătrînul domn Hubbard, săracu de el !

— Ci-că domnul Flemming şi doctorul se află împreună cu ei. Threadgold n-a venit.

— Moş Threadgold, gogomanul ăla bătrîn — s-a zis cu el !

— Uite-i că ies afară.

Bătrînii se apropiară de gard ca să-i vadă ieşind pe consilierii comunali. Robert Flemming apăru primul, cu capul descoperit, cu fruntea sus, purtînd parcă pe umerii săi largi demnitatea împlinirii unui lucru bun. Se întoarse ca să strîngă mîna lui Crump, ai cărui ochi mici şi vicleni scînteiau de o veselie cinică. Într-adevăr, se discutase mult şi cu aprindere.

— Ei bine, domnilor, vor fi reforme ! Noi nu putem să ne împotrivim influenţei Brandonilor. Jasper Turrell ? O, oricum, noi am fi obţinut majoritatea.

Ochii bătrînului ostaş erau în aşteptarea lui John Wolfe.

— El a făcut-o ! A intrat cu barda în ei şi i-a escortat cu baioneta. E un om şi jumătate ! Asta trebuia să fie militar.

Wolfe ieşi încadrat de doi omuleţi. Omuleţii vorbeau cu însufleţire, triumfători. Se vedea că s-a dat şi s-a ciştigat o bătălie morală, şi cei doi jubilau, cu feţele aprinse, mîndri de propriul lui altruism. Se vedeau ici şi colo feţe întunecate, descumpănite, care făceau socoteli şi calculau costul lucrărilor. O minoritate a luptat şi a învins majoritatea, a înjugat-o şi a pus-o la lucru.

— E un om şi jumătate. Trebuia să fie militar.

Wolfe încălecă pe Turpin şi se depărtă ridicînd în urmă-i un roi de frunze galbene. Calul negru alerga plin de vigoare. În aer plutea parcă un iz de victorie : era ca o deschidere de porţi, o predare de chei. Aşa cum călărea prin Navestock, John Wolfe apărea în ochii oamenilor ca un mare comandant care intra într-o cetate cucerită. Scena nu era lipsită de un oarecare dramatism. Oamenii simpli îşi duceau mîna la pălărie.

Bătrînul Crabbe umbla ţanţoş prin grădină, cînd John Wolfe îi aduse ştirea. Adam Grinch trăgea încolo şi încoace un vălătuc mare de fier pentru nivelat, cu o rîvnă de parcă l-ar fi tras peste păcatele oamenilor. Plopii zvelţi se înălţau tremurînd către cerul limpede şi rece. Pe undeva ardeau buruieni şi un fum înţepător umplea văzduhul.

— Le-am capturat avanposturile, domnule !

— Cum, în majoritate ? Să nu-mi spui că oamenii ăştia s-au hotărît să facă reforme !

— Ba da, dar după multă vorbă. Meritul îi revine lui Robert Flemming. A pornit la atac, şi cei slabi de înger s-au predat.

— De necrezut !

Ochii lui negri scînteiară. Era satisfăcut şi amuzat deopotrivă.

— Ce-au de gînd să facă ?

— Să se adreseze superiorilor ca să le trimită un expert care să-i sfătuiască.

Tabachera de aur fu scoasă la iveală.

— Pe cinstea mea, John Wolfe, aceasta este o capitulare. Iar Jasper Turrell se află în Scoţia. Numai ce-l vezi cum aleargă înapoi, ca un taur înfuriat.

— Cred că-şi va rupe coarnele, dac-o încerca să atace.

— John Wolfe, asta-i o izbîndă ! Să fiu al naibii,

dacă nu fac şi eu ceva pentru acest oraş. Am să clădesc cantine pentru săraci sau un hotel pentru nebăutori şi am să-l botez „La prietenul băutorului de bere" !

Îşi continuară discuţia mergînd agale pe cărarea de pietriş, pînă cînd Wolfe începu să dea semne uşoare de nerăbdare, ca omul ale cărui gînduri zboară în altă parte.

— Jabez îmi ţine calul lîngă poartă. Vă rog să mă scuzaţi, domnule, trebuie să plec. Am vrut să fiu primul care să v-aducă vestea.

Bătrînul Crabbe îşi puse mîna albă pe mîneca lui Wolfe. Ochii lui aveau o expresie perspicace şi afectuoasă, deşi poate nu lipsită de sarcasm. În felul său, devenise foarte mîndru de Wolfe.

— Nu-ţi mai pierde timpul cu un bătrîn. Cum merge fata ?

— În afară de orice pericol ; aşa sper cel puţin.

— Eşti un tip ciudat. Tare ca lemnul de stejar, şi totuşi cu un punct slab prin care te poate stăpîni o muieruşcă.

Wolfe rîse uşor, fericit.

— Dumneavoastră n-aţi avut niciodată un astfel de punct slab ?

— Chiar dacă l-am avut, John Wolfe, eu mi-am făcut o platoşă de oţel. Nu-mi şedea bine să am puncte slabe. Am avut cîndva un duşman pe care-l apucasem de beregată şi care a încercat să mă dezarmeze, punîndu-şi nevasta să se smiorcăie în faţa mea. Nu, nu. Societatea caută să te acapareze prin femei. Am cunoscut mulţi oameni cu spirit combativ care s-au muiat în momentul cînd o pereche de braţe catifelate li s-au încolăcit în jurul gîtului.

— Poate că depinde de braţe, domnule Crabbe. Ele nu trag întotdeauna un bărbat la fund !

— Zici că nu întotdeauna, ai ? Nu se poate spune că am fost o autoritate în materie de femei, dar mi s-a povestit că există un fel de laşitate care vine odată cu căsătoria. Nu mai ai acelaşi spirit de aventură, aceeaşi temeritate a omului liber ! Ţi-e teamă să rişti ! Vrei o asigurare pe viaţă ! Pleacă sănătos şi lasă-te adulat !

Zilnic, Wolfe îşi făcea timp o oră ca să meargă la Ferma Mlaştinei s-o vadă pe Jess. Fata făcuse febră tifo-

idă, dar după patru săptămîni de boală se părea că era pe cale să se vindece.

Dacă ar fi fost vorba de altcineva, Wolfe nu s-ar fi zbuciumat atît, pentru că nu existau motive evidente de neliniște. Joshua Crabbe cunoștea întrucîtva firea omenească. Dragostea îl poate face pe om fricos și laș, după cum îl poate face și erou.

În ziua aceea, Wolfe avea multe noutăți de spus și-și simțea inima plină. Aducea pradă și trofee la patul „doamnei visurilor sale". Cerul era albastru, bătea un vînt proaspăt și lumea toată părea de chihlimbar și bronz. Pe iarbă, frunzele așterneau pete roșcate, aurii și ruginii. Peste Mlaștina Tarling pluteau nori mari, albicioși. Văioagele erau scăldate în soare. Niciodată boabele de ilice nu fuseseră mai roșii.

— Bună ziua, mamă. Am noutăți pentru Jess. Cum îi merge ?

— Visează la curcani și la budincă de fructe, John, plînge după o bucățică de pîine cu unt.

— Atunci e bine.

— Vasăzică n-ai noutăți și pentru mine. Ce înseamnă pentru o femeie să aibă cu douăzeci de ani mai mult !

Wolfe își puse palmele pe umerii ei și o sărută pe obrazul bucălat.

— Dumneata ! Dumneata ai să fii tînără totdeauna. Navestock-ul a capitulat. Au votat pentru reformă.

— Vasăzică de asta arăți atît de vesel ?

— Am dat o bătălie. Omul nu se poate opri să chiuie atunci cînd echipa lui cîștigă.

Fereastra odăii lui Jess dădea spre cîmpie și printre canaturi se zăreau cei doi chiparoși, ca două turnuri verzi. Era o odaie lungă, cu două dulapuri uriașe și o dușumea veche de stejar, cu scîndurile umflate pe alocuri. Tapete de un roz-pal acopereau pereții, iar perdelele erau din tul alb, cu trandafiri.

Jess stătea culcată cu o singură pernă sub cap. Părul ei negru, strîns spre spate, era împletit în două cozi care ajungeau pînă la cuvertura albă.

Cînd Wolfe deschise ușa, ea încercă să ascundă în grabă ceva sub cearșaf.

— Ce-i cu secretele astea ? Să știi că nu merge așa.

Întoarse spre el fața ei cu pielea albă și dinții puternici.

— Trebuia să bați la ușă.

— Ba de loc. Doar n-am venit sus pe scară ca o năucă ! Ce-ascunzi acolo ?

— Nu pot să-ți spun.

— Atunci am să ascund și eu noutățile pe care le-am adus.

Se aplecă peste pat cu mîinile sprijinite de margine.

— Nu-i frumos să te tocmești, John.

— Să-ncerc să ghicesc. E o oglindă ?

Ea rîse

— Da, dar nu-i frumos...

— Și ce vrei să vezi în oglindă ? Arăți minunat.

— John, aș mînca o mulțime de lucruri. Zac aici și sînt lihnită de foame. Vreau plăcintă cu carne, și pui, și budincă de mere, și pîine, și unt. Pîine cu unt !

— Te-ai săturat de lapte ? Încă o săptămînă ! Vrei să auzi veștile mele ?

— Da, spune repede.

— Consilierii comunali au cedat. Navestock-ul s-a predat.

O clipă rămase nemișcată, privindu-l cu ochi mari, apoi sări în pat de bucurie.

— John !

Fața ei îmbujorată și intensitatea emoției îl speriară.

— Stai culcată, draga mea. Nu trebuia să-ți spun.

— Dar asta înseamnă victorie.

— Da, da. Culcă-te înapoi, Jess. Gîfîi de parcă ai urcat în fugă dealul de la Crucea Flemmyng.

Se culcă înapoi deodată cu fața palidă.

— John, sărută-mă.

El se aplecă și o sărută pe frunte.

— Sînt atît de bucuroasă, atît de bucuroasă.

CAPITOLUL XLI

Wolfe se trezi la zgomotul geamului spart. Auzea ca prin vis o voce slabă, subțire, ce striga, striga mereu undeva în depărtare. Cineva își îndreptase lanterna asupra ferestrei dormitorului său, pentru că putea să deslușească conturul ei reflectat pe tavan. Un vînt puternic sufla în rafale în jurul casei.

Wolfe sări din pat și ajunse la fereastră cînd o altă piatră trecu cu zgomot prin sticlă. O lanternă de trăsură își arăta ochiul galben jos în grădină.

Wolfe trase geamul în sus.

— Am auzit, am auzit, oprește-te. Cine ești ?

De după lanterna trăsurii se auzi un glas.

— Am bănuit că e fereastra dumneavoastră, domnule. Sînt eu, John Munday. Domnișoarei i s-a făcut rău. V-am adus o scrisoare.

— În regulă. Cobor în cinci minute.

Wolfe aprinse o lumînare și se îmbrăcă asemenea unui om căruia îi arde casa. Tot îi mai suna în urechi glasul acela subțire care chema, chema mereu din depărtarea visului, și vuietul neîncetat al vîntului de apus ce sufla deasupra orașului.

Cînd deschise ușa de jos, o rafală stinse lumînarea.

— Vînt blestemat ! Intră înăuntru, John.

— Mi-am zis că n-o să vă supărați pe mine că am aruncat cu pietre, dacă am văzut cît de rău îi este domnișoarei...

Wolfe închise ușa și aprinse lumînarea.

— Nu, puteai să tragi și cu pușca și tot ți-aș fi mulțumit. Unde e scrisoarea ? Ține lumînarea.

Desfăcu biletul mototolit şi-l netezi cu palma de perete. Un medic primeşte multe mesaje de acest fel, apeluri tragice, disperate, mîzgălite pe ce se nimereşte, asemenea misivelor de pe cîmpul de luptă. Mary Mascall scrisese cu creionul, dar scrisul ei era drept şi energic. Era femeia care-şi păstra întotdeauna capul limpede şi îşi amintea de amănuntele ce puteau să aibă o importanţă vitală.

Wolfe mototoli biletul şi-l băgă în buzunar.

— Ai luat un cal bun, John?

— Am pus murgul buiestraş la trăsurica de piaţă, domnule. E legat mai încolo, de grilaj.

— Poate să meargă repede...? Adică să ţină pasul?

— Eu cred că da.

— Uite, vino cu lumînarea după mine. Am de luat unele lucruri, şi durează mai puţin dacă am lumină.

Deşi era foarte grăbit, Wolfe lucra cu graba omului perfect stăpîn pe el. Nu scotocea febril şi nu răsturna sertarele enervat. Ştia de unde să ia fiecare lucru şi părea că-şi făcuse rapid în minte lista obiectelor de care avea nevoie.

— Am terminat.

Murgul buiestraş rupea cîte o frunză din gardul viu al doamnei Loosely, cu botul întins peste grilaj.

— Urcă în trăsură, John. Eu am să-l dezleg. Ţine geanta. Ai grijă, conţinutul e preţios.

Wolfe dezlegă calul şi sări din mers în trăsurică. John Munday dădu bice calului şi porniră în goană, săltînd peste bolovani. Lanternele îşi bălăbăneau lumina palidă pe străzile pustii, scoţînd sporadic din întuneric obloanele trase şi ferestrele oarbe.

Cînd trecură prin faţa casei lui Joshua Crabbe, Wolfe zări plopii uriaşi ce se legănau cu un geamăt sinistru. Se auzi un lătrat de ciine. Pe Lower Pike, o pisică albă trecu în fugă drumul, apărînd şi dispărînd din lumina lanternelor ca o suveică.

În cinci minute traversară rîul şi ieşiră din oraş.

— Dă-i bice, John. Nu te uita că-i la deal.

Munday porni calul în galop.

Acum goneau pe sub arborii uriaşi învăluiţi în tristeţea toamnei de pe Dealul Piersicilor, sumbri şi lipsiţi de culoare la ora aceea. Frunzele moarte foşneau în vîntul ce fremăta printre crengi. Lanternele îşi aruncau lumina pe

drumul noroios care se topea în urma lor undeva în întunericul umed. Mergeau în tăcere : John Munday privind înaintea lui la drumul întunecat și la siluetele vagi ale gardurilor ; Wolfe — chinuit de nerăbdare. Era amărît și ros de remușcări. Din vina lui s-a produs catastrofa ! De ce fusese atît de imprudent și-i povestise lui Jess noutatea ? O revedea cum sărise în pat îmbujorată și fericită, apoi paloarea aceea bruscă, obosită, ce-i năpădise fața. „John, sărută-mă". Și apoi în fața unui asemenea risc, ce însemnătate avea noutatea aceea ? Că le-a venit mintea la cap cîtorva bătrîni ?

La Ferma Mlaștinii, vîntul de apus vuia surd prin chiparoși și zgîlțiia gardurile de ilice. Undeva, în întunericul ce înghițise cîmpia, începu să cearnă o ploaie mărunță. Frigul era pătrunzător și John Munday aproape că nu mai simțea frîiele în mîini, cînd lumina lanternelor scoase din întunecime poarta albă a aleii de intrare. Chiar și vara, o călătorie la ora două noaptea poate face să-ți clănțăne dinții în gură. Dar acum era sfîrșitul lui noiembrie !

Suprafața neagră a gardului de ilice se desena în lumina ce cădea de la o fereastră de sus. Ușa de la intrare era deschisă, și Mary Mascall, cu un șal pe umeri, aștepta în cadrul ei. Razele galbene ale lanternei cădeau pe cărarea pietruită, scoțînd la lumină rosturile dintre pietre, smocurile de iarbă și mici culcușuri de mușchi. Cîteva frunze moarte erau purtate de vînt încolo și încoace. Chiparoșii se legănau și se lamentau.

— Slavă Domnului că ai venit, John.

Fața ei gravă și tulburată ieși din întuneric.

— Cum se simte ? Hai să mergem sus imediat.

— E albă ca o bucată de marmură. I-a venit așa, dintr-odată. Băiete, n-am știut ce să fac. Eram complet neajutorată.

Vorbeau în timp ce urcau scara.

— A fost vina mea, mamă. M-am acuzat tot drumul pînă aici. Pentru nimic în lume nu trebuia să-i spun.

— Ascultă, John, nu puteai să prevezi așa ceva.

— Continuă să sîngereze ?

— Nu, băiete, cred că s-a oprit. N-am îndrăznit să mă ating de ea.

— Binecuvîntată să-ţi fie înţelepciunea. Este foarte agitată ?

— Nu... E liniştită.

— Mamă, cred că am să mă împuşc dacă se sfîrşeşte rău !

Cu toată groaza ce-o cuprinsese, Mary Mascall găsi în ea puterea de a-i aduce şi lui un cuvînt de mîngîiere.

— Nu spune asta, John, nu-ţi dai seama ce vorbeşti ?

Compasiunea ei era ca o mustrare.

— Voi, femeile, aveţi curaj. Nu trebuie s-o lăsăm să vadă că sîntem speriaţi.

Mary Mascall coborîse lumina lămpii în odaia lui Jess, dar chiar şi în semiobscuritate Wolfe putu să distingă paloarea groaznică a chipului ei. Semăna cu o mască de ceară, cu buzele albe şi trăsăturile ascuţite. Mîinile ei se mişcau neîncetat, strîngînd plapuma cu degetele albe.

— Tu eşti, John ?

Vocea ei nu mai era decît o şoaptă slabă şi, cînd se întoarse spre el, Wolfe văzu cearcănele adînci şi negre în jurul ochilor.

Se aplecă asupra ei.

— Nu mai vorbi, Jess, şi nu mişca nici măcar un deget. Stai absolut liniştită.

— Mă simt atît de caraghios, şi n-am linişte, John, aud tot felul de zgomote.

— Da, da, o să oprim toate astea.

Se duse la lumină, îşi goli geanta pe comodă şi începu să prepare un amestec din sticlele pe care le adusese cu el. Gîtul unei sticle se ciocni uşor de eprubeta gradată.

— Ridică-i puţin capul, mamă, iar eu am să-i ţin paharul. Să nu faci nici un efort, Jess, nu încerca să ridici capul singură. Acum bea.

Bău doctoria cu o uşoară strîmbătură.

— E bine aşa. Acum încearcă să dormi.

— Da, John, o să încerc.

— Noi o să fim aici. Nu mă mişc de lîngă tine.

Adormi curînd. Respira uşor, aproape imperceptibil ; faţa îi era albă şi liniştită, ca o faţă de mort. Braţul stîng se odihnea pe plapumă, şi Wolfe ţinea uşor între degete încheietura delicată, numărînd, palpînd, aşteptînd încordat.

Trecu o oră. Mary Mascall şedea în fotoliul vechi de lemn de alun, în colţul camerei, cu ochii închişi. Nu-şi dăduse seama cît era de obosită decît după ce sosise Wolfe şi îi mai potolise puţin nesiguranţa chinuitoare.

În toată casa domnea o linişte desăvîrşită. Crîmpeie de vis se confundau cu realitatea în această imensă enigmă care este viaţa. Toţi cei ce suferă pun întrebări crude, căci nu e bine ca omul să fie prea umil în faţa lui Dumnezeu.

Mary Mascall deschise ochii şi văzu că Wolfe o priveşte. Îi făcu semn să se apropie de el. Femeia îşi scoase papucii şi străbătu încăperea fără zgomot.

Wolfe o trase mai aproape şi-i vorbi în şoaptă.

— Este un somn bun. Pulsul i s-a mai înviorat puţin. Du-te la culcare, mamă, şi mai odihneşte-te.

— Dar tu ? Te-ai omorît muncind pentru ei, şi mîine trebuie s-o iei de la capăt.

— Am să stau aici toată noaptea. Nu mă duc înapoi la Navestock în ruptul capului.

— Nici mîine ?

— Nici chiar o lună încheiată dacă va fi nevoie. Lampa are gaz destul ?

— Da.

— Atunci du-te şi te odihneşte.

Îl sărută şi se strecură uşor din cameră.

Wolfe rămase acolo toată noaptea, nemişcat lîngă patul lui Jess, cu degetele pe încheietura ei. Bătăile slabe ale inimii ei, pulsaţiile sîngelui sub pielea albă, măsurau pentru el clipele acelei nopţi. Zorile cenuşii îl găsiră tot acolo, înalt şi ţeapăn ca o sentinelă, fixînd Moartea care stătea la picioarele patului şi pîndea.

CAPITOLUL XLII

Navestock-ul se trezi brusc în situația unui oraș asediat, al cărui comandant a dispărut peste noapte, lăsînd în urma lui o confuzie generală. De obicei o criză creează omul indispensabil. Navestock-ul realiză acest lucru atunci cînd omul indispensabil dispăru.

Pînă pe la mijlocul zilei următoare, nimeni n-a știut ce s-a întîmplat cu John Wolfe. Fusese chemat în timpul nopții și nu se mai întorsese. Chiar și aceasta nu era decît o presupunere, de aceea clopoțelul și ciocanul de la poarta căsuței albe de pe Strada Evei nu se odihneau de loc.

— Doctorul Wolfe e acasă ?

— Nu l-am văzut azi dimineață.

— N-a uitat, desigur, că trebuie să vină la doamna Ballard.

— O, vă rog să-i spuneți domnului doctor să vină la domnul Rotherhood imediat. A intervenit o agravare.

— Am venit pentru doctoria doamnei Mostyn.

— Vreți să-mi spuneți la ce oră îl găsesc pe doctorul Wolfe acasă ?

Mica servitoare se zăpăci de tot, și doamna Loosely trebui să preia grija ușii de intrare, devenind tot mai categorică și mai neștiutoare pe măsură ce apelurile se înmulțeau.

— Doctorul Wolfe a fost probabil chemat în timpul nopții. Nu știu unde s-a dus. Nu l-am văzut de cînd m-am dus aseară să mă culc.

Această declarație ingenuă nu provocă nici un fel de comentarii, deoarece nimeni nu se îndoia de moralitatea doamnei Loosely.

Unul dintre servitorii de la „Iertări" veni călare, își lăsă calul să rupă frunzele gardului de ilice și bătu cu ciocanul în poartă.

— Bună dimineața, doamnă ; o scrisoare pentru domnul doctor de la doamna Brandon.

Doamna Loosely îi repetă formula.

— Doctorul Wolfe a fost probabil chemat în timpul nopții. Nu știu unde s-a dus. Nu l-am văzut de cînd m-am dus aseară să mă culc.

Servitorul făcu ochii mari.

— Trebuie să-l găsesc. E urgent. Doamna Brandon mi-a spus să nu mă întorc fără să-l fi găsit.

— Ei bine, caută-l. Calul dumitale îmi mănîncă gardul. Te rog foarte mult...

Omul băgă scrisoarea în brîu.

— Am să încerc la domnul Crabbe.

Și trînti poarta după el.

Lui Joshua Crabbe îi veni imediat o idee.

— Ce face ? Doctorul Wolfe e de negăsit ? Spune-le să încerce la Ferma Mlaștinii.

Într-adevăr, îl găsiră la Ferma Mlaștinii.

Dar Navestock-ul striga și se ruga de un om care era orb și surd. Toată conștiința lui Wolfe se retrăsese în această încăpere lungă și joasă de la etaj, cu grinzile ei de stejar, cu pereții roz-pal și fata de zăpadă culcată în patul cu cuvertură albă. Jess se trezi la două ore după ce se crăpase de ziuă, și-l găsi pe Wolfe șezînd lîngă ea. Un zîmbet slab de mulțumire îi lumină ochii.

— Stai cu mine, John.

Adormi din nou, aproape imediat. Nici o forță din lume nu l-ar fi putut urni pe John Wolfe de la Ferma Mlaștinii. Îi fură aduse mesaje și scrisori, dintre care una de-a dreptul imploratoare din partea Ursulei Brandon.

„Vino neîntîrziat în oraș, fie măcar pentru o oră. Îți dai seama că Navestock-ul a rămas fără medic ? Threadgold a plecat ieri să-și caute de sănătate. Cel ce trebuia să-i țină locul n-a sosit încă. Ce-au să se facă toți nenorociții aceștia?"

Wolfe îi scrijeli răspunsul pe o măsuță de stejar negru. Ședea lîngă fereastră în camera lui Jess și privea în jos

la frunzele îngălbenite purtate de vînt peste iarba din grădină.

„Iertați-mă, dar este o chestiune de viață și de moarte, și voi rămîne aici pînă cînd situația se va lămuri. Navestock-ul este pe cale să iasă din valea umbrelor. Lucrurile stăteau mult mai rău acum o lună. N-au decît să trimită după Bruce sau Halliday, sau după unul din medicii de la Wannington. Am făcut destule pentru Navestock. Să nu mă mai hărțuiască aceste cîteva zile. Sînt ale mele și mi le iau".

Rămase neclintit, și Navestock-ul încă tot înfricoșat la culme, nu mai știa ce să creadă. Sufletele meschine s-au simțit frustrate, părăsite și începură să-și manifeste revolta. Era ceva nemaiauzit! Un medic să dezerteze de la pacienții săi pentru că s-a întîmplat ca puștoaica de care era îndrăgostit să fie grav bolnavă!

— Este absolut scandalos! Nu mai are ce căuta în casa mea!

Dar erau și oameni care au înțeles, și care erau destul de mărinimoși ca să-i ia apărarea.

— Ei da! Împroșcați-l acum cu noroi! L-ați făcut să robească săptămîni întregi, și acum țipați contra lui cînd are un necaz. Dacă era bolnav la pat, cred că nu-l scoteați afară, nu? Eu admir sufletul acestui om.

Dincolo, la capătul cîmpiei de purpură, John Wolfe veghea și aștepta, fără să se gîndească la Navestock și la toți cîrcotașii săi. Îi măturase cu desăvîrșire din mintea lui, cu valul puternic al pasiunii sale. Se cheltuise în slujba lor, fără să precupețească nimic. Acum n-aveau decît să aștepte pînă cînd o să poată să se ocupe din nou de ei.

Wolfe învinse moartea la Ferma Mlaștinei mai mult ca infirmieră decît ca medic. Cel mai mic fior de emoție, cea mai slabă mișcare putea să aducă o recidivă a hemoragiei. Jess era ca o frunză tremurătoare pe malul verde al unui rîu tumultuos, o pală de vînt o putea arunca oricînd în șuvoiul clocotitor. Wolfe nu dormise de trei nopți. Marea lui forță îl ajuta în momentele de criză, cînd era nevoie de o delicatețe infinită, cînd orice atingere trebuia să fie aproape imperceptibilă. Fata de zăpadă cu părul

negru și ochii încercănați zăcea pe brațele mamii iubiri a lui John Wolfe.

În cea de-a patra zi a retragerii lui Wolfe, consilierii comunali fură convocați la o ședință extraordinară, pentru a lua în discuție o comunicare ce sosise la Primărie din partea lorzilor din Consiliu. Scrisoarea era un răspuns la cererea Consiliului Comunal din Navestock de a i se trimite un expert care să-și dea avizul asupra stării sanitare a orașului. Avocatul Crump era cel care primise scrisoarea și, în calitate de secretar, trebuia s-o supună Consiliului.

Crump avea destul de mult simț al umorului și îi făcea o plăcere deosebită să pună la cale un anumit soi de glume răutăcioase și cinice, pe care avea grijă să le agațe cît mai bine de coada vecinului și să aștepte efectul cu o mină sardonică. Crump știa totuși să fie obiectiv și detașat. Scrisoarea lorzilor din Consiliu îl făcu să-și arate colții ca un cîine. Ședea în fotoliul său cu spatar de trestie și, privind de sus la cei prezenți, se întreba cum vor primi acest bobîrnac peste nas. Nimeni n-ar fi putut aranja un afront mai șiret și mai usturător.

Crump se ridică rece și grav, își plimbă privirea în jurul camerei, se opri asupra lui Robert Flemming și-și înăbuși un rîs lăuntric. În timp ce citea scrisoarea, își arunca din cînd în cînd privirea asupra adunării. Fețele unora arătau abătute, nehotărîte.

Lorzii din Consiliu doreau să informeze Consiliul comunal din Navestock că ei se consultaseră cu doctorul Percival, expertul pe care îl delegaseră în urmă cu cîteva luni pentru a face un raport asupra stării orașului. Doctorul Percival constatase că consilierii comunali din Navestock dispuneau exact de omul care le trebuie și care trăia în mijlocul lor. Ca urmare, lorzii din Consiliu își permit să sugereze consilierilor comunali din Navestock să-l aleagă pe doctorul John Wolfe ca șef al serviciului sanitar și să se lase călăuziți de cunoștințele sale în materie.

În jurul mesei, cîteva chipuri se lungiseră. Aveau impresia vagă de a fi luați în rîs. Nu cumva domnii aceștia din Londra aveau intenția să umilească niște proprietari de vază?

— Nu se poate — spuse o voce de undeva —, noi avem deja un şef al serviciului sanitar.

Crump clipi şiret.

— Scuzaţi-mă domnule, dar am aici încă o scrisoare, căreia îi voi da citire îndată. Am regretul să vă anunţ că din motive de sănătate, doctorul Threadgold a fost silit să-şi dea demisia.

Crump aruncă o privire spre Robert Flemming şi văzu că preotul lupta din răsputeri să-şi înăbuşe o poftă de rîs cu totul neprezidenţială. Unii dintre cei prezenţi păreau cu totul descumpăniţi. Nu se puteau dumiri nicidecum, dacă nu cumva erau luaţi în bătaie de joc.

Crump dădu citire scrisorii doctorului Threadgold. Demisia fu acceptată.

Urmă o pauză penibilă. Robert Flemming surprinse îndemnul din ochii lui Crump.

— Aşadar, domnilor, mi se pare că singura hotărîre logică şi inteligentă pe care o avem de luat este să-l alegem pe domnul Wolfe ca şef al serviciului nostru sanitar. În ce mă priveşte consider că n-am putea face o alegere mai bună.

Capul mare al lui Robert Flemming şi glasul lui profund dominau adunarea. Îşi puse greutatea sa în joc în momentul cînd cele două platane oscilau nehotărîte. Nemulţumiţii au fost covîrşiţi, şi John Wolfe ales.

O jumătate de oră mai tîrziu, Flemming stătea de vorbă cu Crump în curtea Primăriei.

— Este o lume ciudată, domnule, o lume trăznită. Aţi intervenit exact la momentul oportun.

— Trebuie să plec imediat la Ferma Mlaştinii.

Avocatul aprobă din cap.

— Este un tînăr foarte hotărît. Trebuie să vină aici, să-l vadă lumea. În oraş domneşte o mare neliniştе.

— Da, oamenii sînt în stare să înnebunească dacă îi apucă guta şi nu vine medicul.

— Eu nu-i condamn. Dacă este un om ambiţios, va veni neapărat.

CAPITOLUL XLIII

Robert Flemming văzu soarele apunînd peste Mlaştina Tarling, în timp ce trăsura lui străbătu aleea de la Ferma Mlaştinii. Doi cai mari de atelaj păşteau liniştiţi, iar un cîrd de gîşte, în frunte cu un gîscan chior venea în şir indian dinspre iaz. Era o seară de noiembrie, senină, învăluită într-o ceaţă uşoară, dar la orizont, deasupra cîmpiei, cerul era de un roşu-aprins, ca o glugă de flăcări peste sutana cenuşie a unei zile ce dispărea în neant. Frunze moarte purtate de vînt se îngrămădeau peste smocurile de iarbă. Gardul de ilice care înconjura casa apărea sumbru şi maiestuos în faptul serii. Crengile goale ale pomilor desenau linii bizare pe cer.

Robert Flemming avea un suflet sensibil. Se opri o clipă la poarta grădinii cu ochii îndreptaţi spre fereastra cu cercevele albe de la etaj, încadrată de doi chiparoşi. Lumina pilpîitoare a unei lumînări trecu în dreptul geamului ca urma unei stele căzătoare pe oglinda apei. Casa era tăcută şi tristă. Părea că o prezenţă nevăzută adăsta cu degetul pe buze.

Robert Flemming străbătu cărarea pietruită şi rămase o clipă nehotărît sub portal, cu mîna pe mînerul de fier al clopoţelului. O sfială nelămurită îl făcu să-l tragă foarte uşor, astfel încît sîrma ruginită scîrţîi, fără să răsune clopoţelul. Auzi o uşă şi zgomot de paşi traversînd holul. Un chip de fată apăru din întunericul casei, privindu-l întrebător.

— Doctorul Wolfe e aici ?

— Da.

— Vreau să-l văd. Spune-i că-l caută domnul Flemming.

— Am să-i spun doamnei Mascall. Poftiți înăuntru.

Îl lăsă în semiobscuritatea holului, cu ușa de la intrare deschisă, prin care se zăreau formele negre ale chiparoșilor desenîndu-se pe un fundal de lumină roșietică. Mersul prudent, tiptil, al fetei pe scară făcea ca liniștea casei să pară și mai adîncă. Silueta ei se topi undeva în întunericul tainic. Trecură cîteva minute pînă se auzi din nou un zgomot de pași.

Robert Flemming întinse mîna spre Mary Mascall. Femeia avea o față palidă și împietrită de suferință.

— Fetița mea se simte iarăși mai rău.

— Îmi pare rău.

— Vreți să-l vedeți pe doctorul Wolfe?

— Da.

Robert Flemming se purta întotdeauna față de femei cu o amabilitate aristocratică. Instinctiv își coborî vocea.

— Trebuie neapărat să-l văd pe doctorul Wolfe, dacă poate fi chemat, fără ca aceasta s-o tulbure pe fiica dumneavoastră.

— A adormit chiar acum. Dar mă îndoiesc să John are s-o lase singură.

— Doamnă Mascall, sînteți o femeie inteligentă. Navestock-ul a descoperit că nu se poate lipsi de John Wolfe, și Navestock-ul a început să murmure.

— Sînt convinsă de asta, domnule Flemming. Niciodată n-am avut o părere prea bună despre oamenii din Navestock. John Wolfe le-a dăruit luni de zile din viața lui, iar ei nu vor să-i lase nici măcar trei zile.

— Nu este cît se poate de firesc? Chiar și dumneavoastră, oare nu v-ați impacienta dacă vi s-ar îmbolnăvi copilul, iar medicul dumneavoastră ar persista în a-și dărui tot timpul său altcuiva? John Wolfe este pe cale să sacrifice primul pas important în cariera sa.

— Înțeleg. Acum sînt gata să-i vorbească frumos dacă se duce și-și scoate pălăria în fața lor.

— Nu, nu-i chiar așa. S-a petrecut o mare schimbare în opinia publică, ceea ce se datorează în mare parte lui John Wolfe. N-ar trebui să se sustragă de la noua sa răs-

pundere. Încercați să-l convingeți să stea de vorbă cu mine cinci minute.

— Am să încerc, domnule Flemming. Nu vreți să intrați în salon ?

— Mulțumesc, este foarte bine și aici. Mi-am lăsat atelajul la intrarea în alee.

Mary Mascall dispăru în întunericul scării. Merse pe dibuite de-a lungul palierului, pînă cînd o geană slabă de lumină îi indică ușa camerei lui Jess. O deschise încet și spuse în șoaptă :

— John.

— Da, mamă.

— Domnul Flemming dorește să te vadă.

— În legătură cu ce ?

— Cu orașul Navestock. Du-te jos și stai de vorbă cu el. Te rog eu, John. Se cuvine s-o faci pentru el și pentru tine.

Cei doi bărbați se întîlniră în obscuritatea holului. Wolfe arăta tras și pămîntiu la față — o față suptă, mistuită de un foc lăuntric, cu o lucire fanatică în ochi. Strînse tare mîna lui Flemming.

— Acum a adormit. Vă pot acorda zece minute. Abia aține și se trezește iar. Totul atîrnă de un fir de păr.

Patima lui îi dădu lui Flemming impresia unei descurajări patetice. Simți că-i slăbește puțin hotărîrea cu care venise.

— Ce-ar fi să mergem afară ? Am putea sta de vorbă fără s-o deranjăm.

Porniră de-a lungul fațadei, apoi cotiră în livadă. Spre apus, cerul era acum de un cenușiu roșiatic. Iarba părea de un verde deschis, iar copacii, negri ca lignitul. Aerul era răcoros, iar cerul limpede, prevestitor de brumă spre dimineață.

Cei doi bărbați înalți măsurau cu pași rari, înainte și înapoi, una din aleele livezii.

— Vreau să-ți spun deschis părerea mea, Wolfe.

— Cu cît mai deschis, cu atît mai bine.

— Astăzi ai fost ales noul șef al serviciului sanitar. Threadgold a demisionat. Ai cîștigat partida. Nu da cu piciorul unei astfel de ocazii.

Cînd se întorceau, vedea profilul slab, osos, al lui Wolfe conturîndu-se clar pe cerul sumbru.

— Credeți că procedez într-un mod egoist ?

— Socot că nici un om nu trebuie să-și pună propriile sale interese înaintea intereselor celor... celor... știi despre ce vorbesc. În oraș domnește o mare agitație. Am venit aici ca prieten.

Se întoarseră din nou și în momentul acela ochii li se întîlniră. Wolfe avea buzele strînse.

— Ați fost un bun prieten. Îmi spuneți că lumea din oraș murmură pentru că mi-am luat aceste cîteva zile.

— Știi bine, sîntem oameni cu toții.

— Știu că firea omenească este profund egoistă. Ce-mi cer ei, să merg din casă în casă și să-mi cer iertare, în timp ce ea — copila asta — e pe moarte ?

Flemming îl apucă de braț.

— Eu nu te condamn. Dar n-ai putea să lucrezi și pentru ea și pentru ei ? Oamenii aceia au făcut un fel de act de capitulare.

— Ceea ce le dă un drept și mai mare să bombăne ?

— Nu sînt chiar toți cîrcotași.

Wolfe privea înainte, în zarea cenușie. Avea fața rigidă.

— Timp de trei luni de zile am dat Navestock-ului însuși sîngele meu. Și ei îmi precupețesc acum trei zile ? Nu voi părăsi Ferma Mlaștinii pînă nu vom cîștiga sau vom pierde definitiv.

— Cred că faci o greșeală.

— Dumneavoastră, domnule Flemming, sînteți unul dintre puținii oameni cărora aș fi vrut să mă predau, dacă ar fi fost posibil.

— Dar fata asta ar fi fost de acord să procedezi astfel, dacă ar fi fost în stare să judece ?

Wolfe privi în jurul lui aproape cu înverșunare.

— Ea are mai mult curaj și generozitate decît douăzeci de Navestock-uri la un loc. Ea a fost aceea care m-a reținut aici. Eram gata să-mi scutur colbul de pe cizme încă anul trecut, dacă ea nu m-ar fi întors : „Rămîi și luptă“ — mi-a spus. Și am rămas. Dacă Navestock-ul îmi datorează ceva, îi datorează de fapt ei. Aici totul este o chestiune de îngrijire. Nu am încredere în nimeni în afară

de mine însumi. Vor să mă facă s-o lipsesc de încă o şansă de scăpare ? Ducă-se dracului.

Continuară să meargă, se întoarseră şi luară iarăşi drumul de la capăt. Flemming îşi ţinea mîinile la spate, avea faţa mîhnită.

— Să ştii că mergi prea repede. Asta este, eşti prea categoric. Bineînţeles, cîteva ore aici, în fiecare zi...

— Ei au avut sute din orele mele. Doar nu sînt unicul medic pe o rază de douăzeci de mile. Au mai venit şi alţii. Dar este vorba de cel mai cras, cel mai josnic egoism. Este tot ce pot să vă spun, domnule Flemming.

Îşi strînseră mîna la poartă.

— Ce să le spun acolo la Navestock ?

— Spuneţi-le adevărul. Tot nu pot avea o părere mai proastă despre mine.

CAPITOLUL XLIV

Era încă întuneric afară cînd Wolfe o lăsă pe Jess dormind, se strecură afară din cameră şi coborî scările. În nişa de sub scară îşi găsi platonul şi cizmele. Deschise uşa de la intrare, şi aerul rece al unei dimineţi de iarnă îi pătrunse în nări.

Noaptea fusese critică şi ziua putea să fie la fel. Wolfe era ostenit, ochii îl usturau, îşi simţea capul greu şi sîngele pulsînd în creier. Rămase treaz numai printr-un efort de voinţă. Toată fiinţa lui era însetată de somn, ca o ţarină uscată însetată de ploaie.

Dar dincolo de starea lui de oboseală licărea o rază de speranţă. În arta medicală, darul profetic este adesea o chestiune de intuiţie. Bineînţeles există fapte care să-l sprijine, dar un medic înnăscut are un al şaselea simţ care se adaugă la pricoperea mai directă a ochiului şi a mîinilor. Acest al şaselea simţ îi fusese hărăzit lui Wolfe. Ceva îi spunea că dacă întîmplările zilei care începeau vor trece cu bine, Jess va ieşi din umbra morţii spre lumina soarelui.

Wolfe coborî în grădină. Era încă întuneric, şi vîrfurile chiparoşilor se pierdeau undeva sus, în noaptea neagră. Cîmpia părea o mare liniştită. Nu se simţea nici o boare. Wolfe o luă spre livadă şi iarba înţepenită de brumă îi scîrţîia sub paşi. Dar iată că dinspre răsărit se ivi o lumină cenuşie. Crengile goale de deasupra capului său căpătară contururi mai distincte. Un prihor ciripi şi sunetul acesta era asemenea primului ţipăt al vieţii într-o lume moartă, cufundată în întuneric.

Pentru Wolfe, ciripitul păsării avea ceva patetic, care îl emoționă profund, ca primele note ale unui cîntec cunoscut de demult. Ochii i se umeziră de emoție. Era primul ciripit de bucurie într-o mare tristețe.

Cînd își ridică din nou privirea, pămîntul se schimbase. O lumină estompată, ireală, se răspîndise peste tot și lumea era toată numai argint : iarba un covor de argint ; crengile copacilor și gardurile vii îmbrăcate într-o crustă de brumă argintie ; văile — niște abisuri pline de o ceață de argint. Mlaștina Tarling purta parcă o glugă cenușie.

Apoi, foarte repede, se produse o nouă schimbare. Soarele porni să se ridice la orizont. Norii se colorară în portocaliu pe un fundal de purpură. Bruma de pe iarbă și garduri începu deodată să scînteieze. Zenitul își schimbă cenușiul în albastru. Culorile prinseră viață. Mușuroaiele de cîrtiță, frunzele căzute se îmbrăcară în brocarturi bogate, brune și aurii. Lichenii de pe trunchiurile copacilor deveniră galbeni și verzi. Cenușiul cîmpiei căpătă o nuanță azurie.

Wolfe văzu discul roșu al soarelui apărînd de la sud-est. Era tot numai flăcări și splendoare. Începea o nouă zi luminoasă, strălucitoare. O lumină de speranță începu să se reverse peste lume. Frumusețea, misterul, bucuria păreau un simbol.

Cînd reveni, mai liniștit și înviorat de zorile acestei dimineți de iarnă, casa se trezise. De la bucătărie venea un murmur de glasuri și se auzea troznetul lemnelor aprinse. Wolfe își atîrnă paltonul în nișa de sub scară și merse pe coridor în bucătăria cu grinzile negre, luminate de flăcările focului.

O fată aduse un coș cu surcele din magazia de lemne, iar Mary Mascall, cu un șal roșu pe umeri, spărgea ouă într-o tigaie. Ceainicul mare și negru începu să cînte. Pe policioara de deasupra căminului, sfeșnicele de alamă reflectau o lumină molcomă, iar șirurile de farfurii albastre și albe de pe bufet rîdeau parcă cu fețele lor rotunde flăcărilor din vatră.

— Unde ai fost, John ?

— Am făcut o mică plimbare prin livadă.

— Ești înghețat și flămînd. Imediat o să-ți prepar ceva cald. Adineauri m-am furișat în cameră. Doarme încă.

Wolfe se opri lîngă fereastră, uitîndu-se cum se întinde lumina soarelui peste acoperișurile șoproanelor și acareturilor. Un stol de vrăbii se ridică din arie. Se auzeau muget de vite și zgomotul sacadat al mașinii de tocat paie.

— Mamă, dacă trecem ziua de azi cu bine, cred că am cîștigat bătălia.

— John, băiete, ai grijă cum îmi dai speranțe. Nici nu îndrăznesc să mă mai gîndesc. Îmi tot spun : „Mary Mascall, ai să-ți pierzi copila".

Wolfe nu-și putu reține un tremur al buzelor.

— Nu știu de ce mă simt astăzi mult mai sigur, dar acesta este adevărul.

— Poate că vine de la lumina soarelui.

Se auzi un bocănit de cizme potcovite pe pavajul de cărămidă al curții din dos. John Munday, cu fața roșie de ger și chica lui de păr blond apăru în pragul bucătăriei.

— 'mneața, doamnă. Cum se simte domnișoara pe ziua de azi ?

— Ceva mai bine, John, după cît spune doctorul Wolfe.

— Să spuneți asta în fiecare dimineață, domnule, și o să-mi pară grozav de bine.

Se depărtă cu pași grei. Nu trecură nici trei minute că apăru și fiul său, Bob. Flăcăul păși în pragul bucătăriei și se opri stingherit lîngă ușă, strîngînd la piept o șapcă veche.

— Doamnă, vă rog, cum se simte domnișoara Jess ?

— Ceva mai bine, Bob.

— Am prins un botgros. E blînd și fluieră frumos. Poate i-ar face plăcere să-l asculte într-o zi.

— Drăguț din partea ta, Bob, foarte drăguț.

Flăcăul înghiți în sec, strînse șapca și mai tare și ieși.

— Sînt buni la suflet. Stai jos, John. Cred că nu te superi dacă te servesc pe masa de bucătărie. Doamne, cît poate să mai dureze povestea asta ?

Fața ei deschisă, rotundă, încălzită de flăcările din vatră avea o expresie de durere reținută ; ochii albaștri licăreau de lacrimi pe care nu încerca să le ascundă.

— Mamă, cred că poți începe să speri.

— Of, băiete, băiete, ai grijă. Am făcut școală cu mine însămi... În orice caz, iată, ai aici o gustare bună. Trebuie să te dădăcesc puțin, altfel ai să cazi și tu din picioare.

Jess luase un somnifer cu o seară înainte și la amiază mai dormea încă. Mary Mascall preluă veghea de dimineață la patul bolnavei și îl trimise pe Wolfe afară la soare.

— John, doar atît cît să fumezi o pipă și să faci o plimbare. Dacă ai lua-o prin pădure spre Ferma lui Sloe... Pe drumul ăsta n-ai să întîlnești pe nimeni, și eu am să știu unde să te găsesc.

Wolfe plecă.

Zorile își țineră făgăduiala. Chiar dacă pe jos era încă destul de mult noroi, ziua era o nestemată de aur, rătăcită printre pietrele cenușii ale șiragului toamnei.

Înspre ferma lui Sloe, frunzele rămăsese ă mai multă vreme agățate de crengile copacilor. Crîngul se fălea cu mii de limbi de foc ; cafeniul roșcat al fagului ; cafeniul mai deschis al carpenului, galbenul frasinului, brunul auriu al alunului. Un pîlc de molizi tineri, cu vîrfurile înfipte în înaltul cerului, își împreunau cetinile într-o ceață stranie de chihlimbar. Mesteceni argintii desenau linii delicate pe un fond de azur. Prin văioage și pe ridicături, frunzele maronii erau îngrămădite ca niște trofee pe un cîmp de luptă.

Wolfe rătăci pe aleile pădurii și simți cum coboară treptat în el o liniște adîncă. Își sprijinea brațele pe barele negre și umede ale îngrăditurilor, își fuma pipa și admira crîmpeiele de peisaj ce se iveau printre copacii uzi.

Senzația de siguranță devenea tot mai puternică. Călcînd cu pași mari, cu cizmele înfundîndu-se în pămîntul ud, spongios, porni înapoi spre Ferma Mlaștinii, cu inima în sfîrșit mai ușoară.

Apoi veni din nou amurgul, și Wolfe ședea lîngă patul lui Jess, ascultîndu-i răsuflarea. Aproape douăzecișipatru de ore de somn neîntrerupt ! Mulțumi cerului pentru asta și continuă să aștepte.

Un prihor ciripi, ascuns într-unul din chiparoși. Era poate același din zorii zilei, care simbolizase pentru el redeșteptarea vieții și a speranței. Chiar și acum era ciripitul vesel al unei păsări ce-și pregătea culcușul în frunzi-

șul des și se uita printre crengi la tremurul argintiu al stelelor.

Deodată Wolfe observă o schimbare în respirația lui Jess, o scurtă oprire și apoi o precipitare a ritmului. Bolnava se mișcă și-și întoarse capul pe pernă. Wolfe se aplecă înainte, cu mîinile întinse sprijinite de pat.

— John, tu ești ?

Scoase o mînă afară pe plapumă. Wolfe o acoperi cu palma sa.

— John, mi-e foame.

— Adevărat, Jess ?

— Cît e ceasul, e dimineață ?

— Nu, e seară. Ai dormit aproape douăzecișipatru de ore.

— Nu mai spune ! De ce îți tremură mîna ?

— Habar n-am. Așa să fie ? Dar nu trebuie să vorbești mult, draga mea.

— Ești un adevărat tiran, John. Crezi că pot să mănînc o bucățică de pîine cu unt ?

Wolfe simți că i se pune un nod în gît.

— Nu, încă nu, iubito.

Ochii încercănați pe fața ei albă îl priveau rugător de pe pernă.

— Mîngîie-mi părul, John. E atît de liniștitor.

Mîna lui dezmierdă părul negru.

— Simt că încep să mă fac bine.

CAPITOLUL XLV

Mary Mascall își puse lucrul la o parte și se repezi la fereastra salonului. Prin deschizătura gardului viu, acolo unde se afla poarta grădinii, văzu trecînd două capete de cai negri. Mary Mascall observă pălăria înaltă și lucioasă, și fața roșie a vizitiului, precum și silueta zveltă a unui tînăr lacheu, țeapăn și drept, care ținea poarta deschisă.

— Dumnezeule mare, e doamna Brandon !

Femeia înaltă, cu privirea calmă și fața palidă și nemișcată, urca aleea pietruită de sub chiparoși. Purta o blană groasă, pentru că era ger și sufla un vînt tăios peste cîmp.

Mary Mascall alergă la ușa de la intrare. O deschise în momentul cînd Ursula Brandon întinse mîna spre mînerul clopoțelului.

— Bună dimineața !

— Bună dimineața, doamnă Mascall ! Am venit să văd ce mai face infirmiera noastră.

— Mulțumesc, îi merge mult mai bine.

— Mă bucur să aud asta.

Nu exista vreun motiv aparent pentru ca aceste două femei să nu se simtă la îndemînă una în fața celeilalte. Și totuși, o vagă antipatie, tipic feminină, își făcu loc între ele chiar de la primele cuvinte. Una era politicoasă, calmă, rece la suprafață ; cealaltă, roșcovană, cu vocea caldă și o vioiciune plăcută. Ochii albaștri ai soției de fermier căpătară o expresie ciudată de expectativă.

— Sînteți sigură că e în afară de orice pericol ? Într-un fel m-am simțit răspunzătoare.

— Doctorul Wolfe este mult mai optimist.

— E un semn bun cînd doctorul are o asemenea părere. Dar doctorul Wolfe e cumva aici ?

— Da.

Încordarea bruscă, ușor surprinsă, din ochii Ursulei Brandon era un semn că se lovise de rezerva critică și neîncrezătoare a celeilalte.

— Voiam să stau de vorbă cu domnul Wolfe despre unul sau doi dintre pacienții săi. Dacă tot s-a întîmplat să fie aici, vreau să profit de ocazie. Vreți să-l rugați să vină un moment să stea de vorbă cu mine ? Nu, mulțumesc foarte mult. N-am să intru. Nu vreau să-mi las caii să aștepte.

Își păstrase calmul ei distant, politicos, sub privirea directă a ochilor albaștri și inteligenți ai lui Mary Mascall.

— Am să-l trimit pe doctorul Wolfe la dumneavoastră.

— Mulțumesc mult.

Mary Mascall o lăsă singură sub portal. Era convinsă că această idee aparent spontană era de fapt scopul real al vizitei doamnei Brandon.

Cînd Wolfe ieși din casă, ea îl întîmpină cu aerul binevoitor al femeii de lume. Mary Mascall rămase cu Jess. Ursula Brandon nu-i puse nici una din întrebările acelea neîncrezătoare specific feminine. John era un om dintr-o bucată, și fără subterfugii, adevărat bărbat, ale cărui metode semănau cu cărările drepte, croite de picioarele grele ale elefanților prin junglă.

— Sînt atît de bucuroasă că e în afară de orice pericol.

— Pericolul n-a trecut încă de tot.

— Da, desigur. Am vrut să te văd, așa că am rugat-o pe Doamna Mascall să te cheme pînă jos. Cînd ai de gînd să-ți amintești că există un loc numit Navestock ?

— Îmi acord singur încă două zile.

Femeia zîmbi, și zîmbetul ei îl intrigă pe Wolfe : putea să însemne atîtea gînduri ascunse și subtile. Însăși prezența ei aducea o atmosferă mai senină, mai limpede. Era infinit mai matură, mai complexă, mai echilibrată decît el.

— Nu crezi c-ai putea să-ți faci singur mult rău cu aceste două zile ? Ți-o spun prietenește. Mă gîndesc că oamenii de acolo, din vale, au ajuns la un fel de exasperare.

Wolfe se sprijini cu umerii de tocul ușii și se uită grav în ochii ei inteligenți.

— Vreți să spuneți că sînt gata să renunțe la serviciile mele ?

— Mai curînd aș zice că sînt ca niște viespi întărîtate. Știi, domnule Wolfe, noi toți sîntem obligați din cînd în cînd să zîmbim vulgului, oricît de mult l-am disprețui. De ce nu te-ai duce să te arăți acolo în oraș ?

— N-am de gînd să alerg să-i împac. Am învățat multe în ultimele zece zile. Asta m-a făcut să devin încăpățînat.

Ea ridică ușor din umeri.

— O, voi suflete mîndre și sincere ! Nu știți oare că trebuie să le faci pe plac nebunilor ca apoi să poți triumfa mai bine, rîzîndu-ți de nebunia lor ? Vino cu mine acum în oraș. Trăsura mea te poate aduce iarăși înapoi.

Wolfe își pironi o clipă ochii în gol, dar fața îi rămase hotărîtă.

— Nu, vreau să-mi țin promisiunea pe care mi-am făcut-o mie însumi. Ei așteaptă să viu în fugă, cu pălăria în mînă. Voi veni, dar cînd voi crede eu de cuviință.

— Nu te-ai gîndit că felul acesta de a proceda poate fi calificat drept egoism ? Nu-mi exprim decît o părere. Avînd în vedere că și eu am cultivat toată viața ceea ce se cheamă un egoism inteligent, nu fac acum decît să-ți prezint părerea clasei de mijloc.

Wolfe o privi înveselit.

— Egoism ! Asta este, și nici n-o tăgăduiesc. Cît despre egoismul cras, eu l-am văzut în forma lui cea mai abjectă la burghezia din Navestock.

Ursula Brandon îi aruncă o privire mîndră și aprobatoare. Starea lui de spirit îi plăcea, chiar dacă se opunea puterii ei de convingere.

— În sinea mea sînt de acord cu dumneata. Dar ca prietenă și femeie de lume aș vrea să te pun în gardă.

— Mulțumesc, vă sînt recunoscător.

O conduse pe cărarea pietruită pînă la poartă și o ajută să se urce în trăsură.

— Salut-o din partea mea pe Jess.

— Mulțumesc.

— Caută și potolește-i pe cei furioși la sfîrșitul celor două zile ale dumitale. La revedere.

Spiritul de independență neînduplecată al lui Wolfe avu de suportat greul unui al doilea asalt, mai puternic, în cursul aceleiași zile. Cele două trăsuri se încrucișară desigur pe drum, aceea a doamnei Brandon care mergea spre „Iertări" și birja închiriată a lui Joshua Crabbe, care urca dinspre Navestock. Pentru omulețul acesta cu fața gălbejită, cu jobenul său arhaic de mătase și redingota neagră cu nasturii încheiați pînă la bărbie, aceasta era o călătorie cu totul neobișnuită. În timpul cît Wolfe lipsise din oraș, o neliniște crescîndă pusese stăpînire pe el, o neliniște care culmină cu pelerinajul său la Ferma Mlaștinii.

Căci Joshua Crabbe prevăzuse ceea ce se petrecea acum la Navestock. Wolfe, luptătorul victorios, părăsise orașul care capitulase în fața lui și lăsase gloata să fiarbă și să cîrtească în urma lui. Această mostră de egoism direct și pătimaș era o culme a nesocotinței. Jasper Turrell și Wilks se întorseseră de o săptămînă. Spiritele violente, abile, se regrupaseră imediat și, profitînd de ocazie, se puseseră pe treabă fără întîrziere. Navestock-ul își reconsidera căința. Nu era nevoie decît de foarte puțină propagandă pentru a-l face să accepte jumătățile de măsură în locul unor acțiuni radicale hotărîte. Joshua Crabbe deținea toate informațiile de la Adam Grinch, și cu tot cinismul său inveterat era și el alarmat de reacția violentă pe care o stîrnise dezertarea lui Wolfe. Orașul mîrîia ca un dulău întărîtat. Comportarea lui Wolfe era considerată ca o neglijare sfruntată a datoriei, o îndrăzneală temerară, care nu se sfia să sfideze o opinie publică ce consimțise să se lase înșeuată! Gurile rele de pe străduțele de lîngă rîu spuneau că Jess Mascall nu fusese niciînd în primejdie. John Wolfe s-a retras numai ca să-și arate independența tufașă și disprețul față de opinia publică.

— Te-ai prostit de tot, John Wolfe, te-ai prostit de tot.

Mary Mascall îi lăsase singuri în salon.

— Ai fost destul de naiv ca să lași două brațe moi să ți se încolăcească în jurul gîtului. Omule, ești pe cale să strici totul. Noi i-am învins, i-am înghesuit într-un colț, iar dumneata acum ți-ai găsit să faci pe nebunul afemeiat?

Ochii lui cenușii pe fața gălbejită și ascetică scăpărau mînioși săgetîndu-l pe Wolfe. Energia nerăbdării ardea ca o flacără incandescentă în trupul său firav. Era în el un amestec ciudat de afecțiune și dispreț.

— Turrell s-a întors de o săptămînă în oraș. Cum, n-ai auzit? Lucrează cu toții împotriva dumitale. L-au adus de la Londra pe nepotul bătrînului Baggelay, un tînăr șmecher, cu o valiză de diplome. S-a asociat cu Threadgold; este împins înainte pe nesimțite. Turrell îl tutelează, îl duce peste tot, îl recomandă cu căldură. A dat chiar o recepție la Dealul Fagilor. Treaba e limpede ca lumina zilei și e foarte abilă.

Wolfe stătea lîngă fereastră, în timp ce Joshua Crabbe se plimba încolo și încoace ca o panteră bătrînă în cușcă.

— Consiliul comunal m-a ales șef al serviciului sanitar.

— Da, pentru că îți țineai piciorul pe grumazul Navestock-ului, și n-ai găsit altceva mai bun de făcut decît să pleci și să faci pe nebunul, agățat de fusta unei puștoaice și să-ți ridici în cap un oraș întreg. Dumnezeule mare! Ar fi trebuit să cunoști mai bine firea omenească! Ai pălmuit oamenii! Și te mai miri că au devenit uricioși! Da, Consiliul te-a ales, dar să știi că nu trebuie mult ca să te dea afară. Stă în puterea lor s-o facă. Jasper Turrell o știe, și lucrează în direcția asta. L-au băgat în ciorbă pe tînărul Baggelay, și el împreună cu bătrînul Threadgold o să ajungă pînă la urmă călare pe situație.

Fața lui Wolfe deveni mai rigidă și umerii săi largi și puternici se conturau în lumina ferestrei. Își ținea capul ca și cum ar fi înfruntat zările infinite.

— N-o să poată să mă dea afară chiar așa, cu una cu două.

— Îți închipui că Turrell va ezita dacă va putea să-i atragă de partea sa pe cei nesiguri? Spun cu toții că i-ai pus într-o situație umilitoare. Robert Flemming este sin-

gurul om pe care te poți bizui. Ceilalți o să te părăsească dacă nu te duci acolo imediat, ca să-i iei în mînă.

Cîteva clipe tăcură amîndoi. Joshua Crabbe își încălzea mîinile la flăcările din cămin. Fața lui galbenă, pe jumătate ascunsă în umbră, era îndreptată către omul de lîngă fereastră.

— Vasăzică au uitat ce-am făcut pentru Navestock în aceste cîteva luni ?

— Au uitat ! Contezi pe recunoștință ? Ceea ce ai făcut nu era decît obligația dumitale zilnică, nu-i așa ? Izvora din spiritul dumitale combativ.

— Era ceva temeinic, solid. Le-am dat tot ce era mai bun din mine. Dacă asta nu contează în ochii lor, n-am să mă duc să le cerșesc bunăvoința.

— Ei drăcie, omule, faci pe catîrul în momentul cel mai nepotrivit ! Ai să vii cu mine la Navestock chiar în după amiaza asta.

— Nu pot.

— Ești nebun, John Wolfe. Am crezut în dumneata, te-am sprijinit, și acum spulberi tot ce-am cîștigat.

Wolfe se întoarse spre el. Pe față îi era zugrăvită o demnitate solemnă.

— Domnule Crabbe, vă datorez aproape totul și n-am uitat acest lucru. Dar am să stau retras aici cît timp mi-o vor cere mîndria și conștiința mea. Ceea ce am făcut pentru Navestock mai stă în picioare. Oamenii aceștia s-au înfuriat pentru că am ales să salvez o viață care mi-e mai scumpă decît orice pe lume. N-am să alerg la ei ca să-i împac. I-am promis lui Robert Flemming că mă voi întoarce la Navestock poimîine. Și n-am să mă privez nici măcar de o zi.

Joshua Crabbe se scotoci să-și găsească tabachera.

— Foarte bine, John Wolfe. Consiliul se întrunește peste două zile. Vrei să te judece după meritele dumitale, nu ?

— Este exact ceea ce vreau. Refuz să-i influențez în vreun fel oarecare.

Joshua Crabbe luă o priză cu degete tremurătoare, care-i trădau iritarea. Îl fulgeră pe Wolfe cu o privire mînioasă. Îl iubea, era mîndru de el, dar acest donquijottism îi exaspera spiritul practic.

— S-ar putea să-ți pară rău. Noi te-am ajutat să cîștigi o bătălie, și acum, prin purtarea dumitale, ne pui pe toți într-o situație caraghioasă. Afemeiat afurisit! Cine ar fi crezut că o fată te poate îmbrobodi! Dumnezeule mare, omule, dacă cel puțin ai fi căsătorit de vreo trei ani!

Închise tabachera cu zgomot și se îndreptă spre fotoliul pe care-și lăsase pălăria și haina.

— Femeile... sînt într-adevăr o necesitate, dar nu m-aș putea încrede într-un om care se ascunde după o fustă.

Wolfe îl ajută să-și pună haina.

— Încă nu m-au dat afară — spuse simplu.

Joshua Crabbe îi aruncă o privire peste umăr, cînd Wolfe își mai ținea încă mîna pe gulerul bătrînului.

— Omule, nu te lăsa amăgit de ideea că cei din Navestock or să te considere un erou. Să știi că e multă murdărie acolo jos. Și acum, am plecat. Sînt sigur că ai să fii mai înțelept peste cinci ani.

— Așa sper și eu.

— Pff... du-te și te însoară. Fă-o și ai să afli ce-i asta!

CAPITOLUL XLVI

Ziua era liniştită, învăluită într-o ceaţă uşoară, cînd Wolfe ieşi de la Ferma Mlaştinii şi o luă spre Navestock. Era aproape unsprezece dimineaţa, şi el ştia că şedinţa Consiliului comunal avea loc chiar atunci. Trecînd prin faţa casei de pe Dealul Fagilor privi înapoi şi zări lemnăria albă a acesteia, ţiindu-se printre copaci. Îşi imagină recepţia din casa lui Turrell de acum cîteva seri, pe bîrfitorii şi pe oamenii cu greutate din partea locului, cu feţele lor viclene, înroşite de băutură.

Wolfe se simţea într-o dispoziţie deosebit de calmă şi optimistă. În ultimele două zile o văzuse pe Jess în afară de orice pericol, şi profeţiile lui Joshua Crabbe îi apăreau ca nişte observaţii cinice ale unui partizan militant, care nu voia să-l lase pe Turrell şi pe adepţii săi să-şi regrupeze forţele. Wolfe fusese mai impresionat de avertismentele Ursulei Brandon. Ea nu era o femeie care să exagereze sau să se lase influenţată de nişte bîrfeli.

În fundul sufletului, John Wolfe era convins să cei din Navestock îi erau recunoscători şi îi preţuiau munca. Desigur, puteau să murmure şi să se plîngă, dar el nu era în stare să-şi închipuie nici o clipă că aceşti oameni, purificaţi prin suferinţă, îl vor arunca peste bord într-un moment de supărare. Muncise pentru ei, luptase pentru ei, îi veghease pe patul de moarte, le smulsese copiii din ghearele morţii. Epidemia luase sfîrşit, dar opera pe care o înfăptuise el rămăsese. Nu puteau să-l mustre sau să-i reproşeze ceva. Era sigur că tot ce făcuse nu se putea uita.

Vechiul oraş îşi înălţa plopii şi turla bisericii în lumina cenuşie, ceţoasă, a unei amiezi de iarnă. Wolfe simţi

un fior ascuţit în timp ce contempla oraşul. Venise dintr-un fel de afecţiune pentru Navestock, căruia îi dăruise atît de mult din fiinţa lui şi pentru care luptase în prima sa campanie. Se văzu muncind în oraş, trăind acolo cu Jess, poate în una din acele case mari, primitoare, în stil georgian de pe Duzii Verzi. Valea largă a rîului îi apăru plăcută şi odihnitoare în ziua aceea. Asemenea unui cuceritor normand, înalt şi voinic, contempla locul gîndindu-se că de acum încolo aici era „casa" lui.

Wolfe trecu peste pod şi intră în oraş pe Strada Podului. Şoseaua familiară, pavată cu bolovani, urca în pantă uşoară printre casele mici de cărămidă roşie. Strada îi apăru deodată întunecoasă şi pustie. Primele fiinţe omeneşti pe care le întîlni fură doi băieţaşi mici, care-l priviră lung şi-l urmăriră cu ochii după ce trecu de ei. Apoi dădu de un grup în pragul unei uşi. Erau trei femei care rămăseseră parcă încremenite în toiul unei discuţii. Era un grup tăcut, bănuitor, deodată ostil. Uitîndu-se la chipurile lor ursuze, Wolfe îşi dădu seama că una dintre ele era mama unui băieţaş care fusese bolnav.

Se întoarse şi-i vorbi.

— Bună ziua, doamnă Jensen. Cum îi merge băiatului ?

Femeia îşi încrucişă braţele sub sînii căzuţi, îşi înălţă capul şi-l privi pe Wolfe drept în faţă.

— Vă sînt recunoscătoare că v-aţi adus aminte.

— Ei bine, cum îi merge ?

O femeiuşcă subţire, cu părul roşu şi mîini vînjoase, sări la el dintr-o parte. Faţa ei furibundă şi gata de luptă răsări la capătul unui gît lung şi roşu între doi umeri aduşi.

— Mă mir că mai ai tupeul s-o întrebi, doctore. Şi-a îngropat copilul săptămîna trecută.

— Îmi pare rău !

— Se şi vede ! Ai fugit şi ne-ai lăsat pe toţi...

Wolfe ezită o clipă, apoi îşi continuă drumul. Se simţea asemeni unui om care a căzut într-o mocirlă. Era pe jumătate furios, pe jumătate ruşinat. Înţelese brusc că oamenii aceştia îl consideră răspunzător pentru toate neplăcerile ce li s-au putut întîmpla. În tot timpul cît fusese plecat stătuseră, fără să facă nimic, şi acum cînd s-a în-

tors îl împroşcau cu noroi. Medicii din regiune veniseră la Navestock zilnic şi făcuseră tot ce era necesar. Şi totuşi, Wolfe realiză dintr-odată că aceasta nu-l va justifica în ochii oamenilor de rînd. Ignoranţi, nedisciplinaţi, impulsivi pînă la absurd, erau gata oricînd să facă scandal, aşa cum erau gata să se încaiere unii cu alţii pentru te miri ce.

Nu trecură nici zece minute de cînd era la Navestock şi Wolfe îşi dădu seama că oamenii nu se grăbeau să-i întindă mîna. Ostilitatea bănuitoare, explozivă a celor trei femei din pragul casei părea tipică pentru atitudinea întregului oraş. Odată sau de două ori se opri să vorbească unor bărbaţi sau femei care fuseseră bolnavi. Cu toţii se arătau ursuzi, încurcaţi, reticenţi. Odată sau de două ori întîlni recunoştinţă şi simpatie, dar cei mai mulţi erau porniţi să-i arate ce aveau mai vulgar — mentalitatea lor. Se ciocnea la fiecare pas de acea aroganţă comică, înţepată, trufaşă, specifică mahalagiului care se simte ofensat. Nu numai atît, oraşul părea să aibă o răfuială cu el, dorea să-şi manifeste demnitatea sa provincială. Surprinse nişte pierde-vară dîndu-şi coate şi rînjind. Un băiat strigă ceva în urma lui, dar Wolfe nu desluşi cuvintele.

Traversa tocmai piaţa oraşului cînd o cabrioletă trasă de un cal mare cenuşiu ieşi hodorogind de pe Strada Regală. Roţile galbene erau ale cabrioletei lui Jasper Turrell şi o conducea Jasper Turrell însuşi. Alături de el şedea un tînăr cu un profil molatec. Era domnul Harold Baggelay, noul asociat al lui Threadgold.

Faţa lui Turrell ar fi fost faţa „Victoriei înaripate" dacă favoriţii blonzi ar fi putut juca rolul aripilor. Stînd pe capra înaltă, deasupra roţilor galbene, cu frîul bine strîns în pumni, cu biciul înfipt alături, Turrell se uita de sus la înteaga lume, rînjind cu gura lui hidoasă. Dar dincolo de buna lui dispoziţie, în ochii incolori, cu marginile roşii, se pitise spiritul său agresiv de totdeauna. Cîţiva gură-cască de lîngă pompa de apă îşi duseră mîna la pălărie. Se uită la ei cu dispreţul omului care avea puterea să-i facă să sufere.

Turrell îl zări pe Wolfe, şi-l împunse pe tînărul Baggelay cu capătul biciului. Cei doi din cabrioletă îl măsurară lung pe bărbatul care mergea pe jos. Lui Wolfe îi fu sufi-

cient să se uite în ochii lui Turrell ca să ghicească ce s-a petrecut. Cabrioleta cu roţile galbene era un car de triumf. Turrel îşi purta victorios candidatul prin oraş.

Wolfe îşi îndreptă spatele şi-şi continuă drumul. Mergea cu capul sus, evitînd să se uite în ochii trecătorilor pe care îi întîlnea. Cu vreo sută de metri mai încolo, pe Strada Regală, zări silueta neagră, înaltă, a lui Robert Flemming, care venea în întîmpinarea lui pe trotuarul de cărămidă roşie. Flemming mergea singur, cu pieptul bombat şi o expresie mîndră pe chipul lui frumos.

Cei doi bărbaţi se întîlniră şi îşi strînseră mîna.

— Tocmai vin de la şedinţa Consiliului.

— E în regulă, domnule, nu-i nevoie să-mi spuneţi nimic. L-am văzut pe Turrell. A fost suficient.

Glasul său era sec şi morocănos.

— Vezi, Wolfe, te-am prevenit că asta ar putea să se întîmple.

— Da, dar am fost destul de naiv ca să cred că o treabă bună contează. Nu cumva demnitatea oraşului s-a simţit lezată ?

Ochii sinceri ai lui Flemming avură o lucire de mînie generoasă.

— A fost o scuză pentru acei care se lasă uşor convinşi să retracteze, atunci cînd un amic deştept le sugerează o metodă mai ieftină de a face reforme. Comportarea dumitale a fost calificată drept „impertinentă" şi total lipsită de simţul răspunderii. Au anulat numirea dumitale şi l-au ales pe tînărul Baggelay.

Stăteau unul în faţa celuilalt — doi oameni puternici —, evitînd să se privească în ochi, simţind fiecare că mîndria celuilalt era rănită. Buzele energice ale lui Wolfe schiţară un zîmbet. Era poate unul dintre primele reflexe de sarcasm ce apărea pe chipul său.

— Bun, deci totul s-a terminat.

— Sper că nu. Între altele, nu prea obişnuiesc să fiu bolnav, dar aş dori să vi dumneata să mă îngrijeşti dacă voi avea nevoie.

Zîmbetul de pe faţa lui Wolfe îşi schimbă expresia.

— Vă mulţumesc, sînteţi foarte amabil.

— O spun cu toată sinceritatea.

— Dacă voi fi aici, o voi face bucuros.

Ochii li se întîlniră.

— Vrei să ne părăsești ?

— Am să mă mai gîndesc.

— Să nu procedezi pripit.

Wolfe își continua drumul singur spre Dealul Piersicilor. Acum cînd știa adevărul se simțea uimit, atît de propria sa încredere de acum un ceas, cît și de nestatornicia oamenilor din orașul acesta. Oamenii mari la suflet nu se indignează atît de ușor ca cei josnici, dar odată cuprinși de revoltă devin mult mai îndîrjiți și mai pătimași. Wolfe realiză că Navestock-ul nu-i oferise nici un dram de înțelegere. Acești provinciali îi cereau totul, fără să-i dea nimic în schimb. Acum încetase definitiv de a mai fi în serviciul lor ; denunțaseră și rupseseră tratatul încheiat cu el și i-l azvîrliseră în față.

Primul lucru pe care-l văzu cînd ajunse la casa albă de pe Strada Evei fu firma lui de alamă mînjită cu catran. Josnicia batjocurii îl ului într-atît încît rămase o clipă locului cu ochii țintă la poartă, și-n cele din urmă izbucni în rîs. Trecînd prin grădină observă că trei ochiuri de geam de la una din ferestrele de la parter fuseseră sparte, și că ușa verde era mînjită cu ceva ce semăna a ou clocit. Ciocanul de alamă fusese smuls și aruncat pe unul din straturile de flori.

Ușa de la intrare era zăvorîtă, și deoarece firul clopoțelului părea să fie rupt, Wolfe trebui să bată cu pumnii în ușă, acolo unde resturile de coji de ouă se lipiseră de vopsea. Se auziră pași pe coridor și o voce întrebă precaut :

— Cine e ?

— Eu sînt, doamnă Loosely.

Recunoscîndu-i glasul, femeia deschise ușa. Ochii ei spălăciți îl măsurară cu o neplăcere vădită. Fața slabă, zbîrcită, avea o expresie supărată și jignită.

— Domnule, am lăsat toate lucrurile așa cum sînt, ca să le vedeți și dumneavoastră. N-am crezut niciodată că huliganii din oraș vor veni aici să-mi spargă geamurile. Uitați-vă la ușa mea, domnule Wolfe. Am lăsat ciocanul exact unde l-au aruncat.

Wolfe privi obiectul de alamă care zăcea pe jumătate înfundat în pămînt. Femeia se uita la chiriaşul ei mîhnită, plină de reproş. Ceasuri întregi îşi rumegase indignarea şi acum cînd avea ocazia să o manifeste, articula cu buzele tremurînde tot ce ţinuse atîta vreme în sinea ei.

— Nu mi-am închipuit vreodată că mă veţi pune într-o astfel de situaţie, domnule doctor. A fost foarte urît din partea dumneavoastră. Luni de zile m-am străduit să fac totul ca să vă mulţumesc, sînt o femeie liniştită, abia dacă îmi bate cineva în uşă odată pe săptămînă. Dar am fost de-a dreptul înnebunită de toţi aceşti oameni, care blestemau şi făceau tot felul de glume proaste la adresa dumneavoastră. Şi a trebuit să fac faţă singură la toate acestea : pe fată au apucat-o pandaliile, şi pînă la urmă a plecat fără să mă anunţe. N-am crezut niciodată că puteţi fi atît de nerecunoscător.

Wolfe se uita la ea cu un fel de regret grav.

— Doamnă Loosely, cum aş fi putut să prevăd că aceşti oameni se vor purta aşa ? Nici prin minte n-a putut să-mi treacă una ca asta. Îmi pare rău.

— Este şi cazul, domnule, să vă pară rău.

— Voi plăti toate pagubele. Îmi poţi da ceva de mîncare, sau trebuie să merg dincolo, la „Buturuga strîmbă" ?

Femeia se tulbură deodată.

— Nu pot să vă mai primesc la mine, credeţi-mă că nu pot. Nu ştiu ce se mai poate întîmpla. Vă rog să vă căutaţi o altă gazdă. Aştia din Navestock sînt nişte sălbatici. Eu sînt o femeie liniştită.

— Foarte bine, nu vreau să-ţi mai pricinuiesc alte necazuri. Mă duc să-l văd pe domnul Crabbe, şi după aceea vin înapoi să-mi împachetez lucrurile. Sper că omul domnului Ragg a avut grijă de Turpin.

— Da, domnule. Şi cred că e o ruşine cum s-au purtat cu dumneavoastră.

— Tot ce pot spune, doamnă Loosely, este că acum ştiu mai multe despre viaţă decît ştiam ieri.

Ieşi pe poarta verde şi aruncă o privire întunecată spre firma lui pîngărită. Nu mai vedea acum aspectul caraghios al întîmplării. Se simţi cuprins de un profund dezgust. Şi totuşi, cu conştiinciozitatea lui de totdeauna încercă să privească lucrurile cu o imparţialitate critică.

Oare supraestimase răbdarea oamenilor şi recunoştinţa pe care i-o datora Navestock-ul ? Răspunsul era probabil mai complex, dar nu mai puţin edificator.

Ce putea spune despre acele zile petrecute în spital şi despre oamenii care lucraseră alături de el ? Băieţi de treabă, simpli, exuberanţi, poate generoşi, cam slobozi la gură. Dar o murdărie făptuită de cineva le stîrnea întotdeauna dispreţul cel mai neînduplecat. Aceşti tineri studenţi în medicină, improvizaţi şi necioplţi, n-ar fi procedat niciodată ca domnii aceia mai vîrstnici. Iată deosebirea dintre tînărul energic, plin de avînt, şi tîcălosul matur, mult mai prudent.

Wolfe era gata să tragă mînerul clopotului de la poarta lui Joshua Crabbe, cînd deodată îl încercă o îndoială : oare Joshua Crabbe ştia despre alegerea lui Harold Baggelay ? Care fusese reacţia bătrînului ? Se mulţumise să se prevaleze de propria sa perspicacitate, sau dăduse drumul unui şuvoi de imprecaţii ?

Poarta de fier se deschise şi Wolfe se pomeni în faţa lui Adam Grinch.

— Domnul Crabbe e acasă, Adam ?

— Da, domnule, dar cu toată părerea de rău, nu vă poate primi.

Faţa bronzată şi puternică a omului trăda o profundă nemulţumire.

— Aşa e domnul Crabbe. Eu nu-l contrazic niciodată şi nici el nu mă contrazice pe mine. Aşa am crescut amîndoi. Dacă ne-am contrazice, ne-am supăra.

— Vrei să spui că domnul Crabbe nu vrea să mă vadă ?

— Aşa este.

— A aflat ştirea ?

— Acum o jumătate de ceas. Eu i-am adus-o. Domnul Crabbe mi-a dat dispoziţii şi mi-a spus să vă predau această scrisoare dacă veniţi.

Scoase o scrisoare din buzunarul jachetei şi i-o întinse lui Wolfe.

— Sînt foarte mîhnit. Aceşti păgîni cred că-şi pot rîde de noi. În ţara asta nu-s oameni care să ştie să lupte.

— Mulţumesc, Grinch.

Deschise scrisoarea lui Joshua Crabbe. Era scurtă şi la obiect.

„John Wolfe, noi doi am terminat. E mai bine pentru amîndoi ca poarta casei mele să-ți rămînă închisă. Te-ai dovedit slab cînd trebuia să te ții tare. Asta n-am să ți-o iert niciodată".

Wolfe mototoli scrisoarea și o băgă în buzunar.

— Adam, spune-i domnului Crabbe că-mi pare rău. Mi-a fost un bun prieten. Știu ce-i în sufletul lui.

Întinse mîna lui Grinch.

— În orice caz, am luptat umăr la umăr.

— Niște lași și muieri bătrîne. După ce i-ați înfrînt, ar vrea să vă otrăvească dacă le pică ocazia.

— Oricum, noi am făcut ceva pentru Navestock, Adam.

— Mînia Domnului peste ei, domnule doctor. Sînt gata să uite.

— N-o să uite totul. O să fie cîte unii dintre voi care n-o să-i lase să uite.

Grinch zîmbi trist.

— Nu, domnule, asta așa e. Întotdeauna o să-i putem întreba pe unii dintre ei de ce au rupt-o la fugă.

Wolfe auzi poarta de fier închizîndu-se în urma lui, în timp se se îndepărta în umbra zidului înalt de piatră.

Grinch intră în casă și-l găsi pe stăpînul său în sufragerie, așezat în fața focului care ardea în cămin. Ochii negri și fața lipsită de culoare aveau o expresie de sarcasm și nerăbdare. Basmaua roșie îi acoperea unul din genunchi.

— Ei ?

— A fost domnul Wolfe.

— I-ai dat scrisoarea ?

— A citit-o în fața porții.

— Și ce-a zis ?

— A zis : „Spune-i domnului Crabbe că-mi pare rău. Mi-a fost un bun prieten. Știu ce-i în sufletul lui".

— A, da ?

Joshua Crabbe se aplecă și-și ațintì privirea asupra flăcărilor din cămin. Degetele mîinii drepte căutau tabachera.

— Nu s-a văicărit ?

— Domnul Wolfe nu-i omul care să se văicărească.

— Şi nici n-a zis ceva împotriva mea ?

— Nici o vorbă.

Joshua Crabbe luă o priză.

— Naiba să-l ia, ăsta se ţine tare cînd e prea tîrziu. Îl ştiu eu — avea probabil o faţă de granit. Şi totuşi, am isprăvit cu el, am isprăvit. Doamne, dacă mucoasa asta de fată s-ar fi prăpădit înainte ca el să ajungă la fermă în noaptea aceea !

— E un gînd urît, domnule Crabbe.

— Urît ! La naiba, Adam Grinch ! Ce ştii tu despre asta ? M-au apucat toţi dracii cînd am văzut cum se poate muia un om ca ăsta. Aşa c-am isprăvit cu el. Şi zici că nu s-a văicărit de loc ?

— Poate că-şi are şi el mîndria lui, care nu-i mai mică decît a dumneavoastră.

— Să-l ia naiba — sper c-o are.

Se lăsa amurgul cînd Wolfe îl încălecă pe Turpin în faţa grajdului pe Strada Evei. Îşi petrecuse toată după-amiaza împachetînd hainele, instrumentele şi cărţile, demontînd rafturile din cabinetul medical unde-şi ţinea sticlele, borcanele cu alifii şi fiolele. Adună toate în coşurile mari pe care le avea în magazie. Deşurubă firma de alamă de la poarta de intrare, o lustrui şi o puse în cufăr între haine. Tot acest arsenal putea să-i mai fie util.

— Am să spun căruţaşului să vină să-mi ia valizele şi coşurile.

Doamna Loosely stătea în uşă, o siluetă înaltă, slabă şi tristă, cu un şal alb pe umeri.

— Şi totuşi îmi pare rău că plecaţi, domnule doctor. Într-un fel mă simţeam mai liniştită cu un medic în casă.

Se aprinseseră felinarele cînd Wolfe cobora pe Dealul Piersicilor călare pe Turpin. Ceaţa calmă de peste zi făcuse loc unei burniţe fine, care acoperea cu un luciu mat pietrele caldarîmului şi trotuarele pe sub ferestre. Plopii lombarzi de lîngă casa lui Joshua Crabbe păreau nişte creaturi enorme, sinistre, ce-şi ascundeau glugile înalte undeva în întuneric. Străzile arătau pustii, deşi ici şi colo Wolfe zări grupuri de copii în faţa geamurilor aburite ale prăvălioarelor ce-şi etalaseră produsele de Crăciun. Vîntul sufla în rafale tăioase prin ulicioarele strîmte. În

piața centrală, trăsura hodorogită care făcea naveta între gara Wannington și Navestock tocmai se oprise în fața intrării „Cerbului alb". Prin burnița deasă lanternele păreau niște cercuri galbene cu contururi incerte. Wolfe își aminti de seara aceea de acum aproape doi ani, cînd coborîse acolo din trăsură pentru prima oară. Ploua și revăzu în minte băltoacele și lumina difuză a felinarelor legănate de vînt.

Coti pe Strada Podului și o luă spre rîu. Strada îngustă era pustie, ușile caselor — zăvorîte, obloanele trase. Potcoavele lui Turpin sunau în gol pe pietrele caldarîmului și Wolfe nu zări nicăieri țipenie de om. Ajunse la podul de peste Wraith, opri calul o clipă și se uită la apa neagră ce curgea leneșă în lumina cețoasă a felinarului singuratic de pe pod. Apoi porni din nou, părăsind Navestock-ul, pe drumul care străbătea lunca, spre pădurea de fag întunecată și umedă de pe Dealul Fagilor. Orașul rămase în vale, învăluit într-o lumină confuză. Un fel de foc de mlaștină pierdută în întunericul umed.

CAPITOLUL XLVII

Drumul care urca în pantă prin pîcla rece a pădurii de fag îl scoase pe Wolfe la marginea cîmpiei. Fu întîmpinat de o briză slabă, care-i aduse în obraz ceața fină a ploii. Aerul era aici mai proaspăt și nu atît de aspru. Pămîntul și cerul păreau o singură imensitate de pîclă neagră în care pluteau vîntul și ploaia.

Noroiul cleios al drumurilor din vale devenise aici o masă mai nisipoasă. Mai departe, spre dreapta, Wolfe zări o lumină, o licărire slabă în întunericul dens. Ceva alb apăru deodată lîngă drum. Era poarta albă de intrare pe aleea care ducea spre Ferma Mlaștinii.

Licărul de lumină venea de la lanterna atîrnată de peretele grajdului de cărămidă roșie, unde John Mundy venise să vadă de cai. Ieși repede cînd auzi potcoavele lui Turpin lovind drumul pietruit care ducea spre casă.

— Dumneavoastră sînteți, domnule doctor ?

— Ți-l las pe Turpin, John. Poți să-i găsești și lui un locșor ?

— Îl așteaptă vechea lui iesle.

Wolfe descălecă, dădu frîul bătrînului și lovi ușor calul cu palma pe spate înainte de a pleca.

— Urîtă seară, John.

— Așa-i. Prevăd că în curînd va veni iarna de-adevăratelea.

Wolfe ocoli gardul viu și porni spre poarta grădinii. Ploaia se întețise și cădea acum cu un foșnet slab peste frunzișul de ilice. Ferestrele cerneau raze de lumină în întuneric. Cînd Wolfe trecu pe sub chiparoșii înalți i se păru că-i aude suspinînd.

În hol, unde lanterna de alamă, atîrnată de o grindă, răspîndea o lumină caldă printre zăbrele, Mary Mascall îl întîmpină întrebătoare. Wolfe îi luă mîinile într-ale sale. Nu apucă să-i spună mai mult de cîteva cuvinte şi văzu că ea înţelege. Faţa lui, udă de poaie, era dîrză, semeaţă, dar obosită.

— John, vino înăuntru şi încălzeşte-te. Parcă-mi spunea ceva să-ţi păstrez ceaiul cald. E o tavă cu pîine prăjită şi unt pe cămin. Dă-mi mantaua s-o pun la uscat în bucătărie.

Wolfe o privi recunoscător.

— Mamă, să nu-i spui încă nimic lui Jess.

— Bine, dragule. Stai aici şi te-ncălzeşte.

Stătură de vorbă împreună preţ de un ceas ; discutau fără grabă, deschis, ca doi oameni care se înţeleg şi au o încredere deplină unul în celălalt. Încordarea şi semeaţă a lui Wolfe se risipi în faţa focului din vatră. Nu se mai simţea atît de amărît. În faţa lui se afla o femeie care-i dăruia o căldură maternă.

— Nu sînt chiar atît de surprinsă, John. Vezi tu, cunosc Navestock-ul de-o viaţă întreagă.

Se uită la lumina flăcărilor care jucau pe faţa lui.

— Mamă, trebuie s-o iau de la început. Nu mai sînt chiar sărăntocul de acum doi ani. Am reuşit să strîng vreo o mie cinci sute de lire.

Mary Mascall îşi ţinea mîinile pe genunchi.

— John, mai am şi eu cîte ceva.

Se uită la ea aspru.

— Nu mamă, nu iau nimic, nici măcar împrumut.

Ea zîmbi îngăduitor.

— Poftim, uite cum te-aprinzi iar ! Tot ai să capeţi banii aceştia într-o zi, bineînţeles dacă Jess şi cu mine n-o să ne supărăm.

— Lasă asta. Sîntem tineri amîndoi. Un bărbat trebuie să-şi făurească singur căminul. Nu vreau ca al meu să-mi fie oferit pe tavă de către prieteni.

Mary Mascall mai puse lemne pe foc. Un roi de scîntei sări în toate părţile şi dispăru în gîtlejul negru al căminului.

— Şi cu Jess cum rămîne ?

— Mai așteaptă vreo săptămînă pînă o să-i povestim. Eu am să plec de-acasă spunînd că am treabă la Navestock. Dacă mă lași să stau aici vreo două săptămîni...

— Cum să nu, John, s-ar zice că-mi ceri cine știe ce favoare!

— Să spunem pînă după Crăciun. Am să-i povestesc lui Jess cînd s-o mai înzdrăveni puțin. Mamă, am planuri mari. Vreau să șterg toate astea din inima ei.

Mary Mascall se ridică și-l sărută.

— Îți doresc succes John — spuse ea punîndu-și mîinile pe umerii lui —, Navestock-ul nu-i decît o băltoacă. Tu nu poți să înoți în ea, ești prea mare.

SCRISOAREA URSULEI BRANDON CĂTRE JOHN WOLFE

Florența, 23 decembrie, 1865

Dragă domnule Wolfe,

Am primit un raport amănunțit despre felul cum au procedat oamenii aceia meschini din Navestock. Nici săracii dumitale, pe care îi iubești atît, nu s-au dovedit modele de loialitate și recunoștință. Cred că săracii englezi îmi repugnă ceva mai mult decît acum șase luni — dacă asta e cu putință.

Îți scriu pentru a-ți reaminti că ești medicul nostru la „Iertării", adică dacă te stabilești prin împrejurimi. Am impresia că ai să-ți scuturi colbul de pe picioare și ai să pleci.

Și acum, în ce privește scumpa noastră burghezie și vulgul, lasă-mă să-ți vorbesc deschis. De ce un om cu o mare pricepere — și cu oarecare ambiție — să-și piardă vremea cu oameni inferiori? Este un fel de modă uneori să rămîi în admirație în fața „săracilor răbdători" și să proferezi acuzații de imoralitate și egoism împotriva aristocraților. Crede-mă, niciodată n-a existat o prostie mai mare. Mă pricep nițeluș la cai și la oameni. Dresajul este totul. Noi, animalele mai bine dresate, știm cum să ne înfrînăm singuri. Știm să fim puțin sarcastici, dar sîntem prea clarvăzători pentru a fi ipocriți. Englezii — marea masă — sînt niște barbari. Să mă ferească Dumnezeu de obtuzitatea comodă, încrezută, a burgheziei respectabile.

Femeie fiind, pot să stau de o parte și să privesc în jurul meu cu detașare și un oarecare amuzament. Pentru un bărbat e altceva. El trebuie să pună umărul. De aceea ferește-te de oamenii inferiori. Inferioritate înseamnă un mod meschin de a privi viața, un mod meschin de a judeca motivele altora. Oamenii mărunți sînt pizmași, pretențioși, totdeauna gata de mici furii absurde pentru o nimica toată.

Dumneata trebuie să fii preocupat de lucruri mari, de oameni mari, de idei mari. Ești prea puternic ca să lupți cu niște indivizi mărunți într-un orășel de provincie. I-ai jignit fără să-ți dai seama, și uneltesc cu toții pe furiș ca să te rănească la rîndul lor. Nu cred în ceea ce spun predicatorii despre iubire și jertfă de sine. Acestea ar putea să fie bune pentru sclavi — dar un om mare nu poate trăi și munci printre oameni mărunți, cînd are mîndrie și un suflet dîrz, căci ajunge inevitabil la dezgust, cinism și dispreț. Oamenii mari umblă adesea desculți, și atunci oamenii mărunți le presară spini în cale.

Dacă-ți face impresie că scriu ca o pedantă și ca o persoană din lumea mare — să știi că-ți scriu totuși ca prietenă.

Îmi pare bine că Jess e în afară de orice pericol. Ea nu face parte dintre oamenii mici la suflet, și sînt sigură că te va ajuta.

Te rog să crezi în sincera mea prietenie.

URSULA BRANDON

CAPITOLUL XLVIII

Pădurea de pini răsărea ca o cetate cu ziduri înalte şi turnuri negre din lumea imaculată a zăpezii. Deasupra pinilor, doi nori ca nişte dragoni groteşti se luaseră la întrecere spre a înghiţi soarele de iarnă. Cei doi dragoni de aburi se desprinseseră de masa purpurie a norilor îngrămădiţi la nord-est şi alergau acum pe un cer prevestitor de furtună. Vîntul şuiera printre pini. Arborii se clătinau gemînd.

O cărare îngustă ieşea din pădure ca o panglică de urme amestecate în zăpadă. Părea un loc destul de singuratic pentru o asemenea cărare, nu departe de balta albă şi mare care aştepta să răsară luna.

Două siluete se iviră din umbra trunchiurilor drepte ale arborilor, făcură vreo cincizeci de paşi şi se întoarseră să privească asfinţitul. Bărbatul părea slab, brun şi înalt. Fata de lîngă el era înfăşurată într-o pelerină roşie şi purta o capă înaltă ce-i încadra faţa albă. Trecuseră de umbrele lungi ale pinilor pe zăpadă şi stăteau strînşi unul lîngă altul.

— Priveşte la petele astea galbene de lumină printre trunchiurile copacilor. Parcă ar fi nişte vitralii de biserică într-o noapte întunecoasă.

— Jess, soarele se duce. Hai să ne întoarcem ! N-am de gînd să te ţin afară după căderea serii.

— John, dar e ultima ta zi aici.

— Şi crezi că e un motiv ca să te las să răceşti ?

Îşi petrecu braţul în jurul ei şi o luară spre răsărit, unde cerul devenise cenuşiu.

— Mă bucur că a fost așa, John, un cer senin, fără ploaie.

— Cu atît mai vie ne va rămîne amintirea.

Își continuară drumul în tăcere ; Jess, cufundată în reverie, privea peisajul alb din fața ei. Încerca să întrevadă viitorul, așa cum și-l dorea pentru ea și pentru bărbatul de lîngă dînsa.

— John, aș vrea să te întreb ceva.

— Ce anume ?

— Ești sigur că nu regreți cele întîmplate la Navestock ?

— Absolut sigur.

— Nu cred că m-am simțit vreodată mai nenorocită ca atunci cînd mi-ai spus că s-au întors cu toții împotriva ta. Ce josnicie ! În fiecare dimineață mă trezesc și-mi spun : „e din vina mea. Eu i-am distrus cariera".

— Mai spune și altceva, pentru variație.

— Dar în adîncul inimii tale, John...

Brațul care o ținea de umeri, o strînse mai aproape :

— Jess, tu mi-ai dat cel mai puternic elan pe care l-am simțit vreodată. Cred că sînt un ambițios. Văd acum că în cîțiva ani m-aș fi simțit ca un leu în cușcă dacă aș fi rămas aici. Cu cît este mai greu lucrul pe care ni-l propunem să-l realizăm, cu atît căutăm să-l facem mai bine.

— Văd că tot ambițios ai rămas.

Se uită la ea cu o lumină caldă în ochi.

— Nu pot altfel.

— Nu, vreau să spun...

— Vreau să-ți dăruiesc o viață de care să fii mîndră, așa încît alții să te invidieze.

— John, dragul meu ! Dar invidia...

— E unul dintre condimentele cele mai plăcute ale vieții : să-ți vezi dușmanii privindu-te cu ciudă și necaz.

— Cum, asta simți tu ? Si eu o doream pentru tine. Era rău ?

— Nu cred.

Hornurile de la Ferma Mlaștinii așterneau un văl de fum peste pomii din livadă. Ultimele raze ale soarelui mai stăruiau în vîrfurile celor doi chiparoși.

— John, știu că vei reuși. Nu mă-ndoiesc nici o clipă.
Bărbatul rosti foarte calm, fără urmă de trufie :
— Da, am să reușesc.
Ajunseră la capătul gardului de ilice și se întoarseră pentru ultima oară ca să privească asfințitul. Splendoarea de la orizont le lumină chipurile : cel slab, încrezător, temerar, al bărbatului ; cel mîndru, curajos și zîmbitor, al fetei.

John Wolfe coborî din tren în gara nouă din cărămidă roşie a oraşului Navestock. În faţa gării îl aştepta o trăsură deschisă, trasă de doi cai suri. Un servitor duse mîna la şapcă, îi luă valiza şi deschise portiera trăsurii.

— Sînteţi doctorul Wolfe ?

— Da.

Gara de cale ferată, din cărămidă roşie, fusese construită pe una din luncile rîului, şi cei doi cai alergau acum în trap vioi pe drumul dintre sălcii. Wolfe se întoarse şi privi înapoi spre Navestock. Plopii lombarzi de lîngă casa lui Joshua Crabbe, bătrîni încă de pe vremea cînd trăia el, îşi înălţau frunţile spre cerul albastru. Oraşul era aceeaşi aşezare veche, greoaie, cu acoperişuri roşii, cu Dealul Piersicilor şi fabrica de bere a lui Turrell dominînd cele două cartiere principale, ca nişte cetăţi întărite ale unor nobili romani.

Wolfe zîmbi şi-şi îndreptă privirile către Ferma Mlaştinii. În depărtare se zăreau cei doi chiparoşi şi contururile familiare ale Mlaştinii Tarling, dar din viaţa de altădată nu mai rămăsese decît amintirea.

Deodată, în faţa lui se iviră cedrii de la „Iertări", stejarii şi fagii din parc, hornurile roşii, îngrăditura neagră de tisă. Văzu ochiurile de apă scînteind în soare şi vacile de Alderney păscînd pe pajiştea din apropiere.

Trăsura urcă drumul şi se opri în faţa casei. Wolfe avu impresia unei case de vis, cufundată în somn toţi aceşti

ani, în vreme ce anotimpurile se perindau unul după altul, iar frunzele înmugureau, se îngălbeneau şi cădeau.

Pe cînd urca scara interioară de stejar, se gîndea la ziua cînd fusese chemat să-l vadă pe tînărul Aubrey Brandon, care-şi fracturase piciorul. Se deschise o uşă, şi Wolfe văzu o încăpere mare, scăldată într-o lumină aurie ce dădea căldură şi bogăţie mobilei lustruite, culorilor covorului şi tapetelor de pe pereţi. O infirmieră stătea lîngă fereastră. Un bărbat cu păr cărunt se ridică de pe fotoliu, se înclină spre Wolfe şi-i întinse mîna.

Wolfe îşi îndreptă ochii spre pat şi o văzu pe Ursula Brandon zîmbindu-i. Faţa ei era tot atît de palidă şi părul tot atît de frumos ca odinioară, dar în jurul gurii i se desenaseră cute de suferinţă, iar la colţurile ochilor apăruseră riduri.

— Îmi pare atît de bine că ai venit! Acesta e doctorul Phipps din Wannington. Poate că-ţi mai aminteşti de el.

— Da, perfect.

Bărbatul mai în vîrstă păru vădit satisfăcut.

O jumătate de oră mai tîrziu, Ursula Brandon, culcată pe pernele înalte, avea o expresie de intensă uşurare zugrăvită pe faţă. Aruncă o privire spre infirmieră şi-i surîse, iar aceasta îi zîmbi la rîndul ei. Doctorul Phipps şi Wolfe vorbeau cu glas scăzut în camera vecină.

— Credeţi că se va face bine?

— Sînt practic convins de asta.

— Am să vă scriu dacă se vor ivi alte simptome. Mă bucur foarte mult că v-am întîlnit.

Medicul comitatului îi strînse mîna şi plecă, iar Wolfe reveni în camera bolnavei. Ursula Brandon spuse ceva infirmierei, şi aceasta ieşi fără zgomot, închizînd uşa în urma ei.

— Ştii, am simţit imediat că eşti un vechi prieten.

— Mă bucur.

— Unii oameni te fac să simţi acest lucru. Vino şi aşază-te mai aproape, să stăm de vorbă.

Wolfe își trase un scaun și se așeză în dreptul ferestrei. Fața îi era luminată, și femeia îl observă atent, înregistrînd cel mai mic detaliu, orice cută de pe fruntea lui largă, orice reticență în privire. Bărbatul se schimbase puțin, cu excepția cîtorva fire albe la tîmple, iar costumul îi era bine croit.

— Am simțit dorința să vii să mă vezi. Starea mea a început să mă îngrijoreze. Și apoi am avut totdeauna multă încredere în dumneata, în ciuda faptului că ești unul dintre medicii mari ai zilei.

Wolfe îi zîmbi.

— E prima oară că mă aflu la Navestock de atunci...

— Da... doisprezece ani! Doamne dumnezeule! Aubrey este cu regimentul său în India... iar eu...

— N-am impresia că v-ați schimbat prea mult.

— Ce drăguț din partea dumitale! De altfel, nici dumneata... poate doar... ceva mai voinic.

Îi întîlni ochii și îi susținu privirea.

— Am trimis după dumneata deoarece știu că ai să-mi spui adevărul. Toți acești doctori..

— Da...

— Crezi că am să mă fac bine? Spune-mi!

Wolfe răspunse fără ezitare.

— După părerea mea, fără nici o îndoială.

Femeia păru deodată să se elibereze din încordarea ce-o stăpînise pînă atunci. Fața îi deveni mai tînără, mai netedă, mai împăcată. Se uită spre fereastră și oftă.

— Viața e frumoasă. Odinioară nu-mi păsa dacă trăiesc sau nu, dar acum am descoperit cîte ceva din tainele ei. Povestește-mi despre dumneata și despre Jess.

Chipul lui Wolfe se lumină.

— Am avut de luptat amîndoi, și cred că asta ne-a făcut cu atît mai fericiți. Jess are acum o mică proprietate la țară, lîngă Guildford, unde copiii cosesc fînul, călăresc un ponei bătrîn și o necăjesc pe bunica lor. Harley Street?[1] A da, mă duc pe acolo cînd pot, sau mai bine

[1] Stradă în Londra, unde își au cabinetele cei mai renumiți medici *(n. red.)*.

zis „noi". Cred că nu ne interesează prea mult relaţiile sociale, sîntem prea cufundaţi în viaţa reală. Am de lucru pînă peste cap şi-mi place să fiu cu ea şi cu copiii.

Ursula Brandon îl privea cu interes.

— Da, înţeleg. Eşti unul dintre puţinii bărbaţi care s-a căsătorit cu femeia potrivită. Şi această femeie continuă să fie pentru dumneata unica femeie din lume.

Wolfe îi întîlni privirea şi rîse uşor.

— Am o mie de scuze. Nici nu vă pot spune cît de mult m-a ajutat.

— Da, dar ce noroc că ai putut să fii la înălţimea unui asemenea dar.

— Adică... ?

Ursula spuse foarte încet, aproape pentru sine :

— Darul unei asemenea iubiri. Cei mai mulţi bărbaţi ne dezamăgesc... atît de des încît se poate spune că este latura tragică a vieţii femeii.

Wolfe rămase o clipă pe gînduri.

— Nu cred că vreodată am despicat firul în patru ca să vedem dacă fericirea noastră este aceeaşi de totdeauna.

— Ferice de voi, oameni simpli şi practici !

— Afară de asta, viaţa ne-a fost mult prea plină. Am avut de luptat şi am urcat panta împreună.

Din ochii lui izvorî deodată o lumină, şi Ursula înţelese că viaţa l-a îmblînzit, i-a netezit unele asperităţi şi trăsături fanatice.

— Pe cuvînt, aş dori să-mi vedeţi copiii. Cred că strengarii mei o să vă placă.

Faţa ei palidă se îmbujoră, dar Wolfe se uita afară pe fereastră, la cedrii bătrîni, şi nu observă.

— Soţia dumitale ar trebui să-i aducă odată aici, vara aceasta. Da, şi cred că ar trebui să vii şi dumneata, dacă poţi să-ţi iei cîteva zile. Trebuie să vezi Navestock-ul. Ai să găseşti multe schimbări.

— În bine?

— Aşa cred. Să ştii că dumneata eşti acela care a iniţiat noua tradiţie, şi nici măcar Turrell-ii n-au putut s-o nimicească. Joshua Crabbe şi cu mine am devenit pric-

teni buni pînă la moartea lui.

— Cineva a păstrat această tradiție.

Se uită la ea și zîmbi, iar ochii ei îi răspunseră cu o licărire subită de mîndrie.

— Da, eu am păstrat-o vie, iar ea, la rîndul său, m-a ajutat să trăiesc.

Redactor de carte : Dr. M. VLADIMIR
Tehnoredactor : VIOLANDA LEORDEANU

Bun de tipar : 17.I.1974
Formatul : 16/54×84.
Hîrtie : tipar înalt B mat sul 54/63 g/m²
Coli de tipar : 23,5. Tiraj : 115 140 ex.

Tiparul executat sub comanda nr. 30 794 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". Piața Scînteii nr. 1
București
Republica Socialistă România

EDITURA MEDICALĂ